

JAPÁNOSAN

Az őszen mindig ott van a tavaszból
 Egy lomb, egy dallam, egy csillag, s nekem
 Borús vágyamban, mely feléd barangol,
 Még integet az első szerelem.

*

Örök tajfun dül sorsom óceánján,
 Vágyak hajóit elsüllyesztve mind,
 Én nézem e dülást dalolva, árván,
 S szemed kékjéből üdvök ege int.

*

A kert mélyében alszanak szelíden
 A bús virágok. Hűs éjszaka van.
 Szerelmünk napja tűntén árva szívem
 Így álmodik felőled hasztalan.

*

Egy pók szó hálót gondosan az éjben,
 Két jázminág közt a mély csendbe szó.
 Szívem s szived közt a gyorslábu évek
 Így szőnek szálát, s kész a szemfedő.

DICSŐSÉG ADYNAK

Fekete-zöld babérfák terhe
Hatodik éve hull sírodra,
s nem némúltál el, Ady Endre,
De zendülsz távol századokba!
Illés-szekéren szállsz fölöttünk
Montblanc-tetőnél magasabban,
Magányosan, s ez árva földről
Himnusz, sirás, utadra harsan.

Most téged illet a dicséret,
Ki értünk vívódtál, daloltál,
S akartad, hogy a magyar élet
Éljen, s érette sírba rogytál.
Mit adjunk, éneket, virágot,
Babért, méltót dicséretedre?
Elmúlnak országok, világok,
S te élsz, te győzől, Ady Endre!

Ország A FEKETE BIKA nyvtúr

Ballag a csorda már az út porában,
A kondás kürtje álmodozva bűg,
S a csorda végén baktat egymagában
Egy nagy, fekete bika, mint a bű.

A többiek mind egy csapatba mennek,
És vidoran néznek egymásra ők,
Egyik-másik szerelmesen epedve
Már össszebúvik, és vágyódva bőg.

A kertekben a hervadt napraforgó
Nyugatra csügged, és az égi bolygó
Fáradt szemével vörösen hunyorgat.

A nagy, fekete bika elmaradva
Oly árván néz a tűnő, tompa napba,
S a fázó nyárfák baljósan susognak.

TÉLI ÉJSZAKÁKON

Az emberek, az élők és halandók
Elmúlnak tőlem lassan, csöndesen,
És becsukódnak minden földi ajtók,
És beborul egem és életem.
Az ifjúsággal a szerelem elmegy,
A mennyei és földi szerelem,
Az örömök utolsót énekelnek,
S a bánatok maradnak csak velem.

A bánatok s a régi, boldog ősök,
Magyar költők, tündöklő, végtelen
Dicső sorokban az áldott elődök,
Ők súgnak szellemhangokon nekem.
Balassi, Csokonai és Petőfi,
Arany, Tömörkény. És én figyelem
E hangokat, mint darvakat a téli
Magányos, hűvös, ködös éjjelen.
Lelkem szeme szent röptüket idézi,
S hozzájuk hangolom az énekem...

A KÖLTŐNEK

Magány, szépség szörköntöse fed,
De te vagy az Úr papja, ne feledd!

A te igéidre épülnek falak,
És ódon tornyok porba omlanak.

Írígység, átok követ rád vetik,
De meg fog majd követni mindenik.

Mert a jövődő trónja rád marad,
Romok fölött és szivárvány alatt.

Koldusszegényen, bármily egyedül,
Szivedben mégis Dávid hegedül,

Ceciliának orgonája bűg,
Benned dalolnak minden vértanúk.

Benned zenélnek minden csillagok,
Szemedben Isten visszfénye ragyog.

Magány, szegénység szörköntöse fed,
De hordozod az örök életet!

ÁMEN

Majd elmúlok szelíden, mint egy álom,
És följárok bús téli éjszakákon.
A magyar bánat szenderét virrasztom,
S kopogtatok a túlvilági ajtón.
A magyar Istent kérem csöndesen meg,
Hogy irgalmazzon árva nemzetemnek,
S véremnek bíborából lesz kelendő
Az új hajnal, a boldogabb jövődő.

COPERNICUS

Az égre néz, és asztrolábiummal
Számítja ki: mily messze s mily nagyok
A magasságban estenden kigyúlva
Reánk lenéző büszke csillagok.

Az égre néz, és ő már tudva tudja,
Hogy gőgös földünk is csak csillag ott,
Ki pályáját örök törvényre futva,
Szolgálja a királyi, ő Napot.

Az égre néz, és lenn a földi lárma
Tovább zajong, és dúl a háború,
S az özvegy, árva mind oly szomorú.

Sok század tűntén thorni csillagászra
Jön thorni győző, s míg a föld forog,
Túrják tovább komor vakondokok.

SZONETT

Országos Széchényi Könyvtár

Tarján Nórának

Bizony, nehéz út a művészet útja,
Én vallom ezt, ki túl az út felén
Már ballagok a régi nótát fújva,
S derűs lemondón látom: nincs remény.

De szép az emlék, mely az ifjúságból
Felém ragyog, mint áldozón a nap,
Ha már tüze csupán pislogva lángol,
Melege annál barátságosabb.

Az emlék megszépíti bánatunkat,
És bánatunk lassan emlékre válik,
S míg eljutunk szép csöndesen odáig,

Hol ránk várnak a régen múltba hunytak:
Ifjú mosoly és rózsza még akadnak,
Visszfényei a tűnő alkonyatnak!

JÓKAI

Ma téged ünnepel veszett Komárom
Öreg harangja, s megmaradt Komárom
Tornyának érce is téged dicsér ma,
És minden hangjuk egy: Föltámadunk!

Ma téged ünnepel Pozsony harangja,
Melynek szavában visszaszáll a régi
Százestendős diéta harsogása,
Midőn a magyar nábobok között
A legnagyobb szív új hajnalt köszöntött.

Ma téged ünnepel az ősi Lőcse
Kongó, bongó szíve mázsás keservvel.
A *fehér asszony* fölriad szavára,
S utána majd szebbet álmodik lenn.

Ma téged ünnepelnek mindenütt
Az elnémult és konduló harangok,
És minden hangjuk egy: Föltámadunk!

Száz éve jöttél, vigasznak, reménynek
S dicsőségnek, százéves mesemondó.
Száz éve jöttél, hogy ezer nagy évnek
Minden boruját, minden ragyogását
Száz könyvbe foglalad, s milliók szívébe.

Mi ez a száz könyv? Álom és valóság,
Mese és élet, arany, mirrha, tömjén,
Könny és mosoly: a magyar Biblia!
A gyermeket álomba ringató,
A fiatal ábrándban rengető,
A férfit alkotásra biztató,
Az aggot bölcseségre készítő
Száz könyve ez egy nagy mesekirálynak.

Én láttam egyszer Jókait. Aranykék
Szeptember tündökölt a Duna partján,
S a Tudománynak büszke csarnokában
A százéves Kossuthról ő mesélt.
Szép és finom fején fehér paróka,
Mint a Dunántúl dombján tél hava,
Ó, de alatta két nagy nefelejcsszem
Örök tavaszt mosolygott biztaton ránk.

A hangja, mint a harangok zenéje,
Benne zsongott a régi Magyarország,
A régi március, s éreztem akkor,
Hogy ifjú felesége oldalán ült,
E szent öreg, hogy abban a teremben
És ebben az országban és világban
Most s mindörökké ő a fiatalság,
A halhatatlan, a dicső, mesés!

És láttam egyszer temetési pompát,
Amit csak nálunk tudnak. A komor
És tisztos Múzeum bús csarnokából
Indult el a nagy útra az öröklét
Csarnokába a csöndes mesemondó,
Onnan, ahol a legszebb márciusban
Petőfi mellett állt a nép fölött,
Az ég alatt, a szabadság igéit
Hirdetve és nevét beírva gyorsan

A történetbe s a magyar szivekbe!
Egy ország ment most gyászhintója mellett,
Mely diadalszekér lett.

S május este
A temetőkert egy szelíd zugában,
Mikor a hantok már nem dübörögtek,
S elhallgatott a sok beszéd, az ember,
A csöndben és homályban édesen
És búsan a fülemile dalolt
A sír fölött, a csillagok alatt,
A fülemile, Isten madara,
Testvére a fák s madarak hívének.

Azóta sok-sok év jött s tűnt, bizony,
Sok rabló év és jaj, sok gyilkos év,
De a nevét nem vitte egy sem el,
És dicsősége fáját csak növelték.
A magyar égbe nyúlik az, s alatta
Boldogtalanság párnáján virrasztva
És hontalanság ködmönébe bújva
Álmodnak szépet, jót a magyarok.
És várják azt a boldogabb jövődőt,
A második Árpádnak századát.

E mesefának lombjai alatt
Magam is csöndes, bús fülemile
Csak elzokogtam együgyű dalomban
A hajnalt váró magyar éjszakában,
Hogy mint szeretjük és mint áldjuk őt,
Ki most száz éve született nekünk!

MAGYAROK PESTEN

Andrássy útján a fanyar tavasznak
Zöld aranyában égnek a tetők,
Piros, kék gömbök szállnának magasba,
S rövid pórázon csak libegnek ők.

Ó, mennyi pompa, mennyi fény és mennyi
Hiúság baktat csillogó uton,
Piros, kék gömbök módján fönn lebegni
Az élet színén, büszkén, ámulón.

De egy sarokban, az árkádok alján
Megállít két bús bálvány, két anyó.
Matyóhímmzéssel jöttek Pestre, tarkán,
És most delelnek: előttük motyó.

A tavasz napja minden ragyogása
A tarka hímmzésen táncol, kacag,
Ott tündököl, mint Ázsia varázsa,
S a tömeg elmegy mellette, a vak.

Ők lelküket himezték álmodozva
E szép holmikba, ősi vágyakat
Szóttek beléjük, s e keleti pompa
Az egyetlen, mi nékik megmaradt.

A két bús bálvány mozdulatlan árván
A robogásos útra rámered.
Oly furcsa nékik mind e lárma, látvány,
Testvéreim ők, s itt idegenek.

EMLÉK

Egy nyári éjre emlékszel-e még?
Mint csillag fénye a lelkemben ég.

Egy nyári csókra még emlékszel-e?
A téiben is melenget melege.

Egy nyári éj volt, és egy nyári csók.
Édes valóság és boldog titok.

Vagy mese volt csak, álom? Nem tudom.
Már ballagok a temetőuton.

Mese volt, álom, káprázat? Lehet!
Megszépítette bús életemet!

A RÉGI KISPAP

Ki álltam egykor oltárod derengő
Kora reggeli fényében, s a tömjént
Égettem szent neved dicséretére,
És földre hulltam hófehér-pirosban
A csengetyű szavára, és szivemben
Éreztem testedet repesni, Krisztus,
Bocsáss meg, hogy az élet messze sodrott,
Örvénybe és tengerre és hinárra,
Én mindig, mindenütt sírván reád
Gondoltam, téged hívtalak, neked
Gyűjtöttem énekek és bánatok
Mécset, és hófehér ruhámra hulló
Minden sarat és szitkot letöröltem,
S a legmélyebb örvény mélyén, halálom
Száz éjjelén és gyönyörömnek ágyán
Feléd rebegtem egy múltó fohászt,
Egy örök sóhajt, és a régi kispap
Ma új hitében, hitvalló keményen
Azt hirdeti, mint evangélium:
Hogy szent az élet, és jóság az Isten,
S elmúlnak föld és ég, de az Ige,
A Szeretet marad s győz. Ámen. Ámen.

DARVADOZÁS

Tömörkény lócáján ülök, üldögélek,
Nézem a Tiszát, mely folyik, mint az élet.

Kavarog az élet, ám a Tisza ballag,
Fölötte szép csöndes tavaszi fuvalmak.

Kikelet készül kinn, és az alkonyatban
Hajnali derű és boldog bódulat van.

Felhők csodálkozva a Tiszába néznek,
Ballag a vén víz, és elmúlnak az évek.

Tömörkény lócáján darvadozva árván,
Ámulok az élet örök egy csodáján.

ÉNEK JÓKAIRÓL

Nem mondok én ódát dicséretedre,
Mint a magyar költészet nagyjai,
Furulyaszó az én versem, merengve
És andalogva hódol, Jókai!
A régi gyermek hálás szíve áldoz
Mesemondó, nagy gyermekünk, neked,
Ki földerítet a magyar családot,
Ha sorsunk egén beesteledett.

Száz éve jöttél, vigasznak, csodának
És dicsőségnek, Komárom fia,
E kis hazának és a nagy világnak
Száz könyved egy új magyar biblia.
Mindig meséltél, hogy a bús valóság,
A földi rabság túrhető legyen,
Hogy a szegény magyarság méla sorsát
Feledje, rajtad csüggve szüntelen.

Magyar nábobja új ezeregyéjnek,
Gazdag szegénység jóltevője te,
Mit adjak néked, ki az örök élet
Mennyországából tekintsz ide le?
Egyik szemed sír, nézve nyomorunkat,
Másik nevet, mert a jövőbe lát,
Mikor majd második Árpádod újra
Visszafoglalja az egész hazát!

E szép csarnokban láttalak először
Aranykék szeptemberben, délelőtt.
A százéves Kossuthról szólt merengő
Harangszavad, és föligézted őt.
Az örök ifjúság kék nefelejce
Virult szemedben szelíd megadón,
Éreztem, hogy e büszke, nagy teremben
Tied az ország és a hatalom!
Most én idézlek Tisza menti tájak
Pásztorsípjával, és ünnepeden
Szeged babériját, a nevedet áldva
Királyi trónod arany zsámolyára
Könnyes szavakból fonva, leteszem.

Országos Széchényi Könyvtár

PROLÓG

*A Magyar Tehetségek Országos Védőegyesületének
nagykőrösi alakulási ünnepére*

Magyar tehetség mennyi élt e földön,
És mennyi pusztult időnap előtt,
A közöny és a gond, mint szörnyü börtön
Megtörte és a sírba vitte őt.

Hány büszke szárny indult a kék magasba,
S a szürke sárba hullott hasztalan,
Hány eszme, szándék maradt itten abba,
S a porban hányszor rejtőzött arany.

Magyar tehetség menti meg hazánkat,
Mely elveszett, s ahány szülötte támad,
Ki alkotónak indul: védjük őt!

Kiket teremt ez áldott ölü föld,
Ne hagyjuk elkallódni egyiket sem,
Hogy győzni tudjunk a nagy küzdelemben!

ARANY NYOMÁBAN

A nagykőrösi magyar éjszakában
Így bandukoltál akkor, mint ma én,
Rossz csillagok jártak szegény hazádra,
S te voltál itt a biztos, méla fény.

Elnézem a szobát, hol gyertya mellett
A balladák és penzumok között
Éltél szelíden az emlékezetnek,
Siratva egy elzúgott üstököst.

Magyar magány ez, alacsony gerendák,
De kinn az éjben véges végtelen
Titkával az alföldi menny dereng ránk,
S a kútgém darvadozik az egen.

Ó, mennyi kútgém, kék magasba lengő
S bús mélybe néző, példázód neked,
Ki a borús jelenben víg jövőndő
Hitével mondtál örök éneket.

Lábad nyomába lépek elmerengve
A magyar éjben, ahogy ballagok,
S lenéznek rám biztatva, messze-messze,
Kik téged láttak itt, a csillagok.

EMBER, ÁLLAT

Egy lovat vert egy ember a Tiszánál,
Szelíd sömlyék közt, borús ég alatt.
Szegény, vert állat nyerített, s a száján
A hab fehérlett, és a gondolat
Az ember vak agyában csak derengett.
Szegény vak ember, míg te egyre verted
Szegény lovad, én sírtam tehetetlen,
S az égre, földre néztem, és kerestem
Az Istent, aki jó, aki hatalmas,
A megváltásra gondoltam. Kereszten
Halt Krisztus. S győz az ostor, dárda, kardvas.

[MEGHALT A NAP]

Meghalt a nap. Bíborló glóriáját
A szürke árnyak tépdesik sután,
A nagy mezők most rágondolnak árván.
Nincs este még, és már nincs délután.

Meghalt a hős. Szelíden és nyugodtan,
Mint hőshöz illő, némán elbukott,
Elment nagy tengerek mögé mosollyal,
Mely nem volt fájó, és nem volt unott.

A város végén – még az ég biborban –
Egy siető gázlámpás fénye lobban,
Mint a rivális, ki rég óta vár.

Irígyen, sárgán, félénk lámpalázban
Törött üveggel hunyorog magában.
De a halott nap őt nem látja már.

HA KIDERÜL AZ ALKONY

Megy a vonat az este sátorába
Eső után, az alkonyég alatt,
S egyszerre csak kigyúl felhők palástja,
S bíborban égnek múltó sugarak.
Majd rózsafényben tündököl a föld, ég,
Mint valami nagy kései dicsőség,
Mint túlvilági derengés ragyog
A messzi táj s a tavaszi falomb.

Mint életünkben néha, esteledvén
Öröm, remény, csak megjön hirtelen
Valami szent csönd, mint az égi vendég,
Vagy fölragyog egy elmúlt szerelem.
Magunk se merjük hinni, hogy valóság,
S amíg szelíden szövi takaróját
Nagy éjszakánk fölöttünk láthatatlan:
Megállunk andalgón az alkonyatban.

TEMETŐK MELLETT

Kezdek nevem már itt-ott emlegetni,
S utánam néznek néha lányszemek.
Ez a dicsőség, és a bérem ennyi,
A sírba majd nem névtelen megyek.

Amit kívántam, nemsokára itt lesz,
Szelíd öregség és szelíd halál,
És nem sirat a gyermek és a hitves,
S a hír felőlem majd nem kiabál.

Míg ifju voltam: diadalra vártam,
S a boldogság melletttem elhaladt,
Talán majd rám lel egyszer ott alant.

De meglehet, hogy ott sem ismerem meg,
S el nem dalolt versen némán merengek,
S nem érzem, hogy fölöttem pusztaság van.

AZT ÁLMODTAM...

Azt álmodtam, hogy mind kihalt a földről
Az ember, és a föld csak élt tovább.
Tavasszal kicsíráztak a göröngyök,
És kivirítottak a violák.
A madarak vígabban énekeltek,
És gondtalanul járt a szende őz,
A golyák télre ismét útra keltek,
És százszor szebben múlt a csendes ősz.
A börtönök küszöbét dudva verte,
Kivirágzottak az utcakövek,
Illat tömjéne szállt áldón az estbe
S örökre elhervadt – a gyűlölet.

ÉN KÖLTŐ VAGYOK

Én nem szerettem magamat soha,
Én magam ellen sokszor elkövettem
Merényletet. Egy golyó megmaradt
Két borda közt. Egy tavaszreggelen,
Fiatalon, borúsán szántam én ezt
Magamnak, s most velem a sírba jön majd.
Én szerettem a nagy emberiséget
Sok kis komisz embernek ellenére,
És szerettem a fákat, fűveket,
A madarakat, csillagot, virágot,
(A csillagok az ég virágai),
És szerettem az Istent, aki egyszer
A fészületről hozzám lehajolt

Egy régi estén egy öreg kolostor
Imádkozótermében. És szerettem
Édesanyámat, aki régi szentek
Szelídségével a dühös világ
Ellen kivédett mindig. Magamat
Nem szeretem, mert én bűnös vagyok,
Mert én az életet nem akarom,
Csak egy a vágyam, egy az életem:
Dalolni és álmodni mindörökkön
Örökké. Ámen. Én költő vagyok!

AZ ÖRÖK BALLADA

Mikor Koppányt, az utolsót,
Vitték büszke Esztergomba,
Halottan is kimagaslott,
S fölnezzett a csillagokra.

Sírt a föld, amerre mentek,
Sírt az ég, amerre jártak,
Virágai, csillagai
Hervadoztak ősi nyárnak.

Idegeni lovagoknak
Tüzes vassá vált a páncél,
Magyar máglyák mind kihunytak,
Kár ezután ennyi lángér.

Szűzek sírtak, és a vének
Vérharmatos sebe áradt,
Ázsiai messze rónák
Kútfeje is mind kiszáradt.

Messze sírok fölzoekogtak,
Messze kanca fölnyerített,
Vörös lón a hold, s a dombon
Száz lidércnek lángja intett.

Esztergomban kiszögezték
Négy világtáj fele testét,
Észak, kelet, nyugot és dél
Dögmadara mind kikezdték.

Magyar Isten, öreg Isten
Nézte némán, ült az égben.
Koppány lelke szállt a szélben,
Szállt az éjben, szállt a fényben.

Szállt a földre, szállt a vízre,
Szállt szívekbe, szállt jövőbe.
Igric ajkán halhatatlan
Sóhajtásunk lón belőle!

MEGINT TAVASZ...

Megint tavasz van, és megint panasz van
Szívemben, ebben az örök kamaszban.
Mert fiatal még, és nem értik őt,
Repül, mint a nyíl, mit Szerelem kilőtt.

Repül, de már nem várják szívesen
Az ifjak, és a vének kedve sem
Derül reája, s úgy borul föléje
Az ég, mint hűtlen szép szemek kökénye.

Ravasz tavasz, ne játssz velem hiába,
Ne csalj, színek és fények orgiája!
Ha jó a tél majd, s hímez jégvirágot,
Én akkor is még múltak májusában
Emlékek orgonáit tépve járok.

RUDNAY GYULÁNAK

Dicső cigánya színek, fénynek, árnyak,
Magyar borúnak és magyar derűnek,
Gazdag szegénység áldott orgiája
A képeid, hol álmok hegedülnek.

A földet érzem, mely viharban ázott,
Az eget érzem, mely bizton hajol ránk,
A régi gyászból születő világot,
A lelkedet, édes-bús Magyarország!

VÉRMEZŐ

Májusban, fényben, boldog virulásban
Oly szépek itt a paloták, a fák,
A kiskocsmáknak zöldernyős magánya,
A sárga villamos, játszó babák.

A katonák, kik új dalt dudorásznak,
A munkások, kik füttyörésznek itt,
A város és május tündéri násza,
S a nap, a nap, mely fénylik és hevít.

A vér, a vér rég fölszáradt a földön,
A jaj, a jaj rég mennybe ment szegény,
S a vértanú por, hamu, költemény.

Mégis, valami itt borong örökkön
A fényben, égen, földön, a tavaszban:
Magyar gyász, titkos, átkos, halhatatlan!

KÍSÉRTETEK

Én sokszor érzem, csöndben és magányban,
Hogy visszajárnak itt a szellemek,
Ám nem sötéten, bosszulón, borúsan,
De szeliden, mint alkonyati szellő
Májusban a rózsák felett.

Hisz ők túl vannak életen, halálón,
A kínon és a kéjen, mindenén,
A csillagok zenéjét értik ők már,
S a gyűlölet felhőin túl vigyázza
Lépésüket az örök szerelem.

Ha néha néma könny szökik szemünkbe,
És a szívünkbe szokatlan meleg,
Ha jót teszünk, ha szépet álmodunk itt,
Ők jártak nálunk, boldogan, fehéren
Az édes-bús kísértetek.

KÖSZÖNÖM...

Köszönöm néked, Ismeretlen,
Hogy engedted itt énekelnem,
Néznem világod víg csodáit,
Bár oly rövid a mulatás itt,
Hogy láttam hajnalt hasadóban,
Fehér hattyút fekete tóban.
Piros rózsákat, zöld mezőket,
S mikor virúl a temetőkert,

Hogy hallgattam szél orgonáját,
Mikor megzendülnek a nyárfák,
Békák koncertjét a Tiszában,
És hogy nem éltem itt hiában,
Mert néhány szív hajolt dalomra,
Mint cipruság a sírhalomra.

HÓDOLAT JÓKAINAK

Száz éve jöttél, vigasznak, csodának
És dicsőségnek. Nincs oly drága kincs,
Gazdag szegénységünkkel mely fölérjen,
Mint a te nábob lelked művei!
Nekünk ma ők a magyar biblia,
Emlék s remény, egy árva, csonka ország
Mesekirályságának palotája.
Áldott legyen a komáromi bölcső,
Mely az örök nagyságra ringatott,
Áldott legyen a dajkáló anya,
Ki néked elsőként mondott szép mesét.

Száz éve jöttél. Akkor még Pozsonyban
Diéta volt, s a legnagyobb magyar
Hirdetni kezdte a föltámadást,
Régi dicsőségünkről énekelt
Árpád költője, s a magyar tavaszkert
Egy szebb jövő virágait nyitotta.

Száz év után, ma, fájón ünnepel
A megfogyott magyar, a nagy világ
Legárvább népe, s kér, mesélj neki!
Mesélj, magyar mesének apja, áldott,
Dicsőséges, százéves mesemondó,
Mesélj nekünk édes vigasztalást!

*

Én láttalak még és hallottalak...
Finom, nemes fejed paróka földte,
Mint dunántúli dombot tél hava,
Óh, de alatta két nagy nefelejcs
Örök tavaszt mosolygott szeliden.
S a hangod, mint a hajnali harangszó,
Benne dalolt a régi Magyarország.
Hiszen te voltál, aki márciusban
– Minden magyar tavasz legszebbikén –
A Múzeum lépcsőjén a Szabadság
Szavát harsogtad el Petőfivel.

S te zengetted a százéves Kossuthnak
Dicséretét... Én láttam az utolsó
Utad, mikor egy enyhe május estén
Egy ország kísért diadalmenetben.
S amint reád csöndes hant domborult,
Az ég alatt és a rögök fölött
Megszólalt halkan a fülemüle,
Az Isten madara, lelked barátja,
S a csillagoknak, rózsáknak, füveknek
Mesélte el, ki voltál, Jókai!

Magam is árva, bús fülemüle,
Ki virrasztom a magyar éjszakát,
Síroznak ormán, híred fája mellett,
Mely a jövőbe és az égbe nő már,
Csak azt akartam eldudolni halkan,
Hogy legyen áldott százszor az a nap,
Melyen száz éve születted nekünk!

SORSOM

Magyar vagyok, de nem kiáltom,
Mit is keresnék e világon,
Ahol nem értik énekem meg,
S lennék eltévedt, árva gyermek?

Ember vagyok, borús, keresztény,
Ki régi eszmék naplementén
Várom a fölkelő napot, bár
Tudom, hogy nékem nem ragyog már.

DÓZSA UTÁN

Fekete éj bakacsinja
Ráborul a rónaságra,
Mint a kopó, jár vadászni
Szapolyai katonája.

Eltiport tűz hamva mellett
Révedünk a kerek égre,
Őszi szél fú a subánkba,
Hallgatás a nóta vége.

Nagy uraknak vára fénylik,
Nagy kutyaóknak szava hangos,
Kicsi kunyhók csöndje rémes,
Véres farsang tora van most.

Suba alatt összenéznek
Bús legények, de nem szólnak.
Káromkodás lenne úgysis,
Várni kell, mit hoz a holnap!

Varjú károg a határban,
Kopácsolnak még az ácsok.
Fekete éj bakacsinja,
Bíbor lesz majd a palástod!

AZ ÖRÖK SZŐNYEG

A világ óriás, dús szőnyegén
Örök egykedvűn dolgozik az Úr.
Zöld réteket sző barna alapon,
S fölöttük végtelen derűs azúr.
Fehér mezőket is hágy, csillogó
Fehér mezőket, majd sző csillagot
És napokat aranyból, holdakat
Ezüstből, hogy az éjszín is ragyog.
Virágokat sző, sárgát, violát,
Égő virágot s bús haloványt,
Tenger virágot és dudvát, mérgeset,
Tavaszmezőben kígyót s ifju lányt.
És szürke, sárga vizeket terít,
S magyar mezőkön szőke vizeket,
És néha, száz vagy ezer év után
Nyugodt kezében a szál megremeg,
És vöröset sző, véres vöröset
És feketét, halálos feketét.
És maga is borzadva nézi, nézi,
Csak nézi, nézi szörnyü szőnyegét!

MELANKÓLIA

Még néha visszajár, mint a kísértet,
Ha őszi est esője monoton
Zenéjével dobol ablakomon,
És bennem fázón megborzong a lélek.

Ó, ismerem: velem járt éjt-napon
Sötét köpenyben, mint a zord zarándok,
Mentünk, mint néma zárdai barátok
A temetőkbe tartó utakon.

A delelő nap oly ólmos, fakó volt,
És oly unalmas, oly szomorú hóbort
Az élet, melynek lángja pislogott csak.

De már nem félek tőle, mert tudom, haj,
Hogy rövid álunk, ez édes-bús élet
Siet nagyon, és addig mért ne éljek?

FELHŐK

Mint másaink, úgy húznak át az égen,
S elmúlnak, mint mi, szépen, csendesen.
A semmiből bukkannak föl fehéren
Vagy komoran, s övék a végtelen.
Oly idegenül szállnak, egyesülnek,
S oly nyomtalanul tűnnek ők tova,
S fölöttük az örök azúr derűnek
Tovább ragyog fölséges mosolya.

Az egyik felhő szelíd, mint a bárány,
Másik sötét, mint bika, egy a vég,
Van, amelyiket átölel szivárvány,
S van, mely sivár, mint vén váromladék.
Ó, felhők, sokszor elnézem futástok
S ballagástok, távol testvéreim,
S amíg ti mentek, én tünődve állok,
És nem találok ösvényt bánat, átok
És borzalom bús földi térein.

ZSOLOZSMA

Szeretlek téged, rejtelmes szemű,
Titokzatos tekintetű jövő,
Ki ott szunnyadsz igéinkben dudolva
Halkan, s ha majd fölébredszen egy napon:
Orkán és orgona lesz a szavad,
Termő és tipró tett, mely testet öltött!
(És én már nem leszek, már nem leszek.)

Szeretlek téged, édes ifjuság,
Mely bús erőddel szálfákat szeretnél
Tövestül tépni, és sűrő gyönyörrel
Bevésed szívedet tavaszi fákba,
Szeles, bozontos, sápadt, kipirult
Szép ifjuság, ki lassan eltiporsz,
Míg énekelsz, és izmos énekedben
Megismerem tűnt éneke zenéjét,
(S dalolsz majd síromon is, síromon.)

Reménytelen szeretlek, igazán,
Boldog jövőndő, bízó ifjuság!

Országos Széchényi Könyvtár

A NAGY SIRALOMHÁZBAN

Emberek, mi, édes mindahányan,
Üldögélünk a siralomházban,
Ismeretlen hóhérunk az éjben
Köszörüli kardját feketében.

És mi várjuk, mikor üt az óra,
Kakasszóra vagy a harangszóra?
Némelyikünk gyászsorsát felejtí,
S haláltáncát hahotázva lejtí.

És van, aki vígan lakomázik,
A hóhérral félvállról komázik,
Van, ki kártyát kever nappal, éjjel,
Van, ki némán, boldogan pöfékel.

Én magam, míg mások adnak, vesznek,
Néha-néha egy nótába kezdek,
Nem a tapsért és nem a bankóér,
De tán így majd enyhébb lesz a hóhér!

A DEZENTOR

Vörös a hold, őszi égen,
Bujdosom a bús fenyéren,
Kopasz pusztán, tarlott nádon,
Egyedül az égvilágon.

Messze, távol ágyú dörög,
Jön a tatár, jön a török,
Idegenek légiója,
Életemet Isten óvja.

De az élet így is élet,
Messze még a végítélet,
Addig várok jó reménybe,
Földi csárda víg szegénye.

Meleg vállak hava villan
Bujdokoló álmaimban,
Mint villan a puska csője,
Hogy pajtásomat lelője.

KRÚDY GYULÁNAK

Gordonkahangján sírvavidadásnak
Mesélsz nekünk igaz magyar mesét,
Hogy megszépül szavadra mind a bánat,
S tündéri távlat lesz a messzeség.

Mágus szemekkel múltból feligézed
Az elporlott víg gavallérokat,
És mosolyognak újra régi szépek,
Kiket már csendes, vén őskert fogad.

A te szavadra, édes-bús szavadra
Sírjából támad a vörös apát,
És fölharsog holt magyarok haragja,
És újra zúg az ősi, szittyva vád.

Te símogatod hangod bársonyával
Megint életre Zoltánkát, szegényt,
És Júliát, selyemben és topánban,
S magyar múltunk sok bús kisértetét.

Mesélj, mesélj, durúzsolj és dörömbölj,
Magyar szemöldökfánál magasabb,
Mesédre hadd csituljon és örüljön
A magyar árva, aki csonka, rab.

Gordonkahangján sírvavidadásnak
Csak mondj tovább igaz magyar mesét,
Így vége lesz tán majd az éjszakának,
S hajnalra pirkad majd e szürkeség!

MESE

Egy világvégi házban
Világszép lány lakott,
Világ végére néztek
Ott mind az ablakok.
Nem járt előtte senki,
Nem látott senkit ő,
Az Óperencián túl
Megállt a vén idő.
A világszép lány nézte
A csillagos eget,
Tavaszi táján szívében
Valami reszketett.
Hajába rózsát tűzött,
Valakit várt nagyon,
De csak a csillag nézett
Be a kis ablakon.
S a csillag oly közömbös,
Hideg és halovány.
S hiába várt örökké
A világszép leány...

Országos Széchényi Könyvtár

MEDGYASZAY VILMÁNAK HÓDOLATTAL

Mit mondjak rólad, hisz, ha énekelnék,
Miként te, akkor könnyebb volna tán,
Hangodban minden bús vágy, édes emlék
Fölcsegg, s mi csüggünk szíved sóhaján.

Mosolyos könny vagy, és könnyes mosoly vagy,
Kis életünk nagy aranytükre te,
Kiben fény és árny szivárványba olvad,
És földeregg szépség igézete.

Mimi, magányos és talányos itt lenn
Az ember és az asszony, aki nagy,
S mi érezzük ujjongó lelkeinkben,
Hogy te nagyon áldott Valaki vagy!

Megédesíted a könnyet szemünkben,
S megszenteled ajkunkon a mosolyt,
S meglengeted a gyász fölött derűsen
Az Örömet, e ritka lobogót!

AZ ELKÖLTÖZÖTT

Én monostorból léptem e világba,
És lassan szoktam meg e fényeket,
Az üdvösség egy halavány sugára
Még mindig homlokom fölött dereng.

Úgy járok és kelek e tömkelegben,
Hol vesznek s árulnak az emberek,
Mint zarándok a vásáros seregben,
S az ajkam régi zsolozsmát rebeg.

Még megvan a vén vadgesztenyefáknak
Árnyas sora, hol béke, csend lebeg,
S a kispapok némán sétálva várnak,
És nem ismernek meg már engemet.

EGY VILÁGHÍRESNEK

Bűvész hazája széles e világ,
Ezért kelendő a komédiád,
Mert léha tréfa és mihaszna játék
Bomlott idegnek mindenütt ajándék.

Nem írgyellek. Csak roboj te gyorsan
Reklámbatáron, boldog autóban,
Én az utadból bizton félreállok,
S gyalog megyek bár, mégis égbe szállok.

Amit elértél, arra sose vágyom,
Inkább heverjek a smaragd gyepágyon,
Mint tövisein tűnő sikereknek,
Melyekről hírek és pletykák brekegnek.

Ó, mit tudod te, hogy mi sír titokban
A jegenyékben és az alkonyokban,
A hegedűkben és a tört szivekben,
S mi készülődik egy új fergetegben?

Ó, mit tudod te, embernek, magyarnak
Mi fáj ma mélyen, és a szent viharok
Mit rejt a méhe, mely egünkre jön még,
S veszett világot vígan összedönt még?

Én e viharok húrját hangolom már,
S hiszem, hogy boldog himnusz lesz a zsoltár,
Mely most Babilon baljós vize mellett
Magányosan az Istennek felelget!

IMÁDSÁG A GYŰLÖLKÖDŐKÉRT

Én Jézusom, te nem gyűlölted őket,
A gyűlölőket és a köpködőket.

Szeretted ezt a szomorú világot
S az embert, ezt a nyomorú virágot.

Te tudtad, hogy mily nagy kereszt az élet,
És hogy fölöttünk csak az Úr ítélhet.

Szelíd szived volt, ó, pedig hatalmad
Nagyobb volt, mint mit földi birtok adhat.

A megbocsátást gyakoroltad egyre,
Míg égbe szállni fölmentél a hegyre.

Ma is elégszer hallod a magasban
A gyűlölet hangját, mely égbe harsan.

A gyilkos ember hangját, aki részeg,
S a szeretet szavát feszítené meg.

És Jézusom, most is csak szánd meg őket,
A gyűlölőket és a köpködőket.

Most is bocsáss meg nekik, mert lehet,
Hogy nem tudják tán, mit cselekszenek.

ÉLETÉRZÉS

Már annyiszor döbbsentem meg halálos
Mély döbbsenéssel a csodán, hogy élek,
Hogy én vagyok e különös, talányos,
Bús és gúnyos valaki, aki évek
Hosszú során át megy az ismeretlen
Örök sötétbe, és közben dalolgat,
Akit elhagytak ifjuság, szerelmek,
S elnézi hosszan rokonát, a holdat.
Az is magányos, mint én, az is éjnek
Éjén tündöklök szeliden, s magától
Elsápad, ha jön a zaj és az élet.

Már annyiszor döbbsentem meg halálos
Mély döbbsenéssel a csodán, hogy élek!

OROSZLÁMOS TÁJÁN

A magyar nyár nyilazza aranyos
Örök nyilát a zöldellő mezőre,
S az ég alján nyugatra tarjagos
Felleg vonul egy messze kikötőbe.

A magyar nyár megáldott szőnyegén
Szöcskék delelnek, szúnyogok dalolnak,
Az égre néz a boldog televény,
S a gazda várja, hogy mit ad a holnap?

A magyar nyár elringat engemet
A messze múltba, mely még ott dalol
A jegenyék hárfáján rengeteg
Idő után, mely elfolyt, mint a bor.

A magyar nyár itt forró volt nagyon
Anno ezer tájt, és leáldozott
Vérző bíborban keleti napom,
S vagyok azóta árva, átkozott.

A magyar nyár csöndjébe rekkenőn
Még alszik a magyar mélán, nyugodtan,
A tarjagos felleg még egyre jön,
S napunk megint véres lesz elhunytban.

SZEGEDI TEMETŐBEN

1

E temetőben egy sír úgy megállít.
A fejfán arckép. Ifjú katona.
Víg tengerész, ki a viharra vágyik,
S a végtelenség igazi hona.
Mint karcsu árboc, tűnik föl keresztje,

S míg lelkem könny és vér vizén evez,
A karcsu árbo c szeliden merengve
A magyar ég kék tengerébe vesz.

2

Isten kertjében én egy sírra leltem,
Mely jeltelen. Nincs itt se kő, se név.
Csak rózsza, repkény és babér a csendben,
Míg lassan száll fölöt te évre év.
Csak rózsza, repkény és babér. Csak élet,
Csak virulás, mosoly. A táj szive,
Egy fülemile repes és zenél benn,
Hol a halál? Meghalt! Ezt vésd ide!

AZ ALSÓVÁROSI TEMETŐBEN

Dózsa fejét itt adták át a földnek,
Mikor megjárta már a zord bitót.
De hallgat róla most a csöndes őskert.
Magyar titok. De még beszélni fog!

MAGYAR PALÁNTA

Sokáig voltam, ezredig talán,
Talán tovább is, mag a föld alatt,
Örök rögökben, fekete rögökben,
Véres rögökben érő gondolat.

Nagy szenvedések és mély szenvedélyek
Esője öntözött dúsgazdagon,
Fölöttem harcmezők, vészek, bukások,
S én szunnyadoztam a bús parlagon.

Mikor a napra fölbújtam, fölöttem
Épp akkor elborult a magyar ég,
S én várok, ezredekek türelme bennem,
Hogy kiderül fölöttem újra még.

A PANORÁMÁS

Tessék, urak, hölgyek, folyvást lehet,
A legjobb alkalom csekély belépti-
Díj mellett nézni a világ csodáit.
Itt látható bethuliás Judit
Holofernes fejével. Mosolyog
És integet, és véres a keze.
Itt látható a három régi gyilkos,
Spanga, Pitély, Berecz, kik éjszaka
Az ország bíróját kivégezék.
Itt látható világszép Vecsera
Rudolf mellett a mayerlingi ágyon.
Itt Szebasztopol ostroma a tépett
Hullákkal és a repülő erőddel.
Tessék, urak, hölgyek, folyvást lehet!
Ezek a múlté, ám dicső korunk
Ezer vívmánya lepipálja őket.
Itt látható a híres hadvezérlő,
Ki vágóhídra vitt több milliót,
Pedig már tudta, hogy minden hiába.
Itt látható a tömeggyilkos ember,
Ki a békében ölte csapatostul
Testvéreit. Itt látható a hős,
Ki bombákat vet, s nemcsak háborúban.
Itt látható a felelőtlen ember,
S egy másik is, kitömve, spirituszban,
Ez az igazságot kimondta nyíltan,
És nem törték fejét be, derekát csak.
Tessék, urak, hölgyek, folyvást lehet!

VÁSÁRHELYI SÉTATÉREN

Első szerelmet, első verset
Te hoztál, Vásárhely, nekem,
S mi kedvesebb öreg szívemnek,
Mint első vers és szerelem?
A vásárhelyi sétatéren
Muzsikál múltam boldogan,
S felejttem éjben, sárban, dérben,
Hogy ifjuságom oda van.

Városa csöndnek, nyugalomnak,
Eljöttem hozzád újra ma,
S fölszong bennem, mint vén zsolozsma,
A régi évek dallama.
Kossuth Lajost hittel köszöntöm,
Ő érc, örök, mint a magyar, –
S túl gyászon, átkon, ködön, őszön,
Égbe tör, mint a diadal!

VIDÉK

A széles utcák alkonyi porában
A csorda ballag hangtalan haza,
S a vén torony erkélyén egymagában
Dalol a kürtös. Égbe száll szava.

Alkony porában, nagy magyar magányban
Így áll a költő sorsa magasán,
S az alkonyatnak egyre nő az árnya,
És egyre bánatosabb a magány.

IDÉZZÜK ÓT

Egy férfi kellene, kinek szívében
Jóság, agyában gondolat terem.
Aki megáll a balsors ellenében,
S mint Krisztus, átvezet a tengeren.

Egy férfi kellene, ki az időnek
Igéjét érti, és jövőbe néz,
S míg intésére falak égbe nőnek,
Földön szavára érik a vetés.

Egy férfi kellene, ki nem habozva
Kelet, nyugat közt, mint szélben a nád,
Előre vinne új, nagy századokba,
Kiküzdvé a magyarság igazát.

Egy férfi kellene – ó, add, te végzet! –
Ki nem csak múlton kérődző tanítvány,
S eszembe jut, hogy most száz éve lépett
Örök pályára ő: Széchenyi István!

Országos Széchényi Könyvtár

MAGYAR VIDÉKI LÉLEK

Egy idegen jön néha Budapestre,
És elhalad a paloták alatt,
Melyekben nincsen Isten, ige, eszme,
Csak kék, csak kín, csak pompa és salak.
Az idegent nem ismerik a város
Hivalkodói, rangja, bankja nincs,
Nem ért csuszáshoz és kapaszkodáshoz,
Mégis övé e tájon mind a kincs.

Jöttét nem jelzi reklám és staféta,
Csak néhány ének, mély bú, szent öröm,
És ismerőse mindenik planéta

A végtelen, örök csillagkörön.
Megersimogatja őt a szél s verőfény,
És a galambok kedves hűgai,
Magyarság nászán mindig ő a vőfély,
Torán zokognak az ő dalai.

Egy idegen jön néha Budapestre,
De néked, nép, föld, édes hű fiad,
S hogy átoson e városon a lelke,
A mélyben, éjben holmi zaj riad:
Az ősi föld reng tarka váz alatt tán,
Az ősi lélek érzi rokonát,
S egy új tavasznak borzongása bűg már
A magyar lelken, magyar tájon át.

ERDÉLY ÖZVEGYE

Szép öregasszony. Tiszta és szelid.
Hajlottan hordja évek terheit.

Hajlottan és nem törten. A remény
Ott gubbaszt némán szeme szögletén.

Néha magasba lendül ősz feje,
Mint októberi ezüstjegenye.

Tesz, vesz. Kezében gyakran biblia:
Hogy kízzaték az Isten egy Fia.

És messze gondol, és sóhajt nagyot,
S elnézi a sok őszi csillagot.

A Hadak útját. Aztán lepihen,
És hazaindul a nagy, bús iven.

Nincs rokona, és nincs már könnye se,
Ő hallgat s vár. Ő Erdély özvegye!

A GYERMEKET, HA ALSZIK...

A gyermeket, ha alszik, símogasd meg
Egy gondolatban, mint bársony virágot,
Mely szirmait bezárta. Boldog éden
Ringatja most szelíden messze-messze
A nap zajától és a föld porától.
Egy nagy aranykaput nyitott ki éppen,
Melyet kerubok őriznek dalolva,
S lábujjhegyen a smaragd rétre indul,
Aranymezőre és ezüstpatakra.
Már mosolyog. Már visszatért megint
Oda, ahonnan eljött, s földre tévedt.
Előbbi életének társai,
Kis szöszke angyalok közt hancuroz most,
Szivárványszín labdákkal kergetőznek,
És jázminokkal verik arcul egymást,
Örök narancsot esznek, s nem mulandó
Babákat ajnároznak égi hintán.
Most elhervad a mosoly ajka szélén,
S búsan gügyög: kis társai szaladnak,
S ő fölbukott az ébredés göröngyén,
És földet ért ismét. Már sír az édes.

BALLADA A HÉT TENGERÉSZRŐL

Hét tengerész, mind ifju és dalos,
Hét bús merész a nagy tengerre szállott,
Örök tengerre, mely vad, viharos,
De ők keresni mentek új világot.
Hahó! Hahó!
Milyet előttük senki, sose látott.

Szárnyas vitorla vitte a hetet,
Bíbor vitorla és bízó remény,
Hét tengerész ujjongón énekelt

Az ifjuság nótázó tengerén.
Hahó! hahó!
És halkan köztük énekeltem én.

Tavaszi éjben Elmó-tűz ragyog,
És a szirének vesztőn énekelnek,
És hullanak a nyári csillagok,
És vándor darvak őszi útra kelnek.
Hahó! hahó!
Hét tengerész tart távol, új egeknek.

Világviharban, merre, hol kiút,
Egy hang, rekedten és mégis dalolva
Az éjből, mélyből, örvényből kijut
És fölzokog, föl, föl – a csillagokba.
Hahó! hahó!
Hét tengerész hajóját Isten ójja!

Ajánlás

Hat tengerész bús révből nézi már,
A hetedikkel hogy száll, száll a gálya,
Halottak élén éig veri már
Dalát időknek győzelmes dagálya.
Hahó! hahó!
Szállj, szállj, hajó, jövődök távolába!

AZ ÖREGSÉGRŐL

Az ember sokszor megszépül, ha eljő
Az öregség. Fáradt tekintetében
Kihunyt a vak mohóság, kapzsiság,
S szelíden pislog az emlék világa.
A keze nem szorul konok ökölbe,
De simogató békélten pihen meg

Az ifjuság fején és vállain.
A haja őszén megcsillan mosolygón
A verőfény, mint a havas mezőkön,
Melyek fölött a kéklő végtelen van.
Halk léptei a temetőbe visznek,
De nem sietnek, és gyakran megállnak
Egy kedves arcnál, egy hervadt virágnál,
Egy pohár bornál és egy bús zenénél.

Az ember sokszor megszépül, ha eljő
Az öregség. Hadd szépüljek meg én is!

ARANY ESTÉJE

Öreg, magyar szívéhez oly közel volt
Október ősze Margit szigetén,
Szemérmes fényü, fátylas, enyhe mennybolt,
Melyen a felhő kedves jövevény.

Öreg karosszék lett a réve néki,
Békés, dalos rév, hol ütemre megy
A búcsuzó idő, mely visszakéri
Az életet, mely hajszálon remeg.

S elszunnyadóban, hűvös délutánon,
Míg gémberedő ujjá a gitáron,
Elébe toppan Toldi és Piroska:

Hunyt ifjusága és hantolt szerelme,
Az édes és bús vágyak zöngedelme,
S lassan lejár a hamvas homokóra.

VOJTINA ÚJ LEVELE ÖCCSÉHEZ A DRÁMAÍRÁSRÓL

Hallom, öcsém, hogy a költői pályát
Választod, szóval az éhenhalást.
Mert magyar dalnok sorsa nem javult föl,
Mi több, lecsökkent jó Petőfi óta,
Ki legalább szerkesztő lett, szegény.
Hiába vágyott új századba hajdan
Csokonaink, ma is meghalna ifjan,
Szárnyas lovát ha nem fogná igába!
Nehéz az élet, és nem kell a dal most,
Csak hogyha sanzon vagy kuplé neve.
Mégis, öcsém, ha már te mindenáron
Csak literátor óhajtasz maradni,
Van egy mód arra, hogy sikert arass,
Csengő sikert, és ez a drámaírás.
Ha van benned lemondás, s nem kívánsz
Költő maradni: akkor rajta, bátran!
Nem kell egyéb hozzá, csak egy írógép,
Mert tinta, toll oly ósdi hagyomány már,
Miként a lant, koboz, és oly nevetség,
Miként a múzsa csókja homlokodra.
Ha írógép van, s színigazgató,
Ki darabodat elfogadja, és lesz
Közönség, aki beveszi, mi kell még:
Csekélység habbal, szóval a darab!
A tárgyát úgy válaszd meg gondosan,
Körültekintőn, hogy egész világon
Mehessen, még ha itt el is bukik,
Nem árt, ha a szereplők magyarok,
Csak angolul ki tudják mondani
A nevüket, mondjuk miszter Braun,
Missz Ilona. Lehet víg, szomorú
A darabod, de vége jó legyen!
Csak semmi szociális, nemzeti,
Csak szerelem, jólét és semmi más!

Nem mondom, egy kis bátor szókimondás
Nem árt, de csak módjával, mert utána
A közönség még vacsorázni óhajt,
S elég tragédia maga az élet,
S elég tragédiát írt a Sekszpír!
Fő, hogy modern légy! És a technika
Minden vívmányát fölhasználd vigan!
A hőköd jó sokat telefonáljon,
A színpalak közt várjon autó rá,
Repülőgépen szökjön a szerelmes
A gazdag lánnyal, s csekket is vigyen,
És rádiózzon a bősziült apa,
S dzsesszbend ütemre perdüljön le minden,
Az üzlet üzlet, és pénz az idő!
A dialógus hadd legyen lapos,
Fél mondatokkal, semmi gondolattal,
Részint mivel a költészet s a szellem
Más lapra tartozik, részint mivel
Kaviár kell a népnek, nem malaszt,
Azért óránként néhány szellemesség,
Wilde, Shaw uraságoktól levetett,
Nem megvetendő, és igen kelendő.
Ám fő a trükk: ezt egykor úgy nevezték:
Deus ex machina. Ma csak Mache.
Hogy mi a trükk? Hát mi a vakparádé?
A trükk az trükk, ehhez születni kell,
De nem Árkádiában, annyi szent.
Kész volna a darab, most jó a cím,
És ez a lét s nem lét kérdése néha.
A cím legyen nagyon sokat ígérő,
De semmit el nem áruló. A cím
Már félsiker, ha jó, s egész bukás,
Ha rossz. Jó címre, mint cukorra dongó,
Jön a közönség. Műgonddal keresd
A címet (és csak erre kell ma műgond).
De eddig még csak félmunkát miveltél,
Most kezdődik dandárja: ez a reklám,
A tizedik múzsája századunknak,

A többi műzsát bátran pótoló.
Ez hirdeti előre: itt a sláger,
Ki jobbat alkot, az már szemtelen,
E műzsa már dzsesszbenddel dolgozik,
Hírharsonákkal, hangos üstdobokkal,
Repedt fazékkal és kongó kolomppal,
Mert reklám nélkül lángész még lehetsz,
De drámaíró nem lehetsz, öcsém.
A reklám nélkül eljuthatsz a mennybe,
De nem juthatsz el Bécsbe, s nem lehet
Végállomásod Honoluluban.

S ha mégis, szép öcsém, költő akarsz
Maradni ebben a nehéz iparban,
Akkor ne fáradj a színházhoz el,
Hanem tedd a fiókba művedet.
Talán majd eljön a hálás utókor,
(Bár úgy hiszem, hogy ő is feledékeny),
És fölfedez egy késő filozopter,
Ki doktor lesz művedből, és idővel
Egyetemen professzor, míg te szépen
És csöndesen árvácska, viola,
Rezeda és százszorszép is lehetsz
A honi rögben, és ha van szerencséd
És pártfogód, még kaphatsz szobrot is, hajh,
És elneveznek rólad egy kis utcát,
Hol a nyomor s a szenvedés lakik,
S ez stílszerű, mert egykor itt te laktál!

AZ ISMERETLENHEZ

Én néha már találkoztam veled.
Nem ott, ahol nevedben énekelnek
És átkozódnak, nem a bús dicsőség
Száz csarnokában, ahol én, eretnek,
Félek farizeus tekintetektől.

De láttalak már haldokló nyulacska
Bocsánatkérő pillantása mélyén,
És láttalak már kolduló öregnek
Tekintetén, ki ódon bérkaszárnya
Mély udvarában, mint valami kútban,
Kintorna mellett az eget kutatta.
És láttalak beteg babák szemében,
Melyek, mint eltört mennybolt kékje, fájtak,
És láttalak egy revolvergolyóban,
Mely jobb volt hozzám mégis, mint az élet.
Mert akkor is téged kerestelek!

SZENT ILONA

Mint börtön udvarán a bús rabok,
Egymás után topogtak unt napok.
Austerlitz víg napja éjbe húnyt,
És lassan elfakult a büszke múlt.
A háromszögletes kalap kopott,
S csak szél trombitált, és eső dobolt.
És néha vészes, rémes ütközet volt:
Dübörgő ágyút vontatott a mennybolt.

De egyszer mégis álmódott a rab,
És fiatal volt álmában, s szabad.
Játszott a réten, gondtalan gyerek,
És egy csodás pillangót kergetett,
A pillangó szállt, s hogy megfogta szépen,
Mint pára és köd, omlott szét kezében!
Estére búsán hazaballagott,
De édesanyja várta csókkal ott,
Csókkal, dalokkal elringatta lágyan,

S a rab fölébredt a magányos ágyban.

MÓRICZ ZSIGMONDNAK

Minden szavadban a termő magyar nyár
Aranya csillog, s magyar ősz bora,
Mit férfiszívvel és elmével adtál,
Oly fejedelmi magyar lakoma.

A századok rád vártak, és te jöttél
Döngő léptekkel, izmos és derűs,
Maga a nagyság, a jóság, a bőség,
Hogy homlokunkról száz felhőt elűzz!

És jöttél, hogy a kárvalló szegénység
Ezer bajának örök hangot adj,
Hogy parlagán viruljon tiszta szépség,
S látásra nyíljon itt a szív, az agy!

Ha megdobott kövével az irigység,
Ha megcsúfolt sarával a galád,
Lelked tovább tetézte drága kincsét,
S tovább pörölted néped igazát.

Nemes vad voltál hínárrengetegben,
Hol mindig áll a hajtás, csapda int,
Hol az igaz magyarság mindig ellen,
S elvérzenek legméltóbb álmaink.

De a magyar nyár termő kedve nem hül,
A magyar ősznek forr még új bora,
És én hiszem, hogy győzelmedre csendül
Minden pohár e tájon, cimbora!

DUGONICS OSZLOPÁNÁL

Sírodhoz, Dugonics, szent öreg, eljőve
Új kor énekese, s tiszteletét teszi,
És hogy zöld laurus fonja be hamvadat,
Örvend néki egész szive.

Karcsó, bús obeliszk tör föl az égre itt,
Mint nagy lelked, amely túl homokon, poron,
És túl parlagon is, új Helikon fele
Szállott, vitte a nemzetet.

Áldott vagy, Dugonics, szent öreg, oszlopod
Oltár lesz, valamíg Hunnia térein
Árpád nemzete él, s virtusa megmarad,
S lelkét nem lepi durva rög.

VELÁZQUEZ HALÁLA

Mikor a végső este már közelgett,
Tekintete még fölcsókolta hosszú,
Mély búcsucsókkal a gazdag világot,
Melyet teremtett színből és vonalból.
Még megpihent a pápa komor arcán,
Melyen az égi hatalom dereng át,
A két Fülöpnek bús és büszke állán,
Az infánsok és infánsnők csoportján,
Kik játék mellől a trónusra lépnek,
És ellovagolt egyszer még előtte
Kis Baltazar Carlos királyi herceg
Sötét lován, fényes tekintetével,
És látta újra Bréda átadását,
Hol a győztes mosolygott, és a vesztes
Borongott, míg a lándzsák égbe nyúltak,
A főpapok és főurak sorát,
Kik méltóságot és gőgöt viselnek,

És látta a sok törpét és bolondot,
Kik szomorúak és mulattatók,
(Oly törpe néki minden földi nagyság!)
Fájó szemével simogatta lágyan
Öreg Menippust és csöndes Aesopust,
Koldusait a pompázó világnak,
Akiknek rongyát annyi áhitattal
És tündökléssel öltöztette fénybe,
Mint a királyok bíborát, brokátját,
S részvéte könnyét csillogtatta rajtuk.
Mert bársony és rongy, arany és penész,
Az udvar dísze és az utca árnya,
A kerti ünnep és csapszéki mámor,
Uralkodók és agarak szeme,
Mind forma, szín csak, mely fakúl, enyészik:
A képek élnek hódítón, örökkön!

VALLOMÁS

A szóke szépeket szerettem egykor,
De jaj, idóm már alkonyatra tart,
És régen volt, hogy boldog kikelet volt,
Most már magamban járom az avart.

Úgy nézek szóke szépek víg szemébe,
Mint hogyha jó kis húgom volna mind,
S a hűtelen egyetlenért cserébe
Megáldom szívük ifju álmait.

A DOLGOZÓKHOZ

Kőművesek, kik hordjátok a téglát,
Hogy égbe törjön torony és tető,
Ugye, tudjátok, hogy szent a verejték,
Hogy minden nagyság abból eredő?

Lakatosok, kik záratok csináltok,
Melyek megőrzik a kincseket,
Ugye, tudjátok, hogy a nyitja hol van
Annak, hogy ínség és nyomor lehet?

Asztalosok, kik fúrtok és faragtok,
Hogy asztal, ágy és koporsó legyen,
Mikor készítették már egy nagy koporsót,
Melyben a szolgaság lesz a tetem?

Vasutasok, kik lámpákkal jeleztek,
És sípoltok, ha indul a vonat,
Tudjátok-e, hogy egy új állomás vár,
Hol mást nem látni, mint munkásokat?

Országos Széchényi Könyvtár

VIRÁGOS BARIKÁDON

A régi május első hajnalán,
Mikor szememből elszállott az álom,
S a napnak első aranyára lestem,
Távol zenék ujjongó harsogásán
Álmodtam ébren a szabad jövőről,
S az ablakot széttárva messze néztem,
S az ünneplő népekhez szólni vágytam,
Hirdetni az embertestvériséget!

Azóta sok május jött, véres és
Virágos és fagyos és közönyös.
De egyszer még szeretnék egy zenét,

Egy tömeget, ünneplőn és dalolva,
Szeretnék egy virágos barikádon
Győzelmes és derűs szemekbe nézni,
Egy vértelen és könnytelen tavasszal
Ölelni át a milliók szívét,
Hogy égis dobbanjon meg az enyém,
S elégjen egy virágos barikádon!

MÉLY AZ ÉLET

A színpadon egy társadalmi drámát
Komédiáztak a szegény színészek.
A feleség, férj, az udvarló vitázott,
Kongottak a szavak, én ásitottam.
Unottan ültek, s illedelmesen
A többi nézők, egy nagy, tömzsi bérlő
Már szundikált is kedves neje mellett.
A színen egyre kopogott a frázis,
A sűgő néha kiabált rekedten.
A tisztességről és a hozományról
Beszelt a színész, és egy új kalapról
És autóról a molett színésznő.
A deszkákön port vert az unalom már.
Én nem birtam sokáig, elszaladtam,
S ahogy kírtem az utcára, láttam
Magam fölött a tenger csillagot,
Amint szikrázott tőlük a magasság,
És újra éreztem, hogy mély az élet!

NÉHANAPJÁN

Szerény voltam világéletemben,
Mindenben az egyszerűt kerestem,
Muzsikában mezei tilinkót,

Borban is csak a homoki vinkót.
Úri néppel nemigen kezeltem,
Kiskocsmában mulatott a lelkem,
Nagyvárosnak nem lettem lakója,
Hegyek alján jobb nekem a róna.
De azért van bennem büszkeség is,
S néha szűk még a csillagos ég is,
S úgy nézek rá gőgös hatalomra,
Mint Mózesre az Úr csipkebokra.

DÚS ŐSZI NAP...

Dús őszi nap: talán ez az utolsó,
S talán azért is oly szép. Bús remek.
Pereg az ákác lombja, és az orsó,
Sorsom orsója is gyorsan pereg.

A nap most ontja aranyát pazarlón,
Hogy megremeg e fényben a levél,
És néha szél jön, és csöndes viharzón
Aranyeső hull, haldokló, ledér.

Ó, nap: te is búcsuzol már e tájról,
S tűnt nyári ünnepek fényét viszed,
A tarlón már szürkéll az őszi fátyol,
S dérrrel derűsek már a reggelek.

A csorda már a kora délutánban
Ballag haza, az árnyék egyre nő,
S az őszirózsák hervatag hazája
Szelíden vár: a boldog temető.

MORTUI...

Ha a halottak ünnepén
Minden síron kigyúlna egy láng,
A távol csillagokba félve néznék,
S riadva mondanák: a föld ég!

Ha a halottak ünnepén
Minden síron egy rózsza nyílnék,
Be megszépülne ez a vén föld,
És lenne rózsás temetőkert!

Ha a halottak ünnepén
Föltámadnának a halottak,
Ki merné megmondani nekik,
Hogy mind hiába éltek, haltak?

MATUZSÁLEM

Csak üldögélt, s elnézte a világot,
Az embernyáját, és mint nő e nyáj.
És mindig új jött, s mind a földbe szállott,
Ő éveit rég nem számolta már!

Oly messze ment már a sok ifju hajnal,
Mikor szívében még tavasz derült,
Rogyó inakkal és hajlott alakkal
Ő a ráváró sír szélére ült.

Tünődve hallgatott, s kereste rég
Elmúlt dalok elnémult ütemét,
Ha ifju párok vígan énekeltek!

De nem találta, és ámult nagyon,
Ha gyermeket látott arany napon.
Nem tudta már, hogy ő volt rég a gyermek.

A HALÁLHOZ

Te hegedülsz a hegedűkben.
Te tündökölsz tavaszderűben.

Te csillogsz szerelem szemében.
Te szunnyadsz az anyák ölében.

Te mosolyogsz poharak mélyén.
Te hárfázol a nászok éjén.

Lágyan te ringatod a bölcsőt.
Te hangolod az árva költőt.

Reménytelenség menedéke,
Álmatlan álom, szende béke,

Téged remegnek és remélnek.
Halál: te vagy az örök élet.

EMBERI HITVALLÁS

Hiszem, hogy járt e földön egy szomorú, magányos
Galileai férfi, ki harminchárom évvel
Többet tudott, mint minden Cézár, poéta, mágus,
S szelíd szava erősebb, mint minden büszke kétely.

Hiszem, hogy az igéje túléli dómok ormát,
Az arany kupolákat, a máglyát és a kardot,
Hiszem, ha sohasem jó, mit hirdetett, az Ország,
Hogy az az Út, Igazság, melyen ő égbe tartott.

Remélem, hogy e földön, mely völgye siralomnak
S csillaga küzdelemnek, a dúvadak helyébe
Szelídebb népek állnak, s rózsásabb lesz a holnap,
És nem lesz a bitófán mártírhalott a Béke.

Remélem, hogy a munkás megkapja méltó bérét,
És nem lehet henyélni bíborban és selyemben,
S a paloták alatt nem támolyog az éhség,
S ebek harmicadán nem tengődik a Szellem.

Szeretem e világnak minden gyönyörűségét
És minden bánatát, a napot és esőt,
A márciusi zsongást, a decemberi békét,
A kelő csillagot és a lepihenőt.

Szeretem kisiújk és -lányok forradalmát
Iskolák udvarán, s a dérvert öregeknek
Bús topogásait, sírok örök nyugalalmát,
Csak Mammon, gyilkosunk, csak téged nem szeretlek.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

IMMORTEL

Én kedvesem, ha majd a hűvös ágyon
Némán heverve hallgatom szünetlen,
Hogy az eső kopog az őszi csendben,
S hogy nő szivemből égő, vad virágom,

Ha majd a hold halvány mosolya réved
Kisértetes estéken egy keresztre,
Mely nékem is nyugalmat hoz, s az élet
Kínját megváltja: gondolj kedvesedre.

Ne arra, aki nem tudott e földön
Szeretni és gyűlölni, halni, élni,
Kinek a léte rabság, sírja börtön.

De arra, aki száll büszkén az égi
Szivárvány hídján boldogan dalolva,
S nem hervadó rózsát fon homlokodra.

KATONA JÓZSEF SÍRJÁN

Ó, legszentebb hant Alföldünk szívében,
Gyász és dicsőség orma, kunhalom,
Világító torony a magyar éjben,
Hol megváltássá lesz a fájdalom!

Itt álmodik a nyugtalan magyarság
Örök kérdője: élet vagy halál?
Itt fekszik ő, ki megharcolta harcát,
De békességet sohasem talál.

Minden magyar tusában újra vérzik,
Minden magyar bukásban rémlik ő.
Fölötte nem megy el a vén idő:

E földön még az ő vetése érik,
S velünk lesz ő, magányos halhatatlan,
Az aratásban és a diadalban!

NEFELEJCS BLAHA LUJZÁNAK

Most némultál el, édes csalogányunk,
Mikor a bánat éje oly sötét,
Mikor oly zordon és oly még magányunk,
S vihar veri vén erdőnk üstökét!

A kacagó és daloló magyar kedv
Madara voltál, s elszálltál tova,
Most már csak hamvadó emlékezetben
Csillog szived nótája, mosolya.

Szép szemeidben pásztortüzek égtek,
Víg ajkadon rónáink tengerének
Ezer dalt termő aratása csengett:

Búbájadon egy boldog nép merengett...
Mikorra térsz meg ifjan, szépen, újra,
Magyar derű, magyar kedv: Blaha Lujza!

MAGYAR JÁNOS A BAKON

Körötte víg vásári tarkaság van,
Sok mutatványos mókázik javában,
Igéret puffog, játékpuska durrán,
A hinta leng a szédítő azúrban.

János nyugodtan és hallgatagon
A vásár szélén gubbaszt a bakon,
Magára húzza jól öreg subáját,
S tekintete a távolokba vág át.

A földeken jár ballagó esze,
Hol dallam néki növő fű nesze,
Hol csöndes és derűs a végtelenség,
És boldogok a békés naplementék.

Mert nincs a földön semmi panoráma,
Mely szebb lehetne, mint az ő határa,
Hol verejteke áldását aratja,
S hol fáradt testét egykor visszaadja.

János csak vár, csak hallgat a bakon.
Az örök élet ő, a nyugalom.
Egy ezer évnek fénye, árnya arcán,
S elnéz közönnyel a világ piarcán.

GÖRÖG PROLÓG

Pán sípja dalol most, édes fuvola,
S a szép görög égnék napja ragyog.
A mának borúja száll messze, tova,
Ifjak boldog csapata táncba fog:
Erdei nimfa, forrási najád

A víg faunna kellett magát,
A völgy ölében és a hegy oldalán
Örök melódiáját fújja Pán.

Az isteneknek is kedves a tánc,
Hol ifju sziveknek új ritmusa ver,
Hol lejt az öröm, és szökell a vágy...
Fel hát, fiatalság, fel, táncra fel!
Ujjongjon az ének, dobogjon a föld,
Lobogjon a hajban a tirusz, a zöld!
Evoé, éljen az élet, a szent,
Elég pihenőnk lesz majd odalent!

KONCERT

Szemem lehunyva hallgatom,
És fölígézem arcodat.
Te ringatózol a dalon,
Te rengeted a húrokat,
Téged dicsérnek a vonók,
És áldanak a trombiták,
Csellókban a vágyam zokog,
Dobokban a szívem kiált.

Fülem befogva hallgatom,
Hogy harsonáz a szerelem,
Hogy dübörög e hatalom
Időkön át és tereken:
Hogy rázza emléklombjait,
Hogy tépi életsudarát,
Ó, Anna, lelkem dalait
Neved hogy viharozza át!

NYUGASZTALÓ

Már rég nem gondolok felőled,
A szerelem ma temetőkert,
Már nem járom a temetőket.

Már rég nem énekelek néked,
Az énekek nagy messzeségek,
Már nem látom a messzeséget.

Már üldögelek földi porban,
Gyönyörködöm alkonybiborban
S álmat lelek homoki borban.

A SZENTESI HATÁRBAN

Itt álmodik Attila valahol...
Fölötte bús darumadár dalol,
Fölötte magyar ég kék sátora,
S a hunok harca áll, s hunok tora.

Keressük őt, a nagy, erős Vezért,
Ki csillagokba nőtt, s szívünkbe fért,
Kinek szent kardja s lelke győztesen
Királykodott e földi téreken.

A magyar táj ölelve rejti őt,
Fölötte zúgnak viharok, idők,
És hullanak a népek, csillagok:
Attila jön! Hunok, virrasszatok!

MEGINT JAPÁNOSAN

Az új tavasz először nem a város
Borús zugába kukkan boldogan.
A temetőbe surran, és virágos
Sírok között méláz, s új dalt fogan.

*

A hold olyan magányosan virraszt ma,
S olyan talányosan a vén egen,
Mint öregúr, kinek könnyét kicsalta
Egy régi, régi, régi szerelem.

*

Papírból építettem én lakásom,
A földrengés se dönti meg soha.
Világít benne gyászon és homályon
Lement napoknak elhunyt mosolya.

FÉRFIAT ÉNEKELEK...

Férfiat énekelek, lantom új dalra fölajzom,
Áhitat és kegyelet rózsáival ékesitem föl,
És sarut oldva jövök antik mértékkel adózni
Annak, akit költők minden koszorúja megillet.
Mert maga vátesz volt, tisztán megmondva jövendőt,
Melynek fölragyogó napját ő hozta nekünk el,
S szörnyeteg árnyaival küzdött, aggódva, remegve.

Ódát érdemel ő, nem is ódát, ünnepi himnuszot,
Pindaroszi szavakat, melyek árja egékbe csapódik,
S múló gyászokon át az örök fény ormait éri.
Ó, de ma oly fájó nagyságra tekinteni mélyből,
Csonka világunkból fölnézni ily nagy egészre,
Törpék harca közül Atlasz vállára meredni,
A hazai földnek gondját, aki bátran emelte,

S hogy mégis mozog, ezt vallotta, hitte halálig.
Ó, mily vátesz is ő: mély, bús pusztába kiáltó,
Századok éji kódét föltáró tünde szövétnek,
Mely a jövő hajnalt várván, virrasztva elégett.
Férfiat énekelek, ki a restül álmodozó hunt,
Messze kelet népét tettekre ragadva vezette
Tétlen tengésből diadalmas eszmei harcba!
Hol van most a magyar, és hol van most a vezérlő,
Merre megyünk, meddig, vereségek népe, fejetlen,
Meddig paskol még bennünket a gyász s a gyalázat?

Férfiat énekelek, s remegő lélekkel idézem
Isten tűnt remekét, elszállt lelkét a magyarnak.
Őt, akiben szerelem – üdvösség s kárhozat egyben –
Élt e honért s népért, s inkább omlott el a téboly
Szőnyegein, ám nem nézhette fájának elestét.
Döbling: rácsaidat megrázva figyelte vak éjben
Távol népe jaját, puskáknak tompa zenéjét,
Mint a magyar puszták rab oroslánsarja, homályos
Emlékek s álmok pirkadtak néha agyában
Régi diétáról, új hídról, büszke folyóról,
Mely laza gátokon át harsogván törtet előre,
És a szabadságnak tépett zászlója taréján.
Ó, hány végtelenül ólmos és lassu napod múlt,
S néha a méla magyar Bánát költője, a bomlott
És szilajon zokogó Lenau cincogja füledbe
Az eltűnt éden, vesztett föld síri keservét,
S az idegen zsarnok pandúrja kutatta a titkod!

Én, e kései kor elfáradt lantosa, íme,
Száz év tűnte után hívlak, jöjj el, soha jobban
Nem várt férfit e táj, soha inkább hőst, aki alkot,
És e szörnyü kaosz szennyes vizein lebegő nagy
Lelke szaván ismét élet lesz, s új Magyarország!

MARTINOVICSÉK

A szolgaföldben nem nyughatnak ők, nem,
Följárnának a magyar temetőben.
Nem is merik ma eltemetni őket,
És nincs számukra még e tájon ős kert.

Maradjanak is itt egy ideig,
Míg szolgálágunk éje letelik,
Maradjanak, virrasszanak a csontok,
Míg bennünket gyötörnek szolgagondok.

Maradjanak: a kiégett szemek
Sok úri bűnre hadd tekintsenek,
Hadd legyenek bírák most, kiket egyszer
Halálba küldött egy gaz, régi rendszer!

Majd lesz még egyszer május e világon,
S nagy temetés egy víg föltámadáson.
Szabad népeknek boldog milliója
Kísérje őket egy új Panteonba!

Országos Széchényi Könyvtár

AZ ISMERETLEN KATONA

Én nem ünneplem őt, én gyászolom,
Fekete posztós dob nélkül, magamban,
De milliók nevében, akik élnek,
És föltámadnak majd egy szép napon
A sírból, mit ma országnak neveznek.

Én nem ünneplem őt, én átkozom
Vezéreit, kik vérmezőre vitték
Fiatal testét, ifju álmait,
Szabad jövőjét, boldog büszkeségét,
Idegen célért, idegen pokolba.

Én nem ünneplem őt, én siratom
A vértanút, ki mások vakhitéért
Az Antikrisztus lovasát követve,
Az embertelen, gyilkos kötelesség
Parancsszavára az árokba fordult.

Én nem ünneplem őt, én jól tudom,
Hogy mily barlangban főzték azt a mákonyt,
Melytől bódultan tántorgott a nép,
És innen és túl vér a vérré támadt,
És innen és túl a halál tanyázott.

Én nem ünneplem őt, Johann Kovács,
Schmidt, Smith, Forgeron és Forgiarini
S a többi mind, elnémult ajkaikkal
Az égbe és szívünkbe azt kiáltják:
Elég legyen a meddő pusztulásból,
És vesszenek a rombolásra bűjtők!

Én nem ünneplem őt, a sírokon,
Melyek a földet dúsabban borítják,
Mint a vetés, nem taposok gazul,
Halálukért hirdetve új halált,
De vallom és hiszem, hogy szent az élet,
Szent, szent, százszor szent. Ámen.

Úgy legyen!

EGY HÁZ

Eltűnik egy ház. Alacsony tetővel
Nem ostromolta gőggel az eget,
Míg állt, nem tűnt fel senkinek e tájon,
Öreg anyó volt, élt már eleget.
De nekem a szívembe vág a csákány,

Mely falait lebontja, mert nekem
E ház volt gyermekségem, ifjuságom,
E szürke ház volt színdús életem.

Ez alacsony tetők alatt magasba,
Ó, hányszor lendült homlokom, dalom,
Hány álom ringatott alvón, imetten,
És háború zúgott, s forradalom.
Itt éltem én, a gyermek, ki öreg volt,
És aki mindig nagy gyermek maradt,
Itt sírtam én, mint ifjú, ki sosem volt
Fiatal, s várt egy végső diadalt.
És innen néztem a szabad jövőbe
Mint férfi, mikor nő, sors elhagyott,
S a boldogtalan tegnapért cserébe
Köszöntöttem a szabad holnapot.

Itt virrasztottam álmaim fölött én,
Mint kapitány a süllyedő hajón,
A földet kémlelőn, mely ott dereng már
Egy új hajnalban. És majd hallgatom,
Hogy cseng a csákány, görnyed a gerenda,
Hogy dolgozik, ront, bont a faltörő.
Hogy épül álmon, harcon és kudarcon,
Egy élet romjain túl a jövő!

TÁPAI NÓTA

A tápai templom öregebb apádnál,
Vénebb a kriptában pihenő apátnál,
De az Isten régibb, mint a régi oltár,
Idősebb ő minden kő-kövön templomnál.

A tápai lányok mennek a misére.
A tápai vének várnak az igére,
A földek esőre, a kaszák a nyárra,
Nincstelen szegények egy nagy aratásra.

ESTI DAL

A nappal fényében, zajában
Elődöng árva egymagában
A lelkem, tévedt jövevény,
Oly idegen nekem a hajsza,
A szívemet dalokra ajzva
Oly inkognitó megyek én.

De ha az alkonyat leszállott,
Olyan kedves, kámzsás barátok
A barna árnyékok nekem,
A messze menteket idézik,
A múlt szelíden iderémlik,
És földereng az életem.

Országos Széchényi Könyvtár

ISTEN KEZÉBEN

A júniusi napnak záporában,
Mely aranyat nyilaz álmatagon,
Lyukas nadrágban és kehes kabátban
Öreg csavargó alszik a padon.

Körülötte az élet dele forr, zúg,
És robognak a ringó gépkocsik,
Ő lógó fejjel más világba fordul,
És egy boldog májusról álmodik.

Elnézem én gyöngéden és irígyen,
Az élete és padja oly kemény,
De ő most végtelen puhán, szelíden,
Bizton pihen az Isten tenyerén.

ANNA ÖRÖK

Az évek jöttek, mentek, elmaradtál
Emlékeimből lassan, elfakult
Arcképed a szívemben, elmosódott
A vállaidnak íve, elsuhan
A hangod, és én nem mentem utánad
Az élet egyre mélyebb erdejében.
Ma már nyugodtan ejtem a neved ki,
Ma már nem reszketek tekintetedre,
Ma már tudom, hogy egy voltál a sokból,
Hogy ifjuság bolondság, ó, de mégis,
Ne hidd, szívem, hogy ez hiába volt,
És hogy egészen elmúlt, ó, ne hidd!
Mert benne élsz te minden félrecsúszott
Nyakkendőmben és elvétett szavamban
És minden eltévesztett köszönésben
És minden összetépett levelemben
És egész elhibázott életemben
Élsz és uralkodol örökkön, Anna.

MINDIG VELEM

Én emlékszem, már játszottunk együtt mi
Nagyon régen és nagyon messze, messze.
Nem Anna voltál, nem is volt neved még,
És akkor is a végén szomorúan
Elváltam tőled, és e földre jöttem.

És gondolom, fogok még játszani
Aranyhajaddal, bársony vállalddal,
De akkor is, a végtelen ködén át
Egy régi válás rémlik majd felém még,
Egy régi név, egy régi szomorúság.

HALADÉK

Menekülünk a láthatatlan
És ismeretlen rém elől,
Ki ránk les százezer alakban,
És egyszer mégiscsak megöl.

Ki ránk vár fényben és ködökben,
Alattomos gyilkos, konok,
Minden bukásban és örömben
Ő közeleg, az átkozott.

Megengedi, hogy dalba fogjunk,
Hogy csókoljunk egy tünde nőt,
Elnézzük, percek üdve hogy fut,
És mint nőnek a temetők.

Megengedi, hogy meneküljünk
Mámorba, ködbe, bús vakon,
Hogy végre lássuk: itt a vesztünk,
S érezzük: nincsen irgalom!

1926. JÚLIUS 31.

Petőfiért toroz a társaság,
Fölzengenek a víg és bús danák,

Az örök ifju lelke bujtogat
Vad vágyakat és édes álmokat.

Kiskocsmá éjén nótás magyarok
Emléke és reménye kavargog.

És egyszerre az ivó ajtaján
Megjelenik egy kedves barna lány,

Szemében tűz és ajakán mosoly,
Oly tiszta, édes, oly derűs, komoly,

Magyar lány, és a költő nézi őt,
És fájva látja tűnni az időt,

Mily fiatal, mily szép, ha látta volna
Petőfi őt, ily bájjal andalogva,

Tán legszebb versét írta volna itt!
Fiúk, igyunk! Idézzünk Valakit!

A KOLDUSNAK

A koldúsna, ki áll az utca sarkán,
S kinek vállán egy élet terhe roskad,
És vak szemében egy világ halála,
A koldúsna egy rongy papírt vetettél,
És azt gondoltad, hogy most jószívű vagy.

Koldús előtt én röstelkedve állok,
És nem tudom, hogy mit mondjak neki,
Szeretném homlokát megsímogatni,
A derekát szelíden átölelni,
A szívemet a kalapjába tenni,
És engedelmet kérni tőle szépen,
Hogy én még látó szemmel baktatok

Az örömök útján a sír felé,
Hogy én még nem görnyedtem meg a sorstól,
És úgy szeretném biztosítani,
Hogy én is, én is oly koldús vagyok,
Testvére és bajtársa, szenvedő,
Mert boldogabb és szabadabb jövőt
Neki már nem merek ígérni én se,
Mert neki megváltója a halál lesz...

NE BÁNTSÁTOK A LOMBOKAT

Ne bántsátok a lombokat:
Susogta George Sand a halál előtt.
Nem értették meg, én megértem őt.
Ne bántsátok a lombokat,
Hadd nőjenek, viruljanak az égre,
Hadd mosolyogjanak napban, esőben,
Hadd ringassák a békés fészkeket,
Küldjék magasba a rigók dalát.
Hadd boruljanak össze boldogan,
Ha alattuk a szerelem tanyázik,
És hadd terítsenek álompalástot
Az élettől elfáradt vándorokra.
Ne bántsátok a lombokat,
Hadd játsszanak alattuk gyermekek,
Akik az első lépést most teszik,
Tipegve ismeretlen cél felé,
És hadd pihenjenek meg a halottak
Zöld sátraik alatt a rögök ágyán,
Ne bántsátok a lombokat, ti élők!

TEHENEK

Minden este fáradt baktatással
Elvonulnak ablakom előtt,
Feketén és fehéren kocognak,
És nem látnak soha engem ők.

Nem tudják, hogy felleg jár az égen,
És kigyúlnak fönna csillagok,
Nem tudják, hogy nyílnak az akácok,
S kémény füstje égbe kanyarog.

Minden este jönnek nagy csapatban,
A szemükben egy bánat borong,
S ami bennük elmondatlanul fáj,
Monoton zokogja a kolomp.

ÚJ DALOK JAPÁN MÓDRÁ

A vadludak a nádasban kerengnek,
Az őszi szélben búgnak, mint a bú,
A régi helyet, kedves, ne keresd meg,
Ó, mert a múltba vissza nincs kapu.

*

Halványan mosolyog a hegy a tóban,
Mely lábánál szelíden szendereg,
Emléked a szivemben egyre jobban
S tisztábban tündököl, kedves gyerek.

*

A lampionnál fényesebb a csillag,
Mely égi ünnepen csüng, milliomm,
De ünnepen szerelmes álmaidnak
Te vagy a csillag és a lampion.

*

Havas tetőről jó a völgybe nézni,
Hol rizs terem, és karcsú pálma int,
Havas fejjel jó néha földézni
Az ifjuság mosolygó árnyait.

LÁTJÁTOK, FELEIM

Elnéztem egyszer egy aranykoporsót,
Mely csillogott a komor kirakatban
Az arany napban, fejedelmi fényben.
A tavasz minden ragyogása rajta,
Mellette elszürkült a többi érc,
A bronz, ezüst, az ólom és az ón.
A sétálók megállottak az utcán,
S a loholók is e nagy fényre néztek.
... Valaki jár közöttünk boldogan,
Valaki áll fölöttünk gőgösen,
Valaki él, valaki meghal egyszer,
S némán e drága aranyágyba fekszik.
Elnéztem csendes búsán e koporsót,
Mely csillogott a komor kirakatban,
Amint mindennél büszkébben, dicsőbben
Ott tündökölt és élt ez a koporsó,
És várta őt, ki benne elpihen majd.

ÚJABB DALOK JAPÁN MÓDRA

Sárkányokat eresztettünk a réten,
S a szél elvitte messze, hirtelen,
Kerestük őket sírva és remélve,
Talán megleljük majd egy más egen!

*

Kis kedvesemnek volt egy őzikéje,
Szemében mindig bánat csillogott,
Mint nővéremnek, úgy néztem szemébe,
És úgy szerettem őt, mint hű rokont.

*

A világ titkát nem lelték a bölcsek,
A világ titkát nem kerestem én,
De már tudom, mért szomorúk az őzek,
S mért oktalan e földön a remény!

*

Az égi hirnököt nem látja senki,
Mikor közöttünk halkán megjelen,
Az üdvösséget hozza, vagy a semmit?
Mindegy: túlvisz e fájó életen!

ESTE AZ ALFÖLDÖN

Az alkony kéken hamvazó ködében
Most térnek nyugovóra mind a házak,
A csöndbe bámulnak komoly fehéren,
S tetőiket lehúzza az alázat.

Az ablakok kis, vaksi fénnel égnek,
Öreg parasztok néznek így az éjbe,
És lecsukódnak jó korán e fények,
S virraszt tovább az udvar jegenyéje.

Mint régi csósz, dudolgat egymagában.
S a csillagokba nyújtózik didergőn,
Alatta boldogabb a tyúkok álma,
S ha elszundít, hát ő is egy az erdőn.

Az országút elindul bandukolva
Az éjszakában, tornyokat keresve,
Fáradt utast és aranypénzt a porba,
S egyszer csak eltűnik a végtelenbe.

VIDÉKI REJTEKBEN

Csönd és magány révében hallgatom,
Miket susog a hírek rádiója,
Szelíd akácra nyílik ablakom,
Az utcán egy talicska megy kocogva.
Az asztalon virág és könyv terem,
És néha vers. A messze, végtelen
Tenger bűg így az álmatag csigában.
Künn a veszély most harsog. Szörnyű áram
Kereng a földön, amely reng, vajúdik.
Az ember vívja véres háborúit,
S a véren át a jövődőbe törtet,
S míg a világ kapui egyre döngnek,
Csönd és magány révében hallgatom,
Miket susog az alkony és a lomb,
Mint szökevény harcos, kit mindhiába
Szólongat e század vad trombitája.

ÉLET

Egy régi városban kószáltam egyszer,
Hol minden olyan ódon és komoly volt,
Oly feketék a házak az időtől,
Mely századokat hamvazott reájuk.
A szobrok virrasztottak, méla márvány
És komor bronzköntösben, égbe nyúlva,
Halott császárok, régen volt vezérek,
De karjuk az élők fölé meredt még

Parancsoló és tiltó mozdulattal.
És eltévedtem egyszer keskeny utcák
Közeibe, hol mintha elfeledve
A múlt tovább folytatná életét:
Fehérszakállas vének kandikáltak
Vasrácsos ablakok mögött a napra,
Mely aranypénzét pazarolta prédán
Egy ifju nőre, szépre, álmatagra,
Kondor hajúra, karcsu termetűre,
Talán Zsuzsánna, Eszter vagy Judit –
S a fiatal nő ment a napsütésben,
Sötét hajában bíborszínű rózsza.
E régi városban ő volt a nagy kincs,
A szerelem, az üdvösség, a termés,
Halott császároknál hatalmasabb,
Mert egy jövőendő életet viselt ő!

ISTEN LÁMPÁSAI

Az újságban volt: Varga Mancika
Lámpát tisztított. Mostohája mondta,
Hogy olyan fényes legyen, mint a nap,
S oly tiszta az üvegje, mint a kristály.
És Mancika remegve fogta kézbe
A síma hengert, mert a mostoha
Kegyetlen volt, akárcsak a mesében.

És így esett, hogy reszkető kezéből
Az üveg kiesett, s ezer darab lett.
És ekkor Varga Mancika halálos
Ijedelemmel és szomorúsággal
Maga elé meredve nézte, nézte
A szörnyü kárt, a rettentő csapást,
És elsötétült tört lámpása láttán
Egész világa körülötte, és ő
Szép csöndesen s nagy gyorsan leemelte

A polcról azt a homályos palackot,
Melyben zsírszóda volt, s kiitta sebtén.
Az újságban volt: a Rókusba vitték,
Hol már eszméletét nem nyerte vissza,
S reggelre egy jobb létre szenderült...

...És akkor szállni kezdett hófehér,
Fénylő szárnyakkal a felhők fölött,
Nagy messze, mélyen elmerült alatta
A nyomorúság és a mostoha,
A külvárosi szürke bérkaszárnya
A tüdővész s éhség áristomával,
Hová a nap még délben sem tekint be.

S egyszerre csak nagy, tiszta fények égtek,
Amerre szállott, ragyogó magasság
Fogadta, eddig nem hallott zenével.
A jó Isten maga vezette kézen,
És szólt: Ezek az én lámpásaim,
Ezeket nem kell tisztogatni. Mindig
Itt fényeskednek felhő, gyász fölött.

Válassz közülük egyet, Varga Mancsi!
És Varga Mancsi választott egyet,
S mikor a fényes lámpást kézbevette,
Az elkezdett káprázatos dicsően
Tündökleni és melegíteni,
Mint csak a jóság és a szeretet,
A részvét és az irgalom a szívben.

AZ IDŐNEK

Idő, örök öreg, ki messze, fenn
A végtelen szikláján ülsz magad,
S csak nézed hallgatag, vén bérceken,
Hogy az eón, az év, a nap halad,

Csak nézed, hogy a tenger és a könny,
A vér és víz hogy árad és apad,
Csak nézed, hogy vív a fény és a köd,
S hogy múlik el világ és pillanat:

Idő, örök öreg, mi lenne, mondd,
Ha egyszer elszunyadnál, és e zord,
Nem lankadó játék megállana:

A hulló őszi lomb a lomha légben,
S az elmulás halálhozó ködében
Szivemből szálló sóhaj dallama?

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

SOHA...

Költő vagyok csak, semmi más,
 Levél, ki elszakadt a fáról,
 Repíti vágy és álmodás,
 Hajnalba hull az éjszakából.

És néha föl az égre száll,
 És néha visszahull a sárba,
 És néha egy bokrot talál,
 De soha sincsen nyugovása.

HALOTT TÁRSAK ÜDVÖZLÉSE

A temetőkből indultam közétek,
 A temetőknek éneklője, én,
 Halottakat magasztal ez az ének,
 Kik halhatatlanok a hír egén:
 Az élők vígak, búsak, ifjak, vének,
 Emlék az egyik, a másik remény.
 Ők élnek harcokon, kudarcokon túl,
 Nekik örök harangok hangja kondul.

*

Először téged hadd köszöntelek fel,
 Ki minden márciusi ünnepen
 Ódát teremtél a magyar berekben,
 Mint a tavasz, ki ibolyát terem.
 A zsarnok ellen harcoltál rimekkel,

S akartad, hogy a nép boldog legyen!
Forró szivedre hull bár szürke sír,
Lángod hevít még: Ábrányi Emil!

*

Hogy az őskertben
Mélázva jártam,
Egy szelíd, csöndes
Sírra találtam.

Tücsökdaloknak
Szunnyad itt lelke,
S kurucnótáknak
Örök keserve.

Magyar virág nő
Hű szív porából,
Itt álmodik már
Endrődi Sándor!

*

Egy harmadik sír havas orma
A Kárpátokra gondol zordonan,
Hol a szabadság bujdokolva
Most a téli szélben rohan.
Egy fáradt harcost rejt e sír ma,
Mely mint a Tarpaták, dacos,
Virrasztva néz bús álmainkra
A bérclelkű Bartók Lajos!

*

Tüzek költője, Kiss József, idézlek,
Ki elindultál a csegei révnek
Nagy jegenyéi alól, és dalolva
Bebotorkáltál a magyar Pantheonba.

Ki színnek, fénynek szerelmese voltál,
És szomorú, szürke hamuba holtál.
Megüzenem: a magyar tüzek égnak,
S lesz új dala még a régi dicsőségnek!

*

Az egri földben eggyé vált a röggel
Az áldott test, szivéből rózsza nyit,
És viola és rezeda és jácint,
Mely csöndes egri csillagokba int.

De csak a testét kell itten keresni,
Melyet a hant édes puhán borit,
A lelke ott él millió magyarban,
Ki a szivébe zárta Gárdonyit!

*

Egy új sírnál még meg kell állni hosszan:
Magyar költők tolmácsa hallgat itt,
Ki, mint viharban mély orgonaszólam,
Lelkünkbe búgta jó sok dalait,
Ki szózatot ajkával a romokban,
Az égbe tört fel, mint a szikla hit,
A teremtés nagy Michelangelója
Formálta nekünk – Jászai Marit!

*

A temetőkbe ünnepelni hív ma
Valami boldog, bús, magyar varázs,
Mert a jövőnek ott szunnyad ma titka,
Mert sírok ormán lesz föltámadás!

FORGÁCSILLAT

Az asztalosműhely előtt
Megálllok én pár pillanatra,
S a gyaluforgács jószagát
Hosszan, mélyen szívom magamba.

Műhelyben voltam gyermek én,
A munkát játszva itt tanultam,
S a gyaluforgács jószaga
Köszön felém, s idézi múltam.

Ez volt a tömjénem bizony,
S néztem, mint rég az égi gyermek,
Hogyan faragja nagyapám
Öreg betűit egy keresztnek.

KAISERGRUFT

Itt nyugszanak örökre egymagukban,
Várják az angyalt, aki trombitál,
A nép tovább él, és hódít a munka,
De nem kel fel a császár és király!

A régi város új időkre indul,
És új zászlókat lenget új tavasz,
Ők nem mozdulnak többé sirjaikbul,
Melyet a bús enyészet behavaz.

Mily kis helyen megfér a nagy dicsőség,
A hatalom, ha gazdája nem él,
És nem kell néki semmi pompa, őrtség,
Mely más erőnek más nótát zenél.

Halott cézárok: én megyek a napra,
Szabad jövőbe, mely nekünk ragyog,
Élő tömegben boldogan haladva,
Mert rabok voltunk, s nem leszünk rabok!

NEMES PALOTÁS

Báj és erő itt egymást váltogatják,
Ez a te táncod, édes-bús magyarság,
Nemes méltóság, szilajsággal egyben
Forog e táncban, mint az ütközetben.
Merengő ábránd és vágy ringatóznak,
És sírva vigadása századoknak
Zokog és ujjong álmok ütemére,
És benne forr egy nemzet büszke vére.
Erdély nagyságos lelke lebeg benne,
Ez a tánc minden táncok fejedelme,
Ezer nagy év borúja és derűje
Bujdokol itt a síró hegedűbe.
Balassi járta, Bessenyei ropta –
E tánc a dicső múlt tárogatója,
Az ősök benne ébresztőt üzennek
A lankadó és csüggedő jelennek.
Húzd rá, cigány, mert három itt a tánc.
Megjárja még a cseh, oláh, a rác!

CIGÁNYNŐK

Nagyon szerettem őket kis koromban,
Ha a sarokban titkosan susogva
Kártyát vetettek a buzgó cselédnek,
Ki nékem az új nótákat dudolta.

Bámultam őket, ahogy naptól égett
Barna arcukkal, tarkabarka rongyban
Ballagtak, és nézték báván a várost,
S szemük parázslott boldog izgalomban.

Szerettem őket izzó, édes órán,
Mint karcsú párduc, nyúltak el zihálva,
S én lázasan, fájón öleltem őket,
És emlékeztem forró Ázsiára.

BALLADA

Tizenkét hőszinű ménen
Tizenkét barna lovag.
Mennek a ködben, az éjben
Büszkén és hallgatag.

Mennek száz pusztaságon
És tuskén, bokron át,
S hallanak messzevályón
Egy mennyei orgonát.

Az üdvösségnek vára
Ki tudja, merre lehet,
Ők mennek télbe, nyárba,
Úzve a fellegeket.

Már majd valamennyi lovagnak
Galambósz szakállá van,
S hogy lóhalálba rohannak,
Az idő velük rohan.

És köztük egy fiatal hős,
Ki néha visszatekint,
S bámulja a hervatag, rőt
Erdőknek szépségeit.

Valami dallamra gondol,
Dajkája dudolta talán,
Szeretne leszállni a lóról,
Heverni domb oldalán.

Meghalni, ajkán egy névvel,
Mint boldog, balga gyerek,
De tovább ügetnek a vének,
És ő is utánuk ered.

ÓDA BEETHOVENHEZ

magyar változatokkal

Dobokon, hegedűkön, zongorán, trombitán
És minden hangszerén egy ujjongó világnak,
Téged zenél a föld ma, egetverő titán,
Ma téged énekelnek, és téged orgonálnak.

Én is, e csonka táj és árva faj fia,
Csöndes panasz zenésze, fölhangolom ma lantom,
S ha nincs is húromon méltó melódia,
A magam bánatát lelkedhez elsóhajtom.

A magam bánatát, amelyben ott borong
A magyar bánat is, rab milliók keserve,
Szegénység, szenvedés titánja, homlokod
Felénk hajol, borút és megváltást jelentve.

Magyar föld szellemét érezted egykor itt,
Tavaszi hold alatt, martonvásári éjben,
Emlék, melyet örök, szent mirtuszág borít
A halhatatlan és dicső kedves nevében.

Ki tudja: búsuló juhászok éneke
Szállott színed elé, és pásztor furulyája,
A magyar fájdalom rokon üzenete,
A magyar Pásztoral, az édes-bús, az árva.

Ki tudja: hegedűnk és cimbalmunk szavát,
A vádat és panaszt nagy lelked befogadta,
És túl minden koron és minden tájon át
Ott ujjong, ott jajong az örök zenekarba!

Mert testvér vagy velünk, akármily glóriás,
Sorsunkat dalolod, Isten nagy muzsikása,
A végzettel dacolsz, halál ellen kiszállsz,
S a síron trombitálsz boldog föltámadásra!

Dobok és harsonák, hegedűk, zongorák,
Mind az Öröm végső győzelmét viharozzák,
Beethoven üzeni időn, világon át:
Lesz még egy ünnep itt, szabad, nagy Magyarország!

OSZK Országos Széchenyi Könyvtár TRIANON

Nem kell beszélni róla sohasem,
De mindig, mindig gondoljunk reá.

Mert nem lehet feledni, nem, soha,
Amíg magyar lesz és emlékezet,
Jog és igazság, becsület, remény,
Hogy volt nekünk egy országunk e földön,
Melyet magyar erő szerzett vitézül,
S magyar szív és ész tartott meg bizony.
Egyezer évnek vére, könnye és
Verejtékes munkája adta meg
Szent jussunkat e drága hagyatékhoz.
És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt a kedves Pozsony,

Hol királyokat koronáztak egykor,
S a legnagyobb magyar hirdette hévvel,
Nem volt, de lesz még egyszer Magyarország!
És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt legszebb koszorúja
Európának, a Kárpátok éke,
És mienk volt a legszebb kék szalag,
Az Adriának gyöngyös pártadísze!
És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt Nagybánya, ahol
Ferenczy festett, mestereknek álma
Napfényes műveken föltündökölt,
S egész világra árasztott derűt.
És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy Váradon egy Ady énekelt,
És holnapot hirdettek magyarok,
És nem lehet feledni, nem, soha
A bölcsőket és sírokat nekünk,
Magyar bölcsőket, magyar sírokat,
Dicsőség és gyász örök fészkeit.
Mert ki feledné, hogy Verecke útján
Jött e hazába a honfoglaló nép,
És ki feledné, hogy erdélyi síkon
Tűnt a dicsőség nem múló egébe
Az ifjú és szabad Petőfi Sándor!
Ó egymaga a diadalmas élet,
Út és igazság csillaga nekünk,
Ha őt fogod követni gyászban, árnyban,
Balsorsban és kétségben, ó, magyar,
A pokol kapuin is győzni fogsz,
S a földön föltaláld már a mennyet!

*

S tudnád feledni a szelíd Szalontát,
Hol Arany Jánost ringatá a dajka,
Mernéd feledni a kincses Kolozsvárt,
Hol Korvin Mátyást rengeté a bölcső,
Bírnád feledni Kassa szent halottját

S lehet feledni az aradi őskert
Tizenhárom magasztos álmodóját,
Kik mind, mind várnak egy föltámadásra?

*

Trianon gyászos napján, magyarok,
Testvéreim, ti szerencsétlen, átkos,
Rossz csillagok alatt virrasztva járók,
Ó, nézzetek egymás szemébe nyiltan
S őszintén, s a nagy, nagy sír fölött
Ma fogjatok kezét, s esküdjétek
Némán, csupán a szív verésével
S a jövődő hitével egy nagy esküt,
Mely az örök életre kötelez,
A munkát és a küzdést hirdeti,
És elvisz a boldog föltámadásra.

*

Nem kell beszélni róla sohasem,
De mindig, mindig gondoljunk reá!

A SZABAD JÖVŐ LOVAGJAI

Szent György lovag a sárkányt győzte le,
A sárkánynak volt tizenkét feje,
A sárkány, mely bennünket porba fú,
Ezerfejú és millió karú.

Dalokkal őt hiába altatod,
Dologgal őt hiába áztatod,
Ő mindig többet követel: szived,
Agyad, véred, mind, mind hozzáviszed!

Szent György lovagja a jövőnek az,
Ki nemcsak vallja, hogy vesszen e gaz,
De harcol is kitartón ellene,
Mert küldi az Igazság szelleme!

Áldott, akit nem bódít e fene
Baziliskusznak bűvölő szeme,
Ki tudja, hogy ősellensége ez,
S feléje eszmét és erőt szegez.

Igazságdárdák, vígan szálljatok,
Vén szörny szívébe eltaláljatok,
Romlott szívébe, amely szívtelen:
A kegyetlenek nincsen kegyelem!

KÚTBA NÉZTÜNK

Mi kútba néztünk hosszan, mélyen,
S hiába látjuk az eget,
Kiábrándult tekintetünkben
Kutak örvénye integet.

Tenger könny és vér volt a kútban,
És fölfordítva az egek,
Halál és kárhozat vigyorgott,
Azóta sírni sem lehet.

Mi kútba néztünk hosszan, mélyen,
Reményünk mind beleveszett,
Fölöttünk, mint a vész harangját,
Halljuk kongatni az eget.

JOSEPHUS SZOBRÁNÁL

Bécsi emlék

Fönségesen, mégis jóságosan
Ül érclován cézár a Burg mögött,
Mint hú Titusz, mint bölcs Mark Aurél.
A déli nap is mosolyog fölötte,
Bár birodalma napja már lement.
Az emberek tolonganak a téren,
A nagy szobor tövén kis emberek,
De élők, és az élet hatalom,
Az ország és a dicsőség az élet.

Egy kapu aljában sápadt, sovány,
Siránkozó koldúsanyóka gunnyaszt,
Köhögő kislányt tart a karjain,
És várja fáradtan az alamizsnát,
Míntha a déli nap is elborulna
Egy pillanatra, hogy rájuk tekintek.
– Ó, boldogító cézár, Josephus,
Ki népeket váltottál volna meg,
Lám, ércben tündöklő formád előtt
Még mindig ott virraszt a nyomorúság,
Hiába tárja karjait feléd,
Hiába intesz néki érckezeddel
Fönségesen, mégis jóságosan,
Már minden tartományod elveszett,
De a szegénység él s uralkodik még!

AVATÓ VERS

Öregfiúk, a régi iskolában
Álljunk meg csendben ez emlék előtt
Idézve eltűnt arcokat, merengőn
Járjon be lelkünk távol temetőt.

Ó, emlékezzünk az elment fiúkra,
Kik innen együtt indultak velünk,
De ők a kora sír ölébe hulltak,
Hogy megmaradjon a mi életünk.

Öregfiúk, zárjuk szívünkbe őket
S a zászlót, mely kezükből porba hullt,
Emeljük újfent tündöklő magasra,
Legyen jövőnk szép, mint a drága mult!

A szörnyü leckét ne feledje senki,
Nem hullhat meddőn annyi büszke vér,
Mutassuk meg, hogy újra nagy, egész lesz
Magyarország, az áldott, szent kenyér!

Öregfiúk, fogadjuk meg ma nékik,
Hogy folytatódik a történelem,
S találkozunk megváltott lelkeikkel
Egy boldogságos magyar ünnepen!

MARGITSZIGET

Ülök egy vén padon, hol a régi költő,
Én őszám ült, a méléző Arany,
E táj nagy álmokat virrasztva őrző,
Áldott borúja, derűs árnya van.

Smaragdos ék a Duna kék szalagján,
A magyar Isten boldog mosolya,
Míg ideér, szelíd dal lesz a zaj már,
Az esti szélben zene száll tova.

Költőknek fészke, szeretők tanyája,
Itt vígaszát a bús szív megtalálja –
Az álmok és a rózsák szigetén.

Itt sétált szivarozva Bródy Sándor,
S az öreg szálló komoly ablakából
Látszik sok ifju és édes regény.

MEGINT JAPÁNOSAN

Egy gyíkot öltem meg gyermekkoromban,
És kis hugom másnap halálba dermedt.
Ha gyík szemébe pillantok borongva,
Ijedten néz belőle rám a gyermek.

*

Öreg szívemre fiatal tavasznak
Úgy hull varázsa, mint a nyíl az őzre,
S a sétatéren lábam félve baktat,
Mint őszi pille száll a temetőre.

*

Ha márciusi csillagokba nézel,
Szivedben jobban fáj a bús november,
S ha kikeletkor emléket idézel,
Őszi avar jó tavaszi szelekkel.

*

A csillagokat a nagy lámpagyújtó
Fölgyújtja nekünk mindig, minden éjjel,
Csak néha nem láthatjuk a borútól,
És egyszer elfödjük a szemfödéllel.

KŐ A KÖVÖN

Kő a kövön: itt tegnap kocsmá volt még,
Hol ifjuságunk harsányan dalolt rég.
Ma építőmunkások énekelnek,
S a nyári égbe új állványt emelnek.

Kő a kövön: már többé nem találok
A régi kocsmám, régi ifjuságom,
A régi kedvem és a régi nótám,
Csak régi bánatom jár vissza hozzám.

Kő a kövön: egyenlő lett a földdel
A régi ház, csak öreg fája zöldel,
Mint temetőben a szelíd örökzöld,
Hiába, mindig termő az örök föld!

A MAGYAR DALOSOKHOZ

Magyar hitnek és magyar reménynek
Hírmondói, jöjjetek le Délnek,
Hol virággal vár rátok Szeged,
Hol Dankónak dalai zokognak,
S a szőke Tiszán méllázó haboknak
Muzsikája hí benneteket!

Hozzátok el a magyar szegénység
Drága kincsét, a jóság, a szépség
És igazság áldott dalait.
Hadd szálljon a boldog csillagokba
Magasztosan sírva és ujjongva
Magyar Isten trónjához a hit!

Csokonai verse a reményhez,
Petőfi száz dala, a bús, édes,
Mindent, amit csak ezer év terem,

Bokrétája legyen ünnepünknek,
Halljon meg már a világ bennünket,
Zengjen a dal győzedelmesen!

Magyar hitnek és magyar reménynek
Legyen lelke, szárnya ma az ének,
S kirepítő ősfészke Szeged,
Tisza-partról szálljon Duna-partra,
Maros-partra, kelettől nyugatra,
A jövőbe a víg üzenet:

Magyarok, az éjszaka virrad már,
Borús égen új hajnal hasad már,
Nem leszünk mi már soká rabok!
Ó, de addig bús emlékezetnek
S reménynek pásztortüze mellett
Vigyázzatok és daloljatok!

MÉG MARADOK!

Fiatalok, még itt vagyok.
Az éveimnek száma sok,
A gyászaimnak sora nagy,
És megőszített kora fagy.

Tán nem is voltam fiatal,
És nem jött soha diadal,
Halálos volt a szerelem,
Utódom sem lesz már nekem.

És mégis, mégis jó dolog,
Hogy élek, és hogy dúdolok,
Magányos lelkem égre néz,
És megszépül a szenvedés.

Az égen örök csillagok,
Fényesek és fiatalok,
A földön is ifjú szemek:
Még egy ideig nem megyek.

HIMNUSZ A MULANDÓSÁGHOZ

Alázatos szolgád vagyok neked,
Ki nem hajtottam térdet és fejet
A föld hatalmas dúsai előtt,
De ünnepelek téged, bús erőt!

Itt minden változó a nap alatt.
Szalad az év, suhan a pillanat,
Világok vesznek, népek rendje hull,
Te állsz és vársz ránk, örök, büszke úr!

Sarló alá te hajtod a kalászt,
És zöld palástból lesz sárgult palást,
És piros hőséből lesz fehér halott,
Fényből homály, mivel te akard!

Mulandóság, te dalt teremsz nekem,
Hogy tallózhassak eltűnt éveken,
Halott rózsákon, hervadt vágyakon,
Egy elvesztett édennel gazdagon.

ŐSZELŐ

Az elmulás nem szomorú nekem már,
És nem fájnak a hervadt levelek,
Az ősz, mint kedves nővér, már velem jár,
S én vele vidám dalolón megyek.

A temető pompáján eltűnődöm,
Mint a jó gazda földjén szettekint,
Ölében rólam álmodik az őszám,
Én magam is már föld leszek megint.

VIDÉKI NAPRAFORGÓ

Öreg kert mélyén láttam őt
Tikkasztó nyár fülledt delén.
A vén kert mindig naptalan,
S ő csöndesen csak várt szegény.

Várta az istent, a napot,
Felé fordulni úgy akart,
De hasztalan. Magányosan
És mindig naptalan maradt.

Így néztem őt testvér gyanánt
Fájdalmasan, vén kert előtt.
Vén kert előtt fájdalmasan,
Magányosan úgy néztem őt...

UNALOM

Ezen a fáradt délutánon
A koravén ős bandukolt át
A vasárnapi pesti utcán,
Mely kongott a nagy unalomtól.
Egy kopár bérház kapujában
– Ki itt belépsz, hagyj föl reménnyel! –
Egy vén anyóka ült a padkán
Kisértetes magányosan
És végtelen egykedvűséggel.
Benéztem szürke két szemébe,

Mint a kutakba néz az ember,
S úgy éreztem, hogy e szemek
Nem láttak soha, soha napfényt,
Nem láttak soha, soha kertet,
Nem láttak soha, soha májust,
S üres és dermedt tükreikben
Az élet szörnyü semmisége
Úgy tükrözik, mint ólmos égnek
Siralmas őszi rongyai
A halott Brügge csatornáiban.

A CEGLÉDI PARKBAN

Az arany ős bűvölten mosolyog.
A szobor előtt ifjak a padon,
Egy lány meg egy fiú, egymásra dőlve
A napon szenderegnek édesen.
A lány hajának bronza csillog, élő,
Bús ragyogással, és az őszi nap
Csókolja őket záporozva most.
E délután a nyarat hozza vissza,
És elveszett tavaszom tüzeit.
Lábujjhegyen megyek előttük el,
Mint tolvaj, aki kincseket lesett.
Megsímogatom fél tekintetemmel
Az álmatag lányt és boldog fiút,
S szeretném megállítani a napot,
Hogy diadallal süssön még reájuk
Soká, soká. De mindjárt este lesz.

ADYRA GONDOLOK

Adyval vitézkedtem egykor én még,
És virrasztottam Adyval sokat,
Fiatalságunk csókos, boros éjén,
És most idézi őt az alkonyat:
Ó, hova lett a régi, furcsa mámor,
És mire ment a régi viadal?
Egy hant mered rám: itt pihen a bátor
Isten vitéze, és sír az avar.
Igaz, a dal szól, és száll egy világnak,
Megérti lassan kelet és nyugat,
Megdöngeti az új botondi bánat
És betöri az aranykapukat.
De jaj, hová tűnt ama büszke Holnap,
És merre van a végső diadal,
S akit imádtunk átkozódva, ó, jaj,
Mivé lett fajtánk, a szegény magyar?

ADY ENDRE KÖSZÖNTÉSE

A novemberi köd és gyász felett
Ma dúsan és derűsen megjelent.

Ragyog a híre és a homloka,
Ily fiatal még nem volt ő soha.

Jött, mint akit ezer év óta vár
Álmodva és vágyódva ez a táj.

Ezer hajlék int biztatón neki:
Ifju hivek ujjongó szivei.

És jöttire a Nagyerdő dalol,
És a nagytemplom vén harangja szól.

Bocskai némán süveget emel,
Száz prédikátor lelke énekel.

S szeretne a keblére omlani
A bánatos előd, Csokonai.

A kollégiomban az ófalak
Igéitől vígan visszhangzanak.

S ő megy dalosan és virágosan,
Mint a tavasz, a téren átsuhan.

S a maradandóságnak városán
Úrrá lesz egy varázsos látomány:

Valaki elment, mint szegény cigány,
S megérkezett, mint fönség és király,

Kit nem detronizálhat, nem, soha,
Az eljövendő századok sora,

Ki a halottak élén győztesen
Uralkodik a tűnő életen,

Remény borát és vigasz kenyerét
Minden magyarnak osztja szertesét.

Mint az ítélet s mint a diadal:
Megjött Ady, az új és a magyar!

GALILEI

A börtön éjszakája várt reá,
S a vakság éjszakája, és e két éj
Fekete mélyén semmi fény, öröm már.
És mégis, ott is, lelkének szeme
A végtelenség pályáit kereste,
És mégis, akkor is fönn járt a Holdban,
Melynek magányos ormait először
Ő pillantotta meg a földiek közt,
És a Jupiter holdjait kutatta,
És a Saturnus gyűrűjét vigyázta,
S míg poroszlói a sötét sikátor
Egyhangu köveit rótták unottan,
Ő a szabad és boldog végtelennek
Örök ösvényein járt, egyedül
A magasságok mélységes mezőin.
Kopogtatott a titkok kapuin,
A hétpecsétés zárat letörte,
S érezte, hogy a rabság és a vakság
Szűkös, bús börtönébe lakatolva
Száguld a csillagok között az ember
Isten felé, a megváltó jövőbe.
– Mégis mozog a föld! – ujjongta ekkor.

JAPÁNOSAN

Az esti felleg néha rózsaszínű,
És néha bíbor, majd kék, majd arany,
Fáradt szívemnek vígan hozza hírül:
Az elmulásnak mily dús titka van.

TAVASZ ELŐTT

Már sejtem őt, ha a lány alkonyatban
A felhőt nézem, mely violaszínben
Valami távol muzsikára ballag
Egy ismeretlen rétre, messze innen.

Már sejtem őt, a kedves, ifju szépet,
Ki eljövendő, de még szunnyad egyet,
Most készül bársony és smaragd zekéje,
S a barna föld ölén dús haja serked.

Már néha sóhajtása száll, s nyomába
Fölneszel avar ágyáról az erdő,
S a jegenye, a komoly, ősi strázsa
Már tiszteleg felé, ki eljövendő.

K. L.

[Károlyi Lajos]

Egy megdicsőült művész derüs arca
Szobám faláról szembe néz velem.
Alvás előtt és ébredés után is
Ölelkezik velem tekintetem.

Ő mosolyog, ha szomorú a lelkem,
És mosolyog, ha örvend a szívem,
És fényben, árnyban, őszen és tavaszban
Csak mosolyog, némán és szeliden.

Fejem deres lesz, szemem fénye elhuny,
Kifosztanak a gondok, a napok,
Elhagynak a remények és barátok,
Ő híven őriz, arca rám ragyog.

Egy másik életből mosolyog immár,
Mint aki győzött, s kinek titka van,
De itt hiába mondaná nekem meg,
Majd egyszer érte elmegyek magam.

HERCZEG VILMOSNAK

Ma téged illet dicséret, dicsőség,
Kit nem tört össze a nagy, szent robot,
Ki maga vagy az erő és a bőség,
És minden kincsed nekünk áldozod.

Hány este jöttél, hogy komor napoknak
Gondját és gyászát űzze el derőd,
Míg szavaid melengettek, ragyogtak,
Az öröm, kedv száz asztala terült.

Huszonöt év munkában és sikerben,
Ó, mennyi csalódás és szenvedés.
Milyen sok álom és való kevés.

De a művésznél még sincs gazdagabb,
Övé az ország, ahol egyre szebben,
Örök mosollyal mindig *süt a nap!*

SZENT GYERMEKSÉG

Nem tudhatod, melyik bölcsőben alszik
A nagy, a bölcs, a szent, kit vár e föld,
Kinek szava majd egy világra hallik,
S ki egykor millió vágyat betölt!

SZONETT SZEGEDHEZ

A magyar Alföld legszebb délibábja
Te vagy, szülötte városom, Szeged,
De nem csalóka nyári fény varázsa,
Hanem valóság bús puszták felett.

Az égbe törnek tornyaid kevélyen,
S a szóke magyar vízben rengenek
A palotáid, és a magyar éjben
Virrasztó lángod nagy messze remeg.

Dugonics András nézi, hogyan épül,
Magasba hogy tör házad, szellemed,
Hogy szebb lettél, mint voltál, nagy Szeged!

Magyar emlékül és magyar reményül
Állj boldogan és büszkén, ősi város,
Simulj szerelmes szívvel a Tiszához.

EPITAPHIUM

in memoriam doctoris Caroli Tóth

Antik mértékű verseknek méla zenéje
Méltó zengeni őt, sírva dalolni porán.
Római férfiakat követett ő szent kötelesség
Nyílegyenes ívén, mely a magasba suhant.

Három pajzs övezé lelkét, mely száz vihar ellen
Bölcs derüsen s dacolón biztos erővel állt:
Isten igazsága, ember joga, földje szerelme,
Értük szüntelenül fáradozott, amíg élt.

És amikor delelőn legszebb ormára elindult
Élete napja, irígy sors keze lökte le őt.
Sírja fölött virraszt hálásan mind a tanítvány,
S a lebukott lobogót új diadalra viszi!

MÁJUS ÜNNEPE

A hatalom kiadta a parancsot:
Ne legyen ünnep május elsején!
Zászló ne lengjen, és ének ne zengjen!
Csak robotoljon csöndben a remény!

És jött a május. Ezer orgonának
Lila bugája bűgött, a napon
Minden bokor virágba öltözött föl,
És a paréj is megnőtt szabadon.

Mint győzedelmi zászló, égbe lendült
A jegenye, s ezer pacsirtadal
Hirdette boldogan és büszkeséggel,
Hogy itt a május és a diadal!

A nap bíborban hunyt el, a vizekben
Millió élet nászdalt remegett,
Míg a világ világ, még soha senki
Nem készített ennél szebb ünnepet!

KÖSZÖNTŐ

Áldott, ki jössz az Úr nevében,
S veled a vídám üzenet,
Szívünk pirosuló melegéből
Hintünk elébed szőnyeget.

Szegénység kincsét hozom én is,
Csöndes dalt szelid énekes,
Te meg se hallod, meg se érted,
Magányos, bús nyelven repes:

De a szemekből csak kinézed,
Mit vár én népem, a magyar,
Fojtott keservvel, néma daccal,
Elszánt erővel mit akar?

Hallgasd, ha majd szent Himnuszunknak
Istent keresnek hangjai,
Milliók ajkán egy imádság,
S tudom, megrendít valami!

Országos Széchényi Könyvtár

[RÁKOSI JENŐNEK]

Szép ifjúságom, mikor büszke tornán
Ellenfelünk volt Rákosi Jenő,
Vad verseinket rendre kaszabolván
Küzdött vitézül és keményen ő.

A harcban mind a két fél győzedelme
A magyarság dús nyeresége lett:
A csillagok közt trónol Ady Endre,
S Rákosi itt áll mindnyájunk felett!

Ma is verekszem néha, ímmel-ámmal,
De méltó ellen oly ritkán akad,
Csahos ebekre mért vinnék hadat?

Inkább az éghez fordulok imámmal,
Hogy a nagy, végső diadal előtt
El ne bocsássa – Rákosi Jenőt!

A SZEGEDI BOSZORKÁNYOK

Most kétszáz éve égették meg őket.
Poraikon ma pásztor furulyál,
És nem vette be testüket az őskert,
És hírüket nem vitte szét futár.

Szent Györgynek éjjelén és Luca napján
Megrontották a marhát, a vetést;
Lovagoltak az ördögök fuvarján,
S megverték születést és temetést.

Szegények voltak, átkos, bélyeges nép;
Akiket ember és sors keze megtép,
Kiket a hóhér titkon temet el.

De kétszáz év után is bús, lidérces
Álmából a dárdás polgár fölérez,
S rájuk gondolni csak nagy félve mer!

MUNKÁSGYERMEKHIMNUSZ

Előre, föl, fiúk, leányok,
Mienk a föld, mienk az ég,
Nekünk teremnek a virágok,
És minket vár a messzeség!

Induljunk vígan és remélve
A boldog, szép jövő elébe,
Mienk a hely a nap alatt,
Míg szívünk bátor és szabad!

Előre, föl, és kéz a kézben
Táncoljunk, míg csak zeng a dal,
Mienk az erdők és rétek,
Ujjongjon mind, ki fiatal!
Öröm zászlóját hadd emelje
A lelkünk, boldogan repesve;
Remény zenéjét hadd lobogja
A szívünk, egy érzésbe forrva!

Előre, föl, miénk az élet
A széles földnek kerekén,
Szemünkben csillog az ígéret,
És bennünk ring a jóremény!
Fiúk, leányok, lépjete be
A vidám és békés seregbe,
Mely rózsáidat hinti szét,
Barátság és testvériség!

Országos Széchényi Könyvtár

MINDÖRÖKKÖN

Nyárvégi estén csillagok ragyognak,
Meleg fényük van most a csillagoknak.
Oly régiek e távoli napok,
De én, de én nem a régi vagyok.

Ezért fáj egyre jobban évről évre
Fölnézni a magasság ünnepére,
Hol változatlan tündöklő a pompa,
S ragyogni fog majd nemsoká siromra.

HAVIBOLDOGASSZONY

Az öreg templom fűvellő tövében
A nyári éjben ott hevernek ők,
Parasztok, barnák, csöndes és komoly nép,
Mint hajdan őseik, a besenyők.

A vén zsolozsmát egykedvűn morogják,
Az anda hold hint rájuk terítőt,
A közel temető mellett a kósza
Komondorok jelentik az időt.

A szent szobor lábánál gyertyafényben
Bozontos ősz, szakállasan, sunyin,
Boszorkányos szemmel vigyázza őket
Az imádságos magyar Rasputin.

Éjfél után már imbolyog a gyertya.
Szekérvárában szundít a sereg,
Fekete Mária palástja rajtuk,
És ajkuk bűvös igéket remeg.

Már alszanak, már messze-messze mentek,
És míg a Göncöl szekere görög,
Ők ázsiai rónákon robognak,
Emese álma ez: mély és örök.

ENDRE BÉLÁNAK SÍRJÁRA

Tiszta, szelid lelkét csöndben ringatta az alkony,
Egy volt ő s a mező, benne a róna dalolt,
Mások a parlagraól büszkén magasodtak az égnek,
Ő a magyar Alföld méla porába hajolt.

A ROSSZ LEÁNY

A faluból jött, hol szántás-vetés van,
És aratás meg cséplés. Nyugalom.
Hol arany nap van, és fekete éj van,
Boldog békében él ember, barom.
Most villamos csilingel a fülébe,
És autóknak szirénája bűg,
És fizetés itt minden nóta vége,
És csak hajnalban fekszik itt a tyúk,
De hajnal után álom száll szemére,
És visszaviszi őt a régi rétre,
S a kósza szél szívébe hinti szét
Kaszálók szénájának parfümét!

GYORSÍRÁS

Ó, mennyi ige, mely örökre elszállt,
Bár üdvösséges híreket hozott,
A csillagok közt hasztalan lebeg már,
Míg gyilkol, gyújtogat sok átkozott!

A Gangesz mentén csöndben és magányban
Egy bölcs királyfi hangja éjbe ment,
S a Genezáret partján holdas árnyban
Szavak köszöntötték a végtelent.

Ó, írjátok a szárnyaló ígéket,
Hogy a betűkből épüljön új élet,
Az igazság és szépség temploma.

Tudás, művészet szava megmaradjon,
S hirdesse, hogy a bátor földi harcon
Nem győzhet a bitor. Nem, nem, soha!

SZENT SZEGÉNYSÉG

Úgy hordozom a szegénység gubáját,
Mint valami dús királyi palástot,
Nyugalmas és hatalmas büszkeséggel,
Mint aki titkos, új kincsekkel áldott.

A kurtakocsmák söntését az éjben
Úgy megterítem hittel és malasztal,
És mámoros jószágom italától
Magas jókedvre derül minden asztal.

A koldusoknak pazar kézzel osztok
Vigasztalást és áldást nyakra-főre,
Hogy szentmise lesz a boros felejtés,
Hogy az Úr vére lesz a könnyü lőre.

FALU

Egy autón porzunk el szédülettel
Az álmából riadt falun keresztül.
Libák gágognak ránk a pocsolyából,
S öreg apók pipálnak az ereszről.

Még integet a faluvégi nyárfa,
Még leng a pornak szürke keszkenője,
Még utolér a konduló harangszó,
De mi törünk már vágatón előre.

Faluból jött a lelkem, s most csodálja
E nagy világot, mely teljes csodákkal,
Magas tetőkkel, karcsu asszonyokkal,
Kék zubbonyokkal, távol kék virággal.

Új szédületek autója, lelkem,
A végtelenben semmibe viharzó,
Magányos órán néha hívogat még
Egy rég elzengett, falusi harangszó...

TOROZÁS

Alsóváros őskertje mellett
Az árok partja rejt talán,
Ottan pihen véres fejed,
Szörnyű halálra égetett
Dózsa György, dicső ősapám.

Alsóváros őskertje táján,
A boszorkányok szigetén
Lidércesek néha az éjek,
És oly haloványak a fények,
Mint a szívemben a remény.

Véres fejünk lehullt a porba,
Rózsás hitünk, mint tört kereszt,
Alsóváros őskertje fáj,
Jeltelen temető e táj:
Mindenszentekkor zengem ezt!

BABITS MIHÁLYNAK

Jöttél szelíden a lankás Dunántúl
Kékes tájáról, hol dús a gerezd,
S az őszi este végtelenbe tágul,
S a lila égbe lendül sok kereszt.

Hoztál magaddal új dalt, mely az ősi
Örök verseknek őrizi zengzetét,
Új álmokat, melyek az égi, földi
Csodák köréből lengenek eléd.

S a magyar rónán új tornyok szökelltek
Merész magasba, és egy új seregnek
Élén jövőbe tartottál, Vezér.

S ma egy világnak romján újra kelve
Te vagy megint új harcok tiszta lelke,
A lobogó, ki új egekbe ér!

FEKETE IPOLYNAK

Kegyess atyák kedves, hű utóda,
Hadd köszöntsön vígan ez a dal
(Egyszerű vers, nem ünnepi óda),
Téged, derűs, örök fiatal.

Nem hiába olvastad Horácot,
Mosolyogva nézed a telet,
S a szelíd Virgilt forgatva látod:
Minden télre jó egy kikelet.

Adjon Isten néked még sok évet,
Mezei virágot, kerti bort,
Tartsa meg sok tisztelő hívének
Főtisztelendő Fekete Ipolyt!

DANKÓ PISTÁNAK

Magyar Héten a magyar cigánynak
Hadd hódoljon a magyar dalos,
Hadd maradjon emléked szívünkben
Könnyharmatos, virágillatos.

Húzd rá, cigány, te örök, te áldott,
Virulj mindig, dicső nótafa,
Halhatatlan híred ragyogását
Be ne fődje feledés hava!

Zengj nekünk a vásárhelyi térről,
Dorozsmai malomról dalolj,
A szegedi boszorkányvarázslat
Szálljon reánk a vonód alól!

Magyar bánat és magyar reménység
Muzsikádban ölelkezzenek,
Magyar múltból a magyar jövőbe
Így marsoljon új dalos sereg!

Diadalmas nótáid szavára
Némuljon az idegen silány,
Húzd szívébe az egész világnak
Igazunkat, szent magyar cigány!

ADDIG IS...

Mikor az este csöndje és magánya
Szűkös szobámban fönn virraszt velem,
Elindulok a képzelt utazásra,
Az őszi szélben szálló fellegen.

Sziget és Léva, Várad és Szakolca
S a többiek, sok kedves, régi táj,
Fölrémlenek ragyogva és borongva,
Mind, ami szép volt, és mind, ami fáj.

Emlék és vágy zászlóját, koszorúját
Kitűzöm némán tornyaik felett:
A jó remény rózsákat hint reájuk,
És nefelejcszet az emlékezet!

TEMETŐ

A hervadás bús pompájában áll most
A temető. Ó, mennyi szín, derű,
Fehér és lila őszirozsa tenger,
Mely hullámszik az enyészet szelére.

Egy alacsony pad vár rám pihenőül,
Előtte zöld deszkából ácsolt apró
Sírdomb szelíden mosolyog a fényben.
Fölöttem magyar égnek végtelenje,
Előttem a határtalan magyar táj.

E kicsi sírban egy csöpp lányka szunnyad,
Mint elhervadt virág az őszi kertben.
Köröttem mindenütt békés keresztek,
S mély nyugalom beszédes csöndje hallgat,
Mely minden bölcsességnél igazabb.

E kicsi hant előtt, e nagy magányban
Megölelem az édes életet,
Mely ragyogást küld jeltelen sirokra,
S virágözönt az ódon temetőkbe,
S az őszi nap csókjával arcomon
Megindulok rózsásan, dalosan,
A boldog elmulás víg vőlegénye.

ALFÖLDI MŰVÉSZET

Hol a magyar nap fénye kelt ragyogva,
S egész világra tündökölt a vászon:
Nagybánya most nincs. A sok tarka pompa,
Mit ő adott: ma csak művészi álom.

A Táttra száz csodája, drága Erdély
Minden szépsége tőlünk messze tüntek,
De a magyar alföldi végtelenség
Kitárul dúsan szívünknek, szemünknek.

A mindenségnek isteni Művésze
Oly rejtelmesen széppé tette nekünk.
Ez a mi boldog, áldott menedékünk.

Hogy képét méltó módon fölidézzé,
A magyar szem mereng a magyar éjben
És várja a hajnalt a magyar égen.

A SZÍNÉSZNŐ

Nekem a végzetem volt a színésznő,
Ki ifjúságomban játszott velem,
Játszott halált és életet, s azóta
Kisér e bús és csalfa szerelem.

A múltak süllyesztőjéből gyakorta
Fölbukkan, s szóként mosolyog felém,
Rég elzengett zenékre ring alakja,
Mely egykor üdvösség volt és remény.

Daloknak anyja, kínoknak szülője,
Sokat kószáltam véle Váradon,
Övé volt koldús bérem, dús babérom,
Az imádságom és a sóhajom.

Miatta félek szép szemekbe nézni,
Miatta lettem agg és zord legény.
Miatta lennék ismét balga költő,
Ha egyszer én még újrakezdeném!

BETLEHEM

A kocsmá ajtaját kitárják,
S hozzák subában a telet,
Az istállóban ott a jászol,
A jászolban a Szeretet.

A gyémánt csillag áll fölöttük
Füstös lármában szeliden,
Nyájas barmok között az almon
Az Ácsnak Gyermeke pihen.

Kántálnak a háromkirályok,
S velük a jámbor pásztorok,
A söntés mélyén egy elázott,
Elbúsult zsöllér tántorog.

Könnyes szeme bámulja báván
A betlehemi csillagot,
A jó reményt, mit körülállnak
Szegények, árvák, magyarok!

R. ÉTSY EMÍLIÁNAK

Japánosan

A szőke erdőt bíborral borítja
A csendes ősz, s míg a levél pereg,
A végtelen ködét vígan hasítja
Örök tavaszba suhanó sereg.

BAUDA VILMOSNAK

Japánosan

A nagy világban annyi palota
 És pagoda és villa, fényes, ékes,
 De a világon semmi és soha
 Nem szebb, mint egy lélek, mely téged érez:

Magyar bánat!

BÚCSÚFIA

A tanyáról jött Tandari Valér
 Öreg szüléssel a nagy búcsura.
 A pöttöm szőszke lány most lát először
 Világi vásárt és templomi oltárt.
 Künn a tanyán csak Isten napja süt,
 S Isten szegénye őrzi a libát.
 Egy léggömböt vesz az egész rokonság
 A kis Valérnak, szép piros színűt,
 Mely ott lebeg a szőszke fej fölött.
 A vén templomba is bevitte persze
 Az új jószágot a boldog gyerek,
 S amíg ő némán, tátott szájjal ámul
 A túlvilági tündöklő csodákra,
 Az arany és ezüst barokk mennyország
 Szentjeire és angyalaira,
 S amíg hallgatta repeső szívével
 A magasságok orgonaszavát,

A búcsufia léggömb hirtelen csak
Elszállt kezéből, és repült vígan,
Pirosan, mint az élet és öröm,
A mennyezet felé, hol régi mester
Remekén hódolnak háromkirályok
A betlehemi gyermek jászolánál.
Öreg szülék és Tandari Valér
Ijedten látták szállani a gömböt.
– Istentelen! – csattant föl egy mogorva
Templomribék. – Vörös! – zúgott a másik.
Valér szepegve és szipogva állott,
És kicsi szíve riadót dobolt.
A piros üdvözlet pedig mosolygón
Suhant, suhant a hívő nyáj fölött,
S a kis Jézuska ölében pihent meg.
A kis Jézuska áldást adva nézte,
És úgy tetszett, hogy néki kedvesebb
Ez áldozat, mint arany, mirrha, tömjén,
És szinte mintha szólott volna ajka:
– Ne félj, kis hívem, Tandari Valér!

NÉHA ÉJJEL

Éjszaka néha fölréved az ember.
Az ember, aki nemsoká öreg lesz,
S míg el nem nyomja újra lassu szender,
A gondolata motoszkálva tesz-vesz.

S mint hirtelenül villant gyufafénynél
Egy tájat lát, mely a szűz hóba csillan,
Két fiatal lányt csengő szánka mélyén,
S köztük magát, megittasodva, ifjan.

Oly lehetetlen távoli e táj már,
Oly hihetetlen fiatal ez emlék,
Csak jobban érzed most, ami reád vár,
Jönni feléd a romlás fejedelmét.

Fejed befúrod a párnádba fájón,
Rövid fohászt sóhajtasz fázva, félve,
S a táj, a lányok, ifjuság a hóban,
Aléltan hullanak az örök éjbe.

JUBILEUM

Húsz éve repült Blériot először,
Húsz éve zuhantam le a magasból.
Húsz éve Blériot egekbe szállt,
Húsz éve a pokolba buktam én.
Húsz éve tart ez örökkévalóság.

Mert színésznőbe voltam én szerelmes,
Ki hitegetett és kijátszott engem,
Mint ahogy illik, és ahogy szokás.

Még emlékszem a roppant diadalra,
Mikor egy világ ünnepelte hőjét,
Milliók ujjongtak a levegőbe.
És akkor engem – egyet milliókból –
Fojtogatott a rettenetes érzés,
Hogy nem tudok már többé szállani,
Csak zuhanni a mélybe és az éjbe,
Az utálatos semmi vak ölébe,
Míg elborít a szégyen, a kudarc,
A fagyos és a férges feledés.

Húsz éve nincsen számomra remény.

A SZÉPSÉG BETEGE

Már fáj nekem a szépség. Belefáradt
Borús lelkem a ragyogó világba.
Idegesít a harsány tűzű tájak,
Szerelmi lázak kába muzsikája.

Elég volt ez a bűvölet. A szépség
Beteggé tette szívemet nagyon.
Jöjj, tompa kín, kopár bú, lomha kétség,
Világokat felhőző unalom!

Magányos szenvedésem odujába,
Mint sebzett medve, behúzom magam,
S tavaszig ott maradok hangtalan.

A szép szó pusztába kiált hiába,
Károg a varjú, vijjog a vihar:
Betakarózom vad dalaival.

A NAGY VÍZ EMLÉKÉRE

A múlt ködéből kondul egy harangszó,
Mely ötven éve, Gergely éjjelén,
E táj fölött zengett komor, riasztó
Hangjával, mint az elveszett remény.
Hirdette, hogy a szőke víznek árja,
Mint a halálnak angyala robog,
És a viharzó tavaszéjszakában
Most dőlnek össze békés otthonok.

A csendes város, mely száz évek óta
Dolgos magyarság víg tanyája volt,
A magyar Isten írása a porban,
Lett értelmetlen, üres, csonka, holt.
A kikeleti szél az elmulásról

Fütyült fölötte vészes éneket,
És a romokból és a pusztulásból
A kútágas az ég felé meredt.
Nemcsak halál harangja volt ez akkor,
Föltámadást is hirdetett szava,
És nem csupán az ár tört át viharzón,
De hajnalt is hozott ez éjszaka.
A vízben bölcsők ringanak, az élet
Fölsír a gyászból, mint a csecsemő,
Mert nem lehet halálos az ítélet,
Míg megterem itt búza és erő.
A törpe viskó a nagy vízbe dőlhet,
De a magasba lendül a torony,
És délibábja reszket a jövőnek
Az enyészetbe omló romokon.

Az Úrnak lelke lebegett teremtőn
A vizek fölött, s egy szép reggelen
Fölhangzott boldogítón, messze zengőn
Az új világ parancsa, a Legyen!
Az Alföld szíve megdobbant, a földből
Kikelt a karcsú paloták sora,
Mindennap újabb alkotást köszöntött
A fiatal városnak mámora.
Egy világ hozta a részvét adóját,
Bécs, Brüsszel, Berlin, Párizs, Róma állt
A bölcsőnél, amelyben Magyarország
Új gyermeke legyőzte a halált.

Most minden gyászson, romlásokon, bukásokon,
Tűzön, vizen keresztül él Szeged,
Fiatal óriás, gyönyörű város,
Ki új egünkbe új tornyot emelt.
A borzalomnak éjéből az élet
És haladás napját köszönti ma,
Zászlóit lengeti a jó reménynek,
És minden sóhajtása egy ima:

A szőke víz emelje a hajókat,
Mint az öröm az emberszíveket,
Tiszavirág viruljon a habokban,
És már ne késsen az a kikelet,
Mikor minden harang egy hangba olvad,
És mint az égig harsogó elem,
Fölébreszti az élőt és a holtat
A legnagyobb, legvigább ünnepen!

MINT A HAJÓTÖRÖTT

Mint a hajótörött palackját,
Úgy dobtam el e verset én,
Fölríva életem kudarcát
Reménytelenség szigetén.
Vándor, ha eljut a kezedbe
E pár sor, gondolj szánva rám,
Kit elhagyott a jószerencse,
És nem lelt fényt az éjszakán.
Csak tengek, lengek, mint a kóró,
Magányosan és hasztalan,
Vak és siket nekem a sorsom,
Minden poggyászom odavan.
Kitárom a világviharnak
Vacogó, tépett lelkemet,
És várom az örök hatalmat,
Amely kegyképpen eltemet.

GYEREKKORI ARCKÉPEM

Egy gyermek néz rám, több mint negyven éve,
Sötét szemével, mint a fájdalom,
Pedig nem tudta még, micsoda éjjel
Borul derűs lelkére egy napon.

A nyolcvanas években mosolyogva
Simogatott meg mindent, ami szép.
Képeskönyvek ábráin andalogva
Érezte a világ ízét, színét.
Magányos gyermek volt és hallgató,
De szíve mélyén rejtelmes patak
Csobogott, ősi forrásból eredve,
A gyermek minden bánata és kedve
E vízen ringott, mint papírhajó,
De ma elment az öröme, keserve,
S mint az örökre fáradt utazó,
Merev, üres tekintettel keres
Egy arcot, mely már végtelenbe vesz.

HANGTALANUL

Mint az árva nyárfa
A temető előtt,
Úgy hallgatom a csendet
A rácsos ablak mellett,
A zsongó némaságot,
Mely a szívembe nőtt.

Sok volt a zaj, az íge,
Ujjongtak a dalok,
Most a nagy némaság szól,
Mint örök orgonából
A vox humana hangja,
És én csak hallgatok.

AZ UTOLSÓ

Mint nyáj után a nyári est porában,
– Míg vén harang üzen az ótoronyból, –
Úgy baktat andalgó versek nyomában
Ez az utolsó, elfáradt komondor.

A nyáj betér a kiskapuk során,
Meleg szívek fogadják simogatva,
A hűvös éjben a szegény, sovány,
Beteg komondor szűkül csak. Siratja

A verőfényes delelő csodáit,
A délibábot, a nagy égi mester
Tündéri várát szivárványszínekkel.

Mindent, mi szép volt, boldog és derüs.
A nyáj pihen. A komondor ezüst
Tetők alatt az éjben mire vár itt?

DE PROFUNDIS

A legsötétebb ég alatt,
Isten, Téged találtalak.
A legmélyebb örvény felett,
Uram, én Téged leltelek.

A csillagtalan éjjelen
Egy láng lobog a lelkemen,
Mint reves fában gyöngye fény,
De mégis élet és remény.

Isten némán hozzám hajol,
S engem idéznek valahol.

JEGENYE LELKEM

A sors megrázta lelkemet,
Mint a vihar a jegenyét,
És lelkem mindig énekelt,
S csókolta a vihar egét.

Letörték legszebb ágamat,
Hajtottam újat, s csendesen
Megülték, mint a madarak,
A vágy, a jószág s szerelem.

S ha őket is elűzte mind
A végzet, mégis megmaradt
Egy álom, fájó és szelíd,
Mint csíra tiszta hó alatt:

Hogy nem hiába nyílt az ág,
Madár hiába nem dalolt,
Hogy mindig lesz nekünk hazánk,
Ó, jegenyék, ó, csillagok!

Országos Széchényi Könyvtár

AZ ELBORULT MAGYAR

A házba, ahol az élőhalottak
A sápadt kertben sétálnak, dalolnak,
És sír, aki víg nótát énekel:
Egy öreg bérest hoztak egyszer el.
Megült komolyan, némán egy padon,
Mint ezeréves árva fájdalom.
Egy ciprus árnyán nézte az eget,
Míg lassan minden besötétedett.
S fölötte állt egy felhő a magasban,
Fekete zászló, győztes, halhatatlan.

SZAKOLCA

Emlékek alkonyi arany porán át,
Hogy megszépültél, csöndes, kis falucska,
Úgy éltem benned, jól rejtőzve, árván,
Mint remete, kit táplál mélabúja.
Mint őszirózsa, nyílt a szomorúság,
Mint viola, úgy viritott a bánat,
És a magány és sóvárgás belengte,
Mint enyhe tömjén, mindig a szobámat.
S ha kútra mentek esténként a lányok,
A vágyaim a távolokba mentek.
Csak álmaid maradtak. Haloványan
Meglátogatnak, mint kísértetek,
És mire ébredsz, járnak más határban,
S te újra csonka, béna vagy, beteg.
A gyermekség foszlányai lebegnek
Körötted, mint ökörnyal a mezőn.

MAGYAR KÖLTÉSZET EPIGRAMMOKBAN

Halotti beszéd

Látjátok, feleim, hogy mik vagyunk,
A honi föld sarává lesz agyunk,
Szívünk magyar őskertbe süpped el,
S szavunkra majd egy más világ felel.

Balassi

Ő a magyar lírában egyesíti
A földi és a mennyei szerelmet,
Egén Erosz ivét büszkén feszíti,
És benne a múlt és jövő felelnek.

Pázmány

Az Isten ígését harsogta bátran
A legkomorabb magyar éjszakában,
Fáklyája, mint az eget lángja, fénylett,
És szava kenet volt bár, mégis élet.

Tompa

A kútba nézett fájdalmas szemével,
A mély, sötét, fekete kútba nézett,
Úgy vonta őt a szenvedés, a képzelt
És a valódi, mint tündérigézet.

A TISZÁHOZ

Te vagy szívemnek legrégebb szerelme,
Szép, szőke tündér, édes-bús Tiszánk,
Hányszor álltam partodnál énekelve,
Míg benned ringott a magyar világ,
A csillogó ég és a szőke fűzfák,
A fűzfán varju, felleg az egen.
Nem hiányzik-e néked egy letűnt láng,
Egy kihunyt nap – az én tekintetem?

JÓ SZÓ

Szép Emőnek

Meleg a hangod, mint a friss kenyér,
És színes, mint a felhők esti égen.
Úgy andalogsz az élet titkain,
E szép pokol látványán, mint magányos,

Szomorú őz egy őszi parkban,
Mikor az élet beesteledik.
A legmélyebb bánat bakacsin éjén
Olvassa versed és testvéri, gyöngéd
Üdvözetét, mint fonyadt levelet,
Küldi neked a búsuló Juhász.

BÚCSÚ

Mily szépen alkonyul a végtelenség.
Az égen bíbor és fekete zászlók
Vonulnak ünnepélyes komolyan
A napnak legutolsó sugarában.
Rőt paripákon komor óriások
Ügetnek ismeretlen táj felé,
Tavaszi égi háború után.
Zenék és sírások törnek feléjük
Az elboruló földről, s ők vonulnak
Némán, kevélyen, magasan, dicsón.
Búsulva ciprus és babér között,
Szeretnék tovaszállani velük
Minden nyomoron, kínon túl. De engem
A porba vert a sors. Az égi zászlók
Tovább lobognak, és az óriások
Tovább robognak, és sírom fölött
Oly szépen alkonyul a végtelenség.

[A SZOMSZÉD ABLAKBÓL...]

A szomszéd ablakból időnkint
Szivembe zsong egy drága zaj,
Derűs, meleg madárcsicsergés:
Gyermek kacaj!

Mínta egy boldogabb világból
Üzenné valaki nekem,
Hogy van öröm, van ifju, áldott,
Felhőtelen!

[VAN ÉLETÜNKBEN...]

Van életünkben egy nagy pillanat,
Mikor érezzük, mégis érdemes volt,
Ragyog a szemünk, és ragyog a mennybolt,
S mi elfelejtünk minden árnyakat.

Lehet, hogy minden káprázat csupán,
S az ember egy bús életen keresztül
E pillanatot keresi, mely eltűnt,
S hiába néz az elillant után.

KILÉNYINEK,
A KEDVES TITKÁRNAK

Túl minden kínon és halálon,
Feléd száll egy szó, a szavam,
Benne egy megghiúsult élet
Minden jósága, vágya van,
Hiába: meg nem válthat engem
Minden remény, hit, szeretet,
Talán a szörnyü végtelenben
Még találkozhatom veled.

MÓRA FERENCNEK, A JUBILEUMÁRA

Vannak arcok, melyeket a fátum
Már előre kijelölt magának,
Mosolyukban fájdalmas lemondás,
A szemükben megriasztó árnyak,
Jövő gyászok hullanak reájuk,
És ők érzik, hogy minden hiába;
Szemük, mint egy kisiklott mozdonynak
Szemafőrrja, néz az éjszakába.

UTOLSÓ VERS

A régi holdat látom még az égen,
De már nem látom régi magamat,
Az egész idegen végtelenségben
Szegény valóm oly magára maradt.

Hiába keresek egy társat erre,
Hiába keres engem valaki,
Mint a hajó, amely a nyílt tengerre
Kifutott, s nem tud révbe tartani.

EPITÁFIUM

Az ismeretlen szenvedésnek
Legyőzött katonája pihen itt,
Kevés lesz néki az öröklét,
Hogy elfeledje gyötrődéseit.
Az életét ő elhibázta,
S levezekelte csendesen.
Mint jegyesét, várta halálát,
És elpusztult reménytelen.

Mint a kagylóban távoli és tompa
Zúgással sír a tenger, az örök,
A lelkemben is halkan haldokolva
Fölbúgnak messzi, régi örömök.
Oly titokzatos, idegen a hangjuk,
Oly mélyből jönnek, mint egy tűnt világ,
Így a rögökkel dobált síri hant zúg,
S így suddognak a temetői fák.

MILY MESSZE VAGYTOK...

Mily messze vagytok, emberek,
És én is mily távol vagyok,
Valami titkot keresek,
Az életet, mely elhagyott.

Talán én voltam hűtelen?
Már nem várok és nem adok,
Számomra nincsen kegyelem.
És nem segít irgalmatok.

Országos Széchényi Könyvtár

MÉG VALAMIT...

Múltamba vissza ösvény nem vezet,
És ködbe fullad az emlékezet,
Hogy én is éltem, versekből tudom,
Míg topogok egy céltalan uton.

Ki egykor új ígéket felidéztem,
Most némán tűröm meddő szenvedésem.
Egy elsüllyedt világ felett
Meváltó sírom integet.

Mint a kísértetek, feljárnak
Fáradt fejembe verssorok,
A régi öröm és a bánat
Sírjából éjjel felzokog.

Még valamit akartam itt én,
De már csak sóhaj lett a szó.
Állok, mint északfény letüntén
Áll az eltévedt utazó.

ÉLŐ HALOTTAK

A kertben járnak, és körben topognak,
Mint kihalt bolygók, összevissza mind,
Tekintetükben rég lement napoknak
Halvány visszfénye imbolyogva int.

Nem ismerik egymást, csak néha kérnek
Egy kis tüzet, és mennek már tova.
Az unalomnak és a feledésnek
Szitál lelkükbe sűrke zápora.

És vannak, akik vígan kurjogatnak,
S nótát harsognak, s torkukon a hang
Olyan, akár a félrevert harang.

És vannak, akik az örök enyészet
Szemébe néznek, és várják a véget,
Akiknek fáj, hogy ők még ittmaradtak.

BAUDELAIRE HALÁLA

Még élt. A nyelv tökéletes művésze
Már dadogott csupán és hebegett,
Ki ígéit örök márványba véste,
Nem lelte a szót, az értelmeset.

A színek és fények törött szemében
Fakón ködlöttek, és az illatok
Elvesztek, mint Ádám mögött az éden.
Még élt, és búsabb volt, mint egy halott.

Derengett néha elcsitul agyában
Egy rím, egy csók, egy elmúlt kikelet.
Még vonaglottak a nyútt idegek.

És este jöttén, olykor a magányban
Bámulta a felhőket messze, fenn,
Hogy tűnnek el a kihunyó egen.

NÉMA JAJSZÓ

Ó, boldog az, ki idejében elmegy,
Mikor remény ég még a homlokán,
És úgy néz végig napjai során,
Mint arcélén egy győzelmes seregnék.

De jaj annak, ki él még, s már halott,
Előtte semmi, és mögötte minden,
Keze remegve babrál egy kilincsen,
Amely kinyitna egy vakablakot.

Barátaim, ne nézzetek ma engem,
Ki az üres és süket végtelenben
A semmit várva vergődöm magam.

Imádság, átok, minden hasztalan,
A jóság, és a szépség sírva néznek,
Hisz nemrégen még a szívemben éltek.

UTOLSÓ IMÁDSÁG

Jó Jézusom, ki bús gyermekkoromban
Gyakran szálltál szívembe, merre mentél,
Hogy nem lelek e szörnyű fájdalomban
Egyebet a meddő, mély gyötrelemnél?

Hisz a világnak minden tájain
Most Téged várnak, és Benned remélnek,
A csodálatos földi születésnek
Meleg és fénylő ünnepnapjain.

S ha egyszer mégis a vén, nagy gyerekeknek
Szívébe szállnál újra, égi gyermek,
De nem vagyok én méltó erre, nem.

Legyen mindenki boldog, aki él itt,
S halálra fáradt lelkem szenvedésit
Írd mind az ő javukra, Istenem!

SZIMPÓZION

Valahol lenni kell egy lakomának,
Hová hivatalos, kit ideleln
Halálba úzótt az éhség, a bánat,
A reménytelen szerelem.

Valahol lenni kell egy palotának,
Hová bejáratos, kit ideleln
Minden örömből és fényből kizártak,
S elhullt a rögös útfelen.

Valahol lenni kell egy orgonának,
Melyen majd egyszer befejezhetem
A dallamot, mely itt halálba bágyadt,
S amely az életem nekem!

NÉVJEGY

*Egy látogatás viszonzásaképpen,
Étsy Emiliának*

Köszönöm, hogy szemeiben
Itália derűjét hozta nékem,
Magyar mezők búzavirágát,
A művészet ragyogó melegét,
A szeretet örök sugarát,
A lélek tündöklő üzenetét,
És fáj, hogy nem tudom már többé
Méltó szavakkal megköszönni,
Csak fáradt, fájó, félő agyam
Bús lüktetésének ritmusa mellett
E néhány sorban küldöm ezt a pár szót:
Nagyon köszönöm, nagyon köszönöm!
És kérem, tolmácsolja gyönyörű
Szívének hangján a jó embereknek
A költő ígéit, ki megszenvedett,
Minden sorát lelkéből tépte ki,
Aki én voltam...

A BUKOTT ANGYALOK

Szemükben még az isteni egeknek
 Visszfénye csillog egyre elhalóbban,
 Fülükben még zsong a kerúbseregnek
 Örök dalából egy sor. Lenn a porban
 Még emlékeznek tündöklő napokra,
 Melyek mögöttük zengve elmaradtak,
 Mint az álomderűs mennyei pompa,
 Mitől mindig ragyog az égi ablak.
 Most hullanak hidegbe és sötétbe,
 Mindég mélyebbre, néma dachban égve,
 És arcukat kezükkel eltakarják,
 Mert látni Őt már többé nem akarják,
 Az éj kell nekik, a világtalan,
 Melynek szívükben komor mása van.

SÉTAPÁLCÁM

Gyerekkoromban
 Kis sétapálcám
 Ujjongva hordtam.
 Egyszer a hídon
 Csak elejtettem,
 Eltűnt egy résen,
 Sohase leltem.
 Utána kaptam,
 Meg is sirattam.
 Oly árva lettem

A forgatagban,
Az édenkertem
Fája hiányzott,
Tisza vizében
Ringott és ázott.
Valahol vár rám
A végtelenben
Kis sétapálcám,
Első, egyetlen.

MELANKÓLIA

Mint a bűvös vesszőt vesztett varázló,
Úgy révedek szét a tarlott világon,
Rossz álom kútjából az égre nézek,
A részvétlen és hűvös csillagokra.
Megborzadok magánytól, messzeségtől,
Magamtól, s állok a múlás szelében:
A rémülettől nem tudok beszélni,
S a félelemtől nem bírok dacolni.
A megrontó kivette szívemet,
S egy könnyes, véres követ tett helyébe.
A kezem nyújtom kapkodón, hiába
A mindörökre elment kedv után,
S úgy búcsuzom mindennap a világtól,
Hogy, jaj, holnap megint ráébredek még,
Reménytelenség lett a végtelenség.

TÓTH ÁRPÁD SÍRJÁNÁL

Halotti koszorú helyett
Kivitettem hozzád szívemet,
Költő és testvér, bús, szelid,
Lelkembe zsongtak rímeid.

Úgy éltél ott, ez estelen,
Köd volt, november, rejtelem,
Nevedben nem múló varázs,
A síron túl föltámadás.

Boldog poéta, mondtam ott,
Halálig elkisért dalod,
Egy rím csókjával ajkadon
Szunnyadtál el egy hajnalon.

Igaz, szenvedtél szüntelen,
De minden kín és küzdelem
Örök formát lelt, s életed
Zenéje együtt szűnt veled.

ELÉGIA

Sírt keresek most a temetőben,
Hol egy öreg cimbora pihent meg,
Kivel régi, boldogabb időkben
Gyakran jártuk ezt az ősi kertet.

Május volt a földön és szívünkben,
Dúdolt bennünk könnyű, enyhe mámor,
Muzsikált a szentek hegedűje
Eljövendő szebb és jobb világról.

Úgy ujjongott lelkünkben az élet,
Sírok ormán az egekbe rontott,
Vágyaink a kikeleti fényben
Kigyulladtak, mint a csipkebokrok.

Most ő némán fekszik, karba kézzel,
S várja, hogy majd én is idetérek,
Míg fejemre ráhajol az éjjel,
S szállanak a szürke denevérek.

A RÉM

Bennem jár, hallom, mint kopog
Álomtalan, vak éjeken,
Kopog, dobog, indul, megáll,
És jár tovább hűségesen.

Figyeli néha, alszom-e?
Figyelem néha: alszik ő?
Fölöttünk ápolónk virraszt,
A végtelen és bús Idő.

Hiába várok, nem pihen,
Kopog, dobog, jár-kél a Rémm,
S álmomban is hallom, amint
Föl és le jön-megy feketén.

Már néha azt hiszem: no most
Vállamra teszi ujjait.
De nem. Megint indul, megáll,
Megáll és indul. Árnya int...

Országos Széchényi Könyvtár

GERHART HAUPTMANNHOZ

Köszönt az elnyomott és megalázott
Népmillióknak szenvedése, vágya,
A gondokat szövő szegény takácsok
Sírása s Hannelék hallelujája.

Köszönt e fájó és fáradt világnak
Könnyes szerelme és síró reménye,
Téged, kinek szavára szép a bánat,
És álomcsillag gyúl az éjsötétbe:

Apostol és próféta vagy ma, költő,
A vérző és vívódó emberöltő
Rád néz, csalódva harcban, gyűlöletben,

Jövő kárpitja intésedre lebben,
És álmaid, a tiszták és a mélyek,
Valóra válnak még, s örökre élnek!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÖNARCKÉP

Alusznak a képzetek.
 Alvó város a lelkem, amelyben
 Sorra kihunynak az ablakok.

Kép nélküli keret az öntudatom.

Mint az alagútból a távoli
 Napfényes világ egy darabja,
 Úgy látszik nekem az élet.
 Messze és valószínűtlen.

Minden reggel úgy ébredek,
 Mint egy halálra ítélt. De én
 Életre vagyok ítéelve.

Igen, reggeledik, az élet
 Indul, harang kondul, kürtő
 Szólal, trombita zendül, szekér
 Zördül, autó bűg, mindenütt
 A hit, a munka, az akarat,
 A bizakodás szava, és én tudom,
 Hogy nekem semmi részem
 Nem lesz ebben a koncertben,
 Amely az élet diadalát hirdeti.
 A nap feljön, de én leáldoztam.

Hányszor kerestem és találtam
 Új szavakat a tavaszi zsongásra,
 És már harmadszor hagy cserben.

Az egyetlen és soha vissza nem térő
Életnek hány napja
Múlt el fölöttem hiába,
Hány napos napnak és holdas éjnek
Szépsége tűnt el számomra
Észrevétlenül, micsoda
Mulasztás, amit pótolni nem lehet.
Megvoltam és nem éltem.

Az életérdek hiánya:
Ez a legbiztosabb jele annak,
Hogy nem lehet gyógyulás.
Mikor a lélek érzi, hogy nem tartozik
Már az eleven valóságok
Rendjébe, hogy kihullott
Az életből, amely könyörtelenül
Robog tovább
Új állomások, új célok felé.
„A föld alatt van már az én
Időm” – mondja az öreg Attinghausen
A Tell Vilmosban.

Úgy éreztem mindig, hogy én
Soha nem fogok elmaradni
A kortól, amelyben élek. Nem akartam
Megöregedni. Megértettem minden
Újat, és fölfedeztem új értékeket.
És most jött ez a betegség,
Amely erőszakosan hozta rám az öregséget.

CALASANTIUS

Ő a kegyes, szelíd szent, aki megy,
És szegény, árva gyermeket keres,
Hogy a szívére vonja, s gondosan
Nevelje arra, ami nagy s nemes.

Vad század véres, könnyes utain
Ő a magasba és a mélybe néz,
Magasba, hol az Isten Anyja vár,
És mélybe, hol nyomor van, szenvedés.

A jó kertész ő, ki az útfelen
Meglátja a palántát s fölveszi,
A jó pásztor ő, ki az elveszett
Bárányt föllelte, s enyhet ad neki.

Az árvák atyja ő, kegyes atya,
Derűs szívének fénye úgy ragyog
Túl az időkön és világokon,
Mint az egen az örök csillagok.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

HAMU

Nagyon megszürcült bennem a világ,
És benne nagyon megszürcültem én.
Elnémultak a szelíd áriák,
Elapadott forrásuk, a remény.
Tán csak magam hallom még néha őket,
Mint aki rossz álomból fölfigyel,
A dolgok tőlem rendre elköszönnek,
És nem tudok felelni semmivel.

Lassan hamvaz a köd, hull a homály,
És elfakul borult tekintetem,
A lelkemen száz temetői árny,
Idegen a világ, s én idegen.
Mosolyra és derűre félve nézek,
Mint túrt koldús az utak szögletén,
És oly halványak bennem az emlékek,
Mint a fogyó hold a kút fenekén.

Elalvó mécses jeltelen siron,
Így darvadozom életem felett,
Már hallgatagon vár a nagy titok,
És az élet lassanként elfeled.
Feledjen és lobogjon, tündököljön,
Övé az ország, hatalom, jövő.
Enyém a bánat most és mindörökkön,
Enyém a temető és szemfödő.

EGY KEDVES VIGASZTALÓNAK

Szépen süt a nap, mondják. Ó igen,
A sírokra is szépen süt a nap,
Apám sírjára is, ki itthagytott
Fiatalon, egy nagy szomorúsággal,
Amely egyetlen örökségem. Ó,
Szépen süt a nap, örüljön neki
Minden diktátor s féreg, aki él,
És tud örülni. Bocsánat, de én
Már nem tudok, csak engedelmesen
Elismerem, ha mondják biztatón,
Hogy szépen süt a nap. Jó emberek,
Én úgy szeretném, ha a szeretet,
A boldogság, a béke fénye égne
Mindenki lelkében, de valami
Nagy hiba történt itt, az örömet
Igen hibásan osztották, s ezért
A költő hiába fellebbez, hiába
Imádkozik avagy káromkodik,
Nem tudja álmait beváltani,
Mint a bankokban szoktak valutákat,
Hogy jóvátegye a nagy, nagy hibát.
Sokszor úgy érzem, az egész teremtés
Egy óriás gyászindulót dalol,
S hiába zengenek víg gramofónok,
E rejtelmes zene sokkal erősebb,
S ha mind elhallgat, ő tovább dalol!

ÖNARCKÉP

Vincent van Gogh levele testvéréhez

Elveszett

Oly szépen indult minden, drága testvér,
Emlékszel a kis Vincentre, aki
Az Isten egész kertjét le akarta
Festeni. Olyan égő színeket
És fényeket látott, hogy Tizián
Elbújhatott volna mellette. Mint
Ádám, aki először látta meg
E csodás festményét az Ismeretlen
Nagy Alkotónak, úgy bámultam én
E szép világot. Egy kicsit bolondnak
Tartottak ezért ők, a többi ember,
Akkik bizony a nekik célszerű
Dolgok után törtetnek, és reám
Azt mondták: Jobb volna valami
Okos dologba fogni. No, de engem
Elhibázott az Ismeretlen Mester,
És most egy kertben, amelyet talán
A paradicsom ellentétéként
Terejtett, bűnhődöm nagy vétkemért,
Mert egyszerűen gazdagítani vágytam
A világot és embert, s úgy szerettem
Az életet, ahogy a gyermekek.
Mindig is nagy gyermek maradtam én,
Testvér, hiszen tudod, mert te szerettél
S értettél engemet, elnézted azt,
Hogy boldoggá akartam tenni itt
Mindenkit, aki él, míg tönkrementem.
A legcsodálatosabb fényeket
Akartam festeni, és elborult
Egész világom. No, de én hiszem,
Hogy valahol egyszer majd az leszek,
Aki akartam lenni. Egyelőre

Elszenvedem az életet. Csak azt mind
Sajnálom, amit megfeshettem volna:
A képeket. Egy egész végtelent!

PANASZ

Díztelen ének ez, mint a kopár halom,
Hol névtelen halott virrasztja a telet,
Mint csörrenő haraszt a régi temetőn,
Melynek lakói már rég nem kísértének.

Díztelen ének ez, mint a hamuszinű
Alkonyi fellegek november elején,
Mint ódon omladék, melyen egymaga ül
A csöndes feledés, mint egykor a remény.

Díztelen ének ez, halottas, elhaló,
Magát siratja itt magában valaki,
Mint a nappali hold, oly szürkén bágyadó,
Mint hulló levelek halk koppanásai.

Díztelen ének ez, a semmiségbe megy,
Mint a füst. Néma vád, vigasztalan panasz,
Nem fogják érteni a boldog emberek,
De mindegy neki már, örökre mindegy az.

A börtön mélyiből lehet szabadulás,
A halál éjiből föltámadás lehet,
De, én lelkem, szegény, a lassu pusztulás
Rabja, halottja, te, ki ad békét neked?

A költő mondja e díztelen éneket,
Költő, elátkozott, költő, elkárhozott,
Már régen daltalan, régen reménytelen,
Beteg madár, aki álmában felzokog.

VÁCI SZEPTEMBER 1899

A klastromablakból kinéz az őszbe
 Egy égő szemű kispap. A Naszály
 Búsan pipál, az esti félhomály
 Ölén levelek hullanak csörögve.

Az asztalon a Szentek Élete,
 Fametszetekkel, mély csend a szobában,
 A szél künn az elmúlást intonálja,
 Az udvaron sétál egy remete.

Szüretre érnek a szőlőhegyek,
 Halálpillék a fészületre szállnak,
 Az égi nyájak nyirkos gyapja kondor.

A kispap lelke messze őgyeleg,
 Várják pásztortüzes tiszai tájak,
 És ő egy halk Verlaine-versre gondol.

EGY HANGSZER VOLTAM...

Egy hangszer voltam az Isten kezében,
 Ki játszott rajtam néhány dallamot,
 Ábrándjait a boldog szenvedésnek,
 Azután összetört és elhagyott.
 Most az enyészet kezében vagyok.
 De fölöttem égnek a csillagok.

BÉKE

Ó, mennyi csönd van némely alkonyatban,
Mennyi derű és mennyi nyugalom,
A felhők úgy pihennek a magasban,
Mint a bárányok a domboldalon.

Szelíd békesség árad a világra,
Meghalt a harc, a lárma, a panasz,
Kinyílik a bucsú halvány virága,
A nap végső csókjából fakad az.

Az ember nézi az alkonyt, szívében
Szeretne ő is békét és derűt,
És várja, hogy az éj jöjjön sötéten,
Mint gyásza, melyben oly rég elmerült.

E nagy, mély csönd szent közönyében érzi,
Mily idegen már tőle a világ.
És a halálra gondol, mely kitepi
Lelkéből vérző gondjai nyilát.

Országos Széchényi Könyvtár

TEMETÉS

Aranyosan és feketén dökög
Szent Mihály lova őszi fák között.

Az emberek megnézik csendesen,
Ki az, akinek útja végtelen?

És tovább mennek, mert az élet int,
Majd egyszer ők is jönnek erre mind.

Majd egyszer, ó, de addig áll a harc,
És vár a győzelem vagy a kudarc.

Majd egyszer, ó, de addig nem lehet
Sokat időzni a halál felett.

Menni, sietni és rohanni kell,
Versenyt röpdülni még a többivel.

Csak egy gyerek s egy költő, két gyerek,
Bámulja még tovább a szekeret.

A költő lelkében egy húr remeg,
És rajta egyszerre fölzengenek

A végtelenség és a semmiség.
A gyermek is fölsóhajt: Ó, mi szép!

MÓRA FERENCNEK

Mint akit a sors itt felejtett,
Úgy járom én a furcsa kertet,
Amely életnek hivatik,
Keresek benne valakit,
Aki szemének bársonyával
És hangja meleg aranyával,
Mint rég, megint elandalít.

Mi nem bucsúztunk el soha,
Két meghitt, régi cimborá,
Ki együtt harcolt, álmodott,
Kiket, mint minden álmodót,
Sokszor fölébresztett az élet,
Mikor vetésük semmivé lett.

De valahol, túl földi gondon,
Van egy sarok, hol meghuzódom,
S megint találkozom veled.

S ha mosolyogva kérdezed,
Mi újság? Én azt felelem:
A nap alatt nincs semmi sem.

Mint a szivarod füstje, tűnik
Az élet, és mint a betűid,
Oly rejtelmesek útjai,
Míg újra látunk valakit,
Aki szemének bársonyával
És hangja meleg aranyával,
Mint rég, megint elandalít.

KAZINCZY

A szent előd ő, a fenkölt magyarság
Apostola, ki tömlöc éjjelén,
Mint hálóját a pók, szövé a nagyság
Ábrándjait, s éltette hő remény.

Hét esztendő váltotta sorra egymást,
S ő bizton hitte a föltámadást,
A szép és új ígére lelkesen várt,
Mint az, ki a megnyílt egekbe lát.

Mert porkolábja a boldog vigasz volt,
Hogy majd a nemzet szebb lesz és dicsőbb,
Hogy kopogtatnak az újult idők.

Mert kilátása a gazdag tavasz volt,
Hol is a honi nyelv ezer virága
Pompázva tárja ékeit világra.

GYERMEKTEMETŐ

Az aranynapban zöld rácsok mögött
Az apró halmokon százszín virágok,
Élt három évet, egy napot, ötöt,
Ezt hirdetik a bádóg fölírások.

Itt csupa aprószentek alszanak,
E csöndes és virágos óvodában,
E liliumok és rózsák alatt
A fiatal és mosolygó halál van.

A dombokra galambok szállanak,
A rácsok hívogatón intenek,
És egy öreg szomorúfűz alatt
Vidám bújócskát játszik két gyerek.

RÉGI NYÁRI ÉJ

Fekete jegenyék között
Pirosan kelt a nyári hold,
A táj bársonyba öltözött,
A Tisza csöndben szundított.

Majd, mint az ezüst, fényleni
Kezdett a boglyák bús sora.
Az egész földre ráborult
A ragyogó éj mámora.

Szikráztak fönn a csillagok
És lenn a rőt pásztortüzek:
Az ég és föld szerelmesen
Egymásnak titkokat üzent.

ÉLET

Elnéztem sokszor a vásári zajban
A tarka körhintát, amint forog,
Legények, lányok milyen komoly arccal
Utaztak rajta, boldog vándorok.

Keservesen szólt a sípláda, ócska,
Únt dallamot kavarva, és kopott
A sok faló, és ástott a gazda,
A hajtót fárasztotta a robot.

De a nép tódult, és tartott a játék,
Csak mindig mások ültek a lovon,
S ha jött az este, s elterült az árnyék,

Sötéten és üresen állt a sátor,
Mint aki félve kérdezi magától,
Hová repült ujjongó mámorom.

ZSOLOZSMA

Máriát dicsérik a hivek,
A kis templomból szól az ének,
Mária, a mi menedékünk,
Szárnyal a könnyörgés az égnek.

Keresztényeknek segítsége,
Szomorúak vigasztalója.
S mintha az édesanyám hangja
A többi közül kizokogna.

OKTÓBERI ÉJ

Ezüstös kék lett az egész világ,
Halovány fénye, mint a köd, dereng,
Alvó kisértetek a kerti fák,
Haldokló hold virraszt a csönd felett.

Míntha megállott volna az idő,
Tán Csipkerózsza kertje ez,
A hallgatás már szinte rémitő.
Tán álmodom, vagy ez csak mese lesz?

Elnémultak a szűkölő kutyák,
És nem szólnak a harsány kakasok,
Nem jár egy ember, és nem mozdul ág,
És alszik hálójában is a pók.

Oly gyönyörű ez és félelmetes,
Egy hangot kérek tőled, ó, világ,
Már azt hiszem, a végitéletes
Angyal próbálja majd a trombitát.

Országos Széchényi Könyvtár

NIETZSCHE

Mindig magányosabb lett
És mindig vakmerőbb,
Míg végül sírva térdelt
A győztes sors előtt.

És hallgatott az éjben,
Mely körülvette őt,
Míg mosolyogva állt meg
Az elmúlás előtt.

MICHELANGELO

Töprengett, ősz szakállát tépte, várta
Az órát, melyben majd életre kel
A gondolat, mit hordozott magában,
Ez a nehéz és görnyesztő teher.

Mindig elégedetlen volt a művel,
Mely elmaradt nagy álmai mögött,
A szépség sokszor zordon ködbe tűnt el,
Az álom, amit ébren üldözött.

A kétségben, vénségben, bús dühében
Az urbinói ifjú járt eszében,
Ki játszva és dúdolva alkotott.

Ő látta Rafaelt, a boldogot,
Ki régen elment, és mégis nyomában
Ma is derűs és békés ragyogás van.

ZÁSZLÓK

A múzeumban vannak régi zászlók,
Csukott szárnyakkal némán alszanak,
Fakult a színük, és foszlott a selymük,
Törött a rúdjuk, fölírásuk elnyütt,
És meggörnyedtek az idő alatt.

Az emberek közömbösen haladnak
Mellettüik, és por lepi őket el,
Vígán lobogtak győzelmes rohamra,
Vesztett csatában hullottak halomra?
Sok tépett zászló erre sem felel.

Mindegy nekik. Kopott ereklye lettek,
Ma más zászlók pompáznak, lengenek.
Az élet mindig új harcokra indul,
Míg mindenféle diadalmain túl
Az örök béke zászlaja lebeg.

MIKES

Erdélyt siratta, és az égre gondolt,
Nyájas panaszt, jámbor vigaszt koholt,
Nagy fejedelme már régen halott volt,
És gúnyája és kedve is kopott.

Mint rege rémlett már a túnt dicsőség,
Kuruc harcok rézdobja hallgatott,
Tárogatóknak fája eltörött rég,
Rög és virág lett a sok hős halott!

Ő írt magának éjnek évadán,
Gubbasztott híven csöndes bánatán,
A mulandóság ült szemben vele.

S míg egyre-másra gyűlt a levele,
Erdélyt siratta, és az égre gondolt,
A halottak közt maga is halott volt.

A BÖLCS

Nyugalmas, tiszta szemmel nézni mindig
A háborgó és mulandó világot,
Az örök törvényt betartani sírig,
Spinóza, ez volt a te hivatásod.

Boldog bölcs, kinek állandó szerelme
A gondolat, kiben ott él az Isten,
Téged nem rendített jó, bal szerencse,
Te tudtad, hogy a vándorútnak itt lenni

Örök körökbe tart, és mint a gyémánt
A porban, egyszer fölragyog a lélek,
És kiszabadul majd a gondolat.

Boldog bölcs, eltűnődve nézek én rád,
Ki úgy diszítéd föl magányodat,
Hogy gazdagabb volt, mint ott künn az élet.

IFJÚSÁG

Az elsüllyedt Atlantiszt keresem,
Mely álmaimban harangoz nekem.

A régi várost és a régi dalt,
Mely ifju daccal búgott és rivallt.

A régi fényt, mely a lelkünkben volt,
S mindent aranyba és ezüstbe vont.

Miénk volt akkor a kerek világ,
Utópiák és Óperenciák.

Vitorláinkat a jövő szele
Ragadta vígan a holnap fele.

Szép volt a bánat, és jó volt a harc,
De hol vagy már, és vélem mit akarsz?

Hisz ködbe vesztek arcok és tusák,
Ó, elsüllyedt Atlantisz, ifjuság!

FÁK

Oly mozdulatlanul nyugodtak
A kerti fák az őszi fényben.
Talán a nyárról álmodoznak,
Csak egy levél hull néha szépen.

Az élet csöndje ez a béke,
A nyugalom e nagy tenyészet,
Örök erők szent szövedéke,
Lehullt levél, én, elenyészek.

Avar leszek majd az avarban,
Míg fölöttem a fiatal fák
A lombjaikat diadallal
Az örök égnek fölmutatják.

MINT AZ ALVAJÁRÓ

Minden örömben volt valami fájó,
Minden bánatomban volt valami édes,
Mint az alvajáró,
Mindig közel voltam holmi meredélyhez.

Életemben mindig volt valami álom,
S a halálközelség borzongatta lelkem,
Mint az alvajáró,
Mindig az elmúlás peremére mentem.

ÉNEK BUKOSZA TANÁCS IGNÁCRÓL

Kecskedudás volt, vén, magyar szatír,
Felőle hét határban vert a hír.

Lagzin, toron csak fújta egyaránt,
Túlharsogta az életet, halált.

Betyárok, csárdák eltűntek tova,
Ő itt maradt, s nem fáradt el soha.

A városba ment néha, s a cigányt
Leintette: magának muzsikált.

Oly göggel nézett a kocsmába szét,
Mint egy Homér. Mögötte volt a nép,

A múlt, a puszták, egy magyar világ,
Ujjongva sírtak a melódiák.

VENIT SUMMA DIES...

Eljön mindenkinek a pillanat,
Mikor egészen egyedül marad,
Mikor mellette senki, semmi más,
És nem segít se átok, sem sirás.

Az élet távol, a halál közel,
Bűnt, balgaságot semmi sem főd el,
Mikor az ember az Írás szerint
Megméretik és megítéltetik.

Eltűnnek a boldog káprázatok,
Minden, mi az életnek színt adott.
Kialszik a remények csillaga,
S a lélek van a pusztában maga.

A JÖVŐ VETÉSE

A jeltelen sírokra gondolok,
Miken halottak estéjén se ég mécs,
És nincsen koszorú. A feledés
A földdel egyenlővé teszi őket.
Pedig alattuk is ember pihen,
Ki élt, és maga volt egész világ.
Most egy virág sem emlékszik reá.
Az egyik dicsőségről álmódott,
Boldogságról a másik, szerelemről
A harmadik. Felejtést kaptak ők.
De én az ő sírjukra gondolok,
És felidézem őket. Mindenik
Hanton egy mécsset gyűjtök, s koszorúmat
Elhelyezem, és békés álmokat
Kívánok mindeniknek. Legyenek
Egy boldogabb jövőnek földje ők,
Melyen a gyűlölség-bogáncs helyett
Jóságvirág nő, s nem hiába éltek.

SZAVAK

Szavak, csodálatos szavak,
Békítenek, lázítanak.

Eldöntenek egy életet.
Följárnak, mint kísértetek.

Szárnyalnak, mint a gondolat.
Görnyedve hordnak gondokat.

Világokat jelentenek.
Meghaltál, ha már nincsenek.

Dalolnak és dadognak ők.
Gügyögnek, mint a szeretők.

Ölnek és feltámasztanak.
Szavak, csodálatos szavak.

AUGUSTUS

Mikor a messze kis falucska
Jászlában a barmok között
Az égi gyermek megszületett,
S az angyalok víg szózatát
Hallották jámbor pásztorok,
Augustus császár mit csinált?
Talán az Állam dolgait
Beszélte meg szolgálóival,
Vagy egy vergiliusi vers
Szépségein csodálkozott,
Talán aludt és álmodott, vagy
Álmából éppen fölriadt,
És boldogan gondolta, hogy most
Egész világon béke van,
És megnézve a homokórát
Nyugodtan fordult fal fele.

SORS

Sors, nem vitázom én
Veled, hiszen hiába,
Megyek, szegénylegény,
Az éjszakába.

Köszönöm a napot,
Az álmot és a kedvet,
És minden bánatot
Elfelejték.

Kaptam sok szépet, és
Valamit én is adtam,
Megyek, szegénylegény,
Egymagamban.

A SZOBOR

Mint ércbe öntött örökkévalóság
Uralkodik a tér, idő felett,
Míg útjukat a semmiségbe róják
Az eljövők s eltűnő emberek.

Alatta háborúk és forradalmak
Tombolnak és csitulnak, ő marad,
Az ellenségnek és a hatalomnak
Ő nem hajol meg, áll az ég alatt.

Galambok szállanak vállára néha,
Vagy rárepül a keselyű, a héjja,
Ő egykedvű, nyugodt és mozdulatlan.

Napfény csókolja, és vihar veri,
Diadal és bukás mindegy neki,
Mert ő az eszme, és ő halhatatlan!

EMLÉK

Egy arc fölbukkan néha a homályból,
Hová eldugta őt a feledés,
Egy régi társnak arca, aki bátor
Tekintetével a lelkedbe néz.

Elhunyt napok és elfakult vidékek
Feléd ragyognak ismét hirtelen,
Fölzendül elnémult szavak zenéje,
És lelkesen, lehangolt hangszeren,

Ábrándjaid eljártssza újra múltad,
Csak bánatod tesz rájuk hangfogót...
A feledés homályából kibukkan
Egy régi arc, és feléd mosolyog.

REMETESÉG

A szakolcai dombokon
Fiatal voltam egykoron.
Oly édes volt a bánatom,
Hogy dallá csordult ajkamon.

Olyan egyedül éltem én,
Hogy egész világ volt enyém,
Egész világ szép temető,
És benne álom, mese, nő.

Ha jött a téli alkonyat,
S elmosta mind a dombokat,
Úgy borult árvasága rám,
Mint remetére a magány.

HARANGJÁTÉK

A pillanat,
Mint temetőben a gyík, úgy szalad.

A percek,
Mint sivatagban a homok, peregnek.

Az órák,
Mint vándorok, az utat egyre róják.

A napok
Mennek, mint körmenetben a papok.

Az élet
Elmúlik, mint felhői a nagy égnek.

Az örökkévalóság
Hullatja szirmait, miként a rózsák.

De gyakran
Ott van a tovatűnő pillanatban.

Országos Széchényi Könyvtár

ÉS MÉGIS...

Ó, mint repül az ember,
Ikarusz óta hogy megnőtt a szárnya.
Lenéz bízó szemekkel
Világrészekre és az óceánra.

Eltörpül a magasság,
És elenyésznek mind a messzeségek,
Az ember diadalmát
Harsogják győztes szárnyakon a gépek.

Köszöntelek, ti bátrak,
Ti boldogok, kik az egekbe törnek,
Kik vígan nekivágnak
Ős rejtelemnek és titkos jövőnek.

Sírok fölött kerengve
Az elmúlás szelében szép az élet,
Ezt hirdeti elesve
Egy repülő, aki örvénybe tévedt.

ZENE

Az ember, amíg fiatal, erős,
Úgy véli, hogy egész nagy zenekar
Van a szívében, kürtök és dobok,
Hegedűk, hárfák, csellók, fuvolák,
És mind az élet örömét, a szépség,
A jóság és igazság himnuszát
Ujjongják viharozva és vidáman.
Nem veszi észre, hogy a jó zenészek
Lassacskán szépen elhallgatnak, és
Elszöknek egyenkint egy más vidékre.
Nem veszi észre, hogy fekete posztó
Jön a dobokra, és hogy elrekednek
A trombiták, s a száguló ütem
Mindegyre lassúbb. Mígnem egy napon
Magában áll az utolsó zenész,
S tört hangszerén egy hang sír elhalón,
Mintegy segítségért kiáltva égre,
Majd csak susog, és elnémul örökre
A bánat.

UTÁNZATOK, RÖGTÖNZÉSEK, TÖREDÉKEK

[A LEGNAGYOBB POÉTA...]

A legnagyobb poéta nem lehetnék,
Hiába írnék minden verset én.
Ki versenyez az Élet remekével?
Egy szép leány a legszebb – költemény!

[1904–1905]

UTÁNZATOK

Ady Endre:

HÉJANÁSZ AZ AVARON

A zöld dívánon ültem,
Nagy, zöld dívánon ültem.

Mellettem Léda, a céda,
Mellettem Léda, a céda.

Kánikula volt éppen,
Kánikula volt éppen.

Tompán a falra néztünk,
A nagy, barna falra néztünk.

És semmit sem csináltam...
És semmit sem csináltam...

ROKKANÁSOK AZ ÉJSZAKÁBAN

Marnak a bamba kanok,
Míg megrokkanak.
Fütyül reájuk dalom,
Bús dalom, új dalom!

Rokkanni, rokkanni fáj,
De jaj, muszáj,
Nagyot koppan a dalom,
Bús dalom, új dalom.

Farkas Imre:

LÍRA

Az illatos kis selyemkendőt,
Míg kacagott a bálterem,
Ott hordoztam, némán, kesergőn,
Szomorú, büszke szívemen.

Az illatos kis selyemkendőt,
Mely az én gyászom fátyola,
Itt esküszöm, bizonyos célra
Én nem használok, nem, soha!

Endrődi Sándor:

ANAKREONI DAL

Az átkos közügyektől
Szerényen elvonulva,
Mint jó költőkhöz illő,
Kik bokros érdemekkel
Lendítik a közérzést:
Igyunk, tisztelt barátim,

Finom Törley Talizmánt!
Pukkadjon és mukkanjon,
És susterogva szálljon,
A pezsgő a plafondig.
Derűs, ám illedelmes
Jókedvünk bő nedűjét
Engedjük folyni jócskán!
Élc, szellemi röppentyű
Tisztos határaink közt
Sziporkázzék, ahogy tud.
S bár egy kicsit elázunk,
Legyen a gallér tiszta!

Ábrányi Emil:
JOGOT A NÉPNEK!

Jogot a népnek! Én is vallom ezt,
Testvéri hévvel én is hirdetem!
A jogtalanság tépi lelkemet,
S könnyezve látja a nyomort szemem!
Vallásom az, hogy, mint Petőfi mondja,
Legyen szabadság mindenekfelett,
És minden munkás, aki fárad, épít,
Mindennap szeljen egy kis kenyeret!

És így tovább, öt strófán keresztül.

Erdős Renée:
SAPPHO

Te vagy a párom. Te forró, te szép.
Hallgasson el most a langyos beszéd,
Csak takarjon el az ébenhajad.
A tested kell csak! Te kellesz magad!

Te vagy a párom. Te hiú, te nagy;
Te keleti véremnek vére vagy,
Csókolj, ahogy bírsz. Én hagyom magam,
Alázatosan, némán, ittasan!

Te vagy a párom. Kergess el, ha tudsz!
Mondd, hogy gyüölölsz! Én azt mondom: hazudsz!
Tied a vágyam, titkos ölelésem,
De hej, sokáig te se kellesz nékem!

Csizmadia Sándor:

HAJNALBAN

Megyek a büszke paloták során,
Elvtársi daccal, józan, szabadon,
Már pirkad a nap, ámbár még korán,
Körülbelül úgy öt óra vagyon!

Tütül a gyár, hever a tőke még,
Selyem párnáin hortyog vagy motyog,
A proletár a sárga gyárba lép,
Az arc tüzel, és a gyomor korog.

Igen, igen! Míg a bitang herék
Élnek, mint vízben a hal vagy sirály,
Azalatt lendül a sok lendkerék,
Öcsém dolgozni, néném mosni jár!

Feleki Sándor:

NYÁR

Meleg van. A rét zöld, és
Peng az éles kasza.
Kaszálnak a kaszálók,
S este térnek haza.

Elnézem a kaszálást,
S ajkam imát remeg.
Mily jó is lesz majd télen,
Ha sütnék kenyeret.

SZABÓ SÁNDOR:

A csalit hús homályán
Bolyongok csöndesen,
S szívemben kis virágként
Nyit szerelem.

A csalit hús homályát
Fuvalom lengi át,
S én is halkan rebegek
Estimát.

FÜLEI SZ. LAJOS:

Nyáron nyaralás van,
Így van ez szokásban,
Nyaralnak Karlsbadban,
Mari- s Franzensbadban.

Pedig a dolognak
Helyes megoldása
A Tátra vagy Bártfa,
De főleg Szováta!

[1907]

[ELEFÁNT OLGÁNAK]

Hogy Olga engemet becsül,
Ez a tükör nekem,
Híven mutatja: mégis ér
Valamit életem!

[1907]

PAPRI-KABARET

Tessék kérem besétálni,
Most kezdődik a mozi,
Eredeti, új a műsor,
Csupa szegedvárosi.
A legsötétebb Szegedből
Íme, részlet, éjszaka,
Dzsiudzsicu a körúton
És lányos ház ablaka.
Még távolabb feketeség,
A fölvetel nem hibás,
Nem tehetünk róla, kérem,
Ha e tájon nincs lámpás!
Bezzeg világosabb kép ez:
Mozi-mozi Szegeden,
Tanulságos, mulatságos
Igazi népegyetem!
Idejár a magyar népség,
Katonaság idejár,
Idejár az uraság is,
Míg a váltó le nem jár.
Tessék kérem besétálni,
Most kezdődik a mozi.
Eredeti új a műsor,
Csupa szegedvárosi.

[1907]

SZEGEDI ÖNARCKÉPEK

1

Mindenféle igazgató
Elszerződött engem,
Én pediglen itt maradok,
De én nem szégyenlem.
Kicsi vagyok, majd megnövök,
S leszek fővárosi,
Az én nevem, híres nevem
Kukorica, Kukorica Rózsi.

(Felhő Rózsi)

2

A szegedi humoristák
Mind belőlem élnek,
Én köteles híve vagyok
Minden nőszemélynek.
Városházban és színházban
Első helyen ülök,
Az én nevem, becses nevem
Kukorica, Kukorica Fülöp!

(Wimmer Fülöp)

3

Az én szavam Isten szava,
Mert a néppel tartok,
Meginog a toronyalja,
Ha egyet rikkantok.
Sokat beszél az ember, míg
Feje lágya benő,
Az én nevem, ösmert nevem
Kukorica, Kukorica Benő!

(Kormányos Benő)

Szeged város, híres város,
 Tápéval határos,
 Van is neki panamája,
 S ez az általános,
 Én pediglen tisztogatok,
 A dolgok így állván,
 Az én nevem, régi nevem
 Kukorica, Kukorica Kálmán.

(Pillich Kálmán)

Szűrdolmányon ezüstgomb és
 Szegeden kultúra,
 Mit tudják itt, mi fán terem
 Preludium, fúga.
 Mikor adnak itt operát,
 Mely sok pénzt igényel?
 Az én nevem, jeles nevem
 Kukorica, Kukorica Péter!

(König Péter)

A szegedi aranyifjú
 Mind éntőlem retteg,
 Én dobom ki – én veszem be
 Őket önkéntesnek.
 Táncoljatok, magyar lányok,
 Nálam van a lista.
 Az én nevem, magyar nevem
 Kukorica, Kukorica Pista!

(Beck István)

Mindenféle szerződésnek
 Vége szokott lenni,
 Mindenféle jó színésznek
 El kell innen menni!
 Én se vagyok ripacs éppen,
 De egyedül bajos!
 Az én nevem, az én nevem
 Kukorica, Kukorica Lajos!

(*Békefi Lajos*)

Toronyalja a lakásom,
 De ez csak az egyik,
 Mindig járok, meg sem állok
 Soha Budapestig.
 Sok az ügyem, sok a bajom,
 Sok a bankett, muri,
 Az én nevem, becses nevem
 Kukorica, Kukorica Gyuri!

(*Lázár György*)

Sok híres ház van Szegeden,
 Városház és színház
 És a harmadik egyetem,
 Bár erre még nincs ház.
 De azért a kávéházban
 Ül az egész város,
 Számos látogatást kérek:
 Kukorica, Kukorica János!

(*Kass János*)

[1907]

DAL A HÁROM DÍVÁRÓL

Három díva egyszer
Az Ida hegyén,
Meginterjuvolta Párist,
A legszebb legényt.
Legyen ő a kritikus,
Döntsön a nagy perben,
Melyik díva énekel
És öltözik szebben.

De Párisnak akkor
Könnyű dolga volt,
Afrodite neki szánta
A legszebb asszonyt.
A mostani primadonnák
Ilyet nem ígérek,
Magát tartja valahány
A legszebbik szépnek!

A mai bíráló
Mit tegyen szegény,
Kemény dió a kritika,
És nincsen remény.
S amíg szegény Páris
Csak rajong és sorvad,
Telik képe, telik háza
A víg direktornak!

[1908]

NUSI DALA

Mindenféle szerződésnek
Vége szokott lenni,
Mindenféle szép városból

El kell egyszer menni.
Kassa szépe voltam eddig,
S el kellett bucsúzni,
Az én nevem, az én nevem
Diósi Nusi.

Arcképeim Nagyváradon
Megelőztek sebten,
Megerették képeimet,
Majd pediglen engem.
Az ilyen jó közönségnek
Ezer hála s puszi,
Az én nevem, az én nevem
Diósi Nusi.

Víg özvegyben vigadoztam,
És vígan tapsoltak,
Koldusgrófbán vígan fogok
Búsulni majd holnap.
Én fogok a Nyárainak
Fütyölni és súgni,
Az én nevem, az én nevem
Diósi Nusi.

Piros rózsa, szőke rózsa,
Én fekete vagyok,
Hajam, mint a korom, s szemem,
Mint a gyémánt, ragyog.
Jaj, de szépen fogok egyszer
Pestre felbúcsúzni,
Az én nevem, az én nevem
Diósi Nusi.

[1908]

KÁNIKULAI STRÓFÁK

1

Körös vize folyik csendesen,
De ezután ez már nem leszen,
Hajók járnak rajta, ő pedig
Nagyzási mániába esik!

2

A melegnek megtiltani nem lehet,
Hogy ne legyen a harmincnycolc fok felett,
De a sugárcsőnek megtiltja a szemérem,
Hogy spricceljen Bémer és egyéb téren!

3

Rác Lacinak, nem tudom,
Hányadik fia
Boldogít most tégedet,
Szép Pannónia.

Még muzsikál is hozzá
A fenegyerek,
Én meg elverem a pénzt,
Fene egye meg!

4

Káka tövén költ a ruca,
Zöldfában terem a múzsa,
De ahol a Rédei Szidi párja terem,
Azt a színkört nem ismerem!

Térdig jártam a rózsában,
 A virágcsatában,
 Hej, de az új húszkoronást,
 Sehoh se találtam!

Tisztelt Hofbauer Pál úr,
 Vegye e poémát,
 S küldjön postafordultával
 Egy tiszteletpéldányt!

A Simplicissimus nevű lap
 Minket csak úgy vadak közt emleget,
 Eszünkbe jut az Allgemeine,
 Ez meg kutyának nevezett.

De megmondotta Arany János,
 Kinek nincs párja német nap alatt,
 „Vigyázat, tisztelt Allgemeine,
 Ne bántsuk a kutyát – harap!”

[1908]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

Nyáron nyílik a remény, és
 Riporttól hevül az agy,
 Felhő Rózsa elmegy Bécsbe –
 Majd ha fagy!

Makó Lajos kultúrát és
Nem üzletet nyit, avagy
Átveszi a Vígoperát –
Majd ha fagy!

A választójog titkos és
Általános lesz, avagy
Fodor Ella a jégre megy –
Majd ha fagy!

A moziból gőzfürdő lesz,
Kabaréból zárda, vagy
Szűcs Laciból főkapitány –
Majd ha fagy!

[1908]

A NOVELLA

Sok novellát, jó novellát,
Rossz novellát olvastam
Boccacciótól és Bírótól,
Molnártól és más írótól;
Okultam és mulattam.
De az új végrehajtásit,
Szavamra, nem olvastam.

Ám az ilyen esetekben
Az eljárás obligát,
Az olvasó elolvassa
Pesti lapba, esti lapba
A szokásos kritikát.

Ezek után a novellát
Fölösleges olvasni,
Nem tud az írni, aki írta,
Szomaházy jobb stiliszta,
Jobb stiliszta a Sassi.

Különben is, tisztelt Günther,
Mínek írsz te novellát.
Te csak mondd: tapsolj csak, népem,
És a végrehajtást szépen
Gyakorold, ne magyarázd!

[1908]

[CAMILLE DESMOULINS...]

Camille Desmoulins, szőke, szép fiú,
Aludjál csak a csendes temetőben.
Lement a nap rég, a te szép napod,
De vörösen, lángolva, riadón
Egy új nap van most fölkelőben!

[1908]

ELÉGIA

A lóvasút miatt

Ha én lassú lóvonatot látok,
Mindig búsan ülök föl – reája,
Mert elfog a pálya elején már
A hanyatlás melankóliája.

Rajta szállni látszik az idő, de
A ló éppen nem látszik ám szállni,
Ellenben minden percben kiáltja
A kalauz: Leszállni, leszállni!

Testvéreim, fogadjátok szómat,
Ne üljetek föl – a lóvonatra,
Csak toljátok szép csöndesen – hátul,
S elindul, ha Isten is akarja!

[1908]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

Igazgató és színésznő,
Sok smonca és habarék,
Egy komikus, egy zongorás,
Ezt úgy hívják: kabaré.

Szoboszlón vagy Piripócsón
Minapában megesett,
Hogy elmaradt a színésznő,
S ezt úgy hívják: baleset.

Naíva, aki nem naív,
Primadonna, ki pikáns,
Hősszerelmes, ki unalmas,
És ezt úgy hívják: színház.

Autózó primadonna,
Aki Pestre s Bécsbe mén,
Egy másik, aki onnan jó,
S ezt úgy hívják: esemény.

[1908]

A MEDVE

Magyar medvének lenni
Szép és jó gondolat,
Az ember csak málnázik
A Kárpátok alatt,
Az ember csak málnázik,
És kéjjel hempereg,
Míg sorra eszik egymást
A többi emberek!

Ha medve vagy, légy medve,
S ne hitvány, gyöngé tót,
Gondoltam, és nem ittam
Se bort, se alkoholt,
Gondoltam, és nem ittam,
S megittam a levet:
A holtakról csak rosszat,
Mondá a láttelel.

Magyar medvének lenni
Mégiscsak jobb dolog,
Mint a ti dolgotok most,
Póruhárt doktorok!
Mert a ti dolgotok most
Bizony kutyául áll,
A medve bőrét issza,
Ki medvét exhumál!

[1908]

A CARUSO

Mikor Pesten a Caruso,
A szívnyúzó amoroso
Énekelt,

Lipótváros lánya, nője
Mind szívgörcsöt kapott tőle,
Rémeset.

A férfiak persze szidták
A pocakos tenoristát,
Aki csak
Azzal hat, hogy magas Céket
Jól kibúgat, jól kibéget,
Jól kiad.

De fordul a sors kereke,
Tenorista is bereked
És befagy;
Megszökött ma felesége, –
Ó, irgalom magas Céje,
El ne hagyj!

Már ezután van reményem,
Hogy nemcsak borbélylegényben
Hisz a nő,
S bár a műfajom csak líra,
Akad nékem is egy igaz
Szerető!

[1908]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

Múltkoriban a Barkóczy
Nem akart fölállni,
Azt mondotta a törvényre,
Hogy az lárifári.

Mostan meg egy polgármester
Nem akart fölállni,
Hogy zengett a Gotterhalte:
Császári-királyi!

Mi is ezen sírni való,
Könnyű kitalálni,
Ez a magyar politika:
Elállni, felállni!

[1908]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

Puc, puc, puc,
Meggzőkött a pucérájós néni,
Szegény férje beborulva nézi,
Puc, puc, puc!

Puc, puc, puc,
Puccos volt a pucérájós néni,
Nem tudott a pucérájban élni,
Puc, puc, puc!

Puc, puc, puc,
Az inget most férje mosssa, mosssa,
Fehér leplét a hab elkapdossa,
Puc, puc, puc!

[1908]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

New Yorkban aki csókolózik
A nagy nyilvánosság előtt,
A sétatéren vagy a parkban,
Nem csókolhat százig se. Sőt.
A rendőr órát vesz elő,
És a hangja leszerelő:
Pardon, ezer bocsánatot,
Ki van zárva,
Több engedélyt nem adhatok!

De a virágnak, nemde kérem,
Azt megtiltani nem lehet,
Amit megtilt a közszemérem
S a kihágási rendelet.
Különben is, egy pillanat,
Míg csókot ad s kap az ajak,
Egy örökkévalóság,
Igen, igen,
Ez itt a tény s valóság!

[1908]

A SZAKÁLL ALKONYA

1

Este van, este van,
A szakáll estéje,
Nemsokára kész lesz
Hosszú karriérje.
Tudományos alapon
Le köll eztán venni,

Mindenféle szép szakállnak,
Álszakállnak, kékszakállnak
Vége szokott lenni!

Ki zokog, mi zokog,
Egy fekete szakáll,
Batthyány Tivadar
Be árván maradtál:
Mindenféle őgrófnak
Le kell azt most vetni,
Mindenféle szép szakállnak,
Álszakállnak, kékszakállnak
Vége szokott lenni!

2

Most van a nap lemenőben,
Egy szakáll lóg a levegőben.
Megvan a nyáj, megvan a bárka,
Csak egy kell hozzá: pátriárka!

[1908]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

1

Karlócai zsinat
Kivirult hajnalra,
Piros pópa, fehér pópa,
Szőke pópa, barna.

Harangoznak délre,
Püspöki ebédre,
Zmejánovics, Bogdánovics
Meglesztek-e végre?

Rossz időket érünk,
Gotterhalték járnak,
Günther óvja nagy veszélytől
A pátriárkákat!

2

Megvan az alkotmány! kiáltja
A török nép. A török császár
Búsan dörmög a szakállába:
Több is veszett – Mohácsnál!

[1908]

AZ ÖNEMELŐ POLGÁR

Már rég pihen a komoly lantom,
És rég nem pihent már a víg,
A komolyat most már fölajzom,
És rajt' ez ige hallatik:
Láttam királyt Beóciában,
Dívát, ki néha énekel,
Láttam Maraton győzedelmét,
Háziúrt, aki nem emel.
Láttam Polónyit, aki Géza,
És láttam Fedák Sárit,
De nem láttam eddig állampolgárt,
Aki több adót áhit!

Uram, bocsásd el már szolgálodat,
Mert láttam végre, végre őt,
Kevés adó miatt föllebbező
Szegedi adófizetőt.
Nápolyba menni és meghalni,
Ezt mondták mindig még nekem,
Czímer Károlyt meglátni, s élni:
Ezt hirdesse ma énekem!
Valóban, aki így adózik,
És aki adót így emel,
Annak a város úgy adózzon,
Hogy szobrot emeljen a korzón,
Bár ennél többet érdemel.

[1908]

OPERETTVILÁG

A szegény hazai szerzőket
Meggzánták a direktorok.
Alkoss Móric, biztatják őket,
S alkotnak ők, az alkotók.

És csinálják az operettet,
A daljátékot, mely zenés.
A tárgyak gombamód teremnek,
Az élet pazar és mesés.

Selyemapákról szól az ének,
Akik római grófok is,
Zsebmetsző sétál a sötétben,
Aki zugbankdirektor is.

Különben nemsokára Pesten
Egy kőszínház nyit majd kaput,
Ott lesznek csak víg operettek,
Talán még drámát is kapunk!

Mert általános, titkos érzés,
Hogy Dániában valami
Benzines, bár ezt egyelőre
Nem fair dolog kimondani.

[1908]

TÖFTÖF-NÓTA

Fedák Sári libát gázolt a réten,
Mikor fönn volt csillaga még az égen.
De csillaga lehanyatlott,
A hírovat nemigen röv róla,
Oda van a Fedák Sári,
Illetőleg Sári Fedák
Gyilkos autója!

Petrás Sári nem oly jeles Sári,
De barátja volt az Eszterházy,
Eszterházy jó Pali volt,
A hírovat eleget ír róla,
Illatos a Petrás Sári,
Illetőleg Eszterházy
Ilyen-olyan drága autója.

[1908]

ANAKREONI LÉGDAL

A Patrie és Vaterland
Már fölszállott a légbe,
Az első megszökött, és
A másik füstbe ment már!
De dobban honfiszívem,
S már látom azt a percet,
Melyben fölszáll a légbe
A Haza című léggömb,
Mely kormányozható lesz,
Miként Wekerle népe.
S a légből kapott hajónk majd
Elindul napnyugatra,
S akár kormány híján is,
Bús ösztönét követve
Elér, ahova készül,
Mármint – Amerikába!

[1908]

A KORONA

A perzsa sah művelt fiú,
Már látta Budapestet éjjel,
S operánkban a stimmelést
Hallgatta nagy művészi kéjjel.

A perzsa sah művelt fiú,
Bejárta már a félvilágot,
Népének alkotmányt ígért,
S a kincstárnak nyakára hágott.

És most mit tesz a perzsa sah?
A koronát zálogba tette.
A koronát, a koronát,
Mely szent fejét nyomasztón fedte!

A perzsa sah művelt fiú,
Bár nincs most néki koronája.
Nekem, ha van egy koronám,
Elköltöm, ő pedig – kiváltja!

[1908]

SZOMORÚ STRÓFÁK

Szilágysomlyón gyűlésezett
Az Astra.
Felöntött a hangos román
Garatra!
Elmondhatja, hogy sic itur
Ad Astra!

Turócszentmártonban meg a
Matica
Gyűlésezett eredménnyel,
A' biz a!
Vele együtt ünnepelt a
Zsivéna,
Még a tótban is van elég
Ily véna!

Nálunk pedig csak alakul
A Demke,
Emke, Fmke és a többi
Ilyenke,
De eredményt nem látunk sem-
Milyent se!

[1908]

SIMON JUDIT

Hír a falunkból

Simon Juditéknál
Minden esztendőbe
Kis deszkekoporsót
Tettek le a földbe.
De most Simon Judit
– Hallga csak, hallga! –
Eszét elvesztette,
És az újszülöttjét
A lóvasút síne elé tette!

Simon Judit asszony
Várta, várta, várta,
Mikor lesz az eset
Az esti újságba.
De a Simon Judit
– Hallga csak, hallga! –
Mindhiába nézte
A Sz. Estilapba
S a Sz. és Vidékébe!

Simon Judit asszony,
Földig ér a búja,
Kiment a szegedi
Közúti vasútra.
És a sínek mentén
– Hallga csak, hallga! –
A gyermeket élve
Találta, sőt – alva!

[1908]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

Bár számosokra nézve témám
Egyáltalán nem jóleső,
Én megdalollak végre mélán
Nyári eső, folyton eső.

A randevún, igaz, elázik,
És náthát kap a szerető,
S a vendéglő pang óriásit,
De te csak essél, ó, eső!

A kávéházi oleander
Növésére oly kedvező,
S a munkádra is, ó, beamter,
Hasznos a rendszeres eső.

És ilyenkor nő meg a téma,
S a véna most búvik elő,
Most méla lehet a poéta,
Hisz úbertihert visel ő.

Tanúm rá Puskin és Longfellow,
Két előkelő tényező,
Sőt koronatanúm e vers, óh,
Hogy mily költői az eső.

[1908]

A FALUSI KISLÁNY PESTEN

Mikor elérkezik
Névnapod, Szent István,
Pestre felérkezik
A falusi kislány.
Vele jön az úr is,

Aki bőrkabátos,
Villogó gatyákkal
Tele a főváros.

A falusi kislány
A szent jobbkéz helyett,
Megnézi a mozit
S egyéb kultúrhelyet.
A kabaréba is
Szívesen elmenne,
Ha Nagy Endre s László
Rózsai nyitva lenne.

A falusi kislány
Falusi legénnyel
Megnézi azonban
Budapestet éjjel.
S mikor hazaérnek,
Megindul a beszéd:
Be szép is Pest éjjel,
Istenem, be szép!

[1908]

Országos Széchényi Könyvtár

AKTUÁLIS STRÓFÁK

Haldokol a holt szezon már,
És a nyárnak vége, vége,
Nem esik már az eső, és
Emelkedik a közélet.

Szatymazról már jönnek, jönnek,
A kik Velencébe mentek,
Visszatér a fogyókúrás
Növő gonddal, növő gonddal.

Véget ér a szinekúra,
Révbe ér a lóvonat, és
Megindul már valahára –
A vita a villamosról.

És a korzó bezzeg hangos,
Munkálkodik a villamos
Két munkása, és örömmel
Üdvözöljük Fodor Ellát.

És szomorúan üdvözöljük
A lejárt nyarat s a váltót,
S mélabúval s felöltővel
Búcsúzunk Stefániától.

És a színház, ó, a színház
Táján, gonddal szíve táján
Föltűnik Makó, s a Kassban
A makaó és kaláber.

Itt lesz az ős, itt lesz újra,
Bár már látnám, mert idáig
Csupa őszi hangulat volt
Júliusban, augusztusban.

[1908]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

A nyárutónak méla bája
Megejti árva lelkemet,
A múlás melankóliája
Halkan a fák fölött lebeg.

Oly szép az élet búcsuzóban,
Oly szép a nyár, ha távozik,
Oly szép az este a kioszkban
És olyan szépek a mozik.

A szalmaözvegy újra férj lesz,
És pótvizsgázik a diák,
S a városi színházban tényleg
Marad továbbra is divánk.

[1908]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

Elutazott Caillaux,
Az előkelő idegen;
De előbb mondott valamit
Igen ridegen, hidegen.

Merci, monsieur Caillaux,
Köszönjük az ön igazát,
Nekünk szólni úgysem szabad,
Mert szeretnünk kell – a hazát!

Ön francia, monsieur,
És nem volt darabont soha,
Ön előkelő idegen,
Önnek pompásan megy sora.

Ön már Párizsba utazott,
Ön nem vár állást, s nem finác,
Önt nem illeti példaszónk:
Honi soza, ki mal i panz!

[1908]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

A rossz nyelvek most azt beszélik
– Rossz nyelvekben itt nincs hiány –,
Hogy Szegeden járt tegnap éjjel
Az új Kriván, a nagy zsvány,
A köpenicki kapitány.

A város és a bankok pénzét
Megnézte, s látta, nincs hiány,
De elemelni szégyenelte,
Mert en gros dolgozik őkelme,
A köpenicki kapitány.

Az orfeumba és mozikba
Benézett úgy éjfél után,
Megnézte Szegedet is éjjel
Nagyon, nagyon kevés eséllyel,
A köpenicki kapitány.

Majd villamosra ült, s elindult
Egyéb eredmények híján,
S fogadta összetörve, fájón,
Hogy utoljára járt e tájon
A köpenicki kapitány.

[1908]

SZEPTEMBER

Fázik az ujjam, s lantom húrja
Egy kissé megereszkedett,
Elfog szeptember mélabúja,
S veszem übercíheremet.

A nyári vendéglői terasz
Oly elhagyott, mint a babám,
Remény és falevél elhervad,
És tetszhalott a Pán, a Pán!

De bezzeg, éled ám a város!
A primadonna és diák
Határidőre jött, mely záros,
S jönnek szekundák s kritikák!

Viszont elmennek már a fecskék,
És elmegy a pénz is, ha van.
Ó, szeptember, ó, őszi esték,
Hány verset ír most hány alany!

[1908]

ŐSZI STRÓFÁK

Itt a szezon, itt van újra,
Klauzál téren és korzón
A jelesek és a szépek
Teljes számmal tündökölnék.

Jánosszállás és Velence
Vendégei visszatértek.
Fölhúzzák a görredőnyt, és
Az előleget lehúzzák!

Itt a szezon, itt van újra,
Az udvarlók versenyeznek,
A karnók s a primadonnák
Lovagjai vetekednek!

Itt a szezon, itt van újra,
Még nyílnak a Stefánián
Az oleanderek, és már
Elhervadt a szalmaözvegy!...

[1908]

A METZI BÁRDOK

Vilmos szászár, német császár
Vágtat fakó lován,
„Hadd lássam, úgymond, meddig ér
A francia tartomány?

Van-e ott folyó és földje jó?
Legelőin fű kövér?
Használt-e a megöntözés,
A jó szedáni vér?”

Vilmos császár, német császár,
Vágtat fakó lován.
Egy szürke automobilon,
Repülni még korán!

S amint a francia határt
Jelzi a láthatár,
Idegessé lesz egy kicsit
A császári batár!

S autó s autokrata
Határszélen halad,
Mert szép a francia haza,
De kívül tágasabb!

[1908]

AZ ELŐKELŐ IDEGEN

Tegnap este, őszi este,
Szívemet a bú megeste,
Valaki Jimet kereste,
(Én csak egy rímet kerestem,
S nem találtam, nem találtam!)

Az előkelő idegen
Asztalomhoz jött hidegen,
Én megkérdeztem ridegen,
Mit keres maga idebenn?

És ő felelt nagy könnyedén:
Én vagyok a fekete rém,
Máramarosnak szigetén
Születtem, s jöttem ide én!

Erre angol nyugalommal,
És félvállról így feleltem:
Ön jöhet, mert én azonnal
Minden óvintézkedést már
Szabályszerűleg megtettem!

[1908]

SPANYOL ROMÁNC

Don Alonzó, Don Alonzó
Megérkezett Budapestre,
És fogadták lelkesedve
Magyarok és anarkisták.

Mint a bomba hatott a hír,
Hogy előkerült a bomba,
De ez kacsa volt azomba,
S egészséges Don Alonzó!

Budapesten őrült spanyol
Minden ember tegnap óta,
Alonzóról szól az óda,
A kroki és a vezércikk!

És akiben hangulat van,
Verset ír a szép Enáról,
S a szép Ena, a szép Ena,
Nem olvassa, nem olvassa!

Én is illő hódolattal
Küldöm néki e románcot,
És a lelkem úgy örül, hogy
Nem olvassa, nem olvassa!

[1908]

Országos Széchényi Könyvtár

A HÓ

1

Sok hó esett le tegnap éjjel,
Szúzen, fehérén, hidegen,
„Az álmaid” – szól a poeta,
És babrál a lantidegen.
„Illúzió” – szól a fehér lány,
Ki preparandiába jár,
„Hó-opp!” – kiált a fuvaros, és
„Szilárd halmaz” – szól a tanár.
A munkanélküli facérok,

Kik várnak búsan, betegen,
Csak ennyit szólnak, s ezt is lassan
Mondják csak: „A keresetem!”

2

Hali hé, hali hó,
Hull a hó, hull a hó.
Oly szép a hó, a tiszta, első,
Mint az illúzió,
De holnap sár lesz majd belőle,
És hol van a tavalyi hó?...

[1908]

BALKÁNI IDILL

György herceg az ég kegyelméből
Uralkodásra született.
Ezt senki fia nem tagadja,
Beszél a tény a szó helyett.

Érezte a dicső levente,
Hogy mozog benne valami.
Uralkodásnak büszke vágya, –
Ha azt ki tudnók mondani!

György herceg eddig csak gyerek volt,
Egy nagy tettekkel tényezett;
Meghódítani a világot –
Jaj, hogy célhoz nem érhetett!

Fölkent király akart ő lenni,
És ez a vágya teljesült:
Fölkente őt saját papája,
Hogy szinte belesiketült!

Ha elment vón a háborúba
György, a derék és daliás,
Ő róla guzlicázott volna
Guzlicáján a guzlicás!

De nem ment el a háborúba,
Ez a sivár tény és való.
És így e hősdal csattanója
Az az elcsattant csattanó!

[1908]

KATONADAL

Egy közhuszár megölte magát.

Este jött a parancsolat
Violaszín pecsét alatt,
Öreg asszony, fiatal lány
Három évig sír ezután!

Jön a levél messze tájról,
Valami nagy kaszárnyából,
Könnyharmatos az írása:
Nehéz börtön a kaszárnya!

Megy a levél messze tájról,
A falusi kisleánytól,
Minden szava csók meg virág,
De szomorú ez a világ!

Jön a levél, végre, végre,
Violaszín a pecsétje,
Isten hozzád, falum tája,
Megölt engem a kaszárnya!

[1908]

A PLURÁLIS

Mikor Andrássy még csak ígérte,
Harag és vád özöne érte:
Ha még úgy ígér, tudja máris,
Hogy ígéret csak a plurális!

Mikor Andrássy már meg is adja,
Megint fölzeng a vád haragja:
Ígérte eddig, s íme, máris
Valóra válik a plurális!

[1908]

NINCSEN, NINCSEN!?

Nincs Semmi és nincs: Minden,
Csak az én szívem van és volt,
Az én nagy, véres, mámoros Szivem,
E szent, e félholt!

Nincsen Öröm és nincsen Szerelem,
Nincsen Vigasz és nincsen Pénz,
Csak én mindenem és én semmim,
Csak én Szivem, te élsz!

Te vagy e Világ Közepe,
Körötted forognak balogul
A bús csillagok s e beteg Föld,
Borúdra mind borul!

Szivem, előtted térdre esem,
S dalolom a legszebb zsolozsmámat,
Tiéd a Világ, a Szépség, a Bűn,
S Kincseim Kincse: a Bánat!

[1908]

[ÉN AZ ITAL BARÁTJA VAGYOK...]

Én az ital barátja vagyok,
Szeretem a gyöngé írókat,
Szeretem megcsókolni azt,
Ami Holnap!

Szeretem a tűnő szerelmet,
Tiszteletdíjat és a békét,
Bölcsék, poéták, komiszak
Menedékét.

Szeretem a megrokkánokat,
Aláírókat, utazókat,
Amerika felé, ha mennek,
A hajókat.

Szeretem a kiruccanókat,
A Dukk-dukkokat, az új költőket,
A váltókat, a bankókat,
Az Új Időket.

Én az ital barátja vagyok,
Szeretem az Affért, a Heccet,
Szeretem megcsókolni azt,
Aki Herczeg!

[1908]

MEGY A VONAT...

Megy a vonat, néma vonat
Idegen országba,
Görbe hegyek országába,
Messze Boszniába!

Téli ködök betakarják,
Elfödi a távol,
Nehéz felhők elkísérik
A magyar határról!

Megy a vonat, néma vonat,
Nem szól nóta benne,
Magyar legény szóltanul néz
A nagy idegenbe!

Üres tarlók, kopasz hegyek,
Kárognak a varjak...
Hej, talán majd tavasz táján
Vérrózsák fakadnak!

[1908]

A BORBÉLYLEÁNY

Egy fővárosi hír jelenti,
Hogy egy borbélynak lánya van,
Ki a borbély pályára lépett
Tudatosan és boldogan.
S bár a testület ellenezte,
Az elöljáróság kimondta,
Hogy ez a tény nem ütközik
Se törvénybe, se tilalomba!

Azóta már a szőke lányka,
Vagy barna lányka, úgy lehet,
Javában nyír és borotválgat
Ábrándos férfitesteket.
S amíg habot ver, és az állat
És a fülek tövét kaparja,
A tanulatlan ifjuság
Fejét gyakorta elcsavarja!

[1909]

Országos Széchényi Könyvtár

PÁRBESZÉD

A műveletlen Afrikában,
Hol sivatag van és vadon,
E jubiláris alkalomból
Eszmét cserél két vén majom.

– „Mester, ma ünnepelni illik,
Darwin barátunk napja van.
Ő mondta ki, hogy minden ember
Olyan majom, akár magam!”

– „Na hallja, elvtárs, hogyha önnek
Ez hízeleg, úgy mondhatom,
Hogy szerfölött tévedni tetszik,
Sőt, ami több, ön nagy majom!”

[1909]

TATÁRJÁRÁS

A színház táján háború dúl
A háborús hírek miatt,
Féltik az udvarlót a szépek,
És szörnyű lámpalázban égnek
A tartalékos hadfiak!

Mindenki látja már az estét,
– Tatárjárás megy, mint szokás, –
S csupán a hölgyek szerepelnek,
Tagjai az üdv hadseregnek,
A férfi mind Délen csatáz!

Gózon Biliczky szép kadét lesz,
Jó Tarján hadnagy Tóth Elek,
Kassai délceg, gőgös és fess,
Soma káplár s vitéz önkéntes
Diósi Nusi, a remek!

Dési kegyetlen hódító lesz,
Bereginek a szíve fáj,
Hajnal Wallenstein lesz a lényeg,
Ezek a váradi legények
és Sík Rezső a generál!

[1909]

A NAGY KALAPOK

Egy idő óta rémhirekkel
Tarkázva jönnek a lapok,
Minden téren nagy bajt okoznak
Az órjás női kalapok.
S e hírek nem is nélkülöznek
Minden reális alapot.

A színházban az első sorban
Egy hölgy ült – ezt írja a lap –,
S fején a földszintet betöltő
Rengeteg tavaszi kalap.
S egy úr mögötte mit se látott
Két hosszú fölvonás alatt!

Az úr művészi lendülettel,
Mert elégtételt nem kapott,
Leverte a hölgy szép fejéről
Az óriási kalapot.
S számos hasonló eseményről
Tesznek jelentést a lapok.

Mi a morál és a tanulság?
Ó, férfiak, szegény vakok,
A nagy kalapokat nézzétek,
S ne nézzétek a darabot!
Mert jobb egy új kalapot nézni,
Mint venni egy új kalapot!

[1909]

GYÖRGY ÚRFI

György úrfi, hej, legény a *talpán*,
Ó, ez a talp, súlyos nagyon,
E fontos fejedelmi talppal,

Rúgott egy hű szolgát agyon!
E jólírányzott talp a szerbnek
A talpköve és támasza,
E talp írta a talpra szerbet,
Ettől rúgott a szerb haza!

De jaj, kevés ideig húzta
Gyuri a talp alá valót,
Kihúzták a gyékényt alóla,
S menesztik az alávalót!
György úrfi, hej, szalad a talpán,
Talán a fűbe is harap,
Talpa alatt mélyen megingott
A szilárd erkölcsi alap!

György úrfi megy már a fenébe,
Hol fészke lesz, és álma lesz,
Tolsztoj Leó: Háború s béke
Majd lelki olvasmánya lesz.
Mert Gyuri talpig férfi ám, de
Szegénynek egy hibája van,
Hogy talpa, az szigorú kissé,
Szigorú s igazságtalan!

Mi a morál e kis esetből,
Amit le kell szűrniem nekem,
Mi az, amit arany betűkkel
Hozzáfűz a történelem?
Talán valami aforizma
Vagy egy paradoxon talán?
Én azt hiszem, hogy egyelőre
Éljen a béke és – Japán.

Egy bizonyos, hogy talpra állott
A börze, mert György elszaladt,
S egy talpalatnyi kis reményünk
Országos lón egy nap alatt!
Hogy mit hoz a jövő? Ki tudja?

Nunc est bibendum, annyi szent,
Mert György eggyel szaporította
A nagy szerb sertéskivített.

[1909]

AKTUÁLIS STRÓFÁK

1

Itt van a nyár, itt a Bernát,
A szerzője Elta,
Elhozta a panamáját
A Kornai Berta.

Mert a Berta olyan meleg,
Mint a nyári hőség,
S azért mostan hálás lehet
A kedves közönség!

2

A nagy nő is nyári darab,
Szerzője is Elta,
De a legnagyobb nő marad
Mégis a Haverda.
Primadonnák dicsőségét
Egész világ látja,
Mégse kapnak annyi cikket,
Mint Haverda Márja!

[1909]

UTÁNZAT

Kiss József

Váltóm lejárt, hanyatlik nagyon,
Ifju titánok, üssetek agyon,
De ne nagyon!

Előfizetőkön vitt utam keresztül,
Most lábam nyomán a nyúl se rezdül,
És nekem ez düh.

Én írtam Simont, a zsidót, a szépet,
A Jehovát, a varrógépet,
Szerkesztém a Hétet.

Váltóm lejárt, bemondok egy tercet,
Ifju titánok, könnyü tinektek:
Ignotus és Herczeg!

[1910]

BOCÁNAK

E versekben nincs Mozart mosolya
S Beethoven büszke gyásza,
De kis kétségeink borús sora
Néha, tán, vígaszát találja.

[1910]

HIMNUSZ BALOGH ISTVÁNNAK

Az élet nem nehéz. Rövid csupán,
És mégis sírtok száz tűnt kékj után.
Amit nem adnak meg letűnt korok,
Megadják azt a jó, leszűrt borok,
A teremfáját, mégis szép az élet.
Tabéry bús. Én cigarettát kérek.

[1910]

DECEMBERI STRÓFÁK

Itt a tavasz, itt van újra,
Orgona virít a rácson,
Kétszer nyílik az akácfa,
Itt van, itt a szép karácsony.

Itt az ősz is, itt az ősz is,
Fűteni kell nemsokára,
Elkel már a jó felöltő
Január hatodikára.

Jön a tél is, ugye, herceg?
Korcsolyázunk, s elbukunk még,
És fehér lesz, és fehér lesz,
És fehér lesz majd – a husvét!

Notabéne, notabéne,
Ha ezt olvasván, havazna,
Nyájas olvasóm, nekem higgy,
És ne higgy e rüt tavaszba!

[1911]

SZÍNHÁZBAN

A színpadon fenn, egymást űzik folyton
Tarkábbnál tarkább, víg helyzetek,
Én meg, míg könnyem kacagásba fojtom
Egy édes szőke lánnyal flörtelek.

A nézőtér sötét, akár az éjjel,
Nem láthat senki, angyalom.
Nem látja senki, hogy mily gyötrőn, félve,
Merengek egyre tiszta arcodon.

Lent víg a játék, harsogó kacajjal,
Folyik le sorra minden jelenés,
Míg a mi drámánk, a sok néma jajjal,
Ki végignézze, hej, olyan kevés!

[1914]

[HÉTKÖZNAPOK...]

Hétköznapok szürke légióját
Szép éjszakák zászlója viszi át
Az örök ég gárdájába...

...rút az élet,
De éjjel nyit még pár álomvirág...

[1914]

[SZOMORÚSÁG....]

Szomorúság ez emberöltő,
Nyomorúság most lenni költő,
Kivált ha nincs meg a felöltő,
S ez a hidegben már felöltő.

Fogadj be, Szeged ősi vára,
Enyhelyed lesz a vigasz mára,
S mivelhogy nincs meg a bor ára,
Írd fel, Lajos, a gerendára!...

[1914]

[AKTUÁLIS STRÓFÁK]

A krónikás híven följegyzendi,
Hogy ő volt itt az utolsó dendi,
Mindig pontos, gondos, csinos, hölgyes,
Az Árvay fenyők közt a – Tölgyes!

Országos Széchenyi Könyvtár

*

Torony alatt égbe nőni bajos,
Amikor most Balogh ott a Lajos,
Jön idő még, ezt mindenki tudja,
S befelé áll majd Szekerke rúdja!

*

Haladó, de nem rohanó,
Megállítja sok viganó,
Hazudik a muzsikaszó,
De az álom titka való,
Éljen dr. Eisner Manó
Követünk !

Hízelgően mindenkit levesz,
A Bäck Mancsi fényűzése ez!

2. változat

Fölveszi, akit levesz,
Ugyan ki is lehet ez?
Fényűzése ez neki,
Míg egy jó kép – elveszi.
Bäck Mancsi.

[1914]

[SZAVALAT A TISZA-KANTÁTÁBÓL]

Az októberi égen szürke felhő,
Hallgatva vár a táj, az elmerengő,
És íme, a halott dombok felett
Sziszegnek gyilkoló üdvözetek.

A muzska jön – dübörgő, büszke marsban,
A kis Tiszánál ágyúk torka harsan,
Október lombja sápadtan pereg,
És ráborulnak csöndes emberek.

Magyar Tisza, mély bánatok folyója,
Ki véd meg? Tiszta tükrödet ki óvja?
– Már jönnek ők, dalolva jönnek ők,
Öreg fiúk, magyar népfölkelők.

A Tisza tája most elküldte őket,
Hogy ne lehessen rónánk temetőkert,
S a Tisza mentén, ha fölzeng a dal,
Magyar maradjon, mindig csak magyar!

Vándor, ha állsz az alkonyi folyónál,
Mikor fölötte felhők hada kószál,
Vagy éjjel, ha a nagy tejút dereng,
Ó, ne feledd a holt honvédeket!

Borongó bánatuk a barna felleg,
S víg csillagokból új reményt üzennek,
Mert élnek, mindig, mindig élnek ők,
Öreg fiúk, örök népfölkelők!

[1914]

NEVEM

E szürke név egy lelket rejt borongva,
Lelket, ki szín, ki gyász és büszke pompa,
S ha sírsz, föléd hajol vigaszt dalolva.

[1915]

SZONETT JÚLIÁHOZ

Szép Júlia, te kedves feminista,
Ki könyvet írtál régen Mária
S más asszonyok címén, biz az hiba,
Hogy már megint nem mentem, s így a lista,

Nagy bűneim listája, amelyen
A lustaság első helyen virít,
Bővült. Ez engem szintén nem vidít,
De nálad s Máriánál a kegyelem!

E verset írta egy frissen borotvált
Alanyi költő, hogy ezerkilencszáz
És tizenöt volt. Váltót nem prolongált,

De sokat költött, főleg verset. Egy gyász
Volt élete. Szerette őt az egyház,
De ő inkább szerette a borókát.

[1915]

IFJ. SIMONKA GYÖRGYNEK

Fiatalember, teживó, szolid,
Te legkülönb dalt érdemelsz, gyerek,
Apáddal sok bús éjnek mámorit
Virrasztottuk, de ilyen éjjelek
Többé nem jönnek, most törvény szorit,
Hogy józanul virradjon meg a reggel.
Te győzni fogsz egy új, ifjú sereggel,
Mi álmodtuk e győzelmet, te éled,
Mert szép az éj, de szebb a napos élet!

[1916]

[A LELKEM FÁJÓ HANGSZERÉN...]

A lelkem fájó hangszerén,
Csak verd a dalt fehér kezekkel,
Süvöltsön, sírjon gyász, remény,
Ó, bánj, ahogy tudsz e szegény,
De egykor aranyhangú zeneszerrel.

Verd rajta az öröm dalát,
ha megszakad is gyöngé húrja,
De utolsó diadalát
Hadd zengje síron túlra át.

[1917]

[AZ ALKONYAT...]

Az alkonyat kopott bársonypalástja
Fáradt vállamra lassan rásimul,
Megyek a csöndbe és az éjszakába,

Ez az utolsó, érzem, ez az ének,
Ez a kesergő, fáradt hattyudal,
Megyek a csöndbe, és megyek az éjnek,
Az elmúlás szellője rámfuvall.

Gondoltam egykor: büszke lesz az ének,
Mely az utolsó diadalra szól,

[1917]

[A RÉGI BÁNAT...]

A régi bánat úgy száll vissza hozzám,
Mint esti szélben dús ibolyaillat,
Mint hegedűszó bágyadt alkonyórán,
Mikor ablaka nyílik vágyainknak.

Oly kedves és jó lesz a régi bánat,
Mint fiatal halott, akit szerettem,
Kivel egy régi kertben együtt jártam,
Egy régi tavaszon egy régi kertben.

A régi tavasz akkor tán borús volt,
A régi kertben tán halálba vágytam,
S most szép emléke lelkemben úgy zsong.

Már nem tudom, hogy hívták, és miért volt,
De lelkem érte édes vágyat érez.
Csak azt tudom, bánat volt és

[1917]

Országos Széchényi Könyvtár

GYÁSZDAL

Szomorú mungópárt, de megrepedeztél,
Amíg a hatalom után epedeztél,
Se hozzád, se tüled, – jaj mi lesz belüled,
Szomorú mungópárt?

Szomorú mungópárt, vége már a bálnak,
Úgy a Pál Alfrédnek, mint a Farkaspálnak.
Lévay-Pool báró kivándorol már, ó,
Szomorú mungópárt!

Szomorú mungópárt, történhetik bármi,
Nem fogsz már a Házba bejárni, kijárni,
Széna-, sőt zabasztag, – néked már szavaztak,
Szomorú mungópárt!

[1918]

[BARÓTI JÓZSEFNEK]

Élet, művészet mezején Te bátran
Az első vagy a harcosok sorában.
E koszorút ma szívesen fogadd,
A hála küldi és a hódolat.

[1919]

ADY, A JÓS

Fölszállott a páva vármegyeházára,
Sok szegény legénynek statáriumára.

*

Új szelek nyögetik az ős magyar fákat,
Miket szénhiányból tavasszal kivágtak.

*

Jöttem a Gangesz partjairól,
Hol álmodoztam déli verőn,
Most huszonötöt én verék
A Délvidéken – mint ellenséges haderő.

*

Ha a magyar Helikon adta,
Hervatag a hitünk s a szekfünk,
De legalább duplán fizetjük.

*

Verecke híres útján jöttem én,
Fülembé még ősmagyar dal rivall,
Szabad-e Dévénynél betörnöm
Csehszlovákok csapataival?
Nüná, majd kérdezem, hogy szabad-e?

*

Itt valahol, ott valahol,
Esett, szép szomorú fejével
Négy-öt magyar összehajol –
És szervezkedik ellenforradalmi alapon.

*

Ős napkelet ilyennek álmodta,
Amilyen én vagyok,
Egy szerencsétlen igaz Isten
Fájdalmas, megpróbált remekének,
S én nem vagyok antiszemita?

[1919]

NYÁRI MOZIDAL

I

Moziban. Dugonicsban.
Szervezett zene zendül,
Zerkovic. Hull a lepel,
Detektívdráma lendül.
Autó. Berreg a gép,
Szervezett zene zeneg,

Filmsztár jó. Figyel a nép,
De én már nem figyelek.
Lepedőm, áldott sötét,
Lepled alatt kimegyek.

2

Szeretem én a mozit,
Az ember szórakozik,
Míg Ossi Oswald a pereg,
Én nézem az eget,
Égen a csillagokat,
Vásznon a nagy jelenet,
Nem izgat már engemet,
Lepedőn az epedő
Szerelem nekem nem kő.
Szomszédom nem úri nép,
Inkább egy kába cseléd,
Berregnek a motorok,
S a kezem erre mozog,
S a keze arra mozog,
Így leszünk mi boldogok!

[1919]

A SZENT MAGYAR FOLYÓ

A Tisza-kantátából

A magyar nap vígan süt az égen,
Csöndes álom szunnyad a vidéken.
Nyári áldás a boldog határban,
Tisza vize folydogál magában,
Tiszavirág kedve pillangója,
Ez a Tisza örömünk folyója.

Néha duhaj, fájó kedve támad,
Fölveti a mély, keserü bánat,
Ósi bú ez: féktelen és szittyta,
Szive vérét amely fölszakítja,
S árvaságát világgá dalolja,
Ez a Tisza bánatunk folyója.

Szép a Rajna, Lorelei folyója,
Német nagyság hű oltalmazója,
Szép a Szajna, Párizs tükrözője,
Méla Volga orosz bú szülője,
De míg bennünk lélek él és nóta,
Tisza lesz a magyarok folyója.

Ballagdáló, mint a magyar ember,
Aki nézi csendes szerelemmel,
Örök áldást áraszt szerteszéjjel,
Ó, de néha billincseket tépdél,
S úgy zúg, mint a forradalmi nóta,
Ez a Tisza Petőfi folyója!

Termő nyáron elmereng a tájon,
Körülnéz a kis magyar határon.
Harmonika szól fölötte halkán,
Árvaságos, öreg magyar dallam.
Félig sírva, félig mosolyogva,
Ez a Tisza Tömörkény folyója.

Sziget táján oroszokra gondol,
Szerencs mellett kuruckodva tombol,
Szeged néki fájó, komoly emlék,
Zentán zengi magyarok győzelmét.
S déli végén hattyuként dalolva
Révbe hal a magyarok folyója.

[1919]

SZEMELVÉNYEK
ARANY JÁNOS BALLADÁIBÓL

Jegyzetes kiadás

Várja szegényt, de mihaszna várja! –
Odahaza a szép két kis árva:
Minden reggel kimegy az utcára,
Édesatyját de mihaszna várja.

(Török Bálint)

Fut a rabló megrakottan,
Nyomja vállát súlyos préda.

(Egri leány)

Cserna vizén zúg a malom,
Más veszi a vámot azon,
Másnak zöldel a domb hátja,
Másnak a völgy selyem ágya.

(Bot bajnok özvegye)

Állata őrzeni négy alabárdost.

(Tetemrehívás)

De a magyar ajkakon is
Neve, híre általános,
Mert hisz él még, él örökké
A dicső Hunyadi János.

(Szibinyáni Jank)

[1919]

LEVÉL EGY KIVÁNDORLÓ KARTÁRSAM UTÁN

Ki messze-messze mégy, kinek hajója már
Képzletben talán London s Nyújorkba jár,
S megváltottad már az összes expresszjegyet,
Export író társam, fogadd részvényemet.

Jó volt itthon lenni, amikor a Lipót
És egyéb városok közönsége hívott
Lámpák elé, mikor kifogták a lovat,
Mert lóvá tetted a jó publikumodat.

Jó volt itthon lenni, amikor a Fedák
Testére írt szerep oly fényesen bevált,
S Mohamedhez a hegy, az amerikai
Ügynök jött a jogot előre váltani.

Jó volt itthon lenni, mikor a levelek
Hullottak elébed, és mind szerelmesek,
Szobalány és kokott, báróné és grizett,
Kérdezte epedőn: milyen a szájjvized?

Jó volt itthon lenni, mikor a tantiém
Mind, mind neked jutott, s a széles föld színén,
Hottentott, patagon, egész művelt világ
Bevette boldogan a te komédiád.

Most, hogy a kis haza megkisebbült nagyon,
S kisebb, mint a haza, a várható haszon,
Most exportcikk lesz a becses személyed is,
Itt hagysz bennünket, ó, mily szörnyű Nemezis!

Hát menj, hiszen mehetsz, a bankot adhatod,
Nincs oly darab föld, hol ne kelljen darabod,
Mi, megbocsáss, tovább is itthon maradunk,
Mert mi oly szegények és magyarok vagyunk!

[1919]

SZEZONVERS

Megindult az új szezon már,
De nem indul a közönség,

[1919]

[DEDIKÁCIÓ]

Ez az én vérem és borom,
A kínom és a mámorom.
Édes kín, bús mámor bizony,
De majd a Léthéből iszom...

[1919]

IBOLYKA

1

Országos Széchenyi Könyvtár

*Régi tavasz nefelejcse
Virul ma szívembe ki,
Mert megigéztek nevetve
Ibolyka szép szemei.*

(Juhász)

Tündérvilág száz meséjét
Mondja el e szemsugár,
S hogyha rámnéz: fehér, félénk
Tündérsereg lejtve jár.

(Magyar László)

Mióta szóra nyílik ajkad,
És megszólalsz hirtelen:
Kis virágok illatoznak
Enyhe május estelen.
(Terescsényi György)

Régi tavasz nefelejsét
Könnyes szemmel, csendesen
Utolszor belélegzem még,
S búcsúcsókkal illetem.
(Gács Demeter)

2

Nagy csuda este varázsos lelke
Borít be Téged puha varázssal.
Szemedben vágó száz álom szárnyal
Napfényvilágba el, messze-messze.
(Magyar)

Nagy csuda esne, mondd, kisleányka,
Ha észrevennél a hátad mögött,
Esténként négy bús furcsa ördögöt
Homálytükörben, becsukva, bezárva?
(Terescsényi)

Egy pillanatra nézz csak hátra, ránk,
A félszegvágyú, kócos, vén fiúkra,
(Pokol tornácán négy sötét figura.)
Te szép, te tiszta... álmódott aránk!
(Gács)

A hegedű most fölzokogva ujjong,
A vágy és bánat dallammá remeg,
A szívünk vére kicsordul a bútól:
Fogadd e négy piros, szent serleget.
(Juhász)

Finom füvekre, kékellő virágra,
Szép ibolyákra gondolunk mi négyen,
És úgy ülsz itt, a kávépalotában,
Mint ibolyácska, mohos fák tövében.

(Terescsényi)

Aranynak hamvas, árnyalt barna színe
Meleg foltokká mélyül a hajadban...
Ó, merjem-e leírni? ...szív a szívre
Vonhatlak-é majd egy szent pillanatban?

(Gács)

Szegény, szomorú költője a vágynak,
Bús muzsikása bánatnak az éjben,
Holdamnak nézlek, hova árva, fáradt
Panaszom fölszáll és fájó reményem.

(Juhász)

Onnan tekints rám, fáradt vándorára
Az életútnak; enyhülést remélek
Én, aki járom, csudát várva várva
A biztatástól: „Nézz rám: szép az élet!”

(Magyar)

Virágszirom fehére, puhasága
Villog, vakít lányos, gyöngéd nyakán...
Ó, mért fordít hátat felém a drága?
Édes kis arcát mért nem láthatám?

(Gács)

Csak a tükörben, mint hattyú a tóban,
Ring arca mása, a halvány való,
És a tükör fölszikkázik ragyogva,
Mert szeme tűz rá, a fölcsillanó.

(Juhász)

Fejét szép, fényes glóriába vonja,
Villanyvilágban villogó haja,
És homlokán sötétlő bársonyszalag,
Mint napsugárban egy kis éjszaka.

(Magyar)

S ha rádvilágít aztán nemsokára
Az éjszakában, forró napsugár,
A kávéházi öreg poétákra
Is gondolj néha-néha, kisleány.

(Terescsényi)

[1920]

MÁRCIUSI DAL

Mint ahogy az költőhöz illik,
Hadd énekellek, március.
A február szomorú hónap,
Melyet az ember még kihúz,
De március, az a szabadság,
A tavasz és a szerelem,
Bár nincsen átmenetim nékem,
Sem ősztavaszi köpenyem,
Bár nincs virág a gomblyukamban,
Cipóm lukas csak, március,
Tele tüdővel üdvözöllek,
Hadd jöjjön már a szép idus!
Bár pozitív öröm kevés van,

A negatív is megteszi:
Eddig nem volt mivel, de eztán
Nem is kell többé fűteni!

Ajánlás:

Herczeg, hát ha elment a tél is,
Hátha megjő a tavasz is,
Nátha, az megjő a tavasszal,
Náthás vagyok én már ma is.

[1920]

A PÁLYÁZÓK

Heten vagyunk uram, heten,
Igérünk fűt-fát és hetet-havat,
Kultúrát is, a teremfáját,
Hogy a mienk legyen a szavazat.
Voltunk király Beóciában,
Most megpályázzuk Szegedet,
Szeged szebb lesz, mint volt, ha mostan,
Uram, reánk szavaz kegyed!

Mellékelünk mindent, mi jó,
Mi szem, száj és szenátor ingere,
Újraoltási bizonyítványt,
Erkölcseit és anyagit is vele.
Voltunk király Beóciában,
Van kereszt- s menetlevelünk,
S jelenleg semmiféle vád és
Eljárás nincsen ellenünk!

Heten vagyunk, uram, heten,
Igérünk fűt-fát és hetet-havat,
Műsort családi alapon,
S ha majd lehet, pikáns darabokat.
Szenátor úr, nézzen reánk, és
Szavazzon ránk, ha van szive,
A legszebb női kart e földön
Elhozzuk Önöknek ide!

[1920]

A NAGY NŐ

Szép és sötét, miként a nyári éj,
Félig kacérság, félig szenvedély.

Füledt pompában trónol magosan,
Nincs neki álma, csak parancsa van.

Mint birkanyáj, mely fáradt és riadt,
Tolonganak körötte férfiak.

Ő énekel, és olyan hangja van,
Mint olvadó és perzselő arany.

Az ajka bíbor, bársony a szeme,
Járása ringó keleti zene.

A nábob koldus lesz, ha szereti,
S a költő rá az életét teszi.

S Ő közönyösen s forrón mosolyog,
Mint afrikai éjben a homok.

[1920]

MAGYAR SZIVAR VÉGE

Magyar szivar, mely bűdös és bús,
Fusson, akinek orra van,
Nem szelelő, füstös, rossz jószág,
Be kiszíttam magam.

Magyar tájon gyász szivarozni,
Pipázó föld ez, szűz Bakony,
Memfisztől Hercegovináig
Én a víg füstöt akarom.

Itt halok meg én a Dunától,
Hölgytől, Királytól, érzem.
Uppmannra, Bockra, jó napokra
Elmélázva emlékezem.

[1920]

MIKULÁS

Tegnap este a cipőmet
Az ablakba kitettem.
Szegény cipő – kettő egy pár –
Didergett a hidegben.

Egyik kesely, másik fakó,
Mind a kettő oly kopott,
Mind a kettő olyan keshedt,
Oly régen talpaltatott.

Az egyiknek nincsen sarka,
A másiknak orra nincs,
Ütött-kopott szegény párák,
Mind a kettő drága kincs.

Együtt voltak háborúban,
A békében úgyszintén,
No meg a forradalomban,
Ellenben is, úgy mint én.

Együtt jártak hóban, fagyban,
Esőben és lucsokban,
Eredménnyel versenyeznek,
Melyik rongyos még jobban?

Reggel aztán csoda történt,
A két cipőt elvitték,
Bizonyosan megtalálják,
Várom őket most is még.

Lesz majd bennük dió, alma,
Füge, cukor, tárca is,
Lisztjegy, szénjegy, egy színházjegy
S fényűzési bárca is!

[1920]

Országos Széchényi Könyvtár

ENGELHEZ

Befűzve a lapok nincsenek,
Értelme hát akkor nincs ennek,
Az ember híreket mit keres,
Ha tudja, hogy nem lesz sikeres?

Ezért én melegen ajánlom,
Szózatot intézzünk a lányhoz,
Fűzze a lapokat be rendre,
Mert ha nem, hát be lesz jelentve.

[1921]

[AZ EMBER ÖTLETE...]

Az ember ötlete néha pokoli,
Nem is tudja igazán megokolni,
Mért lett modernné éppen a Moholy?

[1921]

TÖKÉLETLEN UTÁNZÁS ZSOLTÁRA

Ez a szomorú táj a tájunk,
Magyar táj, búval és borúval,
Nem örülünk, de fájva fájunk,
És a dalunk is bús, borús dal.

Itt nincs reménye az igaznak,
És nincs malasztja az igének,
Itt csak a bú bora vigasztal,
S az ifjak is mind koravének.

Sötét hatalmak ülnek itten,
Fekete végzet a vitorlánk,
A Sátán itt az Úr, az Isten,
És átokká lesz a zsolozsmánk.

Testvéreim, hiába minden,
Itt úr a hitvány és a kába,
Nagy rontás ül a lelkeinken,
Ady-utánzás is hiába!

[1921]

VITÉZI ÉNEK

Szomorúan leng a
Kuruc kurzuszászló,
Mert kibukott végkép
Budavári László.

Szép turáni fejét,
Melyen harag ragyog,
Nem látjátok többé
Parlamenti – padok!

Szép fajmagyar hangja,
Melyben sok a gikszer,
Nem szól közbe többé
Ezer ixedikszer.

Szép zamatos öklét
Nem szorítja össze,
Hogy a destruktív saj-
Tót végre letörje!

Rossz időket élünk,
Rossz csillagok járnak,
Budavári László,
Ki jöhet utánad?

Írtam kilencszázban
És huszonkettőben,
Nyári rekkenőben,
Szörnyű bökkenőben.

[1922]

NÉPDAL

Esik eső karikára
Kuna P. András kalapjára,
Megázik a magyar róna,
Bár már előbb ázott volna.

No, de azért ez is áldás,
Nem haragszik, csak a csárdás,
A mozis és a kioszkos
És még a Sarkadi Vilmos.

Esik eső karikára,
Az Ember tragédiája
Tele házzal megy a héten,
Bár már így ment volna régen.

Esik, eső, hull a zápor
A honatyák ajakáról,
Mennydörög a szó, villámlik,
Szegény Gömbös bőrig ázik.

Kapásnövény, búza érik,
(Ára is nő fel az égig,)
Esik eső, reggel, este,
Csak a koronánk ne esne!

[1922]

[TÖMÖRKÉNY EMLÉKTÁBLÁJÁRA]

Itt élt, álmodozott, és tért pihenőre Tömörkény.
Vándor, szent ez a hely, míg magyar él, s hire száll!

[1922]

KARIKATÚRÁM

Major Henriknek

Tudtam, hogy Rómeótól messze estem,
S hogy Casanova nálam szebb legény,
S Cleopátrákat nem hat meg szerelmem,
De most Dantével mondom: Nincs remény!

Mert ó, barátom, e szép őszi esten,
Mely napnak hosszú, s élménynek kemény,
Leábrázoltál gyorsan, ihletetten,
Bús életem kávéház szegletén.

Hát jó, elszenvedtem én hősiezen,
Hogy Anna, Vilma s Anna (No. 2) ne szeressen,
Hisz költő volnék, slemil és magyar,

Kissé zsidós bár és kissé kabar,
Mégis azt mondom, és ez gentlemanlike,
Mit Fausztnak Margit, hogy: Szeretlek, Henrik!

[1922]

[HÁROM HELYI LAP...]

Három helyi lap nagy Szegedbe nagy vitába keltének,
Nem tudtak megegyezni abban, hogy melyik szebb közülök.

Evoé, ezen újságok
Cselt használnak és miként,
Evoé, ezen újságok
Csálnak törbe, közönség!

Egy kormány van a nyeregben, szép, mint a menny csillaga,
Tartva pausálét kezében, és feljűk ballaga,
Holla hej, ifjú kormányka, állj meg egy szóra, kérűnk,
S add pausáléd kis negédke, a legszebbnek közűlűnk.

Evoé, ezen újságok
Cselt használnak és miként,
Evoé, ezen újságok
Csalnak tőrbe, közűség!

Szűlt az egyik, én vezérlem
A kultűrát Szegeden,
A nevem Minerva nékem,
Belém ír az egyetem.
Én érdemlem pausáléd.

Evoé, ezen újságok
Cselt használnak és miként,
Evoé, ezen újságok
Csinálnak közvéleményt!

Másik szűlt: én ébresztettem
Minden ébert Szegeden,
Én érdemlem meg, gondolnám,
Pausáléd hát add nekem!

Evoé, ezen újságok
Cselt használnak és miként,
Evoé, ezen újságok
Csinálnak közvéleményt!

A harmadik már mit sem szűlt,
Csak egyszerre
Ellenzékbűl kormánypárt lett,
És a gyűztes ő leve.

Evoé, ezen újságok
Cselt használnak és miként,
Evoé, két oldal helyett
Adnak még több hirdetést!

[1922]

[A SAJTÓ INGATAG...]

A sajtó ingatag,
Álnok és csalfa, link,
Mecáfolja holnap,
Amit ma írt.

A csábító reklám,
A sok hirdetés
A fő, a többi
Csak tettetés.

A sajtó ingatag,
Álnok és oly link,
Dicsér, csak fizess
Te soronkint!

[1922]

[HELYETTEM, KIS LAPOM...]

Helyettem, kis lapom,
Tégy vallomást,
Hódolj kellemének,
Nevezd finánc zseninek,
Mondd, hogy egy ifjú zsebét
Te megnyeréd!

Helyettem, kiadóm,
Tégy számadást,
Súgd a fülébe halkan,
A mérleg hogyha kész van,
Közlését vállalom majd
Jutányosan!

[1922]

[PAJKOS MADÁR A MŰBÍRÁLÓ]

Pajkos madár a műbíráló.
Nincs színésznek hatalma rajt,
Hiába hívod, meg se mozdul,
Ha megdicsérni nem ohajt.
Hiába könny, hiába átok,
Az jól beszél, ez hallgatag,
És mégis az kell, ami tréma,
Bár mit se szól, szivemre hat!
A műbíráló úgy csapong,
Útját sohase látja más,
Ha nem szeretsz, úgy elbirállak,
S ha én birállak, jól vigyázz!

[1922]

GÉZA BELÉPŐJE

Nincsen öröm üröm nélkül,
Óvtalak a lenge széltül,
De hiába, de hiába
Csak te mentél a világba.
Eped ajkam kicsi szádra,
Mint méhecske a virágra.

Látod, babám, szívem hervad,
Könyörtelen vagy, te csélcsap,
De szívemnek öröme,
Csak jöjj vissza, jöjj csak érte,
Te kis virág, piros rózsza,
Ibolyácska, hajts a szóra.

Magyarország, kincses hazám,
Csak te vagy már nálam árva,
Sólyomszárnyad letördelték,
Kezed, lábad láncra verték,
A szívedből véred vették,
Tested kányák, hollók tépték...
Édes hazám, a szívem fáj,
De te érted feláldoznám,
Csak egy árva vándorlegény,
Mint egy egér, olyan szegény...
Magyarország, kicsi hazám,
Én vagyok csak, aki árva...

[1923]

Országos Széchényi Könyvtár

[DALOK A BERGENGÓCIA
CÍMŰ DALJÁTÉKBÓL]

Intermezzo

Nagy meseországból jöttem,
Köd előttem, köd mögöttem,
Ifju és agg, asszony és lány,
Hallgassatok szépen énrám!

Múlt ködében falu épül,
Régi költő jó kedvébül,
Ki száz éve jött közétek,
El nem múló dicsőségnek.

Ezt a falut ő emelte,
Benne vígan él a lelke,
Pajzán kedve szivárványa
Ragyog régi kúriára.

Kuruc itten minden ember,
Dacol sorssal, szerelemmel,
Nyakas, büszke, no, de végül
A párjával csak megbékül.

Urak! Hölgyek! Jó közönség!
Még egy cseppet várni tessék,
Magyar falu délibábja
Valóság lesz nemsokára.

Mit Petőfi álmodott rég,
Vén kúria felragyog még,
Ósi virtus újra éled,
Mert örök a magyar élet!

Szerelmi vallomás

Illat száll a szél szárnyán,
A szívem őrlí a vágy...
Fecskemadár az égen,
Vígy el egy vallomást.
Mondd meg annak, akiért
A szív dobog, remél:
Nem hiába vár még rám,
Ki szeret, hisz, remél...
Borba fojtom bánatom,
Mert nem jön a madár,
Tavasz múlik, elmúl a nyár.
Borba fojtom bánatom,
Mert nem jön a madár,
Tavasz múlik, elmúl a nyár,
Az élet oly sivár.

Szeress, babám, engemet:
A szív aranysekér.
Nem hiába vár még rám,
Ki szeret, hisz, remél.

Dévajkettős

Ica, rica, kukorica, haj,
A szerelem szörnyen kutyabaj,
Édesít is, keserít is, haj!
Ica, rica, kukorica, haj!

Tündérország ez a szerelem,
Minden szívben mindig megterem,
Pokol is, ha megesett a baj,
Ica, rica, kukorica, haj!

Férfi, asszony, kettőből lesz egy,
Mert egyedül semmire se megy,
Egyedül csak óhaj, sóhaj, baj,
Ica, rica, kukorica, haj.

Ica, rica, kukorica, haj.
Élni kettesben se csupa vaj,
Napsütésre gyakran száll ború,
És kitör az égi háború!

Ica, rica, kukorica, haj,
Ha haragszol, megbékülsz hamar,
És utána édesebb a csók,
Hogyha durcás ajkaddal adod!

[1923]

RÓZSIKÁNAK

Öreg költő, én, mit írjak neked,
Ki maga vagy a rózsás kikelet,
Elbájoló szép, bűvölő csodás,
Poétaszívnek élő látomás!

Hol az a vers, mely véled versenyez,
Élő költészet, huncut és kecses,
Az a dal méltó hozzád, Rózsika,
Amelynek forró csók minden sora!

[1923]

CSÖNDES JUBILEUM

Kezd szeretni már ez emberöltő,
Én leszek itt az igazi költő,

Magyar, ember, becsületes, bátor;
Tanár tanít, és dalol a kántor.
(Péchy Blanka nem szaval ámbátor.)

Szabó Dezső dicsér, Pekár nem fedd,
Balogh Károly szigora is enged,
(A pokolba kíván csak melleleg.)

Minden kurzus poétának vállal,
Már komázni kezdek a halállal.

Nyugdíj nélkül tudok élni – holtig,
Nekrológ, ha néha megíródik,
(És ha a fa haza szállítódik.)

Nem lesz muszáj drámákat csinálni,
Nem verhet meg büntetlen akárki.
(Bár ma arcom nékik nem turáni.)

De szememből titkon könny szivárog:
Már bácsinak hívnak a nagy lányok!
(S a Táltossal vajon mit csinállok?)

[1923]

1923. JÚLIUS ELEJÉN

Öreg fejemre hó harmata hull,
Az életemnek lassan alkonyul,
Szép szem tüzei néha integetnek,
Ígéretét hozván új kikeletnek.

Szép Rózsika! A rózsák hervadoznak,
S a tavaszok nekem fagyokat hoznak,
Sebaj, az élet örök fiatal,
Rózsika éljen, mert szép és – magyar!

Utóirat:

Az ifjúság a legszebb és legdrágább,
Én Rózsikában látom új virágát!

[1923]

1923. JÚLIUS 14.

Szép Rózsikám, a vágyak hegedűjén
Neked utolsó nótát zengek én,
Fájó öröm és fájó gyönyörűség,
Mít muzsikálok, és vesztett remény,
Ha ifjuságom tavaszában látlak,
Azt mondom: te vagy mindenem nekem,
Ma azt sírom: elvesztett édenem!

[1923]

1923. JÚLIUS 14.

Rózsika, rózsza, nyíló rózsaszál,
Tiéd az élet, enyém a halál,
Rózsika, rózsza, az élet be szép,
Te vagy az élet, a dal, a mesék!

[1923]

Országos Széchényi Könyvtár

AMI FÁJ

A temető mellett a csárda,
Szomorúság vigasztalása.
De én nem nyugszom ebbe meg,
Mert szép lány piros bort ad itten,
De micsoda keserves Isten,
Ki bennünket némán temet?

Nem mondom én, hogy bús az élet,
S hogy vigasz itt a temető!
De mégis: emberek, testvérek!
Fáj, hogy jön egy tavasz, s fölétek
Nefelejcszeknek kékje nő!

[1923]

1923. KARÁCSONY ESTÉJÉN

Fehér karácsony, szép és bánatos,
E szentestén hadd legyek én ma jós,
Bús agglegény, mint öreg Simeon,
A megváltásról hadd álmodozom!

Legyen, ahogy ez estén képzelem,
Hogy a jövő karácsony szebb legyen!
Magyar megýéknek ne legyen hja,
És magyar asszony legyen Rózsika!

[1923]

WEICHERZ ILONKÁNAK

A szépségnek és a fiatalságnak
A január is csak tavaszt jelent,
S az öregséget és szomorúságot
Úgy nézik, mint egy messze idegent.

[1924]

[NINCSEN OLYAN...]

Nincsen olyan szép költemény,
Mint a dalos, víg ifjuság,
Az élet május reggelén
Zengvén a vágyak himnuszát:

Kivánom, hogy soká, soká
Tartson e boldog, szép regény,
S mint versben a rím, *párosan*
Folytatódjék e költemény!

[1924]

RÓZSIKÁNAK

Tavasszal mindig árad a Tisza,
Pedig öreg, vén, bús, örök folyó,
De ilyenkor ifjú és robogó!

Mert örök törvény: jön a kikelet,
És ragad folyókat és sziveket!
S ha téged látlak, édes Rózsika,

Ez örök törvényt tisztelem nagyon,
És még borúsabb lesz bús bánatom;
Mélyebb, kanyargóbb, mint a vén Tisza!

[1924]

URBÁN LAJOS NÓTÁJA

Öreg cigány hegedűjén szomorúbb és szebb a bánat,
Eltemeti a babámat, elsiratja a hazámat,
S szebb hajnalról zeng a húrja, reménykedve vár:
Mikor minden magyar nagyság, magyar vígság újra támad!

Öreg cigány, ifju szívvel, tüzesen húzd ezt a nótát,
Magyar égen csillagok is, angyalok is ezt dalolják,
Ezt zokogja a csalogány, sírja Tisza már.
Amíg ismét szabad lesz, és megint nagy lesz Magyarország!

[1924]

KIS RÓZSIKA

Kívánom én magának,
Hogy a túloldal gyorsan tele legyen,
Egy névvel, amely kedves lesz magának,
S elkíséri egy hosszú életen.
Szépség, boldogság, öröm jár magával,
És legyen élete egy szerelem,
Feledjen el indent, ami bubánat,
De, ha megszomjazom, üres kupámat
Egy kis borral teltse szívesen!

[1924]

[MEGLESZ A MÉRKŐZÉS...]

Meglesz a mérkőzés, eltűnik a viszály,
Melyet a sajtó s színész táplál egymás iránt,
Gól itt se, ott se gól eredmény – nulla két,
Éljen soká a nő, ki színész és ki szép!

[1924]

DAL

Rózsikának

Fáj a szívem, bús a dalom,
Szegény hazámat siratom,
Szegény népemet temetem,
Szomorúság a kenyerem.

De azért még nyílik rózsza,
De azért még terem nőta,
De azért a Rózsikának
Mosolygásán öröm támad...

[1924]

RÓZSIKÁNAK

A múltó évvel fájón érezem,
Hogy véle múlik bántott életem,
Véle öregszen, véle is halok,
Bár véle mennek régi bánatok.

A múltó évvel múlik a világ,
De tavasz jöttén nyílik új virág.
És Rózsikának minden új tavasz
Új rózsákat hoz, s új reményt havaz.

Mert Rózsikából lassan Rózsa lesz,
És boldogsága hírmondója lesz
A viola, az orgona. A nyár
Minden virága vígan rája vár!

[1924]

[AZ ÉLET SZÉP...]

Az élet szép, a boldogság csak álom,
Minden mulandó e kerek világon,
Csak a mosoly, mit szép nő küld szívünknek,
A síron túl is melenget bennünket.

[1924]

ICÁNAK

*[Várhelyi Ilonának, Sipos Ivánnénak,
a későbbi Magyar Lászlónénak]*

Az élet gyász, a boldogság csak álom,
Minden mulandó e kerek világon,
De egy mosoly, mit szép nő küld szívünknek,
A síron túl is melenget bennünket.
Ica, ne sajnálja e mosolyt tőle,
Lacitól, ki egy életre kér belőle!

[1925]

JÓZSEF ÉS PUTIFÁRNÉ

1

Volt egyszer egy József nevű úr,
Ki Jákobnak volt a fia,
És Putifárnak a segéde,
Róla is szól a biblia.

Putifár neje negyvenéves,
De Balzac is megírta már,
Hogy ez a kor az asszonyoknál
Még nem szerelmi akadály.

Putifár jó kereskedő volt:
Józsefre bízta mindenét,
A házát és a háza táját,
S a házban a becses nejét.

Mert József irtó jó fiú volt,
Magyarán: József bamba volt,
És Putifár „komoly ügyekben”
Kimaradt, s vígan mulatott!

És Putifárné különös volt,
S József nem tudta, mit akar?
Míg végre kimondotta nyiltan,
„Józsi, maga nekem ilyen fiatal!”

József pirult, József naiv volt,
József nem hagyta ám magát,
És elszaladt, és Putifárné
Kezében maradt a kabát!

...Jött Putifár, és Putifárné
Sírt, jajgatott keservesen:
„Szégyen, gyalázat, az a Józsi,
A József, József – szemtelen!”

És Józsefet börtönbe vitték,
Róla így szól a biblia.
Látszik, hogy nem mai gyerek volt
A József, a Jákob fia!

Volt egyszer egy József nevű úr,
 Ki Putifárnál volt segéd,
 És Putifárné asszonyságon
 Gyakran feledte a szemét.

Putifár neje negyvenéves,
 De Balzac is megírta már,
 Hogy ez a kor asszonyoknál
 Még nem szerelmi akadály!

József csinos, művelt fiú volt,
 És szellemes a zsúrokon.
 A nőket nagyban praktizálta,
 S játszott a gyöngéd húrokon.

Putifár úr – pardon – idős volt,
 S Józsefre mindent ráhagyott,
 Az irodáját, háza tájat,
 Míg ő a Lloydban mulatott!

A József és a Putifárné
 Tudták, mi fán terem a jó,
 Mire való az ifjuság, és
 Az alkalom mire való!

Az élet úgyis, mint a Lánchíd,
 Oly szomorú és oly kopár...
 És Putifárné kivirágzott,
 Mint egy csodálatos gyopár.

[1925]

[MAGYAR VAGYOK!]

Magyar vagyok! – kiáltja büszkén
Eckhardt, Wolff, s szinte már harap.
Helyes – szól a magyar poéta,
De nálam mégse magyarabb!

[1925]

JÚLIUS 31.

Petőfi meghalt, könnyü néki,
Mivel Petőfi halhatatlan,
Én élek, és a szívem ég,
Öreg szívem, mint régi katlan,
Mert Rózsika oly szép, oly édes
És fiatal. Petőfi meghalt,
De szívem ég, és lelkem él,
S vágyam, szerelmem, mint Petőfi,
Oly halhatatlan, olthatatlan.

[1925]

[BÁR SEMMI JUSSOM...]

Bár semmi jussom sincs már hozzá,
Szeretem én a színi nőket,
A szőkét éppúgy, mint a barnát,
S gyakran összetévesztem őket.

[1925]

[DITRÓI GÁBOR]

Ditró felé néz álmatag szeme,
És várja, hogy egy komoly Nemere
Elfújja a Potemkin-klinikát,
S oláh éj székely reggbe hajlik át!

[1925?]

[HIC FUTIT...]

Hic fuit Juhász Gyula,
Üdüle és vidula.

[1925]

HANGZATKA

*Espersüt János barátomhoz
szent öreg Kazinczynek modorában*

A Músa áldja ezt a' szép lakot,
Hol napjaim derús örömbe' folytak,
S munkálkodásba', hol a' chárisoknak
Dalolva hoztam víg áldozatot.

A régi és új bölcsek és poéták
Sok művei diszítik polczaid,
S magasb' körökbe vitt a' tiszta hit
S ihlet, feledvén e borús planétát.

Társalkodám itt a' jeles nagyokkal,
S önnön tüzem kigyúlt oltárikon,
E hely vala számomra – Helikon.

Czaczád búbájos ifjusága nézett
Arany rámából rám, és nárczisokkal
Foná be lantom ihlető igézet.

[1925]

SZATHMÁRY PIPIKÉNEK

Legyen az élete ének,
Vidám, hosszú és kedves,
Ne hasonlítson e szomorú
Késő Szürethez.

[1925]

MARIANNÁNAK ***-IK NEVENAPJÁRA

Minden szépet és jót
Szivemből kívánok,
Teljesüljenek a
Fehér leányálmok.

Nyíljanak kertekben
A *misztikus* rózsák,
Legyen szebb e versnél
A boldog valóság.
Gyalu Bácsi.

U. I.
S legyen oly derűs életed,
Mint amilyen sötét hajad,

Ne bántson soha *simmi* gond,
A rímmel most adós marad:
Fönti.

[1926]

JAPÁNOSAN
köszöntő Marianna születésnapjára

Minden tavaszból őrizz meg magadnak
Egy szál virágot, egy sor éneket,
Az évek akkor el hiába halnak,
Mindig dalosabb kerted lesz neked.

[1926]

[CSENEI MAGDUSKÁNAK]

Gyula bácsi költő,
A tolla meg töltő,
De ezt csak úgy mondja,
Mivel más a gondja.

Magduska ma fázik,
A mackó meg ázik,
Pepilió piktör
Pingál és pipázik.

*

Bobbi, Pipszi két kutyuska,
Jó kis leány a Magduska.
Pepilió jó festő,
De most esik az eső!

*

Kicsike kis fruska,
A neve Magduska,
Szereti a Böskét,
Ugrál, mint a szöcskék.

[1926]

[HIÁBA...]

Hiába, mégis szép az élet,
És én sem vagyok csúnya ám,
Apám Attila volt, ellenben
Mózes vala a nagyapám.

[1926]

DEDIKÁCIÓ

Kedves Bobom, barátaid a Borban
(Mely Gárdonyitól örökkévaló),
Küldjük ez ibolyát, s kívánjuk nyomban,
Hogy juttasd Hozzá, Ibolyafaló!

[1926]

SZONETT, SZÍNHÁZI, JENŐHEZ

Balla, a bella Venezia lány
És halk szívű szerelmese, a bús
Kritika apja, a szegény Palágy
És Andor zord bakója, noha dús

Választék van művésznőkben, akik
Fiatalok, de hajh, időnk lejár,
És az opera, dráma és a víg
Játék terén nincs bő repertoár.

Balla, ne légy oly szigorú, amily
Szigorú voltál eddig, drága Bill,
S ne vedd e verset másnak, mint ami,

Légy újra jó barátom, mon ami,
Különben írok egy paródiát,
Mely égbe és sajtóperért kiált.

[1926]

[DOBAY GYULA KARIKATÚRÁJA ALÁ]

Gyulám, Gyulám, életem reménye,
Betáblázott napjaim keménye,
Kúriádat nem látom meg soha,
Fedjen lágyan feledés halk moha!

[1926]

[EMLÉKVERS]

Hideg télben forró nyár lesz,
Ha öllek téged,
S érzem e bús pokolban
A mély üdvösséget.

[1927]

[ITT ÉLT S DARVADOZOTT...]

Itt élt s darvadozott a magyar föld és a magyar nép
Hű és tisztaszívű íróművésze: Tömörkény.

[1927]

NÁSZAJÁNDÉK

Icukának

A tavasz minden ragyogását,
A nyárnak minden melegét,
Az ősz minden színes pompáját
S a tél minden költészetét
Szívből kívánom Icukának,
És minden fényt és semmi árnyat
A homlokára. Így mintázza
Papp Jóska, a pápa szobrása.

[1927]

[HOSSZÚ ÉVEKEN ÁT...]

Hosszú éveken át e falak közt szózatot ajkák
Hirdették nektek: szent a hit és a haza!
És ti e leckével a halálba mentetek értünk,
Áldott, hősi szívek: férfiak és magyarok!

[1927]

KÖLTŐI VERSENY

Babits Mihály verse:

Bolyongtam búsan bűgva
Mint helyettes tanár
A dalok ligetében,
Míg harsogott a nyár.

Ma már nem én bolyongok,
Bolyongjon a bolond,
Baumgarten borul rám,
S már síma a porond.

Farkas Imre dala:

Átmegeyek a Tisza-hídon,
S ott vagyok a magyar Lídón,
Megkeresem, megtalálom
Az én úri társaságom.

Karinthy Frigyes verse:

Főfasor száz,
Most jön a láz,
Bár helyes a rím, a sor,
De tudd meg, olvasó,
Főfasor száz,
Ezt nem találsz,
Mivel legfeljebb félszáz szám van
Egyáltalában.
Különösen nyárban.

Kassák Lajos verse:

Most egész értelmesen fogok írni.
De nem erőltetem meg magamat.
Népünnepély. Belépti díj.
Nincs szabad bemenet a kertbe.
Proletároknak kívül tágasabb.
Az universum valamivel nagyobb méretű.
Szervezzétek meg az organizációt!
A Dokumentum egyenként kapható!

Kosztolányi Dezső verse:

Dadám, az édes, barna, áldott,
Sokszor kivitt az újszegedi parkba,
S míg rímeket firkáltam én a porba,
Egy közös törzsőrmesterrel cicázott.
Kicsiny szívemben ekkor csöndben ébredt
Valami sejtés, hogy mily mély az élet,
Kitágultak a távol horizontok,
És éreztem, hogy a dadám ma boldog!

Országos Széchényi Könyvtár

Szép Ernő kis versikéje:

Újszegeden vígan, mint a
Szó, repül a forgóhinta,
Táltosom te vagy, faló,
Kék ló, tiszta ló!

Tóth Árpád verse:

Újszeged,
Csöndes est,
Az Estet megveszem,
Nyersen

Egy őszi barackot eszem,
S elolvasom a versem
Szerelmesen.

[1927]

ÉLŐK

*Kosztolányi Dezső Halottak című versének stílusparódiája,
vagy ahogy ő mondaná: írásmódor-utánzata*

Jövendő holtak.
Ma vannak még, de holnap már csak voltak.
Az utcán járnak, a szobában ülnek.
És néha hegedülnek.

Írnak, írnak,
Az egyik oldalára a papírnak.
Vesznek,
Könyvet keveset, annál többet esznek.

Megőrülnek,
És különféle blokkba tömörülnek.
Nekem témák,
Mint a gyógypedagógusnak a némák.

Az ereikben száguld a piros vér,
Mely néha nem is oly nagyon piros,
Az egyik sofőr lesz, a másik hóhér
Vagy trafikos.

Van, akinek kedvence a saláta,
S aki fűbe harap,
Van, aki a puskaport föltalálja,
S aki unalmas, mint egy színdarab.

[1927]

[KISREGÉNYKÉM...]

Kisregénykém közlését is várom,
Csak az enyém maradt el a nyáron.

[1927]

MARIANNÁNAK

Japánosan

Az őszi szél mélázó, monoton
Nótákat hárfáz a cseresznyefákon.
Ők alszanak, s a vedlett lombokon
Jövő tavasznak vágya ül sovárgón.

*

Neked még mindig új tavaszok jönnek,
És még sokáig jönnek tavaszok.
S ha megérint is fuvallata ősznek,
Sötét hajadban vígan andalog.

[1927]

ÖZV. LÁSZLÓ LAJOSNÉ EPITÁFIUMÁUL

I

Jó anya alszik itt, álmodva szépet
Szeretteiről, kiket emléke éltet.

Jó anya szíve pihen itt, ki fáradt,
S most emlékéből áldás, béke árad.

[1927]

OLIMPIAI ÓDA

Bástya, aranypajzsos szülőanyám, te,
Nincs nekem a te ügyednél fontosabb,
És a vasárnapi viadalnál,
Melyben megbirkózunk Sabáriával.
Sok diadalt is arattunk a versenyeken,
(Bár néha kupán is vágott a kudarc,
De ezt csak zárjelek közt zengem,
Hogy az avatatlanok ne hallják),
S ékesíténk tripusokkal házunkat
És ezüst serleggel, okirattal.
Illatozó koszorút
Sokat nyerénk. Fényesek érdemeink
Nesztelen rugásban a pályateren.
(Bár néha nullára leégtünk.)
Acht, Kronenberger, Weiglhoffer,
A védelem nemtői segítsenek,
(S ne kelljen hívni a mentőt.)
Hogy mindig szűzen maradjon a bástyakapu!
Steiner, Tóth és te, Simóka, főleg,
Fürge főura a büszke Tizának,
(Ha ugyan nem változik addig a halvesor.)
Höss, Varga, Beck és Pomacsek esetleg,
És Ábrahám, te a Bástya kebelében,
Ti hátvéd, halvesor, csatársor, közép.
Ti piros-feketék mind, valahányan vagytok,

Előre, üdv, tempó, szerencse fel, evoé,
Rajta, hipp, hipp, hurrá, győzelem!
Herczeg, hátha megjön a Gól is!

[1928]

ELŐSZÓ

Pásztor Zoltán dalaihoz

Magyar éjszakában
Pásztortüzek égnek,
Tüzei emléknek,
Tüzei reménynek.
Magyar hajnal táján
Pásztor-nóták szállnak,
Nótái a közel
Nagy föltámadásnak.

[1928]

Országos Széchényi Könyvtár

KÉT VÁNDOR

Petőfi nyomán házi kezelésben

Honán kül Tarnay,
Honában a Fodor,
Magas tervek között
Egy helyben vándorol.

De míg a Fodor megy
Csüggedt lépésivel,
Műsoron Tarnay
Gyorsan sikamlík el.

Fodornak ajkain
Míg néma csend honol,
Tarnay Gáspár apó
Víg hangokat danol.

Intendáns elmarad,
Ellenben Tarnay
Kétéves szerződést
Tud hosszabbítani.

De Fodor s Tarnay
Oly gyorsan szerepet
A színház térein
Miért cseréltetek?

Hallgatnak a lapok,
S ballagva lejtenek,
Míg gyors szökés helyett
Direktor dalt zeneg:

Az elnémult Fodor
Kedvét vesztette el,
A boldog Tarnay
Magas bruttóra lel.

[1928]

HOZZÁ

Bölcs és szelíd, komoly, nemes ez állat,
Türelmes és őszinte, tiszta, jó,
Ó, emberek, csak hódolat s csodálat
Illeti őt, mint egyenes adó!

[1928]

DR. BACH LÁSZLÓNÉNAK
SZERETETTEL

Tündéri nyáréj édes-bús varázsa
Az újszegedi öreg fák alatt:
Az ifjuság borából iddogálva,
Örökké szép marad a pillanat.

[1928]

GYÖNYÖRŰ SZÉP MÁJUS ÉJJEL

Gyönyörű szép május éjjel, fáj a szivem nékem,
Elmerült az üdvösségem valaki szemében.
Ha ez a szem rám ragyogna, szép májusi éjben,
Minden csillag lehullana, s ő ragyogna nékem.

[1928]

BARNA HAJAD

Barna hajad árnyékában felejttem a gondot,
Édes asszony, hogyha látlak, úgy vagyok én boldog,
úgy vagyok én boldog.
Barna szemed ragyogása éjszakámba fényt vet,
Tavaszejen jó lett volna találkozni véled,
találkozni véled.

[1928]

[ÖREG MŰVÉSZ...]

Öreg művész, ifju szép lány
Ahogy nézem őket,
Ez a magyar szomorúság,
Virágozó őskert.

[1928]

[PAPUCS ALATT...]

Papucs alatt nem virul más,
Csak búsulás és lapulás,
De azért csak szép a papucs,
Mint műemlék! Éljen a puccs!

[1928]

MÉZESKALÁCS RECIPE

Szív küldi szívnek szívesen,
Használják egészségesen!

[1928]

CSÍZÍÓ AZ 1929. NEM KÖZÖNSÉGES ÉVRE

Magyarom, új évnek hajnala virrad rád,
Fogadd el tőlem e víg abrakadabrád,
Ez idén megszűnik számos magyar átok,
Addig is b. ú. esztendőöt kívánok.

Tizenkét hónap lesz ebben a szép évben,
Februárban huszonnyolc nap egyvégtében,
Tavasszal húsvét lesz, és télen karácsony,
Európában nagy muri túl a rácson!

De előbb farsang lesz itt állapotja,
S talán színre kerül jó marsall Dorottyá,
És ha a kritika nem lesz szörnyen cserző,
Még sikert arathat némely helyi szerző.

Hét város versengett a dalos Homérnak
Bölcsőjéért, most meg dicső Radoméznak
Fog diadalívet emelni hét város,
Egyik-másik híres Szegeddel határos.

A torony aljáról meg ne feledkezzünk,
Csonka parlamentjét szívrepesve lessük,
Új virilis lista tagjai mint fognak
Új adót emelni a nemes városnak.

A Duna jegén is, majd ha fagy, úgy mondják,
Nagy dolgokat fog még megérni az ország,
Hiszen a jég hátán élünk már mióta,
S hosszú idő óta mindig egy a nóta.

Baumgarten pénzét, aki író kapja,
Különb módon él egy évig, mint az apja,
Nobel békedíját pedig adják annak,
Aki békét hoz a békétlen magyarnak!

Szeged szebb lesz, mint volt, hiszen ötvenéves
Születése napján ünnepe lesz, fényes,
Attól tartok, több lesz a fény meg a pompa,
Mint a boldogulás, haladás valóba.

De a külvárosban bezzeg csatornáznak,
Épülnek a tágas, tiszta munkásházak,
Módos polgár lesz ott minden proletárból,
Mire H. G. Wellsnek új napja világol.

Demokráciánk is fejlődik az évben,
A teremtő munkát megbecsülik szépen,
Jólétét magának ki megteremtette,
Azt külön díjazzák, adta-teringette.

Ebben az új évben, míg csak régi nem lesz,
Minden reménységünk a legszebb rendben lesz,
Úri vadászaton nem fázik a hajtó,
És új választáson választ a választó.

Most pedig még egyszer minden jót kívánok,
Találják meg egymást a szerelmi párok,
A direktor bruttót, kórista a kontót,
Kormányfőtanácsos a magasabb ordót!

[1928]

Országos Széchényi Könyvtár

[EGY SZŐKE ANNÁT SZERETTEM...]

Egy szőke Annát szerettem
Fiatal életemben;
De ő nem szeretett engem.
Most egy másik Anna szemében
Mosolygott felém az éden,
Hiába, szőke, barna,
Nem szeret engem Anna.

[1928]

ÖZV. WILHEIMNÉ SÍRFELIRATA

Legjobb édesanya hamvai nyugszanak itten:
Lelke tovább virraszt: őrizi gyermekeit.

[1929]

[MAKÁMA]

Nagyérdemű közönség! – Szép hölgyek, jó urak, tessék, tessék! – Panorámában látható minden nevezetesség. – A világ minden szépsége és csodája – és minden szépség és csoda koronája: – a női nemnek varázsa és búbája! – Itt szunnyadnak az álmok és a vágyak, – melyek táncba vitték egykor a bokákat, – ezer évnek ritmusa itt szunnyad, – várva jeladását valami mágusnak. – Itt alszik, mint boldog Csipkerózska, – sok mindenféle muzsika és nóta, – itt megfagyott a táncnak üteme, – és várja, hogy fölengesse a zene. – Itt alszik Judit, akinek haláltánc – megváltást hozott egykor hazájára, – itt alszik Salome hercegkisasszony, – itt alszik a királyi Aida, – itt alszik Mona Lisa, – itt alszik a szelíd Mária Antónia, – itt alszik a szilaj Carmencita, – az édes-bús Vecsera Mária – és a tűzről pattant Dobó Katica – és a diadalmas Cinka Panna. – De íme, itt az éjszaka, – valami rejtelmes muzsika szavára, – úgy érzem, álomba ringatózom – s ők, akik nem élnek, – mintha varázsütésre ébrednének. – A régi táncok lelke feltámad, – a régi gyönyörűség és régi bánat – felcsendül lelkünkben – és felpezsdül tagjainkban. – Szép hölgyek, jó urak, – már mozdul is e sok bűvös alak, – a mester hadd pihenjen, – a tánc induljon és a zene zengjen!

[1929]

[ARANYAT, TÖMJÉNT...]

Aranyat, tömjént, mirhát
Nem adhatok neked,
Se más híú, világi
Mulandó kincseket,

Még azt se hozhatom most,
Mít te hoztál nekem,
Virágokat, termőket,
A magyar réteken.

[1929]

EGY ÚJSÁGÍRÓ SÍRJÁRA

Vannak arcok, melyekre szörnyü fátum
Riasztó jeleket rótt rejtelmesen,
A mosolyukban halálos
.....
Fiatal sír. Vén cimborá
Pihen a domb alatt.

[1929]

[PHILOKTETÉSZKÉNT...]

Philoktetészként Lemnosz szigetén,
Magányosan elvérzem lassan én,
Még néznek rám az örök csillagok,
Szemem sötétje még ragyog,
A csönd és bánat tengerén
Vitorla egy se leng felém,
S hiába sírok égre fel,
A terméketlen hab felel.

[1929]

FERENCZY ISTVÁN SZOBRÁSZ EMLÉKÉRE

A magyar lélek a vésőre várt,
Mely a magyar márványba öntse.

[1929]

[AZ ÉG IVÉN...]

Az ég ivén halvány ragyogással
Szivárvány kél az eső nyomán,
Megbirkózva a fekete gyásszal,
Mint győzelmi zászló

Az ég ivén halványan földereng
A szép szivárvány, és az emberek
Közönnyel nézik a remény jelét

[1929]

Országos Széchényi Könyvtár

[KOVÁCSMŰHELYBEN...]

Kovácsműhelyben a temető mellett
Izmos legények a vasat verik,
Az üllő és kalapács énekelnek,
A temető hallgat.

[1929]

[A SZAVAK...]

A szavak oly ostoba, gyöngé, nyavalyás

[1929]

[BORÚS FELHŐK KÖZT...]

Borús felhők közt megjelen
Sápadtan az örök remény,

Boldogtalan az ég alatt:
Talán még nekem is izen.

[1929]

[CSODASZÉP...]

Csodaszép május elsejéről
Daloltál egykor Heine...

[1929]

NIETZSCHE

Már túl volt minden vidám bölcsességen
S bús balgaságon, homloka mögött,
Mint denevérek a fekete éjben,
Úgy kóvályogtak a sötét ködök.

[1929]

[HALOTTAK NAPJÁN...]

Halottak napján, édes jó anyám,
Ha majd utad a temetőbe visz,
Gondolj szelíden elbúsulva rám,
Gondolj szegény, rossz gyermekedre is.

[1929]

ROSSZ ÓRÁBAN

Ady Endre, rég csillag ő már,
A fénye mindig tisztábban ragyog.
Én, fájó földi féreg, hallgatok
És szenvedek. Ó, jaj, hogy még vagyok.

[1930]

[KI VAGYOK ÉN?]

Ki vagyok én? Pityi Pál,
Ki már nem is pityizál.

[1931]

[ERDÉLYBŐL JÖNNEK...]

Erdélyből jönnek, egyre jönnek,
Fehér-fekete hadsereg,
Győzelmesen jönnek a könyvek,
Magyar sziveket véve meg.

[1933]

[VALAKI JÁTSZIK...]

Valaki játszik a szomszéd szobában,
A billentyűkön

[1933]

[NEM ADTAM MÁST...]

Nem adtam mást, csak amim volt,
Egy szívet, mely fájt s dalolt,
Életem a boldogságnak
Elzokogott vágya volt.
Jöjjetek új énekekkel
Millióknak

[1933]

[VAN, AKI TÉVEDÉSBŐL...]

Van, aki tévedésből jó e földre,
És itt mindvégig idegen marad,
Szeret kísértálni a temetőbe,
És várják őt egy másik csillagon,
Magányosan kószál és eltűnődve,
Szívében a titok s a fájdalom
Az emberek között

[1933]

[EGY RÉGI KISPAP...]

Egy régi kispap néz ma rám
A holdas május éjszakán.

Szemében tiszta fény ragyog,
És azt suttogja: én vagyok.

[1933]

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÉNEKKARI SZÖVEGEK

A TISZA

A vándor

Ki vagy, te szeszélyes,
Te szőke víz,
Te lusta, te széles,
Nyugalmas, édes,
Kinek kurta útja
Csak a magyar pusztá
Földjére visz?
Ki vagy, te csapongó,
Te büszke víz,
Te szilaj, te rontó,
Te gátakat bontó,
Kinek törtetése
A Duna ölébe
Sietve visz?

A Tisza

Én vagyok a magyarság
Csöndes, nemes folyója,
Kevély, heves folyója,
Anyám csupán ez ország,
És ringatóm e róna.

A vándor

Honnan jössz oly sietve,
Oly tündökölve, vígan,
Hogy az ég is nevetve
És száz színű selyembe
Fürdik meg habjaidban?

A Tisza

Keletről jövök én,
Mint a szent, örök fény,
A mesés napkelet
Hozta e nemzetet,
Ahol Verecke áll,
Ahol a honszerző
Magyart legelőször
Köszönté e táj.
Hol a szláv borongás
A magyarba olvad,
És sírva vígadva
Az én morajomba
Indulót dalolnak.
Azért oly csöndes,
Haloványszóke
Később futásom,
És oly kanyargó,
Merengve tartó
A bolyongásom,
Mert ezer év borúja,
Felhője száll fölöttem.
A Sajó habja súgja,
Mi volt a mohi mezőben,
Ezer év nagy borúja
S dicső emléke éled,

Ha Alpárnál visz utam,
Hol, mint a harc turulja,
Kóválygón Délre térek.

Arató lányok

Vígan cseng a nótánk
A nyári mezőben,
Áldott a mi rónánk,
Terem áldást bőven,
Mert a Tisza árja
Áldva borul rája!

Tiszai hajósok

Ha tavaszi szelek járnak,
Megy a hajó lefele,
Szárnya támad a nótának,
Víg a hajós élete,
Messze megyünk, de megtérünk,
Itt születünk, itt a révünk.

Aratók és hajósok

Áldott a Tisza tája,
Magyarország Kánaánja!

A vándor

Szeged táján
Oly lassu vagy s iszapos,
Majd virágos,
Majd borongós, bánatos.
És a magyar Délt,

Hogyha eléred,
Nem fáj-e néked,
Hogy az enyészet
Útadat állja,
Meghal a kedved – tiszavirága?
A magyar Délen
Betöltve szépen
A hivatásod,
Lassul futásod,
Merengve nézed
A dús vidéket,
S némán pihensz el.
Vár a Duna habja,
Ölelő karja,
Örök, hatalmas,
Mély szerelemmel!

A Tisza

Szeged táján
Emlék ébred és remény,
Szeged táján
Valamikor tavasz táján
Szerелеmből öltem én.
Délibábos
Dicső várost
Karjaimba temettem,
Hogy ragyogva
Fénix módra
Még dicsőbben szeressem!
Én, a szegény magyarság
Igaz, magyar folyója,
Nem vágyom tengerekre,
Elég nekem a róna!

Zárókar

Magyar táj szép folyója,
Hordozd e föld gyümölcsét,
Légy áldások hozója,
Mint a magyar dicsőség!
Itt borulnak rád mosolygón
A Kárpát vig bércei
S a napfényes rónaság.
Költők lelke
Énekelve
Fölmagasztal
Száz gyönyörű gondolattal,
Ó, Tisza, tájad mindig áldva legyen!

[1910]

[MAGYAR HATÁRON...]

Magyar határon zengjünk lelkesen,
Igaz szívünkéből szálljon a magyar dal,
Barátság és honszerelem
Két csillagunk, e dal csak téged éltet és magasztal!
E kettő győzelemre visz,
E kettő boldogit és lelkesít,
Boldog, ki e kettőbe hisz!
Föl hát, dalolni véreink, föl hát, dalolni véreink!
Míg a magyar magyar marad,
Míg él erő és akarat,
S a Femke alkot és terem,
Addig dalunk az égre zeng,
A hatalmas égre zeng!

[1912]

KIRÁLYHIMNUSZ

Hű magyarjaid közt
Üdvözlégy, királyunk!
Hódoló szívünkből
Minden jót kívánunk!
Béke és dicsőség
Erős ifju hőset,
Egész szívvel ünnepeljen
A nótánk ma, fölség!

Légy magyar hazánknak
Hű oltalmazója,
Fényben és boruban
Vele egybeforrva,
Szívünk néked adva
Vagyunk száz viharba,
Együtt visszük szent ügyünket,
Együtt visszük szent ügyünket
Örök diadalra!

[1918]

Országos Széchényi Könyvtár

KÖZTÁRSASÁGI HIMNUSZ

Testvéreim, előre bátran,
Szabad földön szabad hazában,
Legyünk a világ szemébe'
A béke és a munka népe.

Testvéreim, előre büszkén,
E nagyszerű kor földerültén,
Legyünk a világ szemébe'
A béke és a munka népe.

[1918]

TEVÉL JELIGE

Dicsőségét Árpád nemzetének
Hadd hirdesse minden magyar ének!
Ép testben ép lélek zengje bátran:
Élni fogunk, győzni fogunk
Ezeréves szép magyar hazánkban!

[1919]

IRREDENTA DAL

Keleten, nyugaton, északon és délen,
Pásztortüzek égnék minden magyar végen,
Lesz még örömmünnep magyar földön, égen!

[1919?]

JELIGE

a Szegedi Általános Munkásdalogyletnek

A mi dalunk győzelmi dal:
Munkánké lesz a diadal,
Amit mi zengünk, nem borús:
Munkát vidám dal koszorúz.

[1919]

A DAL

A dal az élet legszebb varázsa,
A szív zenéje, a munka bája!
Bölcsőnk felett zeng az első nóta,
Az anya édes-bús altatója:
„Tente, szép virágom,
Csicsijja, baba,
Ringasson az álom
És szívem dala!”

Mikor az első szerelem ébred,
Csattog a dal, és ujjong az ének,
A szívünk vágya, öröme, álma
Kacag és sír az ifjú dalába’:
„Ó, mi szép az élet,
Ó, mi szép a dal,
Mikor a szívünk még
Boldog s fiatal!”

De a nagy élet munkára szólít,
A férfi alkot, a férfi hódít,
És büszke szívvel dalolja bátran,
Munka zajában és a csatában:
„Zúgjanak a gépek,
Harsogjon a dal,
Munkával és dallal
Győzzön a magyar!”

[1921]

[PETŐFI ÜNNEPÉRE...]

Petőfi ünnepére, fel,
A munka véle ünnepel,
Dalában él múlt és jelen

És a jövő, a végtelen.
Átzenget a bérceken és folyón
Virrasztva és vigasztalón!

Dolgos magyarság, dalra, tette, talpra,
Indulni vígan, bátran, büszke harcba,
Tudás és munka fegyverét emelve,
Hazát szerezni újabb évezerre!

Petőfi ünnepére, fel,
A munka véle ünnepel,
Dalában él múlt és jelen
És a jövő, a végtelen!
Föl, talpra, munkás nemzetünk,
Petőfi lelke győz velünk!

[1922]

PETŐFI

Szabadság, dicsőség: két csillagod ez volt,
Most borús fölöttünk a szép magyar mennybolt,
De lesz majd ragyogó, amilyen még nem volt!

Petőfi, Petőfi: te vagy a vezérünk,
Sötét éjszakában ragyogó reményünk,
Ha te maradsz velünk, nem lesz soha végünk!

Haza és szabadság: ezért imádkoztál,
Hőse, vértanúja e kettőnek voltál,
A neved ma zsoldtár, a sírod ma oltár!

[1922]

TEPLOMI [DAL]

Istenért, hazáért éltünk ezer évet,
Miatyánk, ne hagyd el árva magyar néped,
Örök életével hadd dicsérjen téged!

[1922]

[ITT NYUGOSZNAK...]

Itt nyugosznak ők szeliden,
Béke, üdvösség velük,
Megpihenve tiszta hitben
Él tovább is szellemük.

Hantjuk ormán zeng az ének,
És föltámadást dalol,
Mert síron túl él az élet,
Vár egy pásztor, egy akol!

[1922]

MADÁCH-KARDAL

Férfiszívvel, férfikarral
Megküzdünk mi száz viharral,
Mely hazánkra támad.
Régi hittel, régi dallal,
Új erővel, diadallal,
Védjük szép hazánkat.
„Küzdj és bízva bízzál”,
Ez költőnk szava.
Nem csügged magyar dal
S magyar kar soha!

Valahány csapás jött,
Valahány bukás ért,
Mefizettünk mindig
A pártoskodásért.
Minden vészből, gyászból,
Új életre keltünk,
S a föltámadásról
Himnuszt énekeltünk.
Férfihittel, férfitettel
Lesz még ünnep itten egyszer,
Győzni fog mi népünk,
Hogyha eddig nem veszett el,
Szembe néz új évezerral,
Istenünk mivélünk!
„Küzdj és bízva bízzál”,
Ez költőnk szava,
S élni fogsz örökké,
Nagy magyar haza!

[1923]

HIMNUSZ BUDA VÁRÁHOZ

Kar

Téged dicsér, harsogva, bátran
Magyar dal szárnyán ez a kar,
Hazánk tündöklő koronája,
Dicső Budánk, te szép s magyar!

A nagy Dunánál őrt te állasz,
S egész világnak hirdeted,
Mit alkotott itt annyi század,
S nem ront el semmi fergeteg!

Te láttad Mátyás palotáját,
Kiálltál annyi ostromot,
Te vagy nekünk örökre bástyánk,
És szentek benned a romok!

Áldott hegyeknek koszorúja
Virul a tündér táj felett,
És vár derűben és borúban
Egy boldogabb évezredet!

Lantos

Szent Gellért áll a szent hegyen,
Kezében megváltó kereszt,
E jelben lesz csak győzelem
Az ármány és romlás felett!

Hunyadi áll a vár terén,
Magyar rabságnak lelke ő,
Magasztos emlék, jó remény,
Örök küzdelmet hirdető.

És Gül babának sírja int,
Kelet rózsái nyílnak ott,
Turáni hű testvéreink
Velünk várják a holnapot!

Föl hát vigan, munkára, dalra
És diadalra, ég velünk!
Budának ormain ragyogva
Hadd keljen szebb hajnal nekünk.

Hirdesse templomok harangja,
Gyárok s hajók kürtője mind,
Hogy a magyar egy akarattal
Föltámadott, és küzd megint!

Törhet reánk idők viharja,
Túlzengi azt a munka s dal,
Mely a világnak bátran vallja:
Hogy áll Buda még, s él magyar!

[1925]

A MAGYAR IFJAK ÉNEKE

Mienk az élet tavasza,
Ránk várnak nagyszerű tusák,
És bennünk bízik a haza,
Hogy földerítjük májusát!

Ó, ifjuság, maradj velünk dalolva,
Vezesd hadunkat szent diadalokra,
Emeld a zászlót szép, szabad jövőbe,
Ó, ifjuságunk, győzve törj előre!

Ó, ifjuság, ragyogd be életünket,
Legyen miénk egy boldog, büszke ünnep,
Mikor szabad lesz, és nagy lesz az ország,
Egész világ csodálja lobogóját!

Ó, szent tavasz, gyűjts lángot a szemünkben,
Hogy dolgozzunk és harcoljunk derüsen,
Ezért feszüljön izmunk, büszkeségünk,
Ezért oly édes dal és munka nekünk!

Mienk az élet tavasza,
Ránk várnak nagyszerű tusák,
És bennünk bízik a haza,
Hogy földerítjük májusát!

[1926]

FÉLEGYHÁZAI DALOS JELIGE

1

A legnagyobb is itt dalolt e tájon,
Hol délibáb leng, és kalász terem,
Mi is daloljuk bátran és vidáman,
Dalaidat: szabadság, szerelem!

2

Délibáb és magyar nóta, Petőfit itt ringaták,
Lelke bennünk zeng azóta, s véle áldjuk a hazát!

[1926]

OROSHÁZI MUNKÁS DALKÖRNEK: JELIGE

Magyar dalt zeng a munka népe,
És bízva néz jövő elébe,
Mikor a magyar ég alatt
Mindenki víg lesz és szabad!

vagy

Munka után dalra gyűjtünk,
Szebb jövőbe így visz útunk,
Szebb jövőbe, jobb jövőbe,
Dalos munkás, föl, előre!

[1926]

MAGYAR VIGASSÁG

Ha sírva is, de vígadunk,
Míg fölragyog magyar napunk,
Míg álmok élnek, s zendülnek dalok,
Míg magyarok leszünk mi, magyarok!

Tavasszal a derűs mezőn,
Hadd táncolunk örvendezőn,
Májusfa ágán víg bokréta int,
Tavaszi szélben szállnak álmaink!

Ha jó a nyár, zengő határ
Aratóknak dalára vár,
Ölelkezik a munka és a dal,
S jövőjét bízva nézi a magyar.

Ha itt az ősz, völgyön-hegyen
Szüreti nóta megterem,
Ha forr az újbor, szólnak a dalok,
Mint varjak szállnak el a bánatok!

S ha jó a csendes télapó,
Farsangi kedv kél, szárnyaló,
S hogy lesz még egyszer ünnep, érzi azt
Minden magyar, ki dal mellett virraszt!

Ha sírva is, de vígadunk,
Míg fölragyog magyar napunk,
Míg álmok élnek, s zendülnek dalok,
Míg magyarok leszünk mi, magyarok!

[1926]

A MUNKA

Szép a munka, mely templomot épít,
És harangszót küld a magas égig,
Szép a munka, mely az Urat áldja,
És jutalmát csupán tőle várja.

De az ének koronája
A hívő munkának.
Ének szárnyán tiszta vágyak
Az Istenhez szállnak.

Szép a munka a haza javáért,
Igazságért és a szabadságért,
A hazáját védje minden ember
A munkával és a becsülettel.

De az ének koronája
A magyar érzésnek,
A hazáért égbe szárnyal
A magasztos ének!

[1926]

FÉRFIKARÉNEK

Az életünk kertjében
Sok szép virág terem,
Az öröm és barátság,
A dal és szerelem.
Boldog, kinek halálíg
Virul ilyen virág,
S bár jó az élet ősze,
Terem mindig borág.
A borban és a dalban
Édes mámor fogad,

S a férfiszív örökké
Talál virágokat.
Szeretni s énekelni
Mindig szabad s lehet,
Szeretve és dalolva
Megszépül életed,
S ha jó a búcsuóra,
S elnémul éneked,
Az új tavasz virágot
Fakaszt sírod felett!

[1926]

KÓRUS A NAPHOZ

Ragyogj le ránk áldott derűvel
Fények örök királya, Nap,
A gond és bú felhőit űzd el,
S mutasd meg tündöklőn magad!
Te vagy az élet érlelője,
Az aratás és szüret őre,
Áldás és békesség te vagy,
Ó, Nap, ragyogj ránk, s el ne hagyj!
Szent fényed égjen a szivekben,
Hogy mind eltűnjön a sötét,
És boldog, büszke győzelemben
Vegyük át földünk örökét,
Ragyogjon a tudás, művészet,
És ünnepünk legyen az élet,
Ó, Nap, te fénylő és meleg,
Uralkodjál e föld felett!

[1927]

ÉNEK TINÓDIHOZ

A magyar éjben újra fölzokognak
Siralmaid; s a véres századoknak
Minden keserve ott él énekedben.
Lantos Sebestyén, nézz le ránk a mennyben:
Taníts bennünket hinni és remélni,
Komor világban víg jövőnek élni!

Föl, magyarok, testvérek,
Zendüljön régi ének,
Új gyásznak hangja szóljon,
Mint hit harangja kongjon,
És zúgjon, mint ítélet,
S legyen zenéje élet:

Mert élni akarunk mi,
Dicső magasba jutni,
Hol újra nagy nevünk lesz,
És boldog ünnepünk lesz,
S egész világ csodálva
Tekint magyar hazánkra!

De addig is esengve szálljon égnek
A magyar éjben virrasztón az ének,
Tinódi Lantos szárnyas lelke küldje
E nagy borúból az örök derúbe,
A magyar Isten trónusát elérje,
S legyen győzelmes himnusszá a vége!

[1927]

LANT ÉS KARD

Lant és kard, ez kell nekünk,
Hisz küzdelem az életünk,
A végső győzelem a cél,
És ehhez kell lant és acél!

Mi szíveket hódítunk énekelve,
Egész világgal szent versenyre kelve,
A gondolat hadd szálljon át a tájon,
Míg valóság lesz mind a magyar álom!

Acél a hangunk, és acél a kardunk,
E két fegyverrel szebb jövőbe tartunk,
Beírjuk a világ könyvébe bátran,
Hogy élet és remény él Hunniában!

Lant és kard, előre, fel,
Amíg majd minden ünnepel,
Hegy, völgy, folyó, távol, közel,
Lant és kard, előre, fel!

[1928]

MAGYAR FOHÁSZ

Hosszú virrasztás éjén emeljük szívünket
Istenünknek trónusához:
Ó, életünk ura, magyar hazánk nagy Istene!
Hozzád zokog ma hódolva új zsolozsmaszóink!
Hallgass meg, Isten, s hajolj felénk,
Ó, mily szép és nagy volt, hatalmas volt szép hazánk.
Zászlónkat lengette dicsőség, szerencse.
De jaj, jaj, vihar jött, földrengésnek szörnyü vésze.
S azóta a porban eltíporva csak kesergünk.
Régi nagyság, régi épség távoli délibáb.

Most: nincs reményünk, csak Tebenned, örök élet kútja!
A Kárpát ormát, a tenger árját add vissza már, add vissza már!
Erőnk Te vagy, jövőnk Te vagy, országunk Te vagy,
Minden teren, minden koron győzelmes Úr,
Te hoztad e haza földjére népedet, Te dicső Vezér!
Mert Te vagy az Út, az igaz Ösvény.
Ó, szálljon hát feléd a dal és dicséret!
Magyar szivekből, magyar égbe zengjen énekünk!
Téged dicsérjen föld és lélek!
Jegyenék sudára, templomok tornya mind feléd törjön!
Dicsőség Tenéked!
Ó, minden sóhajtás, kiáltás hozzád ér!
Mezők zöld vetése és a szőke kalászkok Téged dicsérnek.
Ó, véd meg, ó, áld meg, sokasítsd, növeljed!
Mi oltalmunk!
És jöjjön el már az új ország, mely régi jussunk, szent
örökségünk,
Jöjjön el már életünk reménye, mindenünk!
Éj múljék, gyász tűnjék,
Harsogj, hősi dal, zendülj, diadal,
Új élet éneke szálljon az égbe!
Hős volt a lelkünk, hős volt a vérünk,
Harcokban éltünk mi, vérezve százszor!
Szenvedünk és csonkulunk,
Vihar zúg, földünket rengeti pusztulás!
Ó, minden sóhajtás, kiáltás hozzád siet!
És tör reánk már a pusztulásunk és sorsunk átka,
És mégis, és mégis, föl!
Előre föl, magasba föl, ujjongva föl,
Ott vár reánk már szabad hazánk, boldog, dicső
Föltámadás!

[1928]

VIRRASZTÓK ÉNEKE

Magyar nyárban, magyar rónán
Nóta mellett aratunk,
Magyar égre pacsirtával,
Bízva szárnyal a dalunk:
A munkával, a nótával
Magyar ember mit akar?
Hogy eljőjön a nagy ünnep:
Boldog, büszke diadal!

Legyen újra, ami rég volt,
A csillagos magyar égbolt
Ragyogjon ránk egészen!
Visszhangozzák ősi hegyek
A győzelmi új éneket
Magyarul és kevélyen!

Duna mentén, Tisza táján
Magyar nótát üzennek,
Csaba vezér csillagai
Fölragyogva felelnek:
Lesz még egyszer aratásunk,
Lesz még egyszer szüretünk,
Magyar dallal, diadallal
Mindent visszafizetünk!

[1928?]

KÖNYÖRGÉS SZABADULÁSÉRT

Nyomorok mélyéből, bánatok éjéből,
Fölkiáltunk Hozzád a kietlenségből,
Ura seregeknek, atyja igazaknak,
Mutasd meg hatalmad földi hatalmaknak.
Vérünket ontottuk, könnyünket öntöttük,

Rettenetes évek zúgtak el fölöttünk,
Fejünk koronája lehullott a porba,
Reményünk vetését vihar eltiporta.

Jöjjön a hajnal
Új diadallal,
Jöjjön az élet,
Szóljon új ének,
Hallelujázzon
Minden e tájon!

Kelettől nyugatig neved áldja minden,
Régi fényt, új lángot adj nekünk, nagy Isten!

Pogányok jöttek be szent örökségedbe,
Istenünk, hová tűnt szivünk régi kedve.
Égi madaraknak lakomája lettek,
A földi vadaknak martalékul estek,
Vérüket ontották, könnyüket öntötték,
Akik szent hazánkat igazán szerették.

A NÉGY ÉVSZAK

Gyermekszívvvel vígan járunk
Ragyogó tavaszban,
A szemünkben hajnali fény,
Ajkaikon dal van.

Szívünk tiszta, mint a gyémánt,
Gondolatunk álom,
Szép gyerekség, mért repülsz el
Szálló lepkeszárnyon?

De addig is, míg ringat álom,
Dalolva és vidáman
Csak éljetez a tündéerkertben szépen,
S a szivárványra nézzetek az égen.

Az aranyos termő nyárban
Dalolnak a lányok,
Pipacs érik,
Szerelem vár rájuk.

Mért van vége boldogságnak,
Ifju szerelemnek?
De addig is, míg vége nincs, vége nincs a nyárnak,
Örülünk a virágnak, napsugárnak,

Szerelmes táncot járjunk,
Járjunk víg mezőkön,
És higgyük azt, hogy
Így lesz mindörökkön.

Szüret után, méla ősszel
Hervadnak az erdők,
Boldog, kinek tavasza volt,
Bár az ősze eljött.

Virága van a tavasznak,
Gyümölcse a nyárnak,
Hervadozó őszi kertben
Széppé lesz a bánat.

És hervad a virágunk,
Utolsó napsugárunk,
S tavaszra, nyárra
Mélán visszanezve

Derűs mosollyal várjunk,
Várjunk a nagy éjre.

MÚFORDÍTÁSOK

PETŐFIHEZ

François Coppée

Mint szegény utazó, elbúsul hirtelen,
Midőn egy bőkezű gazdától elköszön,
Ki tűzhelyet adott a hideg éjjelen, –
S a ház szép gyermekét csókolja könnyezően,

Akként, mi franciák, néped vendégra
Hozzád virágosan megyünk búcsúzza még,
Te költőkatona, néped leghűbb fia,
Ki érte dalolál, kit érte ért a vég!

Lángésként fényleni, s elveszni harcterem,
Így ércben állani, s úgy halni senkiül;
Sorsod nem siratom, testvér: irigyelem,
Ily hősi, szép halált ki halt rajtad kívül?

Hol csordahad rohant szivedre, a helyen,
Hol halálodra várt öröklét csarnoka,
Ma ottan, én hiszem, vadrózsafa terem,
Ó, te, szerelem és szabadság dalnoka!

Vadrózsában virul tovább is szellemed,
S ahányszor két jegyes bolyong ott boldogan,
S rózsát tépnek le az ifju szerelmesek,
Attól hűbb esküvés, attól hőbb csók fogan!

S mikor szép éjeken leszáll a csalogány,
A csalogány, amely szárnyas, dalos, szabad,
Mámorba szédül ott a rózsák illatán,
S elbájolón csattog a csillagok alatt!

[1904]

TAKARODÓ

Victor Hugo

Havazott. A saját győzelme verte szét.
Most hajtá le a sas először a fejét.
Gyásznapok. A császár csöndben hátrálni kezd,
Moszkvát otthagya már, e füstölgő tüzet.
Havazott. A fanyar fagy ömlött, áradott,
Fehér puszták után más fehér puszta volt.
Nincsen már ezután zászló és kapitány,
Tegnap: a nagy sereg, ma: kis csapat csupán.
Látni se lehetett: hol a szárny, a közép.
Havazott. Levágott lóborbe öltözők,
Aki sebet kapott. Az üres őrhelyen
Látni a trombitást, fagyottan, mereven.
Némán nyergében ül, szürkén, miként a dér,
Kővé fagy ajaka, ha trombitához ér.
Golyó, patron, sörét hull a fehér mezőn.
És a gránátosok hidegtől reszketőn
Járnak gondolkodón, bajuszuk csupa dér.
Havazott. Havazott. S egyre füttyült a szél.
S a télnék közepén, ismeretlen helyen
Nem volt már kenyerük, és lábuk meztelen.
A jókedv tovatűnt, a harci nép oda.
Bolygó álom járt a hidegben, bús csoda,
Árnyékprocesszió a sötét ég alatt;
Az iszonyú magány nézése kárhozat.
A néma bosszuló közöttük megjelent,
S mind tudta, hogy a vég: a magány és a csend.

Az ég szép csöndesen fehér halált adott,
Szörnyü békóba vert egy szörnyü csapatot.
E gyászseregre két ellenség karja csap:
Az Észak és a Cár... Észak hatalmasabb.
Az ágyúk talpait már mind fölégeték.
Meghalt, ki megpihent. És megszökött elég.
A puszta elnyelé a pártos csapatot,
És hogyha valaki szétvonhatná a hót,
Látná, hogy aluszik amott a regiment.
Óh, hannibáli vég! Óh, attilai csend!
És minden éjszaka: Előre! Támadás!
Ily fantómok raja száll szuronyukra. Más
Rejtelmes árnyakat ugatva, szállva lát,
Hadész hadtesteit, szörnyeknek rohamát.
Ím egy egész sereg: éjben elveszve itt,
S a császár, aki most állva körültekint.
Ez óriásra, kit a Nagyság bámul itt,
A Végzet, ez a vak favágó, rásuhint,
S e tölgy, melyet komor bosszú fejszéje üt,
Reszketve lát letört fatörzset mindenütt.
Vezérek, katonák, mind holtan. És nekik,
Sátrát kik élve még, rajongón környezik,
Úgy látszik, árnya jár köpenybe', nem maga,
De azt mind hiszi még: nincs veszve csillaga!
Felségsértő a sors: vallják ez emberek.
– Ő érzi hirtelen, hogy lelke megremeg,
Bénán a bú miatt, most már Isten fele
Fordul a császár, a dicsőség embere.
Érzi Napóleon, hogy itt a pillanat,
Mely engesztelni kész. Sápadtan elhalad
A légió előtt, mely havas rögbe vész,
S szól: Hadak Istene, ez hát a büntetés?

S akkor saját nevéen szólítja odafenn,
Ki árnyon át beszél, s azt válaszolja: Nem!

[1904]

KOLIBRISZERELEM

Leconte de Lisle

A zöld kolibri, a halmok királya,
Bolyong a fényes, a rózsás egen,
Mint üde szín, suhan a napsugárba,
Hogy kicsi fészke virágos legyen.

Idegen források fölött kóvályog,
Hol bambuszerdő suttog, mint szirén,
Hol istenillatú vörös virágok
Tárt kelyhén villog a napesti fény.

Majd egy aranyvirág ajkán terem,
S csókolja mézét oly szerelmesen,
Hogy belehal, nem bírva ennyi kéjt el,
Te ajkadon, én édes kedvesem,
Kívánja lelkem, hogy így vesszek én el
Az első csók varázsos parfümével.

[1906]

Országos Széchényi Könyvtár

MESE

Gustav Falke

A te szerelmes közeledben
Boldog vagyok, és érzem,
Hogy az én vad, szent fiatalságom
Még visszatér nekem!

Ezt a te édes ifjuságod
Napfényes tavasza teszi.
Ó, mint szeretlek. Odakünn újra
Virulnak rózsák ezrei!

Aranynapoknak aranyálma,
Így volt ez, édes, egykoron.
Alkonyatok felhői szállanak
Keresztül az én ifjuságomon!

[1906]

CSILLAGKÖNNYEK

Franz Evers

A holdjavesztett éj vak csüggedéssel,
Sötétlő arccal áll a föld felett,
Kihalt világ, csak nyárfák remegése
Sóhajtja vissza a derús eget.
Halálra fáradt hattyúdal hasítja
Keresztül a tavat, mely átremeg,
Az ég e kék, mély éjszakába sírta
A csillagkönnyekeket.

[1906]

Országos Széchényi Könyvtár

AZ ALBATROSZ

Charles Baudelaire

A hajó népe, hogy mulasson olykoron,
Egy albatroszt fog el, a víz nagy vándorát,
Amely közönyösen követi az uton
A suhanó hajót a sós vízáron át.

Bajjal teszik le őt a sík földélzeten,
A lég királya itt bohókás és balog,
Fehér, nagy szárnyait borzolja betegen,
Midőn a környezet körötte ódalog.

E szárnyas utazó mily gyöngé, törpe itt,
E könnyed szárnyaló mily komikus, nehéz,
Égő pipájával piszkálja emez itt,
Menését mímeli egy másik tengerész.

A költő és madár olyan hasonlatos,
Ki a viharra vár, s repülve föl kacag,
De a tömeg között, hol nincs mély, nincs magos,
Óriás szárnyait bajjal vonszolja csak.

[1906]

VIGÍLIA

Rainer Maria Rilke

Már alszik a tarolt mező,
Álmát magam virrasztom,
Bíbor vitorláit az est
Bevonta már a parton.

Álomlelkű vigília!
Most jár az éj a réten,
A hold ezüst lilioma
Virágozik kezében!

[1906]

CSILLAGTÖRVÉNY

Friedrich Nietzsche

Sorsod csillagpályára szánt,
Mit bánod, csillag, a homályt.
Törj át az árnyon hidegen,
Számodra gyásza idegen!

Sugaradé a messzeség,
Nálad a részvét gyengeség,
Törvényed egy: Szűz fényben égj!

[1906]

A MAGÁNY

Hermann Hesse

Egy erős szellem terjesztette szét
A hegyek fölött nagy, fehér kezét.

Tekintetének fénye rám mered,
De én nem félek: nem bánt engemet.

Fekete mélyben bukkantam reája.
Magas csucskokra csalogat ruhája.

Mély álmaimból gyakran keltem én.
Játszom az élet s halál ösvenyén.

S órákon át, míg szívem fáj nekem,
A hegyi úton lassan járt velem.

És hűvös kezét áldón tette ottan
Hő homlokomra, és én – megnyugodtam!

[1906]

A MUNKÁS

Richard Dehmel

Van ágyunk, és van gyermekünk,
Anyá,
Munkánk is vígan van nekünk,
Mienk a vihar, a szél meg a nap,
Csak egy csekélység hiányzik nekünk,
Hogy szabadok legyünk, mint madár a bokorba:
Csak időnk volna!

Ha vasárnap a mezőre megyünk,
Gyerek,
S a kalász fölött, mely messze terül,
Kék égen fecskesereg csicsereg,
Ó, nem hiányzik egyéb se nekünk,
Hogy szépek legyünk, mint madár a bokorba:
Csak időnk volna!

Csak időnk! A vihar mi volnánk,
Mi nép,
Csak egy kis örökkévalóság
Más se hiányzik, gyerek, feleség,
Csak egy hiányzik egyre minékünk,
Hogy merészek legyünk, mint madár a bokorba:
Csak időnk volna !

[1906]

ROKKANÓTA

Adolphe Retté

Víg rokkanótától hangos a szála,
Mi asszonyunk s kilenc nővéri fonnak,
A téli kastélyban klastrom homálya,
A csarnok fáklyái vígan lobognak.

Tavaszi trillák a havat gúnyolják,
Víg rokkánóták körbe-körbe szólnak,
– „Mi uraink a világ útját róják,
Kit szerelem véd, azzal ki dacolhat?”

– Hölgyek, ez balga bízás,
A vész varjui már fejükre léptek,
Egy nap a másnak sírt ás,
Már halottak a keresztes vitézek!

– Mi asszonyunk magában fon a várban,
Nővérei a néma cinteremben,
Szép szemfedő havas hajuk az árnyban,
Mi asszonyunk is alszik már csendben.

– Vigyázz, vigyázz, ó, álmodó fonó!
A pitvaron siránkozik a szél ma,
Ez éjszakán a fákllya lobbanó,
S a holtakon a hold fakó karéja.

Mint rossz gyerek, szűkül szava a szélnek,
Mínd halottak a keresztes vitézek!

[1909]

KAINZ

Alfred Kerr

Ki voltál, te nagy csodalélek,
Ki voltál, ki éjben ragyogsz már?
Mesemadár vagy lobogó láng,
Aranybor voltál, ének voltál?

Ki jött tavaszmezőnkön által,
Míg álmotávlatok ködében
Hesperidák narancserdői
Árnyalták ajkát mesemélyen?

El nem fáradva, mért pihensz el?
Ki voltál? Nincs párod, hiába!
Te mámor és tűz német Délen,
Dionízosz Ausztriába'?

Hangszereden előbűvöltél
Mély, százszinű dalt, csillogó szót!
Villámokat, gyönyört, gyötrelmet
Ajkad oly emberszépen ontott!

Lágyan ágyazzuk el s korán őt,
A gyertyaláng hamvadva int.
Köszöntünk! Ragyogásunk voltál,
Ó, nem jön vissza már – Kainz!

[1910]

HÓDOLAT

Horvát Henrik

Kilencvenkilenc harsonák zenéje
Eget hasított, és hátrált az ellen.
Ki áll meg jó kardod csapása ellen,
Gúnyoljon bár az írigyek veséje!

Te győztél, s szépség koronáz ma téged,
S a páratlan babérokon pihelve,
Dulcineádnak vár ma rózsakeble,
Mert tied ő, a szépség és ígézet.

A balga bölcsesség hiába vet meg,
Te glóriájában a küzdelemnek
Láttad: minden való hiú e tájon.

De én, szép őrüeltséged rímbe róva,
Ó, hadd lehessen híred hű heroldja,
Rocinantén ülő költőkirályom!

[1911]

AMARUS

Jaroslav Vrchlický

Egy kolostorban élt, s nem tudta ő,
Honnan került oda. Mivel bűnös vágy
Szülötte volt, Amarusnak nevezték.
Magas volt s halovány, s tekintetével
Mintha egy ismeretlenért epedne.
Egyszer, midőn a hold ezüstje játszott
A cella árnyán, így szólt Istenéhez:
„Minden szomorúságért és keservért,
Elvesztett életemért egyre kérlek,
Ó, mondd nekem, mikor jó el halálom?”
Alig gondolta ezt, már jött egy angyal,
És így felelt: „Meghalsz az éjszakán,
Mikor olajat öntni elfelejtesz
Az örökmécsebe az oltár előtt.”
Szálltak napok és évek. Szomoruan
És némán élt Amarus, s ha olajjal
Megtöltötte a mécset, halkan így szólt:
„Most lelkemet gyújtom meg!” És borosan
Mosolygott. Egy tavasszal ment a lámpát
Megtölteni. A nagy dóm árnya megnyúlt,
S egy zsámolyon a Szent Szűz képe alján
Két szerető térdelt. Mikor kimentek,
Különös vágyban égve ment utánuk,

S megállt a kolostori temetőben.
A hárs virágzott, rajta egy madár ült.
S két csalogány repült élő virágként,
S ő ment, ment, míg egy sírra lehanyatlott.
A szeretők is elpihentek ottan,
Az ifju a leány keblére omlott,
S annak sötét hajától ittasult, míg
Madár dalolt, és illatok remegtek.
És az anyjára gondolt most Amarus,
Akit nem ismert, akinek köszönte
E keserű világot – a madár szólt,
Az illat szállt, a harmat csillogott.
Ma mécsesét nem gyújtá meg Amarus,
Csak nézett, nézett, s a madár dalolt.
Másnap, midőn első hórúra gyűltek
A fráterek, az örökmécs világát
Kihunyva lelték, és nem volt Amarus.
Ott lenn a temető magányos ágyán
Feküdt némán, halottan, anyja sírján,
Tekintetével a hársfára révedt,
S fölötte egyre szólt a csalogánydal.

[1912]

UTOLSÓ SZONETT EADHOZ

Anton Wildgans

Nem bánt, hogy valami másképp esett,
Mint a szerelmi vágy előre szánta,
Kezembe szállott egy kedves madárka,
Elszállt, sugallván ezt az éneket.

Hiszen miatta lett e szűk jelen,
– Mely az idő árájába folyna vissza –,
Az eltűnő gyönyörtől szűzi tiszta,
Örök valóra váló győzelem...

Az úton, amely a sírkertbe lép,
Földem felé tart holmi szőkeség,
Már mosolyogva rám szemet vetett.

Hogy mit művelt velem, sohase tudja,
E nimfa, mely faunnaal incseleg,
Nem volt Ead, de én Pán lettem újra.

[1913]

KI TUDJA, HOL?

Detlev von Liliencron

A hamu, sár és vér felett,
A lótiporta rét felett
Lement a hold.
Futott az éj. Már nincs csata.
De sokan nem tértek haza
Kolin alól.

Egy ifju is, félig gyerek,
A puskaport ízlelte meg,
És ott maradt.
A zászlaját emelte még,
S a halál fogta már kezét
Kolin alatt.

Mellette a szent könyv feküdt,
Mely ott járt véle mindenütt
Az ütközetbe.
Egy gránátos, Bavária
Fia meglátta: biblia,
Hát fölemelte!

S vitte a könyvet egyenest,
Mint utolsó üdvözetet,
Mely sírva szól.
És beleírta az apa:
– Kolin. Fiam a föld alatt,
Ki tudja, hol?

És aki ezt dalolta most,
És aki békén olvasod,
S lelked dalol:
Egyszer majd én is, meg te is,
A föld alatt alszunk, s nem is
Tudjuk ma: hol?

[1915]

RAGYOGÓ NAP

Richard Dehmel

Kelj föl újra büszkén, ragyogó nap,
Mikor bős gránátok táncba fognak,
S a kék égen pacsirtadal.

Harsogj újra, komor emberszózat:
Mindenki a fegyverhez, rikoltsad,
S a kék égen pacsirtadal.

Elég! Tűz! És szól szalvéra szalve.
Fojtott átkok közül egy kacaj cseng,
S a kék égen pacsirtadal.

Rajta! Mars előre, a mezőre,
Csak keresztül, drótsövénnyt letörve,
S a kék égen pacsirtadal.

Föl! Előre! Mars! Üvöltve harsan,
Kannibálok bögnék vak rohamban,
S a kék égen pacsirtadal.

Miért némulsz, idegen golyó, mondd?
Egy anya fiába ment az ólmod,
S a kék égen pacsirtadal.

Sok fiú hull, és sok apa hull ma.
De előre, ember, kell e munka,
S a kék égen pacsirtadal.

Kénkőszag, por, sár, vér, rom és üszkök,
Csak előre, légy vak, süket, üsd, lödd,
S a kék égen pacsirtadal.

Hurrá, hurrá! Ma hallgass te, testvér!
Menj, hideg vas, és fakassz meleg vért,
S a kék égen pacsirtadal.

Véres torkok az egekre zengnek,
Ember ajka sírva esd kegyelmet,
S a kék égen pacsirtadal.

És diadalujjongva dagadnak
A lihegő keblek. Ó, arany nap
S a kék égen pacsirtadal.

[1915]

HÁBORÚS EMLÉK

Detlev von Liliencron

A nagy tüzek derűs lobogva dobták
Víg fényüket a nyüzsgő sátorokra.
Mi tiszték körbeültük a fatönköt,

S a csillagok alatt ittuk a színbort.
Szavunkat, mely a nyári éjszakában
Suttogva szállt, vagy vígan pattogott,
A szél elkapta, s a táj eltemette.
A muskétások dala szállt: Stra-a-szburg,
Ó, Stra-a-szburg... Én éreztem egy kezét,
Mely lágy szeliden a vállamra simult.
Hogy megfordultam, láttam a tanítót,
Kinél tegnap oly szívesen fogadtak
Szálláson, és aki, mint megbeszéltük,
Fiatal lányával kijött ma hozzánk.
A lány ifjú, mint almafavirág,
Mely nem hajolt még hajnalok szelében.
A vén tanító mellénk települt,
S míg cimboráim töltöttek neki,
Én a leánykát, hogy kedvére járjak,
A táboron keresztül elvezettem.
Nem szólt, de ajka szótlanul beszélt,
S beszélt nagy, nevető, derűs szeme.
Oly szép volt, ahogy állt a tűz előtt,
S a bíbor szikrák táncoltak körülünk.
A komoly éj fekete keretéből
Oly élesen kivált karcsu alakja,
Majd lassan-lassan végre visszatértünk,
A hold a fák között játszott bujócskát,
S távolban a kettőzött előőr
Táján az erdőn át lövés riasztott.
Mi kéz a kézbe jöttünk,
S félig megállva, félig indulóban
Fejemmel a fejéhez hajoltam,
Éreztem, hogy fiatal ajkai
Felém siettek, s látom még ma is
Sötét szemét csillogni csillagok közt.
Mikor később az apjával továbbment,
Én ott ültem még társaim között,
És sóvárogva gondoltam reá,
Míg végre bús nótáim elcsitulnak.
Hú tisztiszolgám átvitt sátoromba,

S a köpenyemet gyorsan rám vetette.
Azóta már sok földre vitt a sorsom,
De azt az éjt nem feledem soha!

[1915]

VERS

Rudolf Baumbach

A Jancsi húszéves se volt,
Oly ifju és víg volt,
A csalogány a fán dalolt,
És hozzá Jancsi szólt:
Repülj, repülj, kedves madár,
És üdvözöld az én bájos babám!

A Jancsit bánat érte, nagy,
A szíve haldokolt,
A csalogány zengett tovább,
És hozzá Jancsi szólt:
Ó, jó madár, légy csöndesen,
Meghalni vágyik bús szívem!

Most arca ráncos mindenütt,
És őszül már haja,
Ha csalogányt hall zengeni,
Magában gondolja:
A csalogány, az énekel,
És úgy vidám, ha férget lel!

[1918]

DAL (CHANSON)

Jakab Dávid

A nő, ki úr a szívemen,
Sápadt virág és színtelen.
De hű és lelkeimmel rokon,
S hordozza híven bánatom
A nő, akit én szeretek.

Ruhája barna, arca gyász,
Mint árnyék, énrám úgy vigyáz.
És éjen át és napon át
Látom szomorú mosolyát.
A nőnek, akit én szeretek.

Azért hiába, ő virág,
Ki nékem tárja föl magát.
Másoknak büszkén úgy ragyog,
S fehéren, mint az angyalok,
A nő, akit én szeretek.

És így is kedves ő nekem,
Ilyen magányos kényesen.
Minden jajával, könnyivel
Szívembe búvik, ott pihen
A nő, akit én szeretek.

És róla szól bár bús dalom,
Neked én mégsem mutatom.
Tudni akarnád a nevit?
– Szomorúságnak nevezik
A nőt, akit én szeretek.

[1918]

HONVÁGY

Joachim du Bellay

Boldog a férfiú, ki, mint Odüsszeusz
Vagy Jázon, a regés aranyapjas lovag,
Tudással gazdagon a honi révbe fut,
S jó rokonok között tölt békés napokat.

Ó, hányszor álmodom kicsiny tanyámról én,
Kéménye füstje vár, ó, melyik évszakon
Engedi meg az ég, hogy e számüzetés
Ideje lepereg, s én újra láthatom!

Mert kedvesebb nekem e ház, a hazai,
Mint Róma vakmerőn terjengő tornyai,
Kemény márványnál a vályoga jobb nekem.

S szentebb a gall Loire, mint a latin Tiber,
És nem cserélem el a Lyrist semmivel,
S Róma egénél szebb az én honi egem!

[1919]

Országos Széchényi Könyvtár

MIT MÉG?

Eidus Bentián

Én már mindenemet odaadtam,
Mosolyomat, táncomat, énekemet.
Víg gyermekségemet elrabolták,
Volt büszkeségem és atyám is oda!
Ó, én tudom jól, hogy örökre vége!
Ki véd, ki gondoz engem, ó, ki tudja?
És mit használok én ezután nektek?
Az élethez oly nagy vagyok, oly kicsiny a halálhoz.

Ó, várjatok, míg nagy leszek, csak addig.
Vigyázzatok, én az leszek, ami tudok,
Ó, vigyázzatok!

Én már mindenemet odaadtam,
Az ékeimet én már eldobáltam,
Aranyat, gyöngyöt, gyémántot, valamennyit,
Nem kell nekem már ez az életemben,
Hívemet és szerelmemet elvesztettem!
S oly nyomorultan állok, mint tövis.
Nincs örömem ma, nincs holnap reményem,
Fiatalságom, Énem oda van már,
Ó, hagyjatok, hisz nincsen egyebem se,
Keserű átkom, égő gyűlölségem,
Ó, vigyázzatok!

Én már mindenemet odaadtam,
Letéptem testemről a köntösöm már,
A gyomromtól a száraz kenyeret,
Napomtól az örömet megtagadtam.
Nincs vér testemben, nincs tej a mellemben,
De mindez, mindez semmi veszteség,
Én gyermekemet elveszítém!
És most mind féljetek a haragomtól,
Ó, ez az egy még megmaradt nekem,
Kemény öklöm és éles fogaim!
Ó, vigyázzatok!

[1919]

ÉRZELMES DIALÓG

Paul Verlaine

Magányos, ódon parkban a havon
Két árny sétál az éjben, ballagón.

Szemük holt fény, ajkuk zenéje mély,
Alig hallatszik, hogy mit is beszél?

Magányos, ódon parkban a havon
Két árnyék révedez rég múltakon.

– Eszedbe jut-e még a mámorunk?
– Hogy gondolod, oly messze már a múlt!

– Nevemre néha nem dobban szived?
Lelkemről álmodsz olykor? – Azt hiszed?

– Ó, üdvösségünk tűnt szép napjai,
A boldog csók! – Volt benne valami!

– Mily mély hitünk volt, és mily kék egünk!
– Elszállt a hit, a komor égbe tűnt!

Ballagnak ők balgán a bús uton,
S csak a vak éj tűnődik szavukon.

[1920]

Országos Széchényi Könyvtár

LUCY KIESELHAUSEN

Alfred Kerr

I

Fiatal báj ajakán,
Fürge, mint ifju agár.
Szende, édes és varázsos,
Minden tagja néma táncos.
Mesterkéeltség nélkül ő leng,
Csontjai mind erre nőttek.
Hull, hajol, száll és kering,
Gyorsan, lassan rengve ring.

(Kinderszene:) Karszékében
 Himbálózik mindkét térden.
 Kuporog, szemét meresztve,
 – Gyermekség derűje benne –
 S a kezébe kicsi medve.

Az izgalmat betetőzte
 Egy vers révén. Írta Goethe.
 A rémkirály. A vadonban
 Vad galoppban, minden sorban
 Hallga, Lucy Kieselhausen
 Lovagol a fal mentében.
 Néha dermedten megretten
 Kataleptikus meredten.

Illeg, ballag, szállni próbál,
 Teszi, ami neki jól áll.
 Szárnyaló kéj. Ifjuság:
 Legszebb – dilettáncosság!
 Íme: hajlani, simulni!
 Tán több, mint táncolni tudni.

[1920]

MOESTA ET ERRABUNDA

Charles Baudelaire

Ágota, mondd nekem, szived elszáll-e néha
Túl gyászos tengerén nagy városunk sarának
Más óceán felé, hol örök tünde ég van.
Oly kék és mély, miként szüzesség tisztasága,
Ágota, mondd nekem, szived elszáll-e néha?

A zengő tengerek dajkálják bánatunkat,
Mily démon adta e rekedt, mély dalolóknak
A szelek orgonáit, melyek zokogva zúgnak,
Ki tett lágy bölcsőkké, lallázva altató dalt,
Hogy zengő tengerek dajkálják bánatunkat?

Vígy engem is, vagon, vágtsass velem, hajó,
El, el, hol nem iszap lesz a bánat könnyes árja.
Igaz, hogy bús szived, Ágota, így dalol:
El innen tőletek, panasz, vád, messze tájra,
Vígy engem is, vagon, vágtsass velem, hajó!

Mily messze vagy te már, illatok édene,
Hol kék azúr alatt minden víg szerelem,
S hol minden szerelem szeretni érdemes,
Hol a szív gyönyöre szűz örömet terem,
Mily messze vagy te már, illatok édene!

Zöldellő édene kisgyermekálmainknak,
A dámák, a dalok, a csókok, csokraink,
Domb alján hegedű, mely sírva-ríva ringat,
Borok és bokrok is, hol esték fátyla ring,
Zöldellő édene kisgyermekálmainknak:

Ó, ártatlan liget, tilos gyönyörrel telve,
Oly messze, távol int, mint India vagy Kína,
Vissza se hívja már vágyunk esdő keserve,
Ezüstös fuvolánk vissza hiába sírja
A tiszta ligetet, tilos gyönyörrel telve!

[1921]

A SZEGÉNYSÉGRÜL

Rainer Maria Rilke

Mert lám, ők élni, sokasodni fognak,
És az idő őket nem veszi el,
És nőni fognak, mint erdők bogyója,
Mely földre hajlik édes terhivel.

Mert boldogok, kik el nem pártolának,
S megálltak vészben is, hajléktalan,
Mert az övük lesz minden aratás majd,
S minden gyümölcs övük százszorosan!

Ők minden végzetten túl megmaradnak,
S túlélnek vesztett birodalmakat,
S mint kipihent kezek nyúlnak magasra,
Ha minden osztály s ország keze, karja
Immáron lehanyaglanak.

[1921]

HANGZÓK

Arthur Rimbaud

A: barna, E: fehér, Í: bíbor, Ű: zöld, Ó: kék,
Hangzók, hadd mondok el egyszer nyílt titkokot,
A: roppant darazsak kámzsája, mely tolong
Búzló dögök körül, melyeknek vére foly még.

E: derengő színe ezüstös gőzgomolynak,
Kegyetlen jéghegyek, hercegek hófehérbe,
Í: viruló, finom ajk bíbor ívelése,
Mikor gyilkolni fog, vagy tiltott kéjbe olvad.

Ű: fűzöld tengerek gyönyörű, büszke tánca,
Hús mezők derűje, ősz homlok sűrke ránca,
Melyet alkímia vés a vén főre ki.

Az Ó: orgonaszó, mely távolokba olvad,
Komor találkozó világok- s angyaloknak,
Ómega: ibolyás szempárja Önéki!

[1922]

Országos Széchényi Könyvtár

AZ ISTENEK TÁNCA

Li Tai Po

Fuvolaszómrá én az embereknek
Dalt énekeltem, mely szívembe zengett,
És engemet a népek kinevettek.

És akkor fájdalommal újra kezdtem,
S a hangomat az ég felé emeltem,
S az isteneknek sírtam el keservem.

S az istenek gyönyörrel hallgatóztak
Bíborló kárpitján a csillagoknak,
És énekekre boldog táncba fogtak.

Most újra éneklek az embereknek,
És az öröm dalától részegednek,
Megértének már, s ők is énekelnek.

[1922]

JAPÁN VERS

Komarl Romi

Fehér fejével vár a Fuzsijáma,
Ezüstsugárral szegte be a hold,
Hozzá nem ér föl a világi lárma,
A szenvedély mély szívében halott.
Ó, de tövén nyíl cseresznyék virága,
Ó, de tövén zokognak a dalok,
Fehér fejével vár a Fuzsijáma,
És én forró öledbe lankadok!

[1922]

AZ ERKÉLY

Charles Baudelaire

Ó, hölgyek hölgye, emlékeknek anyja,
Én boldogságom és én büszkeségem,
Szép gyönyöröknek él-e még zamatja,
És béke otthon s üdvösség az éjben?
Ó, hölgyek hölgye, emlékeknek anyja.

Az éjben a szén lángjánál, elomlón,
Az erkélyen, mely rózsásan világolt,
Oly édes volt a melled, szíved oly jó,
S a végtelenbe zengő vallomások,
Az éjben a szén lángjánál, elomlón.

A forró alkonyon a nap mi szép volt,
Szivünk erős, az ég oly messze kéklő,
Üdvök királyi asszonya: enyém volt
Lelked, s lobogtam véred ütemétől.
A forró alkonyon a nap mi szép volt.

Majd homályos lett, mint mély mámorokban,
Szemem kémlelte, merre van szemed,
S ittam – ó, méreg, édesség – karodban
Lehelleted, s kerestem térdedet.
Mert homályos lett, mint mély mámorokban.

Ó, én tudok elbújni, ha az üdv int,
Ha arcom a te térleiden pihen,
Ki tud oly lágyan adni langy gyönyört, mint
Te drága tested, én édes szivem.
Ó, én tudok elbújni, ha az üdv int.

Ó, számtalan csók, eskük, illatok,
Vajon a titkos mélyből visszatértek,
Mint fellegekből fiatal napok
Kikelnek méhéből zöld tengeréjnek?
Ó, számtalan csók, eskük, illatok!

[1923]

AZ UTOLSÓ VERS

Heinrich Heine

Kihalt immár az én szívemben
Minden hiú világi szellem,
Mi több, az is kihalt belőlem,
Hogy a gonoszságot gyűlöljem.
Nem bánt magam s más sorsa már,
Csak egy él bennem: a halál.

Függöny le, vége a darabnak,
S most ásitozva hazaballag
Én kedves német közönségem,
S e jó nép okos ám egészen.
Ő vacsorázik most az éjbe,
S iszik vígan, harsogva, élve.
Igazat mondott ama hérosz,
Kit megdalolt hajdan Homérosz:
A legkisebb élő filiszter
Stukkert am Neckarban, biz Isten,
Boldogabb százszor, mint én, a hős
Árnyak királya, alvilági hős.

[1925]

DOKTRINA

Heinrich Heine

Csak fúdd a trombitát, s ne félj,
S a markotányosnót szeresd,
A könyvek mély értelme ez,
És ez a végső bölcselet.

Álmukból verj fel népeket,
Riadót harsogj jó korán,
Marsolj dalolva egyenest,
Ez az egész nagy tudomány.

Ez a hégeli bölcsesség,
A könyvekből e tan ragyog,
Én megértettem, mivel én
Igazán jó tambúr vagyok!

[1925]

TOSTI-DAL

L. M. Cognetti

Akkor szeretnék én meghalni szépen,
Mikor derűs az ég, és lágú a szellő,
Mikor a fecske rak dalolva fészket,
Mikor a föld virága újra termő.
Csöndes tavaszi este lenne végem,
Ha alszanak az ibolyák a réten,
Istenhez akkor szállna át a lelkem,
Mikor tavaszi alkony szárnya lebben.

De amikor leszáll a vak sötétség,
S az éjszakában zúg az őszi zápor,
S a fáknak lombja elhullatja ékét,
Ó, akkor szívem félne a haláltól!
Csöndes tavaszi este lenne végem,
Ha alszanak az ibolyák a réten,
Istenhez akkor szállna át a lelkem,
Mikor tavaszi alkony szárnya lebben.

[1925]

[BABILON VIZÉNÉL...]

A 137. zsoltár 1–3. verse

Babilon vizénél ültünk,
Sionra emlékezve árván,
Szomorú fűzre függesztettük,
És nem vertünk ki dalt a hárfán.
Mert rabtartóink azt kívánták,
Hogy énekszóval énekeljünk,
Sionról szóljon az imádság,
Sionról, amit elvesztettünk.

[1926–29?]

ÉNEKEK ÉNEKE

- 1, 15–16. Szép vagy, szerelmesem, te édes,
Az ágyunk is virággal ékes,
- 2, 2–3. Mint liliom a tövisek közt,
Olyan a rózsám a szüzek közt,
Mint almafa erdei fák közt,
Olyan a párom sok leány közt.
- 2, 10–14. Kelj fel, szerelmem, gerlicém,
Elmúlt a zápor és a tél,
Virágok bújnak föld alól,
Szőlő virul, madár dalol,
Kelj fel, szerelmem, és siess,
Galambom, szirtek közt, figyelj,
Mutasd orcádat már nekem,
Hadd igya hangodat fülem,
Mert a te szavad édes,
És a te orcád ékes!

- 4, 1–3. Mily szép vagy, ó, én szép arám,
A szemeid galambszemek,
És benned kincsek rejlenek.
Hajad, miként a kecskenyáj,
Mely Gileád hegyére megy,
És fogaid fehér sereg.
Bíbor szalag az ajkad, ó, lány,
Gránátalma gerezdje orcád!
- 4, 5. Mint iker kecske liljomok között,
Olyan két emlőd hóöled fölött!
- 4, 11. Méz és tej van a te nyelved alatt,
S ruhád illata mirha illata.
Bezárt kert vagy, húgom, jegyesem,
Lezárt kútforrásom vagy nekem!
- 4, 16. Kelj, északi szél, és jöjj, déli szél,
És kertem illatát vidd messzi szét!
- 5, 2. Én alszom, de szívem, vigyázz,
Szerelmes zörgetőm beszél,
Nyisd ki húgom és szeretőm,
Galambom, szeplőtlenem,
Mert harmattól ázott fejem,
És éji záportól hajam!
- 5, 3–5. Köntösömet már levetettem,
Mint öltözzem megint ruhámba,
Miért szennyezzem föld porával,
Mikor megmostam már a lábam?
Szerelmesem kezét bedugta
A nyíláson, és én remegtem,
Fölkeltem, hogy ajtóm kitarjam,
S a mirha csillogott kezemben.

8, 8. Kicsi a hűgunk, nincsenek
Emlői néki még,
Mi lesz vele, ha egy napon
Megkérík a kezét?

[1926–29?]

[JÚDA FIAI...]

Jeremiás, 7, 30

Júda fiai tették velem e szégyent,
Házamban, mely nevemről hívatik.
És engemet megbecstelenítének!

[1926–29?]

A SZERELEM

Theodor gróf Salburg Falkenstein

Mit jelent e szó? Önmagát feledni,
S magában érezni a mindenséget,
Egy világot veszteni, s újat nyerni,
Jelenti ez a bűn előtt az édent.

Akarni egy világot, s megszerezni,
És önmagát tagadva meg körében
Benne magát egészen visszanyerni,
Két álmot egy álommá szőni szépen!

Kettős világból teremteni egyet,
Melyek magukban csak hiányos árvák,
Új életet alkotni kettő helyett,
Mely acélból s tűzkőből nyerte lángját.

[1926–29?]

LAZARUSHOZ

Heinrich Heine

Már látom, hogy a homokóra
Fösvény fövénye leperreg,
Én asszonyom, ki angyalom vagy,
Jön a halál, és én megyek.

Kegyetlenül kitép kezemből,
Itt nem segít ellenkezés,
A lelket tépi ki a testből,
S a szegény lélek belevész.

Kikergeti a régi házból,
Hol oly örömmel lenne még,
Hová megyek? – remegve kábul,
És nem találja a helyét.

Ezen már én úgysem segítek,
Akárhogy jajveszéklek is,
A férfi és nő, lélek és test,
El kell, hogy váljon végre is...

[1926–29?]

A LEÁNY DALA

Paul Heyse

Szeretni kell-e,
Elhagyni kell-e,
Akit szívem rég elfogadott,
Ráfanyalodjam
A gyűlöletre?
Tanácsot adj, de csak biztatót!

Igaz, hogy oly vad,
Szilaj legény ő,
És mégis érette élek-halok,
De oly szelid is,
Olyan igéző,
Tanácsot adj, de csak biztatót!

Dúsabb és bölcsebb
Akadna nála,
Jó annak, ki derék legényt kapott,
Nem adnám őt én,
Nem, soha másnak!
Tanácsot adj, de csak biztatót!

Ha más legényhez
Hajolna szívem,
Lennék én inkább csöndes halott,
Okos tanácsot
Kövessük híven!
Tanácsot adj, de csak biztatót!

[1926–29?]

Országos Széchényi Könyvtár

HÚTLENSÉG

Karl Herold

Piros pipacs virul
Zöld réteken,
Meghalni volna jó,
Úgy fáj szívem!

Vártam, hogy jönni fog
A szép tavasz,
És most, hogy itt ragyog,
Búbánat az!

Ujjongott a szívem
Egy télen át,
És most mégis oly bús
Ez a világ!

Virággal ékesen
Zöld a határ,
Az én fájó szívem
Meghalna már!

[1926–29?]

EGRESSY GÁBORNAK
utolsó szegedi vendéglátékára
1840. október 31.

Ismeretlen német szerző

Te visszatérsz a kedves Duna-partra
A Tisza tájáról, újabb utakra,
Követve a hírt és művészetet,
Mi nélkülözni fogjuk fájdalommal
Játékoskodat, mely bűvös hatalommal
Bennünk egész világokat teremt.

De ne búsítson téged a mi könnyünk,
Mert bármily messze kélsz is útra tőlünk,
A szívünk mélyén itt maradsz velünk,
S amíg sötéten csillog most szemünkbe,
Oly fényesen fog tündökölni szinte,
Ha ujjongással köztünk tisztelünk!

Virágot keresni mentem,
Hogy neked csokorba szedjem
Hódolati jel gyanánt:

S a mezőn hiába jártam,
Mert szemem egész határban
Hozzád méltót nem talált!

De neked virul legszebben
Mint örök tavasz, a szellem
Dús virága szíveden;
És te pazarul, vidáman
Téped őket, s valahányan
Ámulnak e kincseken!

Ó, engedd, hogy a virágot
Melyet finom lelked ápolt,
Hadd szeressem boldogan,
Mely, miként mező kalásza,
A hajnal könnyharmatára
Csak még dúsabban fogan!

Én a te szivedbe láttam,
Ahol csöndes virulásban
Mosolyog a dús kedély;
Nem hozok én néked rózsát,
A leggyöngédebb mimózát
Rejti szellemed, e mély!

[1926–29?]

ZSENGÉK

REZIGNÁCIÓ

Miért reméljek? Hogy csalódás
És szenvedések tengerén
Keresztül törve, sír homályán,
A rögben megnyugodjak én?

Hogy összetörve, megalázva
A sír borítson engemet;
S az élet gyászos kínja végén
Síromban leljek – *kezdetet!*

Mert kezdet ám a sír homálya,
A nyugalomnak kezdete,
Ott alszik, nyugszik minden ember,
S elzúg az idők tengere.

De a sír mélye változatlan,
Idő, enyészet nincsen ott,
Túléli az idők folyását
Örökre, mindenik halott!

– S a sírnek férge összerágja
A vágyainkat odalenn,
Mily boldogság is ott pihenni
– Nem kell *remélni* – sohasem!

[1898]

VIGASZTALÁS

Dalolj! Szived bár bú zaklassa,
Bár bánat tépje kebledet,
Dalolj! Vigasztalj énekeddel,
Költőnek szült zord végzeted!

A szenvedés lesz földi pályád,
Keserves, néma szenvedés,
Te tűrd e sorsot, bár zokogva;
Dalodban légyen enyhülés!

Ha elfelednek, kikacagnak,
Ne sírj, ne átkozd végzeted,
A sírnak mélye eltakar majd,
Ott nem bántnak az emberek

S – *talán*, jövődő szebb időkben,
Midőn nagy eszméd szárnyra kél,
Megemlékeznek rólad is majd,
Ki annyit túrtél, szenvedél!

[1898]

Országos Széchényi Könyvtár

ELÉGIA

Elhervadott virág, Isten veled,
Nem látja arcod a szép kikelet,
Ellankadott annak rózsája már.
Oh! Letarolt a kegytelen halál!

Az őszi szél susog porod felett,
Pacsirta nem dall néked éneket;
Tavaszerűje, éjszak zord fagya
Elmúlnak, és mi nem látunk – soha!

Szemed nem könnyez többé sohasem,
Már fenn honolsz az Ég felhőiben;
Mosolyg az ég, utolsó mosolyog,
Talán ez a te végső mosolyod!

[1898]

A NAZARÉNUS

A nazarénus nem ment katonának,
Megtiltja ezt az Úr parancsolatja,
Ő olvas a nagy, ósdi bibliából,
És vétkeket bűnbánattal siratja.

Mert hisz szegény, ő bűnös földi ember,
Nagy vétke van, súlyos és veszedelmes,
Ember szemébe nézni is alig mer.

*

Elérkezett az aratás idője,
Korán hajnalban dolgozott a népség,
A gabonát hosszú keresztbe rakta,
És kevesellte egyre, egyre bérét.

„Kevés a bér, a munka oly keserves”
Rimánkodának ők, majd dühbe jöve
Reárohantak a földbirtokosra,
A ház fölgyújtva, az ajtó betörve.

Egy ember ront be a földbirtokoshoz,
Izmos kezében gyilkoló szekerce,
A bosszúszomj ég gyilkoló kezében,
Úgy ront be ő, bosszút, átkot lehelve.

A birtokost, a remegő aggastyánt
Szekercéjével ádázul lecsapja,
Aztán rohanva száguld a vetésbe,
Lecsillapul, eltűnik bős haragja.

A nazarénus, ő az Úr szolgálja,
Ki fegyvert nem fog a hon védelmére,
De ha a szenvedélye elragadja,
Baltát emel egy aggastyán fejére.

[1898]

NÉPDALOK

1

Karikás a szegénylegény ostora,
Ne bujkálj te, kisleány, a bokorba,
Mert ha elbújsz, nem talállok sohasem,
Azt hiszem, hogy nem is szeretsz, kedvesem.

2

Piros pántlikás a kocsisom,
Úr vagyok én, úr vagyok én, gondolom!
A faluban legnagyobb úr én vagyok,
Süvegelnek kisleányok és nagyok,
Én meg őket jobbról-balról csókolom,
Úr vagyok én a faluban, úgy bizon!

Szomorúan integet a nyárfa,
 Sír a kislány nehéz bánatába'.
 Most temetik a falu bojtárját,
 Nem találni hét határba' párját!

Kong a harang, szomorúan, lassan,
 Sír a kislány egyre hangosabban,
 Hogy ne sírna, hisz a szeretője,
 Aki mostan aluszik a földbe'. –

[1898]

A BOLYGÓ HOLLANDI

Zuhog a zápor, tombol a vihar,
 Kitör a bős, kavargó zivatar,
 Hullám tolul hullámra föl,
 Minden rengése öldököl.

„Haha, nézzétek, a kemény vihar
 Három legényt, ím, bőszen eltakar,
 Megjöttél, vén halál!
 Jajongva bűg a dunnalúd is,
 Nyugalmat nem talál.”

„Száz éve járom a tengereket,
 Sebaj, ha sorsom végre eltemet!
 Igyunk, legénység, dalra föl,
 A villám, ah, mint tündököl!”

Az ég viharja ércesen zeneg
 Fölkorbácsolva tengervészeket!
 A gyöngö gálya elmerül,
 Sötét bordája összedül,

A holland nem remeg!
Áll a hullámtetőn kacagva,
És dala fölzeneg!

[1898]

A HIT

Midőn az összetört remény
Végső szilánkja
Elvész, s az élet tengerén
Zúg vészek árja,

Midőn a gyászos küzdelem
Megtörte élted,
És szétrombolva hamvad el
Végső reményed:

Éljen szivedben szent hited
Forró szerelme!
S te élsz, és nem fog bántani
Az élet gyötredelme!

[1898]

MAGYAR EPIGRAMMOK

A fűzfapoéta

Sípol, egyre dudál a fűzfapoéta,
Verse csupa „virág” és csupa „bokréta”;
– Ilyen a külseje, a szavak virága,
De benne értelmet ördög sem találna!

A „polyhistor”

Sok mindent tud Áron, bő a tudománya,
Összegyűjtött minden bölcszet egy rakásra,
De ha kérdeznéd őt ebből avagy másból,
Kiszaladna szegény az egész világból.

Az ostoba

Mindenütt előljár, mindenütt lármázik,
Olcsó kacagásra, hitvány tapsra vágyik,
– Kacagnak is néki, szellemességének,
De talán még inkább ostoba eszének.

A tudatlan kritikus

Pápaszeme vagyon, de rettentő, néki,
Írók tudományát méterszámra méri,
Szereti legyezni ön tudatlanságát,
– Meg is adja szegény mindennap az árát.

Országos Széchényi Könyvtár

Népszerűség

Irjál egy szociális könyvet nagy hangon kiabálva,
– És nevedet zengi, zúgva ezernyi tömeg! –

[1898]

MODERN „DIVINA COMMEDIA”

Prológ

Már ötszáz éve is meglehet annak,
Hogy nagy Dante a földi pályasík
Végére járva, írt egy költeményt.
Csodálatos szép volt az, és remek,
Minőt csak Isten súg az emberének
Az ihletóra legszebb perciben.
– És én, a gyöngé földi lény, kihez
Dante egy hosszú, rémes óriás,
Folytatni kezdém szép művét neki.
Én is bejártam mélységét a nagy,
Borzasztó úrnak, s olvasám a nagy szót:
– „*Ki itt belépsz, hagyj fel minden reménnyel!*”

1

Rémítő éjbe jutva állapotam
Egy sziklacsúcson. Éjsötét s rideg
Világtalan üregbe' volt e test,
Reménytelen lények között. Ahol
Csak kárhozat van, s gyászos szenvedés.
Már elhagyám a Charon csolnakát,
– Már megláttam a légben röpkedőket,
Kik sírva mennek, sírva jönnek egyre,
Reményt, vigaszt többé nem esdekelve,
Egy ürbe értem, kénes szag terjengett
Fölötte a nagy, óriás üregnek.
Ott egy ember volt, térdig az iszapban,
Amely sistergett, mint aetnai láva,
Tüzet, hamut, zsarátnokot okádva.
A bűnhődő ordított énfelém!
És én szegényt menten kikérdezém.
„Szülőföldem” – így kezdé ő zokogva,
„A büszke Brescia. Nagy tornyai,

Szép templomi az égbe nyúlva állnak,
De én e helyhez méltó nem valék.
E kéz – s e szóval a kezét mutatta,
Vérben járt folyton, drága honfivérben.
Egy nemzetet öltem meg én kegyetlen,
S hogy meghalék, jutottam ez üregbe.
Nevem, ha tudni akarod megmondom,
Rettenetes egy név: Haynau!”

Én meghátráltam, fázva és remegve.

2

Elérkezék egy hosszú sziklatömbhöz,
Ott hosszú, nehéz hengerkő alatt
Feküdt egy ember, összetörve már.
Kínos jaja úgy sérté fülemet,
És szenvedése úgy fájt énnem.
Egy ördög szökkent most elém az úrból,
Bozontos feje vigyorgásra állt!

„Mit keresel” – énhozzám így kiált!

„Vigyázz sátán, mert megjáród, de rútul”,
Szóltam neki, mire elhallgatott,
„Felelj, kit nyom e kő oly rettentően.”

„Napóleonnak hívták” – így felelt.
„Míg földön élt, császár volt egykoron.”

„Tudom, sátán, sok vért hiába engedt
Ő elfolyasztni, most megbűnhöde.”

Így szóltam én, s az ördög vigyorogva
Lángzó nyelvét nyújtotta ki felém.

Egy rettentően nagy, magos hegyormon,
 Három alak volt, kígyókkal tekerve.
 Mindhárom búsán jajongott, szegény,
 S a kígyók serge marta őket egyre.
 Hárman valának, mondom, s mind a három
 Mogorva, zord és vérszomjas alak,
 Hatalmasok, miként a Gaurisankar,
 Erősek, mint a tigris vagy az arslán.
 – De amidőn a kígyók bős seregje
 Megcsípte őket nagy kegyetlenül,
 Felordítának, mint a tigrisek.

„Kik vagytok” így szólítám én meg őket,
 „Feleljetek. Miért e zordon végzet
 Súlyos csapása – mért van rajtatok?”

„Együtt éltünk, így szóla mind a három,
 Együtt öltünk, együtt fosztogatánk.
 A sors szeszélye együvé hozott
 A rettenetnek helyére is minket!
 Danton, Marat s Robszpír a mi nevünk,
 Hárman három bős tigrist kiteszünk!”

Így szóltak ők, s én könnyel a szemembe’
 Bámulva néztem őket szemtől szembe.

„Tovább, tovább –” és én elindulék
 Sétálva a rettentő bús helyen,
 Ahol nincsen, ahol nem lesz remény,
 Ahol örökre kell szenvednie,
 Kinek ide jutott szörnyű helye.
 Itt nincs remény, itt nincsen ébredés!

Egy völgybe értem. Szép, zöld völgy vala,
Csodálkozám, hogy a pokol ilyen
Derült helyet foglalhat önmagába.
Két embert láttam, verekedtenek,
Az egyiknek egy balta volt kezében,
A másik pedig árva, védtelen.
A baltás kettészelte a védtelent,
És hogy az meghalt, rajta kacagott.
„Hogyan jutál, kérdeztem, a pokolra?”
„Mit ordítsz itten? Így felelt a gaz,
A földön vagy most, és nem a pokolban.”

Akkor vevém csak észre, én szegény,
Hogy már nem a pokol sötét üregje
Fogad be engem, hanem a nagy Isten
Dicső egének fénylő kék azúrja.
De – hajh – e földön is sok a gonoszság,
De – hajh – e földön is van sok pokol,
Sok kárhozat, sok vétek, bűn, silányság.

De a remény, e szent érzet, amely
Bűnöst, bűntelent, midőn világra jó
Már biztatólag így rebeg felé:
„Ki most belépsz az élet szép honába,
Reményt táplálj, csak folyton a remény
Legyen benned, és boldogulni fogsz!”

*

Nagy Dante, drága szellemed segített
E gyöngé műben, melyet végezék.
S ha tán gyönyört okoz valakinek,
A te emléked gyönyörje leend csak!

[1898]

EPIGRAMM

Légy ezután is erős, törj a magasba előre,
Fenn van a győzödelem és olajág a dicsőnek.
Szent haza és becsület, vésvé szivedbe legyen majd,
Hogyha a hon jogai hívnak a harcba csatázni!

[1898]

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Anna örök

Írta: Juhász Gyulga

Az évek jöttek, mentek, elmaradtál
Emlékeimből lassan, elfakult
Arcképed a szívemben, elmosódott
A vállaidnak íve, elsuhent
A hangod és én nem mentem utánad
Az élet egyre mélyebb sötétségében.

Ma már nyugodtan ejtem a neved ki,
Ma már nem reszketek tekintetedre,
Ma már tudom, hogy egy voltál a sokból,
Hogy ifjúság boldogság, ó de mégis
Né hidd szívem, hogy ez hiába volt
És hogy egészen elmúlt, ó ne hidd!

Mert benne élsz te minden félrecsúszott
Nyakkendőmben és elvett szavamban
És minden elkészített körömlésben
És minden önzetepertt levelemben
És egész elhibázott életemben
Élsz és uralkodol örökkön, Anna.

?

UTÓSZÓ

Juhász Gyula verseinek és műfordításainak e kötete az Akadémiai Kiadó 1963-ban megjelent szövegkritikai kiadásán alapszik. Az érdeklődő a versek időrendjére, keletkezéstörténetére, forrásaira és változataira vonatkozó adatokat ott találja.⁴

A szerkezet

A költői alkotásokat – az életmű jellegének megfelelően – öt nagy csoportban közöljük. Az első a költő eredeti és jelentős költeményeit tartalmazza 1899-től 1934-ig. A második csoportba soroltuk az alkalmi ihletésű, személyes jellegű, aktuális és tréfás verseket, utáztatokat, dedikációkat, rögtönzéseket, töredékeket.

A harmadik, az előbbieknél jóval kisebb csoportot a költő énekkari szövegei alkotják. Ezeket főként zeneszerző sógorának, König (1934-től Király) Péternek (1870–1940), a szegedi zeneiskola igazgatójának kérésére írta. Sógorának e szerepéről így vallott: „Egyszer a *Tisza-kantáta* szövegét húzza ki belőlem, máskor halottas éneket vagy irredenta nótát írat velem, azonkívül Liszt Ferenc, Beethoven és Koessler dicséretére késztetni pallagi lantomat.” (*Hétfői Rendkívüli Újság*, 1923. április 3.) E tekintetben kuriózum, hogy 1918-ban előbb IV. Károly szegedi látogatását várva *Királyhymnuszt*, az őszirózsás forradalom után hamarosan *Köztársasági himnuszt* írt. Amikor 1925-ben Dobay Gyula (1870–1937) ügyvéd, ellenforradalmi kormánybiztos-főispán a költőt bíróság elé citálta, és ezt is szemére hányta, Juhász Gyula szellemesen így válaszolt: „Ez nem annyira *Királyhymnuszt*, mint inkább *Könighymnuszt* volt.”

A negyedik csoportot a viszonylag ugyancsak csekély számú műfordítások, az ötödiket pedig a zsengek (1898) adják. E kiadás az első, amelyben a zsengeket az eddigi 1903-i határnál négy évvel korábban zártuk.

Juhász Gyula összes versei címmel először 1940-ben Szegeden a Radnóti Miklóssal is baráti kapcsolatban levő, a háborúban elesett Szukits Zoltán (1908–1942) kiadásában, Sík Sándor előszavával jelent meg kötet. A cím azonban megtévesztő, mert csak a költő életében megjelent verseskötetek együttes (*kumulatív*) kiadása. Ezek a költői életműnek csupán mintegy harmadát ölelték föl. Ugyanezzel a címmel, második kötetként, 1941-ben Szukits Zoltán kiadta Paku Imre (1910–1975) szerkesztésében a Juhász Gyula „önkéntes titoknokának”, Kilényi Irmának (1891–1944) gyűjteményéből, a kézirati és hírlapi hagyatékából összeállított második kötetet. Ez is jócskán hiányos maradt, részint szándéktalanul, az anyaggyűjtés fogyatékosága miatt, de részint akarattal: a szerkesztő nem merete fölvenni a költőnek zömmel a *Munka* és a *Népszava* hasábjain megjelent verseit, a munkásság és a szegényparasztság mellett hitet tevő vallomásait.

Az Akadémiai Kiadó viszont 1963-ban a kritikai kiadás alapelve, a teljesség követelménye ellenére, nem engedte közzétenni Juhász Gyula irredentának minősített verseit. Az akkori politikai viszonyok miatt annyit tudtunk elérni, hogy a kritikai kiadásban a *kimaradt* versekről legalább lelőhelyjegyzéket, bibliográfiát közölhettünk. Ez a kutatók és a makacsabb érdeklődők tájékoztatását szolgálta.

Fonák helyzet adódott abból, hogy a kritikai kiadásból a lektoraink – Garamvölgyi József és Szabolcsi Miklós – által kihagyásra ítélt harminc vers közül tizenegy (*Tévé jelige, A békekötésre, Madách-kardal, Erdélyi ibolyák, Ének Jókairól, Erdély özvegye, Óda Beethovenhez, Avató vers, Magyar fohász, Gyorsírás, Dankó Pistának*) a kiadói szerkesztő, Görög Livia jóvoltából benne maradt a Szépirodalmi Kiadó gondozásában a kritikai kiadás kéziratán alapuló, de annál korábban, már 1959-ben megjelent – *fiúus ante patrem* – kiadásban. Ugyanakkor ez a népszerű „összes” nem tartalmazott néhány olyan verset, amelyet a kritikai kiadás közölt (például *Az erdélyi gyermek, Prológus az erdélyi gyermekekért rendezett estélyre*).

A népszerű „összeseknek” a Szépirodalmi Kiadó hat kiadását (1959, 1964, 1966, 1970, 1974, 1979) jelentette meg. A rendszerváltozás után, 1993-ban, az Unikornis Kiadó „összese” volt az első, amely minden addig mellőzött verset közölt. Valamennyit én gondozhattam.

A költői életmű időről időre azonos szerkezetben jelent meg, de kiadásról kiadásra finomodott és gyarapodott. Új adatok alapján kisebb-nagyobb időrendi változtatást tettem. Már az 1964. évi kiadásban teljes terjedelemben, önálló al-

kotásként, saját időrendi helyén közöltem néhány olyan vers jelentősen és jellemzően eltérő változatát, amely addig csak a kritikai kiadás jegyzetanyagából volt megismerhető (*Alkonyat = Sursum corda!*; *Mindig előre = Himnusz az emberhez*; *Adyra gondolok = Egy halott költőnek*; *Az Olajfák hegyén = Mindenkiért*; *Betlehem = Betlehemes ének*). Két töredéket (*Aranyat, tömjént...;* *Egy újságíró sírjára*) ugyancsak érdemesnek tartottam a jegyzetekből kiemelni, és önállóként közkinccsá tenni. A kritikai kiadásban még kétes hitelűként közreadott verseket – minthogy közben hiteleségükről meggyőződtem, s korábbi kiadásaink visszhangjából sem következtem ellentétes álláspontra – beiktattam az időrendbe. A közben előkerült *Daloljatok csak* (1903) című vers ott jelent meg először. Az 1966. évi kiadás a *Bocának* (1910) és a *Nevem* (1915) című rögtönzéssel, valamint az *Egressy Gábornak* (1920~1929?) című műfordítással lett gazdagabb. Az 1970. évi kiadásban vált közismertté *A négy évszak* (1920~1929?) című énekkari szöveg, a *Dilemma* (1905), az *Ami fáj* (1923), a *József és Putifárné* (1925), a *Margitsziget* (1927) című vers és a (*Meglesz a mérkőzés...*) kezdetű rögtönzés. Az 1974. évi kiadásba – a kritikai kiadásra hivatkozva – sikerült visszatennem *Az erdélyi gyermek* című verset, továbbá ez a kötet a *Hipatia* (1905), az 1979. évi pedig a *Királyidillek* (1900) és a *Munkácsy* (1908) című verssel, valamint az *Icának* (1925) című verses ajánlással bővült.

Mint említettem, az 1993. évi kiadás közölhette először a költő korábban irredentának minősített verseit. Visszaiktattam az 1940. évi kiadásban már közölt *Szegedi óda*, *Arad*, *Ballada a honi tájakról*, *Jókai és Trianon* című verseket. Újból közöltem az 1959. évi kiadásban megjelent *A békekötésre*, *Erdélyi ibolyák*, *Ének Jókairól*, *Erdély özvegye*, *Óda Beethovenhez*, *Avató vers*, *Gyorsírás*, *Dankó Pistának* című verseket, a *Tevél jelige*, *Magyar fohász*, *Madách-kardal* című énekkari szövegeket. A *Prológus az erdélyi gyermekekért rendezett estélyre* is időrendi helyére kerülhetett.

A kritikai kiadás bibliográfiája alapján az 1993. évi kiadásban közölhettem a *Hungária*, *Magyarság*, *Magyar karácsony legendája*, *Nefelejcs Endrődi Sándor sírjára*, *Nefelejcs Petőfi szellemének*, *Jelen és jövő*, *Magyar...* című költeményeket, valamint az (*Elefánt Olgának*), *Géza belépője*, *Urbán Lajos nótája*, (*Ditrói Gábor*) című alkalmi verseket és az *Irredenta dal* című kóruszöveget.

Közülük csak néhányról (*Szegedi óda*, *Magyar...*, *Trianon*) mondhatjuk el, hogy a költő legjobb színvonalát képviseli, némelyike (mint a *Nemes palotás*) mélyen alatta is marad, de mint Babits írta Ady életműve kapcsán: „A nagy költőnek minden furcsasága, minden betűje szent”, s így az utókornak sem mellőznie, sem megváltoztatnia nincs joga. Abban a kiadásban közöltem először Juhász Gyulának a Petőfi Irodalmi Múzeumba Koroda Pál hagyatékából

került *Rodostóba!* (1903) című versét. Ebbe vettem föl az ifjú költő annyira jellemző művészi hitvallását, *Versék* (1907) címmel megjelent prózaversét, vers-prózáját, ha tetszik, szabad versét. Szabó Zsolt szívességéből közölhettem a Kolozsvárt megjelent S. O. S. (1924) című verset.

Téglásy Imre találta meg a Somogyi-könyvtár évtizedeken át nem bolygatott mappájában a nagykőrösi tehetségmentő kezdeményezést köszöntő *Prológ* sajtó kezű kéziratát. F. Csanak Dóra az Akadémiai Könyvtár kéziratárába került klinikai jegyzetek közt közölte az ugyancsak szabad versnek minősíthető *Önarcképet* (1931) és az Arany János kétsorosát variáló (*Ki vagyok én?*) kezdetű szösszennetet. Ugyancsak e jegyzeteknek köszönhető az 1934 végén keletkezett utolsó versek tüzetesebb időrendje (*Irodalomtörténet*, 1991/1). Holics Lászlótól kaptam az *Endre Bélának sírjára* (1928) írt vers kéziratának fényképmásolatát, amely lényeges szövegjavítást követelt, s a *Késő szüret* (1918) című kötetnek édesanyja, Holics Endréné Szathmáry Irén (1901–1987) számára adott verses ajánlás (*Szathmáry Pipikének*, 1925) fényképét.

E mostani – immár nyolcadik – kiadás eddig a legteljesebb: a felsoroltakat mind tartalmazza, sőt szintén bővült néhány újabban előkerült verssel. A szekszárdi Babits-gyűjteményben lelt Juhász-kéziratokból Zsoldos Sándor a *Szeged* című havi folyóirat 1994. áprilisi számában közölt több verset; közülük *A nyárfák dala* addig ismeretlen volt. A szegedi Színházi Újság mindedig lappangó 1923. április 28-i számában találta Gajdó Tamás az alcíme szerint a *Színházi szonettek*ből sorozat darabjának szánt *A komikus* című verset, és közölte a *Tiszatáj* 1996. júliusi számában. A Somogyi-könyvtár őrzi Juhász Gyula barátjának, Magyar Lászlónak hagyatékát. A kitűnő újságíró ügyes karikaturista is volt. *Szegedi panoptikum* (1926) című gyűjteménye Móra Ferenc, az ennek 2. köteteként jelzett *Grimasz* (1928) Juhász Gyula előszavával jelent meg. A *Szegedi panoptikum*nak a már említett „levitézlett kormánybiztosról” és műkedvelő drámaíróról, Dobay Gyuláról a hagyatékban fennmaradt karikatúrája alatt ismertük föl Juhász Gyula kézírását a négy soros bökversben [*Dobay Gyula karikatúrája alá*].

A helyesírás

Már az 1959. évi kiadás utószavában megfogalmaztam a népszerű kiadásnak a kritikaitól eltérő néhány ismervét:

„A szövegeket a mai akadémiai helyesírás szerint átírtan adjuk; ez alól vers-tani okokból, a rím és a ritmus kedvéért gyakran kivételt kellett tennünk, különösen a magánhangzók hosszúságát, rövidségét illetően.

Egy-egy vers ajánlását csak akkor közöljük, ha ez mondanivalójához szorosan hozzátartozik. Néhol az ajánlás szinte a cím kiegészítésének tekinthető, ezért a címmutatóban így szerepeltetjük.

A cím nélküli, kéziratokból közölt szövegek, töredékek fölé cím helyett zárójelben a kezdősor néhány szavát írjuk.”

A versek népszerű kiadásában alkalmazott helyesírásról az 1993. évi kiadásban részletesebben is szükségesnek tartottam az olvasót eligazítani:

„A leglényegesebb változtatást a szövegek helyesírásában tettem. A kritikai kiadás szabályai ugyanis némely technikai jellegű jelölés kivételével (például *cz~c*) az eredeti helyesírás szerinti, *betűhű* közlést követelik meg. A tudományos kiadvány céljának, jellegének ez felel meg, de a verskedvelő olvasót zavar-ná mind esztétikai élvezetében, mind helyesírási tudatában, ha e kiadványban is hű maradtam volna az elavult helyesíráshoz, kivált pedig azokhoz az esetle-gességekhez, amelyeket csupán a különféle lapok, folyóiratok következtelen közlései idéztek elő. Nem volna értelme az *édesbús*, *régesrégi* vagy a *messze*, *messze* írásmódhoz ragaszkodni, ha ma ezeket *édes-bús*, *réges-régi*, *messze-messze* alakban írjuk, hiszen árnyalatnyi különbség sincs közöttük. Az idegen nevek írásában Juhász is következtelen: hol *Faeton*, hol *Phaeton*; hol *Thonuzoba*, hol *Tonuzóba*; hol (Arany János nyomán) *Shakspere*, hol mai gyakorlatunk szerint *Shakespeare* alakot használt. Gyakran összeírt olyan jelzős kifejezéseket, amelyeket szabály szerint annak idején is külön kellett volna írni, hiszen jelentésük így is, úgy is azonos.

A verseket tehát a mai helyesírás szerint egységesítettem, de gondosan ügyeltem, hogy megőrizsem a Juhász Gyula egyéni írásmódjára jellemző saját-ságokat, főként az *i*, *u*, *ü* rövidségét, valahányszor ezt a rím vagy a versmérték megköveteli. Juhász Gyula ugyanis legtöbb kortársával együtt az úgynevezett rövid ortográfia híve volt; gyakorlatában többnyire rövid az *ifju*, *ifjuság*; *búcsu*, *búcsuzás*; *színész*, *színésznő*. Költészetében nyelvünknek e szabadsága sikeresen szolgálta verselésének változatosságát. Meg kellett hagynom a görög vagy latin nevek régies formáját (*Plátó*, *Plutárk*, *Horác*), ha a vers így követelte.”

A ritmuskényszer követelte költői gyakorlatra a legföltűnőbb példa a *búcsú* és az *irigy* versbeli helyzettől függő, tetszés szerinti ejtése (*búcsú~búcsu~bucsú*; *irigy~irigy~irígy*), amelyet a korabeli nyomdai nagyvonalúság (az a bizonyos rövid ortográfia) ritkán adott vissza, de amelyet ebben a kiadásban igyekeztem jelölni. Juhász Gyula természetesen élt az írástól eltérő köznyelvi (*rovom~róvom*, *virraszt~viraszt*, *Atilla~Atilla*, stb.), sőt népnyelvi (*eresze~eressze*, *utasai~utassai* stb.) kiejtésben rejlő verstani lehetőséggel is.

A kritikai kiadás fontos alapelve, a szöveghűség, korlátozta a szöveghibák javítását, az *emendációt* is. A népszerű összesek szövegét kiadásról kiadásra igyekeztem tökéletesíteni. Javítottam egy-egy romlott alakon, központozáson, hibás betűn. A szövegbe természetesen önkényesen sohasem nyúltam, javításaimat felelősséggel végeztem. Az 1993. évi kiadás újdonsága volt, hogy az *Anna örök* című vers végének jellemző szöveghibáját a kézirat és az első közlés alapján kijavítottam. A textológia számol a *banalizáció* lélektani jelenségével: amikor a szokványos, megrögzült alak diadalmaskodik a különös, egyedi, költői megoldáson. Juhász Gyula *Anna* nevét írta versének végére, de válogatott verseinek, a *Hárfának* (1929) nyomdai szedője ezt az *Élsz és uralkodol örökkön* szavak után a liturgiában megszokott *Amennak* olvasta és írta. Holott, mint Dalos László rokonszenvesen makacs érveléssel hangoztatta: „A záró *Anna*: a nagy költői lelemény!” (*Magyar Nemzet*, 1982. november 2.) Meggyőzött, és a kritikai kiadásban helytelenül érvényesített *utolsó kéz* (*ultima manus*) elvét mellőzve, visszaállítottam az eredeti szöveget.

Péter László

UTÓSZÓ A MÁSODIK KIADÁSHOZ

Örvendetes, hogy három év alatt elfogyott az Osiris Klasszikusok sorozatának ez a kötete is. E második, a kritikai kiadás óta kilencedik Juhász Gyula-összesben néhány apró hibát kijavítottam, és a magánhangzók hosszúságának és rövidségének tökéletesítésével tovább finomítottam a korabeli nyomdatechnikától elhanyagolt ritmikai megoldásokat. Ebben a költő Dalos László volt segítségemre.

Szöreg, 2005. december 12-én.

Péter László

BETŰRENDES MUTATÓ

1923. július 14. (Rózsika, rózsza...)	938
1923. július 14. (Szép Rózsikám...)	938
1923. július elején	937
1923. karácsony estéjén	939
1926. július 31.	760
48. március 15.	637
A „győzteseknek”	568
A 13-as ágy	174
A bakter	297
A bárka révbe indul	361
A békekötésre	535
A bolygó hollandi	1034
A borbélyleány	898
A bölcs	847
A búcsúzás szonettje	285
A bukott angyalok	827
A bús Máramaros	232
A bűnös barát	336
A Caruso	873
A ceglédi parkban	788
A császár Lipcse előtt	175
A csataló	143
A csavargó dala	122
A csillagok szerelme	542
A csönd felé	210
A dal	978
A démonhoz	490
A dezentor	720
A doktor	514
A dolgozókhöz	742

A dóm zenéje	682
A falusi kislány Pesten	884
A faluvégi ház	517
A fekete bika	695
A Fekete Mária	674
A földgolyó dala	141
A Föltámadott (Latrok között...)	413
A Föltámadott (Negyven napig...)	144
A föltámadt Lázár	662
A gondolkodó	410
A gyászmagyarok	607
A gyermeket, ha alszik...	732
A halálhoz	746
A hallgatás tornyában	245
A halott vár legendája	393
A Halotti beszéd	139
A harangozó	420
A hegyi beszéd	62
A híd	261
A Himnusz	138
A hit	1035
A hó	892
A hulló csillagokhoz	120
A jövő vetése	851
A jubiláns	641
A kávéházi bánat	226
A kis Tisza hídján	102
A kísértő (A sziklabarlang huvös rejtekében...)	691
A kísértő (És mutatá a távol Indiákat...)	318
A koldusnak	761
A komikus	606
A korán elmenők	259
A korona	881
A költő	611
A költő szól (Hallottál a mesék...)	75
A költő szól (Itt nincs megállás...)	347
A költőnek	696
A leány dala	1026

[A legnagyobb poéta...]	857
A legszebbnek	39
[A lelke fájó hangszerén...]	910
A magány	1000
A magyar dalosokhoz	784
A magyar ifjak éneke	983
[A magyar múltnak...]	563
A magyar sorompó	293
A márciusi láz	560
A medve	873
A metzi bárdok	890
A mi balladánk	174
A mizantróp...	470
A munka (Én öt dicsérem csak...)	539
A munka (Szép a munka...)	986
A munkás	1001
A munkásnak	285
A Munkásotthon homlokára	493
A muszka	406
A nábob és a költő	679
A nagy élethárfás...	258
A nagy kalapok	900
A nagy maszk...	235
A nagy nő	923
A nagy siralomházban	719
A nagy temető	114
A nagy üvegház...	192
A nagy víz emlékére	811
A nazarénus	1032
A négy évszak	992
A nótás kapitánynak	173
A novella	870
A nyárfák dala	24
A nyári Tizánál	362
A pályázók	922
A pannóniai légió dala	218
A panorámás	728
A plurális	895

A rab titán	654
A régi Anna	292
[A régi bánat...]	911
A régi hónapos szoba	221
A régi kispap	703
A régi udvaron...	203
A régi víz felett	602
A rém	830
A reménytelen	306
A repülő dalol	415
A rohateci Máriánál	292
A rokkant színész	412
A rossz leány	800
[A sajtó ingatag...]	931
A szabad jövő lovagjai	779
A szakáll alkonya	876
[A szavak...]	967
A szegedi boszorkányok (Az erdő, melyben...)	603
A szegedi boszorkányok (Most kétszáz éve...)	797
A szegénységéről	1017
A szemeim	471
A szent magyar folyó	914
A szent szarvas	586
A szentesi határban	752
A szépség betege	811
A szerelem	1025
A szeri pusztán	638
A szerzetes óráiból	261
A színész halála	249
A színésznő	806
A színpad délután	646
A szobor	853
[A szomszéd ablakból...]	819
A Tábor hegyén	155
A táltos, egy faló	229
A tápai Krisztus	608
A távozó (A tűnő ifjúsággal...)	673
A távozó (...És másnap halkan...)	284

A tékozló fiú	146
A tetemnézőben	17
A Tisza	971
A Tiszához	818
A Tiszánál	620
A titok	534
A torzóm	268
A többi néma csend	238
A tücsökre...	473
A váradi püspök lánya	133
A varázsfuvolás	132
A várta	615
A végeken	331
A Végeken, északon	299
A vén cigánynak...	501
A verseim után	130
A vérző temető	399
A vidéki magyar színészekhez	463
A vonat ablakára	119
Ábrányi Emilnek	50
Adagio	37
Ádám halála	681
Addig is...	804
Ady Endre köszöntése	789
Ady Endrének	199
Ady, a jós	912
Ady-mécses	600
Adyra gondolok (Adyval vitézkedtem...)	789
Adyra gondolok (Negyvennégyéves volnál...)	566
Akarat	629
Akhilleusz pajzsa	391
[Aktuális strófák]	906
Aktuális strófák (A nyárutónak méla bája...)	886
Aktuális strófák (A rossz nyelvek most...)	888
Aktuális strófák (Bár számosokra...)	884
Aktuális strófák (Elutazott Caillaux...)	887
Aktuális strófák (Haldokol a holt szezon...)	885
Aktuális strófák (Igazgató és színésznő...)	872

Aktuális strófák (Itt van a nyár...)	902
Aktuális strófák (Karlócai zsinat...)	877
Aktuális strófák (Múltkoriban a Barkóczy...)	874
Aktuális strófák (New Yorkban...)	876
Aktuális strófák (Nyáron nyílik...)	869
Aktuális strófák (Puc, puc, puc...)	875
Albumok	405
Áldás a fenyőkre	31
Áldott az este	265
Áldott e bánat...	244
Áldott végzetem	189
Alföldi művészet	806
Alföldi utca	662
Alkony a Tisza hídján	617
Alkonyat	24
Alkonyati órák	61
Alleluja!	117
Almássy Endrének!	538
Álmok vége...	85
Altató	355
Alvás előtt	224
Alvó erdő	272
Amarus	1004
Ámen	697
Ami fáj	938
Amor	296
Anakreoni dal (A színes éjszakában...)	83
Anakreoni dal (November hús derűje...)	547
Anakreoni légdal	881
Anakreontikum	344
Anasztázia	448
Anch'io	137
Ancsa él	587
Ancsa szolgáló	362
Angelus	611
Anna	208
Anna minden	217
Anna örök	759

Anna után	215
Anna-bál	319
Annának	623
Annának, utolszor	368
Annára gondolok (A csillagokra gondolok...)	241
Annára gondolok (Szatír, ki bennem élsz...)	207
Annáról, messziről	354
Anonymus	233
Anya	262
Anyák	400
Anyóka	115
Apámra gondolok	557
Április bolondja	532
Arad	543
[Aranyat, tömjént...]	964
Arany estéje	734
Arany Jánoshoz	655
Arany napok...	345
Arany nyomában	706
Arany tavasza...	313
Aranybatár	659
Aranykor	142
Arckép	379
Ars longa...	580
Árvaságom	620
Atalanta búcsúja	176
Athéne Partenosz	180
Átutazóban	105
Atyámhoz megyek...	315
Augustus	852
Augusztus	48
Auróra	525
Avató vers	781
Ave	63
Az albatrosz	998
[Az alkonyat...]	910
Az áloévirág	87
Az alsóvárosi temetőben	727

[Az ég ivén...]	966
Az égi istenek	222
Az elborult magyar	816
Az élet bája...	239
Az élet hegyén	60
[Az élet szép...]	943
Az élet szonettje	242
Az élet zsoldosa	414
Az életemet...	282
Az elköltözött	723
Az élő halottak háza	496
Az előkelő idegen	891
Az elrejtező	345
Az első fecske	15
Az első szabad ének	460
[Az ember ötlete...]	926
Az én magányom	497
Az erdélyi gyermek	420
Az erkély	1019
Az ideál	661
Az Időnek	768
Az ismeretlen Katona	755
Az ismeretlenhez	737
Az Isten malmai	602
Az istenek tánca	1018
Az ivó	582
Az Iza partján	162
Az októberi forradalomhoz	506
Az Olajfák hegyén	392
Az ópiumszívó	376
Az önemelő polgár	878
Az öregségről	733
Az örök ballada	710
Az örök szőnyeg	717
Az örök visszatérés	57
Az ő szerelmük	109
Az utolsó	815
Az utolsó magyar	612

Az utolsó vacsora	148
Az utolsó vacsorán	209
Az utolsó vers	1021
Azért szeretlek, Anna...	352
Azt álmodtam...	709
[Babilon vizénél...]	1023
Babits Mihálynak	802
Babona	294
Balalajka	447
Balkáni idill	893
Ballada	775
Ballada a császár katonájáról	502
Ballada a hét tengerészről	732
Ballada a honi tájakról	658
Bánk bán	301
[Bár semmi jussom...]	946
Barletta	395
Barna hajad	960
Baross Gábor emlékezete	564
[Baróti Józsefnek]	912
Bartók Bélának	579
Bauda Vilmosnak	808
Baudelaire halála	824
Beato Angelico...	202
Beatus ille...	97
Beethovenhez	551
Béke (És minden dolgok...)	311
Béke (Lány lilába öltöztek...)	436
Béke (Ó, mennyi csönd van...)	840
Békét!	481
Berzsenyi	567
Beszéd régi valómmal	290
Beteg kutya	677
Betegen	506
Betegszoba (Az óra áll...)	235
Betegszoba (Ez ágyon ring...)	365
Bethániában	310

Betlehem (A kocsma ajtaját...)	807
Betlehem (Ó, emberek, gondolatok...)	625
Betlehemes ének	692
Betlehemi üzenet a vakoknak	466
Bírálat helyett	421
Bocának	903
Boccaccio énekel	251
Boldog halottak	512
[Bordó cipellő...]	637
Borok	679
Borulásos órán	85
[Borús felhők közt...]	967
Borús szonettek	431
Botond apánk Bizanóban	156
Bölcsen és derűsen	354
Búcsú (Ez az én vérem...)	339
Búcsú (Mielőtt innen végképp elmegyek...)	437
Búcsú (Mily szépen alkonyul...)	819
Búcsú Robin pajtástól	501
Búcsúfia	808
Búcsúk	380
Budapest (A pirosszemű szörny...)	104
Budapest (Valami furcsa füst...)	655
Budapesti béke	664
Budapesti ősz	43
Buddha	236
Bujdosó Balassi (Bort ide, korcsmáros...)	190
Bujdosó Balassi (Mily messzi...)	358
Calasantius	833
[Camille Desmoulins...]	871
Carmen	539
Cézár halála	55
Ch. Baudelaire	581
Cigánynők	774
Consolatio	486
Copernicus	698
Coronatio	302

Credo (A sors kevély...)	31
Credo (Érzed-e, testvér...)	675
Csáktornya	522
Csendélet	656
[Csenei Magduskának]	949
Csillagkönyvek	998
Csillagtörvény	999
Csipkerózsa	410
Csízó az 1929. nem közönséges évre	961
Csodálatos napok...	381
[Csodaszép...]	967
Csokonai szobránál	691
Csönd (Az aranyos mennyezet fele...)	77
Csönd (Feküdt. Fölötte Kárpátok nagy ősze...)	411
Csönd (Mély csönd vizén...)	89
Csöndes csillagok alatt	252
Csöndes jubileum	936
Csöndes panasz	404
Csöndes panaszok	250
Dal (Barátaim, emlékszem arcotokra...)	429
Dal (Emlékezem bárányfelhőkre...)	78
Dal (Fáj a szívem...)	942
Dal (Ha violáink hervadoznak...)	119
Dal (Már ezután játszom...)	318
Dal (Szabad legyen még...)	473
Dal (Chanson)	1011
Dal a három díváról	866
Dal a rózsákról	46
[Dalok a Bergengócia című daljátékból]	933
Dalok vége	96
Daloljatok csak...	21
Dankó Pistának	804
Darvadozás	704
De profundis (A legsötétebb ég alatt...)	815
De profundis (A mélyből jöttem...)	53
Decemberi strófák	904

Dedikáció (Kedves Bobom...)	950
Dedikáció (Késő szüret...)	527
[Dedikáció]	918
Deo Ignoto	532
Dér	30
Dicsőség (A régi szent királyok...)	277
Dicsőség (Úgy integet...)	546
Dicsőség Adynak	695
Dilemma	40
Dionüszosz borából	169
[Ditrói Gábor]	947
[Dobay Gyula karikatúrája alá]	951
Doktrina	1021
Don Quixote	10
Dózsa feje	495
Dózsa után	716
Döblingben	428
Dr. Bach Lászlónénak szeretettel	960
Dúdolgatok	600
Dugonics	466
Dugonics oszlopánál	740
Dulcineának	390
Dús őszi nap...	744
Édesanyám (A Tisza partján...)	25
Édesanyám (Ha lesz dicsőség...)	58
Efemeridák	45
Egressy Gábornak utolsó szegedi vendéglátékára 1840. okt. 31.	1028
Egy antik márvány torzójára	255
Egy csók egy állomáson	234
Egy Duse-fej alá...	197
Egy fiatal öngyilkosnak	47
Egy halott költőnek	373
Egy hangszer voltam...	839
Egy ház	756
Egy ing a szárítón	118
Egy kárpáti falunak	402
Egy kedves vigasztalónak	836

Egy képre	390
Egy kriptára	683
Egy öreg költő írja ezt	291
Egy régi hajnal	199
[Egy régi kispap...]	970
Egy régi novicius	86
Egy régi nyárból	265
Egy régi nőnek	52
[Egy szőke Annát szerettem...]	963
Egy tatár költőnek	537
Egy újságíró sírjára	965
Egy világhíresnek	723
Egy virágért	444
Egyedül	422
Egyetlen és kegyetlen...	350
Egynémelyekről	509
Éjszaka	23
Éjszakák	167
[Elefánt Olgának]	862
Elégia (A régi Anna...)	536
Elégia (Elhervadott virág...)	1031
Elégia (Sírt keresek...)	829
Elégia (Szívem, e nagy és bánatos gyerek...)	276
Elégia. A lóvasút miatt	871
Elégiák	43
Élet (Egy régi városban...)	766
Élet (Elnéztem sokszor...)	844
Életérzés	725
Elmenőben	526
Élő halottak	823
Élők	955
Előszó	958
Első szerelem (Egész szerelmem...)	33
Első szerelem (Pár ábrándos dalt...)	37
Elssler Fanny cipellője	172
Ember, állat	707
Emberi hitvallás	746
Emese álma	603

Emlék (A régi balkon...)	516
Emlék (A szálló évekkal...)	317
Emlék (Egy arc fölbukkan...)	854
Emlék (Egy nyári éjre...)	702
Emlék (Egy régesrégi operettben...)	638
Emlék (Szentiváni éjjel...)	95
Emlékeim	408
Emlékek útján	474
[Emlékvers]	951
[Én az ital barátja vagyok...]	896
Én is meghaltam	134
Én Istenem	616
Én költő vagyok	709
Endre Bélának sírjára	799
Ének	505
Ének a toll katonáiról	455
Ének a víg barátról	596
Ének Arany Jánosról	548
Ének Bukosza Tanács Ignácról	849
Ének Jókairól	704
Ének Kőrösi Csomáról	619
Ének Kupa vezérről	571
Ének Tinódihoz	988
Ének Tompa Mihályhoz 1917 őszén	430
Énekek éneke	1023
Engelhez	925
Enyém az alkony	29
Epigramm	1041
Epilógus (A vágyak bágyadt hegedűjén...)	166
Epilógus (Még egy ujjongó éneket...)	572
Epistola I.	34
Episztola Dutka Ákosnak	216
Epitáfium (Az ismeretlen szenvedésnek...)	821
Epitáfium (Halál évadja egyre tart még...)	428
Epitáfium (Mért nem maradtam....)	66
Epitáfium (Nem jártam én Párizst soha...)	622
Epitaphium	794
Építőmester éneke	92

Erdély özvegye	731
[Erdélyből jönnek...]	968
Erdélyi ibolyák	647
Érzelmes dialóg	1013
Erzsébet napja	11
És lassan mindent...	257
És mégis... (Dalom halkulva szólt...)	469
És mégis... (Ó, mint repül az ember...)	855
Esők után	558
Este az Alföldön	765
Esti dal	758
Esti fények	650
Eszményekért	15
Étsy Emíliának	556
Ex libris	527
Ez a föld...	531
Ezek enyémekek...	237
Fák	849
Falu	801
Falusi alkony	419
Falusi delelő	504
Falusi éjszaka	342
Falusi harang verse	363
Falusi hold	357
Falusi lakodalom	512
Fanyar tavasz	640
Fátum (A távol violás ködében...)	323
Fátum (Apámmal együtt ültem...)	128
Fehér Anna	93
Fehér asztal...	263
Fehér éjszakák	243
Fejfa 1919	485
Fejfámra...	550
Fekete gyász	529
Fekete Ipolynak	803
Fekete misék	130
Feledés	298

Félegyházai dalos jelige	984
Félegyházán 1918 nyarán	451
Felhők	718
Féluton	151
Fenyők a ligetben	16
Ferenczy István szobrász emlékére	966
Férfiat énekelek...	753
Férfikarének	986
Fiatal színésznő...	544
Filológia	171
Finikének	631
Flagellánsok éneke	124
Flaubert emlékének	573
Florica	111
Fohászkodás	583
Forel Ágostonnak	472
Forgácsillat	773
Formát keresni...	247
Forradalmi naptár	683
Fotográfia	433
Földanyánk	122
Föltámadás után	371
Francia katonának	468
Gabriele D'Annunzionak 1918	441
Galilei	791
Gályarabok	140
Gandhi	634
Gazdag szegénység (A szegénységem kincsét...)	490
Gazdag szegénység (Mindent elosztok köztetek...)	553
G-dúr	144
Gellért püspök	74
Gemmák és hermák	196
Gergely Sándornak	523
Gerhart Hauptmannhoz	830
Géza belépője	932
Géza király	73
Gioconda	226

Giorgione	201
Glória (A hangod selyme egyszer...)	365
Glória (Ott fekszik ő...)	350
Glória (Viharnak szánt hajók felett...)	158
Gloria victis!	461
Goethe Weimarban	379
Gotterhalte	42
Görög elégia	195
Görög prológ	750
Gulácsy Lajosnak	588
Gyász	504
Gyászdal	911
Gyászinduló (Öregapám a kürtös ük...)	458
Gyászinduló (Vigyétek őt...)	352
Gyászköntös	268
Gyászpompa	312
Gyerekkori arcképem	813
Gyermektemető (Az aranynapban...)	843
Gyermektemető (Virágos ágyak mélyén...)	380
Gyónás	591
Gyorsírás	800
Gyöngyök	8
Gyönyörű szép május éjjel	960
György úrfi	900
Győzelmi elégia	212
Ha kiderül az alkony	708
Ha lehullanak a levelek	274
Háborús emlék (A nagy tüzek...)	1008
Háborús emlék (Álla felkötve...)	403
Hajnal	54
Hajnalban a naphoz	651
Hálaadás	323
Haladék	760
Halálhymnus	302
Halálos ének	672
Haláltánc	53

Haláltáncének (A bölcsességek bölcsessége...)	537
Haláltáncének (Halálba ringató dalt...)	179
Haldokló gallus	206
Halott társak üdvözlése	770
Halottaim	328
Halottaink	592
[Halottak napján...]	968
Halotti beszéd	185
Hamlet	112
Hamu	835
Hangtalanul	814
Hangzatka	947
Hangzók	1018
Hannele költőjének	594
Harangjáték	855
Harangok	9
Harmónia	530
Harmóniák	311
[Három helyi lap...]	929
Hauser Gáspár	172
Haviboldogasszony	799
Haza...	84
Hegedű	351
Hegedűszó	540
[Helyettem, kis lapom...]	931
Henny Porten	542
Heraklész	49
Herczeg Vilmosnak	793
Hermia	488
Heródes	678
Hervadás	8
[Hétköznapok...]	905
Hiába...	484
[Hiába...]	950
[Hic fuit...]	947
Himnusz a holdhoz	339
Himnusz a mulandósághoz	786
Himnusz az emberhez	67

Himnusz Balogh Istvánnak	904
Himnusz Budavárához	981
Himnusz egy csonka Vénuszhoz	157
Hipatia	59
Hiszek	563
Hitvallás	279
Hódolat	1003
Hódolat Jókainak	714
Homonnai	360
Honvág (Boldog a férfiú...)	1012
Honvág (Ó, gyermekek...)	678
Honvédemlék	383
[Hosszú éveken át...]	952
Hozzá	959
Hősök	192
Hulldogál a fa levele	9
Humusz	124
Hungária	470
Hunok harca	385
Húsvétra	478
Hűtlenség	1027
Ibolyka	918
Icának	943
Idegen ágyon	108
Idegen erdőben	106
Idegen lugas árnyán	295
Idegen sírok közt (Idegen sírok közt botorkál...)	338
Idegen sírok közt (Megyek a dombon...)	307
Idegen zsoldos éneke	452
Idézzük őt	730
Ifj. Simonka Györgynek	909
Ifjuság (Az elsüllyedt Atlantiszt keresem...)	848
Ifjúság (Ti vagytok az enyémekek...)	503
Így szólt Michelangelo	338
Ima	27
Imádság	612
Imádság a gyűlölködőkért	724

Imitatio Christi...	205
Immortel	748
In memoriam...	395
Innominata	369
Io Peán!	213
...Io sono pittore	468
Irma	209
Irredenta dal	977
Isten háta mögött	346
Isten kardja...	281
Isten kezében	758
Isten lámpásai	767
Isteni líra	316
[Itt élt s darvadozott...]	952
[Itt nyugosznak...]	980
Izsák sírása	424
Japán módon	642
Japán módra	628
Japán vers	1019
Japáni módon	651
Japánosan (Nem építettem kunyhót sem...)	635
Japánosan (Az őszben mindig ott van...)	694
Japánosan (Az esti felleg néha...)	792
Japánosan (Minden tavaszról őrizz meg)	949
Jegye lelkem	816
Jelen és jövő	561
Jelige	977
Jó pásztor	334
Jó szó	818
Jó volna...	663
Jókai	699
Jól van így	569
Josephus szobránál	781
József és Putifárné	943
Jön a vonat...	108
Jönnek-e még?	221
Jubileum	810

[Júda fiai...]	1025
Juhásznóta	499
Júlia	373
Júlia, bús virág	439
Július 31. (A mennybe ment ő...)	614
Július 31. (Petőfi meghalt...)	946
K. L.	792
Kainz	1002
Kaisergruft	773
Kalazanti Szent József emlékezete	113
Kalózhajó	348
Kánikulai strófák	868
Karácsony felé	18
Karácsonyi ének	693
Karácsonyi köszöntés	408
Karácsonyi óda	269
Karikatúrám	929
Károlyi Lajoshoz	653
Katona József sírján	748.
Katonadal	894
Katonák	96
Kazinczy	842
Képek	336
Képzelt utazás Váradon	621
Képzelt utazások	135
Kérdés	76
Kérdések (Az éveket, a messze...)	613
Kérdések (Mért van az...)	48
Kései bölcsesség	661
Kései ragyogás	278
Késő vallomás	359
Két élő halott	574
Két gyerek sírjánál	449
Két vándor	958
Ki tudja, hol?	1006
Ki tudja?	485
[Ki vagyok én?]	968

Kihallgatás	28
Kilenc óra	289
Kilényinek, a kedves titkárnak	820
Királyhimnusz	976
Királyidillek	7
Kis Rózsika	941
Kísértetek (Én sokszor érzem...)	713
Kísértetek (Minden múlandó...)	648
[Kisregénykém...]	956
Kiss Józsefnek	60
Klütemnesztra	64
Koessler Jánosnak	587
Kolibriszerelem	997
Koncert	751
Kórház előtt	401
Koronázás	426
Kórus a Naphoz	987
Kossuth-nóta	131
Kossuth-szobor	656
[Kovácsműhelyben...]	966
Kovácsnóta!	35
Kő a kövön	784
Ködök várában	322
Költői verseny	953
Költők (Lassan búsan leszáll...)	115
Költők (Vannak poéták...)	33
Költők, barátim...	498
Könyörgés szabadulásért	991
Könyvek és könnyek	196
Könyvem elé	533
Könyvtár	194
Köszönet a nőknek	289
Köszönöm...	713
Köszöntő (Áldott, ki jössz...)	796
Köszöntő (Hallom, hogy egyik...)	448
Köszöntő (Lassan búcsuzom...)	440
Középkor	568
Köztársasági himnusz	976

Krisztus a vargával	595
Krúdy Gyulának	721
Kurucosan	182
Kútba néztünk	780
Lady Godiva	251
Lámpások	606
Lángolni jöttem...	70
Lant és kard	989
Lassan búcsuzom...	279
Látjátok, feleim	764
Lázár az égben	631
Lázár föltámadása	158
Lazarushoz	1026
Lévay József	446
Levél egy kivándorló kartársam után	917
Liszt Ferenc emlékezete	280
Lobogó	375
Lord Byronhoz	645
Louis d'or	508
Lucy Kieselhausen	1014
Ma jött az első...	277
Madách	94
Madách Sztregován	590
Madách-kardal	980
Magamhoz	241
Magamhoz, nyárvégi estén	321
Magamról, messziről	353
Magányos úton...	73
Magyar	387
Magyar áfium	577
Magyar elégia	103
Magyar epigrammok	1035
Magyar falu csöndje	394
Magyar fohász	989
[Magyar határon...]	975
Magyar idill	665

Magyar János a bakon	750
Magyar karácsony legendája	554
Magyar költészet epigrammokban	817
Magyar mezítlás	604
Magyar népem...	28
Magyar nyár 1918	450
Magyar ősz	385
Magyar palánta	727
Magyar szivar vége	924
Magyar táj, magyar ecsettel	326
Magyar tél	632
[Magyar vagyok!]	946
Magyar vidéki lélek	730
Magyar vigasság	985
Magyar...	578
Magyarok Pesten	702
Magyarság	487
Maillard kisasszony	163
Maja	181
Majtény	107
Május	645
Május ünnepe	795
Májusi áhítat	249
Májusi óda	479
[Makáma]	964
Makói idill	413
Manóéknak	576
Már azt hiszi...	309
Máramarossziget (Magyar Kelet bazárja...)	520
Máramarossziget (Milyen lehet most...)	388
Március idusára	193
Márciusi dal	921
Marcus Aurelius	574
Margitsziget	782
Mári néném	349
Mariannának	956
Mariannának ***-ik nevenapjára	948
Marie Antoinette	307

Maris	77
Martinovicsék	755
Mater Dolorosa	418
Matuzsálem	745
Mátyás király	74
Medgyaszay Vilmának hódolattal	722
Medievo	659
Még egy bátor kiáltás!	197
Még egy nefelejcsset...	550
Még jönni fog	403
Még maradok!	785
Még valamit...	822
Megállani...	224
Meghalni szépen...	128
Meghalni...	29
[Meghalt a nap]	707
Megint a Tiszánál	435
Megint japánosan (Az új tavasz...)	753
Megint japánosan (Egy gyíkot öltem meg...)	783
Megint tavasz...	711
Mégis oly szép...	296
Mégis...	267
[Meglesz a mérkőzés...]	941
Megölt szerelem sírkövére	217
Megy a hajó	68
Megy a vonat...	897
Megyünk a völgybe...	254
Melankólia (A kicsiny élet...)	324
Melankólia (Még néha visszajár...)	717
Melankólia (Mint a bűvös vesszőt...)	828
Mély az élet	743
Menetszázad	401
Menni...	309
Mercutio dala	166
Merengés	5
Mert későn jöttem...	272
Mese (A te szerelmes...)	997
Mese (Egy világvégi házban...)	722

Meseváros	534
Messzeségek	330
Meunier	118
Mézeskalács	644
Mézeskalács recipe	961
Michelangelo	846
Mikes	847
Mikulás	924
Millióknak búját	17
Milói Vénusz	46
Mily idegenek...	335
Mily messze vagytok...	822
Milyen volt...	301
Minden rohan...	317
Minden...	308
Mindenkiért	564
Mindenkinek	349
Mindig előre	541
Mindig velem	759
Mindig...	178
Mindörökkön	798
[Minek szaladtok el...]	70
Mint a banán...	528
Mint a hajótörött	813
Mint az alvajáró	849
[Mint haldokló ajkán...]	429
Mint réges-régen...	320
Misztikus órák	240
Mit akartam?	633
Mit még?	1012
Modern „Divina Commedia”	1037
Moesta et errabunda	1016
Móra Ferencnek (Mint akit a sors ittfelejtett...)	841
Móra Ferencnek (Tavaszi, nyár...)	571
Móra Ferencnek, a jubileumára	821
Móricz Zsigmondnak	739
Mortui...	745
Morus Tamás	556

Most szépül meg...	257
Moziban	552
Mulandóság	5
Munkácsy	161
Munkásgyermekhimnusz	797
Munkások a hídon	667
Múzsza	283
Múzsám, kiben hiszek...	223
Muzsika	123
Művészet	49
Nagyboldogasszony	382
Nagyvárad	521
Nagyvárosok magánya	62
Napóleon	329
Nászajándék	952
Nászdal (Ma Velencébe szálllok...)	152
Nászdal (Örök körökbe írva...)	493
Nászút	488
Ne bántsátok a lombokat	762
Nefejejs	517
Nefejejs Blaha Lujzának	749
Nefejejs Endrődi Sándor sírjára	558
Nefejejs Kiss József sírjára	650
Negyven évvel	601
Negyvenhatosok	445
Néha éjjel	809
Néhanapján	743
[Nem adtam mást...]	969
Néma jajszó	824
Néma válasz	495
Nemes palotás	774
Nénia	333
Népdal	928
Népdalok	1033
Neve napján	51
Nevem	908
Névjegy	826

Nietzsche (Magányos úton...)	41
Nietzsche (Már túl volt...)	967
Nietzsche (Mindig magányosabb...)	845
Nietzsche Naumburgban	87
Nincs búcsúzás	288
Nincs halál...	286
Nincsen, nincsen!?	895
[Nincsen olyan...]	940
Noa Noa	178
Nosztalgia	585
Nosztalgia...	110
Nóta	546
Nótafa	653
Notre Dame de Lorette	397
November	549
Nusi dala	866
Nyár	253
Nyárai	270
Nyárai Antalnak	482
Nyárai Tóni	526
Nyáréj	31
Nyáréji éberség	204
Nyári magányban	287
Nyári mozidal	913
Nyári sanzon	327
Nyugasztaló	752
Ó, asszonyok...	266
Ó, ember!	545
Ó, ifjuság!...	460
Ó, szent gyerekség...	159
Ó, szerelem!...	459
Obsit	462
Ocskay Kornélnak	486
Óda Beethovenhez	776
Óda Dionüszoszhoz	65
Óda Germániához	617
Ódon ballada	120

Odüsszeusz búcsúzik	341
Ofélia	42
Október (A fény arannyal...)	676
Október (Szüret tüzei égnek...)	215
Októberi éj	845
Olimpiai óda	957
Olvadáskor	378
Operettvilág	879
Órák zenéje	148
Orgonaszó	266
Orosházi Munkás Dalkörnek: jelige	984
Oroszlámos táján	726
Ovíd levele Júliához	233
Ovíd tavaszdala	273
Ovidius (Észak jegében...)	6
Ovidius (Ti kóbor fecskék...)	79
Ők	92
Önarckép (Alusznak a képzetek.)	832
Önarckép (Ez elfáradt fej...)	643
Önarckép (Fejemen a formák...)	278
Önarckép (Mit néznek ők...)	507
Önarckép (Oly szépen indult minden...)	837
Önarckép 1918	438
Öreg hotel...	184
Öreg költőnek	211
[Öreg művész...]	961
Öreg színész	636
Öregek altatója	153
Öregek az éjben	256
Órház	417
Örök Beatricénk	203
Örök búcsú	544
Örök harc	552
Örök visszhang	270
Örök zene	328
Örvény	135
Ősöm	71

Ősz	154
Őszelő	786
Őszi altató	263
Őszi stanzák	622
Őszi strófák	889
Őszi verőfényben...	177
Őszirozsa (Forradalom fehér virága...)	510
Őszirozsa (Szeretlek téged...)	14
Özv. László Lajosné epitáfiumául	956
Özv. Wilhelmné sírfelirata	964
[Pajkos madár a műbíráló]	932
Pán	151
Pán sípján	126
Panasz	838
Pannónia	407
Papri-kabaret	862
[Papucs alatt...]	961
Párbeszéd	898
Paulus	165
Péchy Erzsinek	666
Pécs	652
Per omnia saecula...	595
Petőfi (Csöndes falu...)	179
Petőfi (Szabadság, dicsőség...)	979
Petőfi szellemének (Egy nefelejcsset...)	559
Petőfi szellemének (Lejárt egy század...)	597
[Petőfi ünnepére...]	978
Petőfi Zoltán	364
Petőfi-centenárium	593
Petőfihez	994
Petőfi-kép	146
Phaëthon	64
Pheidiasz a népnek	66
[Philoktetészként...]	965
Pihenni tért	333
Pilátus (Azt mondja, isten...)	154
Pilátus (Pilátus mondá...)	63

Pillangókisasszony	245
Piros remény	244
Pogány leány...	129
Pogány örömök	112
Pozsony (Ha alkonyatkor ballagtál...)	520
Pozsony (Nyugodt erőben viruló...)	327
Primitíva	127
Princesse lointaine	432
Profán litánia	305
Prológ (Magyar tehetség...)	705
Prológ (Oh, gyermekek...)	423
[Prológus a Zrínyi-drámához]	454
Prológus (Kedves közönség...)	648
Prológus a Fehér galambok fekete városban...	605
Prológus a Munkás Eszperantó estjére	514
Prológus az erdélyi gyermekekért rendezett estélyre	422
Prológus Eötvös József ünnepére	368
Prológus. A szegedi színház Újházi-estjére	404
Prológus szól	667
Prométheusz	20
Puszták	18
Pusztaszer felé	98
R. Étsy Emíliának	807
Rab vagyok...	456
Rabság	643
Ragyogó nap	1007
Rákóczi hársfái	10
[Rákosi Jenőnek]	796
Reátok gondolok...	386
Regény	145
Régi falusi állomáson	456
Régi költő	657
Régi nóták	8
Régi nyári éj	843
Régi opálos alkonyat	231
Régi operett	642
Régi szerelmes vers	176

Régi verseim elé	465
Regös az udvarban	575
Remeteség	854
Révület	511
Reznáció	1030
Ringlispil	665
Robinson szigetén...	206
Robogva jön...	357
Rodostóba!	22
Rokkanóta	1001
Római módon...	343
Rontás	304
Rorate	549
Rostand	26
Rossz órában	968
Rózsák között	7
Rózsikának (A múltó évvel...)	942
Rózsikának (Öreg költő, én...)	936
Rózsikának (Tavasszal mindig...)	940
Rudnay Gyulának	712
S. O. S.	676
Salome	113
Salve	449
Sámson dala	100
Sandro Botticelli	343
Sasfíók	239
Sebesült	398
Sebesült munkás a Rókusban	371
Sétapálcám	827
Shakespeare	50
Shakespeare estéje	88
Shakespeare halála	366
Simon Judit	883
Simon Péter	81
Sírvers (Itt nyugszom...)	500
Sírvers (Utolsó állomás...)	347
Soha...	770

Sóhaj (A Kárpátokban hull a hó...)	421
Sóhaj (Meg akarjátok ölni...)	525
Solveiget hallgatom	191
Somlay Artúrnak	639
Sonnet consolant	337
Sors	852
Sorsom	716
Souvenir	492
Spanyol románc	891
Stanza	664
Stanza a Tiszánál	288
Stanzák	418
Stanzák az ifjúságról	581
Strófák	26
Strófák a romantikáról	12
Sursum corda!	88
Szabad hajók	168
Szabadka	521
Szabadkai emlék	628
Szakállszárító	660
Szokolca	817
Szokolcai emlék	310
Szathmáry Pipikének	948
Szavak	851
[Szavalat a Tisza-kantátából]	907
Széchenyi	454
Szeged	475
Szegedi óda	523
Szegedi önarcképek	863
Szegedi temetőben	726
Szegény katona	508
Szelíd, szegedi versek	396
Szemek	222
Szemek beszéde	374
Szemelvények Arany János balladáiból	916
Szent gyermekség	794
Szent Ilona	738

Szent Sebestyén	640
Szent szegénység	801
Szentségtörés	205
Szép csöndesen (Meggyógyulok még...)	491
Szép csöndesen (Mindig hangfogóval...)	364
Szép csöndesen (Zaratusztra ormok...)	125
Szép volt	253
Szeptember	888
Szeptember aranya	502
Szerelem	618
Szerelem volt	308
Szerelem?	483
Szerenád	482
Szerény gőg	442
Szeretem az életet...	375
Szezonvers	918
Szigeti emlék	623
Szikratávirat	569
Szimfónia domesztika	188
Szimpózion (Olvad a gyöngy...)	211
Szimpózion (Valahol lenni kell...)	825
Színház	242
Színházban	905
Színházi szonett (Ma este én is köztetek...)	187
Színházi szonett (Szeretlek, színház!)	255
Szókratész	72
Szomorú Friss István	164
Szomorú strófák	882
Szomorújáték	424
[Szomorúság...]	906
Szonett	698
Szonett Júliához	908
Szonett Szegedhez	794
Szonett, színházi, Jenőhez	950
Szonettek Finikének	668
Szőgedi intérieur	152
Szőke fény	484
Születésnapom	194

Szürkület	229
Szüzek	35
Tabódy Zsoltnak	464
Tájkép (A méla piktor...)	682
Tájkép (Dermedten állnak...)	489
Takarodó	995
Találkozás	100
Tamás Annának	567
Tanár úr volnék...	264
Táncdal	106
Tanítónő a végeken...	320
Tápai lagzi	625
Tápai nóta	757
Tápén	494
Tatárjárás	899
Tavaszi előtt	792
Tavaszi ez is...	529
Tavaszeesti dal	313
Tavaszi éj	478
Tavaszi táj	283
Tavaszivárás (A déli szélben...)	634
Tavaszivárás (Elzárják a tavaszt...)	117
Távoli kisváros	377
Távolok üzennek...	160
Távolok zenéje	101
Tegnap, holnap	476
Tehenek	763
Telefon	516
Téli éjszakákon	696
Télutó	303
Temetés	840
Temető	805
Temetők	615
Temetők mellett	708
Templomi [dal]	980
Térzene	297
Terzinák (Móra Ferencnek)	480

Terzinák (Oly őszinték..)	627
Testamentom (Mesék és álmok erdejébe...)	150
Testamentom (Szeretnék néha visszajönni...)	609
Testamentum (Mind elmegyünk...)	415
Testamentum (Nektek hagyom...)	476
Testvér!	436
Tevél jelige	977
Thonuzóba	443
Tibiscus partján	99
Tisza szögén	536
Tiszai csönd	259
Tiszai tájak	321
Titkos értelmű rózsza	489
Tíz év után	314
Tiziánnak	442
Tonuzóba sírja felett	185
Torozás	802
Tósti-dal	1022
Tóth Árpád sírjánál	828
Tovább...	500
Töftőf-nóta	880
Tökéletlen utánzás zsoltára	926
Tömörkény asztalánál [Tömörkény emléktáblájára]	570 928
Tömörkény Istvánnak	186
Tömörkény utcáján	438
Trecento	367
Trianon	777
Tristia (A szép gyerekség eltűnt...)	78
Tristia (Úgy elnézem őket...)	344
Tristia (Úr volnék én...)	169
Tudom már...	452
Turán után	531
Turris eburnea	138
Tutajok a Tiszán...	630
Tündér Ilonának	40
Tűnődés	680

Úgy szeretem...	271
Új anakreóni dal	391
Új dalok japán módra	763
Új délibáb	170
Új ének István királyhoz	382
Új Kőmíves Kelemen	584
Új kurucnóta	649
Új melódiák	91
Új Phaëton	136
Új stanzák	425
Új szonettek	80
Új szövetség	315
Új vallomás	624
Új verseim elébe	291
Újabb dalok japán módra	764
Újvidéki emlék	465
Unalom	787
Urbán Lajos nótája	941
Utánzat	903
Utánzatok	857
Utolsó imádság	825
Utolsó szonett Eadhoz	1005
Utolsó vers	821
Üdvözlét Tömörkénynek	340
Ütközet	377
Üzenet Szokolcáról 1913-ból	359
Üzenet Szegednek	294
Váci szeptember 1899	839
[Valaki játszik...]	969
Valakinek	183
Valami nagy...	181
Válasz Ady Endrének	149
Vallomás	741
Vallomás az életnek	374
Valóságatlan álom	12
[Van, aki tévedésből...]	969

[Van életünkben...]	820
Vándordal	220
Várad	325
Várom őket	372
Vásárhelyi sétatéren	729
Végállomás az őszben	304
Végtelenség	299
Végtelenség verse	355
Velázquez halála	740
Veni!	331
Venit summa dies...	850
Verecke táján	126
Véres ősz	388
Vérmező	712
Vers	1010
Verseim elébe	90
Versek	139
Versek, rím és remény nélkül	247
Vértanúink	457
Vértanúk	387
Vidám tudomány	356
Vidék (A széles utcák...)	729
Vidék (Tűnik, múlik...)	444
Vidéki napraforgó	787
Vidéki rejtekben	766
Vigasztalás	1031
Vigasztalásul	201
Vigília (Künn a világ van...)	260
Vigília (Már alszik...)	999
Világosért	384
Virágos barikádon	742
Virginitas	232
Virrasztók éneke	991
Visszatérés	189
Visszatértem	341
Vita nuova	44
Vita somnium breve	116
Vitézi ének	927

Vízimalom	513
Vízkeresztre	630
Vojtina új ars poétikája a fiatal költőkhöz	669
Vojtina új levele öccséhez a drámaírásról	735
Vörösmarty (Elnézlek sokszor...)	674
Vörösmarty (Én nemzetem...)	13
Watteau	187
Weichherz Ilonkának	939
Zászlók	846
Zene	856
Zrínyi, a költő	453
Zsolozsma (Máriát dicsérik a hívek...)	844
Zsolozsma (Szeretlek téged...)	719

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

TARTALOM

1899

Merengés	5
Mulandóság	5
Ovidius	6

1900

Királyidillek	7
Rózsák között	7
Gyöngyök	8
Hervadás	8
Régi nóták	8
Hulldogál a fa levele	9
Harangok	9
Don Quixote	10
Rákóczi hársfái	10
Erzsébet napja	11
Strófák a romantikáról	12
Valószínűtlen álmom	12
Vörösmarty	13
Őszirózsa	14

1901

Az első fecske	15
Eszményekért	15
Fenyők a ligetben	16

1902

Millióknak búját	17
A tetemnézőben	17
Karácsony felé	18
Puszták	18

1903

Prométheusz	20
Daloljatok csak...	21
Rodostóba!	22
Éjszaka	23
Alkonyat	24
A nyárfák dala	24
Édesanyám	25
Strófák	26
Rostand	26
Ima	27
Magyar népem...	28
Kihallgatás	28
Enyém az alkony	29
Meghalni...	29
Dér	30
Credo	31
Áldás a fenyőkre	31
Nyáréj	31

1904

Költők	33
Első szerelem	33
Epistola I.	34
Szüzek	35
Kovácsnóta!	35

1905

Adagio	37
Első szerelem	37
A legszebbnek	39
Dilemma	40
Tündér Ilonának	40
Nietzsche	41
Ofélia	42
Gotterhalte	42
Elégiák	43
Budapesti ősz	43
Vita nuova	44
Efemeridák	45
Milói Vénusz	46
Dal a rózsákról	46
Egy fiatal öngyilkosnak	47
Kérdések	48
Augusztus	48
Művészet	49
Heraklész	49
Shakespeare	50
Ábrányi Emilnek	50
Neve napján	51
Egy régi nőnek	52
Haláltánc	53
De profundis	53
Hajnal	54
Cézár halála	55
Az örök visszatérés	57
Édesanyám	58
Hipatia	59
Az élet hegyén	60
Kiss Józsefnek	60
Alkonyati órák	61
A hegyi beszéd	62
Nagyvárosok magánya	62
Pilátus	63

Ave	63
Klütemnesztra	64
Phaëthon	64
Óda Dionüszoszhoz	65
Epitáfium	66
Pheidiasz a népnek	66
Himnusz az emberhez	67
Megy a hajó	68

1906

[Minek szaladtok el...]	70
Lángolni jöttem...	70
Ősöm	71
Szókratész	72
Magányos úton...	73
Géza király	73
Mátyás király	74
Gellért püspök	74
A költő szól	75
Kérdés	76
Maris	77
Csönd	77
Dal	78
Tristia	78
Ovidius	79
Új szonettek	80
Simon Péter	81
Anakreoni dal	83
Haza...	84
Borulásos órán	85
Álmok vége...	85
Egy régi novicius	86
Nietzsche Naumburgban	87
Az áloévirág	87
Shakespeare estéje	88
Sursum corda!	88

Csönd	89
Verseim elébe	90
Új melódiák	91
Ők	92
Építőmester éneke	92
Fehér Anna	93
Madách	94
Emlék	95
Dalok vége	96
Katonák	96
Beatus ille...	97
Pusztaszer felé	98
Tibiscus partján	99
Sámson dala	100
Találkozás	100
Távolok zenéje	101
A kis Tisza hídján	102
Magyar elégia	103
Budapest	104
Öngyilkosok	105
Átutazóban	105
Idegen erdőben	106
Táncdal	106
Majtény	107
Jön a vonat...	108
Idegen ágyon	108
Az ő szerelmük	109
Nosztalgia...	110

1907

Florica	111
Hamlet	112
Pogány örömök	112
Salome	113
Kalazanti Szent József emlékezete	113
A nagy temető	114

Anyóka	115
Költők	115
Vita somnium breve	116
Tavaszcvárás	117
Alleluja!	117
Meunier	118
Egy ing a szárítón	118
Dal	119
A vonat ablakára	119
A hulló csillagokhoz	120
Ódon ballada	120
A csavargó dala	122
Földanyánk	122
Muzsika	123
Humusz	124
Flagellánsok éneke	124
Szép csendesen	125
Pán sípján	126
Verecke táján	126
Primitíva	127
Fátum	128
Meghalni szépen...	128
Pogány leány...	129
Fekete misék	130
A verseim után	130
Kossuth-nóta	131
A varázsfuvolás	132
A váradi püspök lánya	133
Én is meghaltam	134
Örvény	135
Képzelt utazások	135
Új Phaëton	136
Anch'io	137
Turris eburnea	138
A Himnusz	138
A Halotti beszéd	139
Versek	139
Gályarabok	140

A földgolyó dala	141
Aranykor	142
1908	
A csataló	143
G-dúr	144
A Föltámadott	144
Regény	145
Petőfi-kép	146
A tékozló fiú	146
Az utolsó vacsora	148
Órák zenéje	148
Válasz Ady Endrének	149
Testamentom	150
Pán	151
Féluton	151
Nászdal	152
Szőgedi intérieur	152
Öregek altatója	153
Pilátus	154
Ősz	154
A Tábor hegyén	155
Botond apánk Bizancban	156
Himnusz egy csonka Vénuszhoz	157
Glória	158
Lázár föltámadása	158
Ó, szent gyerekség...	159
Távolok üzennek...	160
Munkácsy	161
Az Iza partján	162
Maillard kisasszony	163
Szomorú Friss István	164
Paulus	165
Epilógus	166
Mercutio dala	166
Éjszakák	167

Szabad hajók	168
Dionüszosz borából	169
Tristia	169
Új délibáb	170
Filológia	171
Hauser Gáspár	172
Elssler Fanny cipellője	172
A nótás kapitánynak	173
A 13-as ágy	174
A mi balladánk	174
A császár Lipcse előtt	175
Régi szerelmes vers	176
Atalanta búcsúja	176
Őszi verőfényben...	177
Mindig...	178
Noa Noa	178
Haláltáncének	179
Petőfi	179
Athéne Partenosz	180
Maja	181
Valami nagy...	181
Kurucosan	182
Valakinek	183

1909

Öreg hotel...	184
Halotti beszéd	185
Tonuzóba sírja felett	185
Tömörkény Istvánnak	186
Watteau	187
Színházi szonett	187
Szimfónia domesztika	188
Visszatérés	189
Áldott végzetem	189
Bujdosó Balassi	190
Solveiget hallgatom	191

A nagy üvegház...	192
Hősök	192
Március idusára	193
Születésnapom	194
Könyvtár	194
Görög elégia	195
Gemmák és hermák	196
Könyvek és könnyek	196
Egy Duse-fej alá...	197
Még egy bátor kiáltás!	197
Ady Endrének	199
Egy régi hajnal	199
Vigasztalásul	201
Giorgione	201
Beato Angelico...	202
Örök Beatricénk	203
A régi udvaron...	203
Nyáréji éberség	204
Imitatio Christi...	205
Szentségtörés	205
Haldokló gallus	206
Robinson szigetén...	206
Annára gondolok	207
Anna	208
Irma	209
Az utolsó vacsorán	209
A csönd felé	210
Szimpózium	211
Öreg költőnek	211
Győzelmi elégia	212
Io Peán!	213
Október	215
Anna után	215
Episztola Dutka Ákosnak	216
Megölt szerelem sírkövére	217
Anna minden	217
A pannóniai légió dala	218
Vándordal	220

Jönnek-e még?	221
A régi hónapos szoba	221
Szemek	222
Az égi istenek	222
Múzsám, kibem hiszek...	223
Alvás előtt	224
Megállani...	224

1910

A kávéházi bánat	226
Gioconda	226
Szürkület	229
A táltos, egy faló	229
Régi opálos alkonyat	231
Virginitas	232
A bús Máramaros	232
Anonymus	233
Ovid levele Júliához	233
Egy csók egy állomáson	234
Betegszoba	235
A nagy maszk...	235
Buddha	236
Ezek enyémekek...	237
A többi néma csend	238
Az élet bája...	239
Sasfíók	239
Misztikus órák	240
Annára gondolok	241
Magamhoz	241
Az élet szonettje	242
Színház	242
Fehér éjszakák	243
Áldott e bánat...	244
Piros remény	244

A hallgatás tornyában	245
Pillangókisasszony	245
Formát keresni...	247
Versek, rím és remény nélkül	247
Májusi áhítat	249
A színész halála	249
Csendes panaszok	250
Lady Godiva	251
Boccaccio énekel	251
Csendes csillagok alatt	252
Nyár	253
Szép volt	253
Megyünk a völgybe...	254
Egy antik márvány torzójára	255
Színházi szonett	255
Öregek az éjben	256
És lassan mindent...	257
Most szépül meg...	257
A nagy élethárfás...	258
Tiszai csönd	259
A korán elmenők	259
Vigília	260
A szerzetes hóráiból	261
A híd	261
Anya	262
Fehér asztal...	263
Őszi altató	263
Tanár úr volnék...	264
Áldott az este	265
Egy régi nyárból	265
Ó, asszonyok...	266
Orgonaszó	266
Mégis...	267
Gyászkontös	268
A torzóm	268
Karácsonyi óda	269

Nyárai	270
Örök visszhang	270
Úgy szeretem...	271
Mert későn jöttem...	272
Alvó erdő	272
Ovíd tavaszdala	273
Ha lehullanak a levelek	274
Elégia	276
Dicsőség	277
Ma jött az első...	277
Kései ragyogás	278
Önarckép	278
Lassan búcsúzom...	279
Hitvallás	279
Liszt Ferenc emlékezete	280
Isten kardja...	281
Az életemet...	282
Tavaszi táj	283
Múzsza	283
A távozó	284
A munkásnak	285
A búcsúzás szonettje	285
Nincs halál...	286
Nyári magányban	287
Nincs búcsúzás	288
Stanza a Tiszánál	288
Köszönet a nőknek	289
Kilenc óra	289
Beszéd régi valómmal	290
Egy öreg költő írja ezt	291
Új verseim elébe	291
A régi Anna	292
A rohateci Máriánál	292
A magyar sorompó	293
Babona	294
Üzenet Szegednek	294

Idegen lugas árnyán	295
Mégis oly szép...	296
Amor	296
Térzene	297
A bakter	297
Feledés	298
Végtelenség	299
A Végeken, északon	299

1912

Milyen volt...	301
Bánk bán	301
Halálhimnusz	302
Coronatio	302
Télutó	303
Rontás	304
Végállomás az őszben	304
Profán litánia	305
A reménytelen	306
Idegen sírok közt	307
Marie Antoinette	307
Szerelem volt	308
Minden...	308
Menni...	309
Már azt hiszi...	309
Bethániában	310
Szakolcai emlék	310
Béke	311
Harmóniák	311
Gyászpompa	312
Arany tavasza...	313
Tavaszeesti dal	313
Tíz év után	314
Atyámhoz megyek...	315
Új szövetség	315
Isteni líra	316

Minden rohan...	317
Emlék	317
Dal	318
A kísértő	318
Anna-bál	319
Tanítónő a végeken...	320
Mint réges-régen...	320
Tiszai tájak	321
Magamhoz, nyárvégi estén	321
Ködök várában	322
Hálaadás	323
Fátum	323
Melankólia	324
Várad	325
Magyar táj, magyar ecsettel	326
Pozsony	327
Nyári szonon	327
Halottaim	328
Örök zene	328
Napóleon	329
Messzeségek	330
Veni!	331
A végeken	331
Nénia	333
Pihenni tért	333
Jó pásztor	334
Mily idegenek...	335
Képek	336
A bűnös barát	336
Sonnet consolant	337

1913

Így szólt Michelangelo	338
Idegen sírok közt	338
Búcsú	339
Himnusz a holdhoz	339

Üdvözet Tömörkénynek	340
Visszatértem	341
Odüsszeusz búcsúzik	341
Falusi éjszaka	342
Római módon...	343
Sandro Botticelli	343
Tristia	344
Anakreontikum	344
Arany napok...	345
Az elrejtező	345
Isten háta mögött	346
A költő szól	347
Sírvers	347
Kalózhajó	348
Mindenkinek	349
Mári néném	349
Egyetlen és kegyetlen...	350
Glória	350
Hegedű	351
Gyászinduló	352
Azért szeretlek, Anna...	352
Magamról, messziről	353
Annáról, messziről	354
Bölcsen és derűsen	354
Végtelenség verse	355
Altató	355
Vidám tudomány	356
Robogva jön...	357
Falusi hold	357
Bujdosó Balassi	358
Üzenet Szakolcáról 1913-ból	359
Késő vallomás	359
Homonnai	360
A bárka révbe indul	361
A nyári Tiszánál	362
Ancsa szolgáló	362
Falusi harang verse	363
Szép csöndesen	364

Petőfi Zoltán	364
Betegszoba	365
Glória	365
Shakespeare halála	366
Trecento	367
Annának, utolszor	368
Prológus Eötvös József ünnepére	368
Innominata	369

1914

Sebesült munkás a Rókusban	371
Föltámadás után	371
Várom őket	372
Egy halott költőnek	373
Júlia	373
Szemek beszéde	374
Vallomás az életnek	374
Lobogó	375
Szeretem az életet...	375
Az ópiumszívó	376
Ütközet	377
Távoli kisváros	377
Olvadáskor	378
Arckép	379
Goethe Weimarban	379
Gyermektemető	380
Búcsúk	380
Csodálatos napok...	381
Nagyboldogasszony	382
Új ének István királyhoz	382
Honvédemlék	383
Világosért	384
Magyar ősz	385
Hunok harca	385

Reátok gondolok...	386
Magyar	387
Vértanúk	387
Máramarossziget	388
Véres ősz	388

1915

Egy képre	390
Dulcineának	390
Akhilleusz pajzsa	391
Új anakreóni dal	391
Az Olajfák hegyén	392
A halott vár legendája	393
Magyar falu csöndje	394
Barletta	395
In memoriam...	395
Szelíd, szegedi versek	396
Notre Dame de Lorette	397
Sebesült	398
A vérző temető	399
Anyák	400
Menetszázad	401
Kórház előtt	401
Egy kárpáti falunak	402
Háborús emlék	403
Még jönni fog	403
Csendes panasz	404
Prológus	404
Albumok	405
A muszka	406
Pannónia	407
Emlékeim	408
Karácsonyi köszöntés	408

1916

Csipkerózsa	410
A gondolkodó	410
Csönd	411
A rokkant színész	412
Makói idill	413
A Föltámadott	413
Az élet zsoldosa	414
Testamentum	415
A repülő dalol	415
Órház	417
Stanzák	418
Mater Dolorosa	418
Falusi alkony	419
A harangozó	420
Az erdélyi gyermek	420
Bírálat helyett	421
Sóhaj	421
Egyedül	422
Prológus	422
Prológ	423
Szomorújáték	424
Izsák sírása	424
Új stanzák	425
Koronázás	426

1917

Döblingben	428
Epitáfium	428
Dal	429
[Mint haldokló ajkán...]	429
Ének Tompa Mihályhoz 1917 őszén	430
Borús szonettek	431
Princesse lointaine	432

1918

Fotográfíák	433
Megint a Tiszánál	435
Béke	436
Testvér!	436
Búcsú	437
Önarckép 1918	438
Tömörkény utcáján	438
Júlia, bús virág	439
Köszöntő	440
Gabriele D'Annunzionak 1918	441
Szerény gőg	442
Tiziánnak	442
Thonuzóba	443
Egy virágért	444
Vidék	444
Negyvenhatosok	445
Lévay József	446
Balalajka	447
Köszöntő	448
Anasztázia	448
Két gyerek sírjánál	449
Salve	449
Magyar nyár 1918	450
Félegyházán 1918 nyarán	451
Tudom már...	452
Idegen zsoldos éneke	452
Zrínyi, a költő	453
[Prológus a Zrínyi-drámához]	454
Széchenyi	454
Ének a toll katonáiról	455
Rab vagyok...	456
Régi falusi állomáson	456
Vértanúink	457
Gyászinduló	458
Ó, szerelem!...	459
Ó, ifjuság!...	460

Az első szabad ének	460
Gloria victis!	461
Obsit	462
A vidéki magyar színészekhez	463
Tabódy Zsoltnak	464
Régi verseim elé	465
Újvidéki emlék	465
Dugonics	466
Betlehemi üzenet a vakoknak	466

1919

Francia katonának	468
...Io sono pittore	468
És mégis...	469
A mizantróp...	470
Hungária	470
A szemeim	471
Forel Ágostonnak	472
Dal	473
A tücsökre...	473
Emlékek útján	474
Szeged	475
Tegnap, holnap	476
Testamentum	476
Tavaszi éj	478
Húsvétra	478
Májusi óda	479
Terzinák	480
Békét!	481
Nyárai Antalnak	482
Szerenád	482
Szerelem?	483
Hiába...	484
Szóke fény	484
Ki tudja?	485
Fejfa 1919	485

Consolatio	486
Ocskay Kornélnak	486
Magyarság	487
Hermia	488
Nászút	488
Titkos értelmű rózsza	489
Tájkép	489
Gazdag szegénység	490
A démonhoz	490
Szép csöndesen	491
Souvenir	492
Nászdal	493
A Munkásotthon homlokára	493
Tápén	494
Néma válasz	495
Dózsa feje	495
Az élő halottak háza	496
Az én magányom	497
Költők, barátim...	498
Juhásznota	499
Tovább...	500
Sírvers	500
A vén cigánynak...	501
Búcsú Robin pajtástól	501
Szeptember aranya	502
Ballada a császár katonájáról	502
Ifjuság	503
Falusi delelő	504
Gyász	504
Ének	505
Betegen	506
Az októberi forradalomhoz	506
Önarckép	507
Louis d'or	508
Szegény katona	508
Egynémelyekről	509
Őszirózsa	510
Révület	511

Boldog halottak	512
Falusi lakodalom	512
Vízimalom	513
A doktor	514
Prológus	514

1920

Emlék	516
Telefon	516
A faluvégi ház	517
Nefelejcs	517
Pozsony	520
Máramarossziget	520
Nagyvárad	521
Szabadka	521
Csáktornya	522
Gergely Sándornak	523
Szegedi óda	523
Auróra	525
Sóhaj	525
Nyárai Tóni	526
Elmenőben	526
Dedikáció	527
Ex libris	527
Mint a banán...	528
Fekete gyász	529
Tavas ez is...	529
Harmónia	530
Ez a föld...	531
Turán után	531
Április bolondja	532
Deo Ignoto	532
Könyvem elé	533
A titok	534
Meseváros	534
A békekötésre	535

Elégia	536
Tisza szögén	536
Haláltáncének	537
Egy tatár költőnek	537
Almássy Endrének!	538
Carmen	539
A munka	539
Hegedűszó	540
Mindig előre	541
Henny Porten	542
A csillagok szerelme	542
Arad	543
Fiatal színésznő...	544
Örök búcsú	544
Ó, ember!	545
Nóta	546
Dicsőség	546
Anakreoni dal	547
Ének Arany Jánosról	548
November	549
Rorate	549
Fejfámra...	550
Még egy nefelejcsét...	550
Beethovenhez	551
Moziban	552
Örök harc	552
Gazdag szegénység	553
Magyar karácsony legendája	554

1921

Étsy Emíliának	556
Morus Tamás	556
Apámra gondolok	557
Esők után	558
Nefelejcs Endrődi Sándor sírjára	558
Petőfi szellemének	559

A márciusi láz	560
Jelen és jövőendő	561
Hiszek	563
[A magyar múltnak...]	563
Mindenkiért	564
Baross Gábor emlékezete	564
Adyra gondolok	566
Tamás Annának	567
Berzsenyi	567
Középkor	568
A „győzteseknek”	568
Jól van így	569
Szikratávírat	569
Tömörkény asztalánál	570
Móra Ferencnek	571
Ének Kupa vezérről	571
Epilógus	572
Flaubert emlékének	573
Marcus Aurelius	574
Két élő halott	574
Regös az udvarban	575
Manóéknak	576
Magyar áfium	577
Magyar...	578
Bartók Bélának	579
Ars longa...	580

1922

Ch. Baudelaire	581
Stanzák az ifjúságról	581
Az ivó	582
Fohászkodás	583
Új Kőműves Kelemen	584
Nosztalgia	585
A szent szarvas	586
Ancsa él	587

Koessler Jánosnak	587
Gulácsy Lajosnak	588
Madách Sztregován	590
Gyónás	591
Halottaink	592
Petőfi-centenárium	593
Hannele költőjének	594
Per omnia saecula...	595
Krisztus a vargával	595
Ének a víg barátról	596
Petőfi szellemének	597

1923

Dúdogatok	600
Ady-mécses	600
Negyven évvel	601
A régi víz felett	602
Az Isten malmai	602
A szegedi boszorkányok	603
Emese álma	603
Magyar meztlábás	604
Prológus	605
A komikus	606
Lámpások	606
A gyászmagyarok	607
A tápai Krisztus	608
Testamentom	609
Önarckép, 1923	610
Angelus	611
A költő	611
Imádság	612
Az utolsó magyar	612
Kérdések	613
Július 31.	614
A várta	615
Temetők	615

Én Istenem	616
Alkony a Tisza hídján	617
Óda Germániához	617
Szerelem	618
Ének Kőrösi Csomáról	619
Árvaságom	620
A Tiszánál	620
Képzelt utazás Váradon	621
Epitáfium	622
Őszi stanzák	622
Annának	623
Szigeti emlék	623
Új vallomás	624
Tápai lagzi	625
Betlehem	625
Terzinák	627
Szabadkai emlék	628
Japán módra	628
Akarat	629

1924

Vízkeresztre	630
Tutajok a Tiszán...	630
Finikének	631
Lázár az égben	631
Magyar tél	632
Mit akartam?	633
Tavaszcímzés	634
Gandhi	634
Japánosan	635
Öreg színész	636
48. március 15.	637
[Bordó cipellő...]	637
Emlék	638
A szeri pusztán	638
Somlay Artúrnak	639

Szent Sebestyén	640
Fanyar tavasz	640
A jubiláns	641
Japán módon	642
Régi operett	642
Önarckép	643
Rabság	643
Mézeskalács	644
Lord Byronhoz	645
Május	645
A színpad délután	646
Erdélyi ibolyák	647
Prológus	648
Kísértetek	648
Új kurucnóta	649
Nefelejcs Kiss József sírjára	650
Esti fények	650
Hajnalban a naphoz	651
Japáni módon	651
Pécs	652
Károlyi Lajoshoz	653
Nótafa	653
A rab titán	654
Arany Jánoshoz	655
Budapest	655
Csendélet	656
Kossuth-szobor	656
Régi költő	657
Ballada a honi tájakról	658
Medievo	659
Aranybatár	659
Szakállszárító	660
Az ideál	661
Kései bölcsesség	661
Alföldi utca	662
A föltámadt Lázár	662
Jó volna...	663
Stanza	664

Budapesti béke	664
Magyar idill	665
Ringlispil	665
Péchy Erzsinek	666
Munkások a hídon	667
Prológus szól	667
Szonettek Finikének	668
Vojtina új ars poétikája a fiatal költőkhöz	669
Halálos ének	672
A távozó	673
Vörösmarty	674
A fekete Mária	674
Credo	675
S. O. S.	676
Október	676
Beteg kutya	677
Heródes	678
Honvág	678
A nábob és a költő	679
Borok	679
Tűnődés	680
Ádám halála	681
Tájkép	682
A dóm zenéje	682
Egy kriptára	683
Forradalmi naptár	683
Csokonai szobránál	691
A kísértő	691
Betlehemes ének	692
Karácsonyi ének	693

1925

Japánosan	694
Dicsőség Adynak	695
A fekete bika	695
Téli éjszakákon	696

A költőnek	696
Ámen	697
Copernicus	698
Szonett	698
Jókai	699
Magyarok Pesten	702
Emlék	702
A régi kispap	703
Darvadozás	704
Ének Jókairól	704
Prológ	705
Arany nyomában	706
Ember, állat	707
[Mehalt a nap]	707
Ha kiderül az alkony	708
Temetők mellett	708
Azt álmodtam...	709
Én költő vagyok	709
Az örök ballada	710
Megint tavasz...	711
Rudnay Gyulának	712
Vérmező	712
Kísértetek	713
Köszönöm...	713
Hódolat Jókainak	714
Sorsom	716
Dózsa után	716
Az örök szőnyeg	717
Melankólia	717
Felhők	718
Zsolozsma	719
A nagy siralomházban	719
A dezentor	720
Krúdy Gyulának	721
Mese	722
Medgyaszay Vilmának hódolattal	722
Az elköltözött	723
Egy világhíresnek	723

Imádság a gyűlölködőkért	724
Életérzés	725
Oroszlámos táján	726
Szegedi temetőben	726
Az alsóvárosi temetőben	727
Magyar palánta	727
A panorámás	728
Vásárhelyi sétatéren	729
Vidék	729
Idézzük őt	730
Magyar vidéki lélek	730
Erdély özvegye	731
A gyermeket, ha alszik...	732
Ballada a hét tengerészről	732
Az öregségről	733
Arany estéje	734
Vojtina új levele öccséhez a drámaírásról	735
Az ismeretlenhez	737
Szent Ilona	738
Móricz Zsigmondnak	739
Dugonics oszlopánál	740
Velázquez halála	740
Vallomás	741
A dolgozókhöz	742
Virágos barikádon	742
Mély az élet	743
Néhanapján	743
Dús őszi nap...	744
Mortui...	745
Matuzsálem	745
A halálhoz	746
Emberi hitvallás	746

1926

Immortel	748
Katona József sírján	748

Nefejejs Blaha Lujzának	749
Magyar János a bakon	750
Görög proológ	750
Koncert	751
Nyugasztaló	752
A szentesi határban	752
Megint japánosan	753
Férfiat énekelek...	753
Martinovicsék	755
Az Ismeretlen Katona	755
Egy ház	756
Tápai nóta	757
Esti dal	758
Isten kezében	758
Anna örök	759
Mindig velem	759
Haladék	760
1926. július 31.	760
A koldusnak	761
Ne bántsátok a lombokat	762
Tehenek	763
Új dalok japán módra	763
Látjátok, feleim	764
Újabb dalok japán módra	764
Este az Alföldön	765
Vidéki rejtekben	766
Élet	766
Isten lámpásai	767
Az Időnek	768

1927

Soha...	770
Halott társak üdvözlése	770
Forgácsillat	773
Kaisergruft	773
Nemes palotás	774

Cigánynők	774
Ballada	775
Óda Beethovenhez	776
Trianon	777
A szabad jövő lovagjai	779
Kútba néztünk	780
Josephus szobránál	781
Avató vers	781
Margitsziget	782
Megint japánosan	783
Kő a kövön	784
A magyar dalosokhoz	784
Még maradok!	785
Himnusz a mulandósághoz	786
Őszelő	786
Vidéki napraforgó	787
Unalom	787
A ceglédi parkban	788
Adyra gondolok	789
Ady Endre köszöntése	789

1928

Országos Széchényi Könyvtár

Galilei	791
Japánosan	792
Tavasza előtt	792
K. L.	792
Herczeg Vilmosnak	793
Szent gyermekség	794
Szonett Szegedhez	794
Epitaphium	794
Május ünnepe	795
Köszöntő	796
[Rákosi Jenőnek]	796
A szegedi boszorkányok	797
Munkásgyermekhimnusz	797
Mindörökkön	798

Haviboldogasszony	799
Endre Bélának sírjára	799
A rossz leány	800
Gyorsírás	800
Szent szegénység	801
Falu	801
Torozás	802
Babits Mihálynak	802
Fekete Ipolynak	803
Dankó Pistának	804
Addig is...	804
Temető	805
Alföldi művészet	806
A színésznő	806
Betlehem	807
R. Étsy Emíliának	807

1929

Bauda Vilmosnak	808
Búcsúfia	808
Néha éjjel	809
Jubileum	810
A szépség betege	811
A nagy víz emlékére	811
Mint a hajótörött	813
Gyerekkori arcképem	813
Hangtalanul	814
Az utolsó	815
De profundis	815
Jegenye lelkem	816
Az elborult magyar	816
Szakolca	817
Magyar költészet epigrammokban	817
A Tiszához	818
Jó szó	818
Búcsú	819

[A szomszéd ablakból...]	819
[Van életünkben...]	820
Kilényinek, a kedves titkárnak	820
Móra Ferencnek, a jubileumára	821
Utolsó vers	821
Epitáfium	821
Mily messze vagytok...	822
Még valamit...	822
Élő halottak	823
Baudelaire halála	824
Néma jajszó	824
Utolsó imádság	825
Szimpózium	825
Névjegy	826

1930

A bukott angyalok	827
Sétapálcám	827
Melankólia	828
Tóth Árpád sírjánál	828
Elégia	829
A rém	830
Gerhart Hauptmannhoz	830

1931

Önarckép	832
Calasantius	833

1932

Hamu	835
------	-----

1933

Egy kedves vigasztalónak	836
Önarckép	837
Panasz	838

1934

Váci szeptember 1899	839
Egy hangszer voltam...	839
Béke	840
Temetés	840
Móra Ferencnek	841
Kazinczy	842
Gyermektemető	843
Régi nyári éj	843
Élet	844
Zsolozsma	844
Októberi éj	845
Nietzsche	845
Michelangelo	846
Zászlók	846
Mikes	847
A bölcs	847
Ifjúság	848
Fák	849
Mint az alvajáró	849
Ének Bukosza Tanács Ignácról	849
Venit summa dies...	850
A jövő vetése	851
Szavak	851
Augustus	852
Sors	852
A szobor	853
Emlék	854
Remeteség	854

Harangjáték	855
És mégis...	855
Zene	856

UTÁNZATOK, RÖGTÖNZÉSEK, TÖREDÉKEK

[A legnagyobb poeta...]	857
Utánzatok	857
<i>Ady Endre: Héjanász az avaron</i>	857
<i>Rokkanások az éjszakában</i>	858
<i>Farkas Imre: Líra</i>	858
<i>Endrődi Sándor: Anakreoni dal</i>	858
<i>Ábrányi Emil: Jogot a népnek!</i>	859
<i>Erdős Renée: Sappho</i>	859
<i>Csizmadia Sándor: Hajnalban</i>	860
<i>Feleki Sándor: Nyár</i>	860
<i>Szabó Sándor</i>	861
<i>Fülei Sz. Lajos</i>	861
[Elefánt Olgának]	862
Papri-kabaret	862
Szegedi önarcképek	863
Dal a három díváról	866
Nusi dala	866
Kánikulai strófák	868
Aktuális strófák	869
A novella	870
[Camille Desmoulins...]	871
Elégia	871
Aktuális strófák	872
A medve	873
A Caruso	873
Aktuális strófák	874
Aktuális strófák	875
Aktuális strófák	876
A szakáll alkonya	876
Aktuális strófák	877
Az önemelő polgár	878

Operettvilág	879
Töftöf-nóta	880
Anakreoni légdal	881
A korona	881
Szomorú strófák	882
Simon Judit	883
Aktuális strófák	884
A falusi kislány Pesten	884
Aktuális strófák	885
Aktuális strófák	886
Aktuális strófák	887
Aktuális strófák	888
Szeptember	888
Őszi strófák	889
A metzi bárdok	890
Az előkelő idegen	891
Spanyol románc	891
A hó	892
Balkáni idill	893
Katonadal	894
A plurális	895
Nincsen, nincsen!?	895
[Én az ital barátja vagyok...]	896
Megy a vonat...	897
A borbélyleány	898
Párbeszéd	898
Tatárjárás	899
A nagy kalapok	900
György úrfi	900
Aktuális strófák	902
Utánzat	903
Bocának	903
Himnusz Balogh Istvánnak	904
Decemberi strófák	904
Színházban	905
[Hétköznapok...]	905
[Szomorúság....]	906
[Aktuális strófák]	906

[Szavaltat a Tisza-kantátából]	907
Nevem	908
Szonett Júliához	908
Ifj. Simonka Györgynek	909
[A lelkem fájó hangszerén...]	910
[Az alkonyat...]	910
[A régi bánat...]	911
Gyászdal	911
[Baróti Józsefnek]	912
Ady, a jós	912
Nyári mozidal	913
A szent magyar folyó	914
Szemelvények Arany János balladáiból	916
Levél egy kivándorló kartársam után	917
Szezonvers	918
[Dedikáció]	918
Ibolyka	918
Márciusi dal	921
A pályázók	922
A nagy nő	923
Magyar szivar vége	924
Mikulás	924
Engelhez	925
[Az ember ötlete...]	926
Tökéletlen utánzás szoltára	926
Vitézi ének	927
Népdal	928
[Tömörkény emléktáblájára]	928
Karikatúrák	929
[Három helyi lap...]	929
[A sajtó ingatag...]	931
[Helyettem, kis lapom...]	931
[Pajkos madár a műbíráló]	932
Géza belépője	932
[Dalok a Bergengócia című daljátékból]	933
Rózsikának	936
Csöndes jubileum	936
1923. július elején	937

1923. július 14.	938
1923. július 14.	938
Ami fáj	938
1923. karácsony estéjén	939
Weichherz Ilonkának	939
[Nincsen olyan...]	940
Rózsikának	940
Urbán Lajos nótája	941
Kis Rózsika	941
[Meglesz a mérkőzés...]	941
Dal	942
Rózsikának	942
[Az élet szép...]	943
Icának	943
József és Putifárné	943
[Magyar vagyok!]	946
Július 31.	946
[Bár semmi jussom...]	946
[Ditrói Gábor]	947
[Hic fuit...]	947
Hangzatka	947
Szathmáry Pipikének	948
Mariannának ***-ik nevenapjára	948
Japánosan	949
[Csenei Magduskának]	949
[Hiába...]	950
Dedikáció	950
Szonett, színházi, Jenőhez	950
[Dobay Gyula karikatúrája alá]	951
[Emlékvers]	951
[Itt élt s darvadozott...]	952
Nászajándék	952
[Hosszú éveken át...]	952
Költői verseny	953
Élők	955
[Kisregénykém...]	956
Mariannának	956
Özv. László Lajosné epitáfiumául	956

Olimpiai óda	957
Előszó	958
Két vándor	958
Hozzá	959
Dr. Bach Lászlónénak szeretettel	960
Gyönyörű szép május éjjel	960
Barna hajad	960
[Öreg művész...]	961
[Papucs alatt...]	961
Mézeskalács recipe	961
Csízó az 1929. nem közönséges évre	961
[Egy szőke Annát szerettem...]	963
Özv. Wilhelmné sírfelirata	964
[Makáma]	964
[Aranyat, tömjént...]	964
Egy újságíró sírjára	965
[Philoktetészként...]	965
Ferenczy István szobrász emlékére	966
[Az ég ivén...]	966
[Kovácsműhelyben...]	966
[A szavak...]	967
[Borús felhők közt...]	967
[Csodaszép...]	967
Nietzsche	967
[Halottak napján...]	968
Rossz órában	968
[Ki vagyok én?]	968
[Erdélyből jönnek...]	968
[Valaki játszik...]	969
[Nem adtam mást...]	969
[Van, aki tévedésből...]	969
[Egy régi kispap...]	970

ÉNEKKARI SZÖVEGEK

A Tisza	971
[Magyar határon...]	975

Királyhymnusz	976
Köztársasági himnusz	976
<i>Tevél</i> jelige	977
Irredenta dal	977
Jelige	977
A dal	978
[Petőfi ünnepére...]	978
Petőfi	979
Templomi [dal]	980
[Itt nyugosznak...]	980
Madách-kardal	980
Himnusz Budavarához	981
A magyar ifjak éneke	983
Félegyházai dalos jelige	984
Orosházi Munkás Dalkörnek: jelige	984
Magyar vigasság	985
A munka	986
Férfikarének	986
Kórus a Naphoz	987
Ének Tinódihoz	988
Lant és kard	989
Magyar fohász	989
Virrasztók éneke	991
Könyörgés szabadulásért	991
A négy évszak	992

MŰFORDÍTÁSOK

<i>François Coppée</i> : Petőfihez	994
<i>Victor Hugo</i> : Takarodó	995
<i>Leconte de Lisle</i> : Kolibriszerelem	997
<i>Gustav Falke</i> : Mese	997
<i>Franz Evers</i> : Csillagkönyvek	998
<i>Charles Baudelaire</i> : Az albatrosz	998
<i>Rainer Maria Rilke</i> : Vigília	999
<i>Friedrich Nietzsche</i> : Csillagtörvény	999
<i>Hermann Hesse</i> : A magány	1000

<i>Richard Dehmel</i> : A munkás	1001
<i>Adolphe Retté</i> : Rokkanóta	1001
<i>Alfred Kerr</i> : Kainz	1002
<i>Horvát Henrik</i> : Hódolat	1003
<i>Jaroslav Vrchlicky</i> : Amarus	1004
<i>Anton Wildgans</i> : Utolsó szonett Eadhoz	1005
<i>Detlev von Liliencron</i> : Ki tudja, hol?	1006
<i>Richard Dehmel</i> : Ragyogó nap	1007
<i>Detlev von Liliencron</i> : Háborús emlék	1008
<i>Rudolf Baumbach</i> : Vers	1010
<i>Jakab Dávid</i> : Dal (Chanson)	1011
<i>Joachim du Bellay</i> : Honvágy	1012
<i>Eidus Bentián</i> : Mit még?	1012
<i>Paul Verlaine</i> : Érzelmes dialóg	1013
<i>Alfred Kerr</i> : Lucy Kieselhausen	1014
<i>Charles Baudelaire</i> : Moesta et errabunda	1016
<i>Rainer Maria Rilke</i> : A szegénységgrül	1017
<i>Arthur Rimbaud</i> : Hangzók	1018
<i>Li Tai Po</i> : Az istenek tánca	1018
<i>Komarú Romi</i> : Japán vers	1019
<i>Charles Baudelaire</i> : Az erkély	1019
<i>Heinrich Heine</i> : Az utolsó vers	1021
<i>Heinrich Heine</i> : Doktrina	1021
<i>L. M. Cognetti</i> : Tosti-dal	1022
<i>A 137. zsoltár 1–3. verse</i> : [Babilon vizénél...]	1023
Énekek éneke	1023
<i>Jeremiás, 7, 30</i> : [Júda fiai...]	1025
<i>Theodor gróf Salburg Falkenstein</i> : A szerelem	1025
<i>Heinrich Heine</i> : Lazarushoz	1026
<i>Paul Heyse</i> : A leány dala	1026
<i>Karl Herold</i> : Hűtlenség	1027
<i>Ismeretlen német szerző</i> : Egressy Gábornak utolsó szegedi vendégjátékára 1840. okt. 31.	1028

ZSENGÉK

Reznáció	1030
Vigasztalás	1031
Elégia	1031
A nazarénus	1032
Népdalok	1033
A bolygó hollandi	1034
A hit	1035
Magyar epigrammok	1035
Modern „Divina Commedia”	1037
Epigramm	1041

UTÓSZÓ	1043
--------	------

BETŰRENDES MUTATÓ	1049
-------------------	------

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Minden jog fenntartva. Bármilyen másoláshoz, sokszorosításhoz,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tároláshoz
a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulása szükséges.

Osiris Kiadó, Budapest

www.osiriskiado.hu

Az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja.

A kiadásért felel Gyurgyák János

Olvasószerkesztő Stecz Mária

Műszaki szerkesztő Környei Anikó

A szedés és tördelés az Osiris Kft. munkája

Tördelő Kmety Lóránt

Készült a Dürer Nyomda Kft.-ben, Gyulán

Ügyvezető igazgató Kovács János

ISBN 963 389 641 X

ISSN 1218-9006

